

TEZ ONAYI

KADIN ÇALIŞMALARI Bilim Dalında 2501030346 numaralı PINAR ÇETİNKAYA'nın hazırladığı "YÜKSEK ÖĞRENİM GÖRMÜŞ KADINLARIN CİNSEL PROFİLİ" konulu YÜKSEK LİSANS / DOKTORA TEZİ ile ilgili TEZ SAVUNMA SINAVI Lisansüstü Öğretim Yönetmeliği'nin 15. Maddesi uyarınca 30/05/2006 SALI günü saat.10.00'da yapılmış, sorulan sorulara alınan cevaplar sonunda adayın tezinin "Kadın Çi..."ne* OYBİRLİĞİ / OYÇOKLUĞUYLA karar verilmiştir.

JÜRİ ÜYESİ	KANAATİ(*)	İMZA
PROF.DR.NECLA ARAT	Kabulü	
PROF.DR.ŞAHİKA YÜKSEL	Kabulü	
PROF.DR.FATİH YAVUZ	Kabulü	
DOÇ.DR.ÜMIT SAYIN	Kabulü	
YRD.DOÇ.DR.İNCİ KERESTECİOĞLU	Kabulü	

**T.C.
İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
KADIN ÇALIŞMALARI BİLİM DALI
YÜKSEK LİSANS TEZİ**

YÜKSEK ÖĞRENİM GÖRMÜŞ KADINLARIN CİNSEL PROFİLİ

**Pınar Çetinkaya
2501030346**

Tez Danışmanları: Prof.Dr. Necla Arat, Doç.Dr. Ümit Sayın

İstanbul – 2006

ÖZ

Tezimizde, yüksek öğrenim görmüş kadınların cinsel profili (vücut imajları, cinsel gelişimleri, cinsel davranışları, temel cinsel tepkileri, cinselliğe ilişkin bilgileri ve cinsel kimlikleri) araştırılmıştır. Şubat 2005-Eylül 2005 döneminde, basit tesadüfi örnekleme yoluyla, Ankara'da 85 ve İstanbul'da 85 olmak üzere toplamda 170 kadına, kapalı zarf usulüyle anket uygulanmış, 68 sorudan oluşan anket yanıtlarının SPSS yardımıyla çözümlenmesi yapılmış, "Yüzde Dağılımlar" elde edilmiştir. Ayrıca anket katılımcılarının bazı sorulara yazdıkları açıklamalar da aynen aktarılmıştır.

Anketimize katılan kadınların, büyükşehirlerde yüksek öğrenim görme ve çalışma imkanlarına sahip oldukları gözlenmektedir. Dolayısıyla söz konusu kadınların, kadın kimliğine olumlu bakmaları, cinselliği bilinçli bir biçimde ve eşit ilişkiler içinde yaşamaları beklenebilir, ancak gerçek durum her zaman böyle değildir. Kadınların cinsellikte güçlü oldukları yanlarla birlikte, zayıf oldukları yanlar da vardır.

Bahsettiğimiz güçlü yanlarla ilgili ulaştığımız sonuçlara göre, yüksek öğrenim görmüş kadınların çoğu kendilerini çekici bulmaktadırlar, ilk cinsel deneyimlerini erkek arkadaşlarıyla yaşamaktadırlar, kendi kendini tatmini normal bir davranış olarak görmektedirler, istemedikleri durumlarda çekinmeden cinsel eşlerinin ilişki talebini reddetmektedirler, cinsel ilişki yöntemlerini eşleriyle eşit ölçüde belirlemektedirler, menstruasyonun kadın bedeninin fizyolojik bir işlevi olduğunu düşünmektedirler. Ayrıca katılımcılar, kadınların bir eş ya da sevgilinin yardımı olmadan da yaşayabileceklerini, erkeksi alanlar olarak görülen iş yaşamındaki yöneticilikte ya da matematik ve fizikte başarılı olduklarını düşünmektedirler ve çoğunluğunun bazı mesleklerin ve ev işlerinin kadınlarla bağdaştırılmasına tepki verdiği görülmektedir.

Kadınların cinsellikte zayıf oldukları yanlara dair ulaştığımız sonuçlara göre, kadınların ezici çoğunluğunun sokakta, toplu taşıma araçlarında, işyerinde, okulda ya da evde, sözlü yada fiziksel olarak tacize uğradığı, bir kısmının cinsel eşlerinin kaba laf ve davranışlarına maruz kaldıkları, kendileriyle kandırılarak veya zorla cinsel ilişkide bulunulduğu, mastürbasyon yaparken yakalanıp cezalandırıldıkları ve daha başka olumsuz durumlardan etkilendikleri görülmektedir. Kadınların çoğu cinsel birleşmeyle orgazm olamamaktadır. Bir kısmının bekareti evlilikte önkoşul olarak değerlendirdikleri, bir kısmının da, eşinin sadece kendi zevkini düşünmemesini, cinsel birleşmeye ya da yapmaktan hoşlanmadıkları cinsel eylemlere zorlamamasını, kendilerine duygusal yaklaşmasını, dinlemesini istedikleri anlaşılmıştır. Ayrıca katılımcıların çoğunluğu sanatsal ince işleri kadınlara, kol gücüne dayalı işleri erkeklere uygun bulmakta, makyajı gerekli görmekte ve ailesini kariyerinden önde tutacağını bildirmektedir.

ABSTRACT

The sexual profiles (body image, sexual development, sexual behavior, basic sexual response, knowledge about sexuality and sexual identity) of educated at (bachelors, master, doctorate levels) women were studied in our thesis. Between February 2005-September 2005, surveys have been carried out by means of sealed envelopes among randomly selected 170 women, 85 living in Ankara and 85 living in İstanbul. The survey consisted of 68 questions. The answers were analyzed by SPSS to compute the "Frequency Distributions". In addition, the survey participants' explanations to some of the problems were quoted.

It has been observed that the women of our sample had the opportunity of education and jobs in big cities. Therefore it is expected from these women to have a positive attitude about their sexual identities, to live sexuality consciously in egalitarian relationships, but in fact that is not always what it is. There are situations related with the might as well as the weakness of women in sexuality.

According to the results taken about these mighty ways, most women see themselves attractive, live first sexual experiences with their boy friends, perceive masturbation as a normal behavior, reject coitus demands of partners without hesitation when they don't feel it is appropriate, decide on the techniques of sexual intercourse equally with partners, regard menstruation as a physiological function of the body. Besides, they consider that women can survive without the help of any partner, they can be successful in areas largely accepted as masculine like business management, mathematics or physics and most of them react negatively to the idea of women being responsible for housework and "feminine" jobs.

According to the results taken about these weak ways, the majority of women are exposed to physical or verbal harassment on streets, in public transportation vehicles, in work places, at school, at homes, some of them are treated rudely by their partners, involved in coitus against their best judgement, punished because of masturbation and affected negatively from other kinds of circumstances. Most women can not have orgasms through coitus. Some of them assess virginity prerequisite for marriage, while some want their partners not to be selfish about getting sexual pleasure, not to force them to engage in coitus or any other sexual behaviour, to listen and behave sensually. Besides, most participants consider the artistic works suitable for women, the muscle works suitable for men, see make-up necessary and assess their families as prior to their careers.

ÖNSÖZ

Kadın cinselliği, üzerine yazı yazıldıkça, daha çok merak uyandıran bir konudur. Çünkü söz konusu yazıların son derece tutarsız, mitlere dayanan ve birbirleriyle çelişen yönleri bulunmaktadır, dolayısıyla her insanın hayatını etkileyen böyle bir konuda doğru bilgilere ulaşmak önem taşımaktadır. Bu konuda bir tez çalışması yapmanın ilk plandaki önemi budur.

İkinci olarak dikkati çeken nokta, ülkemizde, bu konuda yapılan bilimsel çalışmaların da son derece az olması, doktor, psikiyatrist gibi medikal alandan gelen kişiler tarafından ve genel olarak konunun fizyolojik boyutları açısından yapılmasıdır. Tezimizle, kadın cinselliğine, sosyal bilim alanından bakılmaktadır.

Üçüncü önemli nokta, kadın cinselliğine dair eserlerdeki feminist bakış açısının eksikliğidir. Bu çalışma ile, hem ülkemizde sayıca çok az olan Kadın Çalışmaları yüksek lisans programlarından ilk defa Kadın Cinselliğine dair bir tez oluşturulmuş, hem de konu bizce olması gerektiği gibi feminist bakış açısı ile ele alınmıştır.

Tezin amacı, hem yukarıda bahsedilen eksikleri gidermek, hem de ülkemizdeki Kadın Çalışmaları programlarını bu keşfedilmemiş alanda çalışma yapmaya teşvik etmektir.

Tezimiz, yüksek öğrenim görmüş kadınların cinselliğini kapsamaktadır. Söz konusu kadınların cinselliği algılayışları, yaşayışları, cinselliğe ilişkin bilgileri gibi, bizim cinsel profil başlığı altında belirttiğimiz birçok konuyu içermektedir. Bu özel konularda da veri toplamanın ne kadar güç olabileceği kolayca tahmin edilebilir. Bu bağlamda, tezi hazırlanmasındaki en zor aşama, anket aşaması olmuştur.

Ülkemiz açısından son derece önemli ve bilimsel araştırmalara gerek duyulan Kadın Çalışmaları alanında araştırma merkezi kurarak, ilk yüksek lisans programını açma kararlılığını gösteren, akademiyle olan işlerimizde yardımlarını esirgemeyen, özel olarak tez yazma sürecimde de düşüncelerimi özgürce ifade etmeme olanak tanıyan bölüm başkanımız ve danışmanım sayın Prof.Dr.Necla Arat'a teşekkürlerimi sunarım.

Hassas bir konu olan kadın cinselliğine ilişkin bir tez yazmak konusunda beni cesaretlendiren, bu sürecin her aşamasında bana yol gösteren, ilgi ve yardımını esirgemeyen, bana karşı her zaman anlayışla yaklaşan değerli danışmanım Doç.Dr.Ümit Sayın'a teşekkürlerimi sunarım.

Tezime eleştiri ve önerileriyle katkıda bulunan İbrahim Korkmaz, Akgün-Zeynep İlhan ve Neslihan Şen'e teşekkürlerimi sunarım. Ayrıca tezimle ilgili anketlerin dağıtımında yer alan Neslihan Şen, Ayşe Korkmaz, Zeynep İlhan, Gülşah Ayhan, Havva Somsa, Nihal Uzan, Özlem Çetinkaya'nın ve SPSS programıyla ilgili sorunlarımı çözen Murat Yıldırım'ın yardımları benim için çok önemliydi. Bilgisayar, yazıcı, internet gibi teknik altyapı sorunlarını çözen kardeşim Taner Çetinkaya'ya, halen tabu olarak görülen bir konuda tez yazma konusunda bana destek veren annem ve babam Semiha-Ayhan Çetinkaya'ya da selam ve sevgilerimi gönderiyor, teşekkür ediyorum.

Pınar Çetinkaya
Nisan, 2006

İÇİNDEKİLER

	Sayfa
ÖZ	ii
ABSTRACT	iii
ÖNSÖZ	iv
TABLolar LİSTESİ	vii
GİRİŞ	1
1. KADIN CİNSELLİĞİNİ ETKİLEYEN FAKTÖRLER	4
1.1 Toplumsal Planda Kadın Cinselliğini Etkileyen Faktörler	4
1.2 Bireysel Planda Kadın Cinselliğini Etkileyen Faktörler	13
2. KADIN CİNSELLİĞİ KONUSUNDA ÖNEMLİ ANKETLER	19
2.1 Kinsey Raporu	19
2.2 Hite Raporu	26
2.3 Cosmo Raporu	35
3. KADIN CİNSELLİĞİNE FARKLI BAKIŞLAR	41
3.1 Kadın Cinselliğine Erkek Merkezli Bakış	41
3.2 Feminist Bakış Açısından Kadın Cinselliği	47
4. YÖNTEM	50
4.1 Evren ve Örneklem	50
4.2 Veriler ve Teknikler	50
5. BULGULAR	52
5.1 Yüzde Dağılımlar	52
5.2 Katılımcıların Açıklamaları	97
6. TARTIŞMA	102
SONUÇ	139
KAYNAKÇA	145
EKLER	151

TABLolar LİSTESİ

<u>TABLO ADI</u>	<u>SAYFA</u>
TABLO 1: Yaş Durumu _____	52
TABLO 2: Yaş Grupları _____	53
TABLO 3: Öğrenim Durumu _____	53
TABLO 4: Medeni Durum _____	54
TABLO 5: Evlilikte Geçen Süre _____	54
TABLO 6: Meslek Durumu _____	55
TABLO 7: Aylık Gelir Durumu _____	55
TABLO 8: Yetiştığınız Yer _____	56
TABLO 9: Kadın Olmaktan Memnun Musunuz? _____	56
TABLO 10: Hiç Psikiyatrik Rahatsızlık Geçirdiniz Mi? _____	57
TABLO 11: Ruhsal Bunalım Veya Psikiyatrik Sorun _____	57
TABLO 12: Tedaviye Veya Danışmanlığa İhtiyaç Duyduğunuz Cinsel _____ Problemlerinizi Oldu Mu?	58
TABLO 13: Cinsel Problemler _____	58
TABLO 14: Vücudunuzu Beğeniyor Musunuz? _____	59
TABLO 15: Kendinizi Çekici Buluyor Musunuz? _____	59
TABLO 16: Cinsel Eşinizin Sizi Net Görebileceği Bir Ortamda Çıplak _____ Kalmaktan Rahatsız Olur Musunuz?	60
TABLO 17: Sizce Erkekler Sizi Çekici Buluyorlar Mı? _____	60
TABLO 18: Makyaj Yapar Mısınız? _____	61
TABLO 19: Neden Makyaj Yapmayı Tercih Edersiniz? _____	61
TABLO 20: İlk Cinsel Yakınlaşmanızda Kaç Yaşındaydınız? _____	62
TABLO 21: Söz Konusu Yakınlaşma Kiminle Olmuştu? _____	62
TABLO 22: İlk Cinsel Yakınlaşmanız Hakkında Ne Düşünüyorsunuz? _____	63
TABLO 23: İlk Cinsel İlişkinizi Yaşadığınızda Kaç Yaşındaydınız? _____	64
TABLO 24: İlk Cinsel İlişkiniz Kiminleydi? _____	64

TABLO 25: İlk Cinsel İlişki Hakkında Ne Düşünüyorsunuz? _____	65
TABLO 26: Anne-Babanızın Cinselliğinizle İlgili Tavırları _____	65
TABLO 27: İlk Kez Kaç Yaşında Mastürbasyon Yaptınız? _____	66
TABLO 28: İlk Mastürbasyon Deneyiminiz Hakkında Ne _____ Düşünüyorsunuz?	66
TABLO 29: Şu Ana Kadar Kaç Kişiyile Cinsel Anlamda Yakınlaştınız? ____	67
TABLO 30: Şu Ana Kadar Kaç Kişiyile Cinsel İlişkiniz Oldu? _____	67
TABLO 31: Sokakta, Toplu Taşıma Araçlarında, İşyerinde, Okulda ya da Evde Sözlü Yada Fiziksel Olarak Cinsel Tacize Uğradığınız Oldu Mu?	68
TABLO 32: Cinsellikle İlgili Sizi Olumsuz Etkileyen, Üzülerek _____ Hatırladığınız Bir Olay Oldu Mu?	69
TABLO 33: Adet Görme (Regl, Menstruasyon) Konusunda Ne Zaman ____ Bilgi Sahibi Oldunuz Ve Bu Konuda Ne Düşünüyorsunuz?	70
TABLO 34: Bekaret Kavramı Hakkındaki Düşünceniz Nedir? _____	71
TABLO 35: Cinsel İlişki Konusunda Ne Zaman Bilgi Sahibi Oldunuz? ____	72
TABLO 36: Cinsel İlişki Konusunda Kaç Yaşında Bilgi Sahibi Oldunuz? _	72
TABLO 37: Cinsel İlişki Konusundaki İlk Bilgilerinizi Nereden Öğrendiniz? _	73
TABLO 38: Cinsel İlişki Konusundaki Düşünceniz Nedir? _____	74
TABLO 39: Cinsel Organınızı-Genital Bölgenizi Hiç Aynada İncelediniz Mi?	74
TABLO 40: Sizce Kadınlarda G Noktası Adı Verilen Bir Nokta Var Mı? __	75
TABLO 41: Kadınların Mastürbasyon Yapması Hakkındaki _____ Görüşünüz Nedir?	75
TABLO 42: Erkeklerin, Kadınların Cinsel Beklentileri Ve Kadın Bedeni ____ Hakkında Bilgi Sahibi Olduklarını Düşünür Müsünüz?	76
TABLO 43: Cinsel Hayatınızdan Memnun Musunuz? _____	77
TABLO 44: Cinsel Hayatınızdan Memnun Değilseniz Neden? _____	77
TABLO 45 : Seveceğiniz Bir Cinsel Yaşantı Nasıl Olurdu? _____	78
TABLO 46: Cinsel Yakınlaşmayı Kim Başlatır? _____	79
TABLO 47: Cinsel İlişkiye Başlamadan Önce Sevişmeniz Ortalama ____ Olarak Ne Kadar Sürer?	80

TABLO 48: Cinsel İlişkiye Başlamadan Yaptığınız Ön Oyun Ve Hazırlık Süresi Sizin İçin Uygun Mu?	80
TABLO 49: Cinsel İlişkiniz Ortalama Olarak Ne Kadar Sürer?	81
TABLO 50: Söz Konusu Birleşme Süresi Sizin İçin Uygun Mu?	81
TABLO 51: Cinsel Eşinizin Tepkisine Yol Açmamak İçin Cinsel İlişkiye “Hayır” Demekten Çekindiğiniz Olur Mu?	82
TABLO 52: Cinsel İlişkideki Pozisyonu Ve Yöntemleri Kim Belirler?	82
TABLO 53: Cinsel İlişki Yoluyla Orgazm Olabiliyor Musunuz?	83
TABLO 54: Orgazm Olmanız, Öpüşme, Önoyunlar Vs. Başladıktan Genellikle Ne Kadar Zaman Sonra Olur?	83
TABLO 55: Cinsellik Sırasında Birden Çok Orgazm Olur Musunuz?	84
TABLO 56: Orgazm Olma Taklidi Yapar Mısınız?	84
TABLO 57: Adet Günlerinde Cinsel İlişkide Bulunmak Konusunda Ne Düşünürsünüz?	85
TABLO 58: Uyguladığınız Doğum Kontrol Yöntemi Nedir?	86
TABLO 59: Bu Yöntemi Uygulamanıza Kim Karar Verdi?	86
TABLO 60: Hiç Kürtaj Oldunuz Mu?	87
TABLO 61: Neden Kürtaj Yaptırma Gereği Duydunuz?	88
TABLO 62: Cinsel İlişki Dışında Hangi Yollarla Orgazm Olabiliyorsunuz?	89
TABLO 63: Cinsel Eşiniz Siz Orgazm Oluncaya Kadar Size Oral Seks Yapar mı ve Ne Sıklıkta?	90
TABLO 64: Erkeğin Cinsel Organını Ağız Yoluyla Uyarma Konusundaki Görüşünüz?	91
TABLO 65: Cinsel Fantezi Kurar Mısınız?	92
TABLO 66: Kurduğunuz Fantezi Hangilerine Uymakta?	93
TABLO 67: Lezbiyen İlişkide Bulundunuz Mu?	94
TABLO 68: Lezbiyen İlişkiniz Oldu İse Nedeni Nedir?	94
TABLO 69: Dini İnançlarınız Konusunda Hangisini Kendinize Uygun Buluyorsunuz?	95
TABLO 70: Dini İnanç - Mastürbasyon Yapılan Yaş	134
TABLO 71: Dini İnanç - Bekarete Bakış	135

GİRİŞ

Cinsellik, geniş ve farklı açılardan ele alınabilecek bir konudur. Karşılaştırmalı bir yöntemle farklı toplumlar, farklı tarihsel dönemler, bir toplumun içindeki farklı kesimler ya da farklı cinsler ele alınabilir ve örnekleri çoğaltmak mümkündür. Aynı zamanda, konunun, her biri başlı başına bir alanı oluşturan, sosyal, duygusal, fiziksel boyutları vardır.

Bir insanın cinsel duygularını yaşama yeteneği olarak tanımlayabileceğimiz cinsellik (Collins, 1990); bir kimsenin cinsel kimliği ve davranışıyla gösterdiği, cinsel organları ya da üremeye ilgili olan ya da olmayan tüm fiziksel, fonksiyonel ve zihinsel karakteri anlatır (Mosby's Medical Encyclopedia, 1997). Bu konuda verilebilecek başka bir tanım da, insanların seks yapma arzuları ya da yetenekleri ile bağlantılı olarak yaptıkları ve hissettikleridir (Longman Interactive English Dictionary, 2000). Türk Dil Kurumu Sözlüğü'ne göre ise, "cinsellik, cinsel özelliklerin bütünü"ne denir (Türkçe Sözlük, 1988).

Ansiklopedi ve Sözlük tanımlarından da görüleceği üzere cinselliğin farklı boyutları var. Araştırma problemini daha net ifade etmek açısından söz konusu boyutların bir sınıflandırmasını yapmak gerekmektedir. Bunları cinsel yönelim, cinsel davranış ve cinsel kimlik olarak sınıflandırabiliriz:

- 1) Cinsel yönelim (orientation), kişinin temel cinsel tercihi ile ilgilidir, olduğu gibi kalmayla, cinsiyet değiştirmeye ya da her iki cinsten olmayla ilgilidir.
- 2) Cinsel davranış (behaviour), kişinin cinsel olarak ne yaptığıyla ilgilidir.
- 3) Cinsel kimlik (identity), insanların kendilerini nasıl gördüğü ve diğer insanlara nasıl tanıttığıyla ilgilidir (Stonewall, 2001: 11), "kişinin kendinin ait olduğu cinsi bilme hissidir ("ben bir kadıyım" / "ben bir erkeğim")" (Yüksel, 1995: 121).

Bu üç alan da başlı başına birer araştırma konusudur ve birbirleriyle etkileşim içindedirler. Ancak araştırmamızda, konunun 2. ve 3. boyutları ele alınacaktır. Bahsedilen boyutları, erkek cinselliği veya kadın cinselliği açısından incelemek mümkündür. Burada, kadın cinselliği araştırma konumuzu oluşturmaktadır. Bilindiği üzere 18. yüzyılda sesini duyurmaya başlayan kadın hareketi, özellikle 1960'lı yıllardan beri kadın cinselliğini de konu edinmiş, bu alanda önemli araştırmalara imza atarak, çarpıcı sonuçlara ulaşmıştır. Kamusal ve özel alanlarda görünmez olan kadının, cinsellik alanında da görünmezliği kırılmaya çalışılmış, kadın cinselliğinin kadının özgürleşme mücadelesinin çok önemli bir adımı olduğu gerçeği ortaya çıkarılmıştır. Akademide kadın sayısının artması da, bu süreçte tıptan, biyolojiye ve sosyal bilimlere

kadar daha sağlıklı ve bütüncül bir bakış açısının yerleşmesi açısından olumlu katkılarda bulunmuştur. Ancak kadının, hem erkek cinsi hem de kendi cinsi tarafından aşağı ya da ikincil görülmesi sorunu devam ettikçe kadının cinselliği de sorunlu bir alan olmaya devam edecektir, dolayısıyla kadın hareketinin çeşitli kazanımlarına ve bilinç yükseltmesine rağmen kadın cinselliği halen problemlili bir alan olarak karşımızda durmaktadır.

Araştırma problemimiz, yüksek öğrenim görmüş kadınların cinselliğidir, dolayısıyla yukarıda bahsedilen 2. ve 3. boyutlar da, yalnızca yüksek öğrenim görmüş kadınlar açısından ele alınacaktır. Bir başka deyişle, yüksek öğrenim görmüş kadınların cinsel davranışları ve cinsel kimlikleri araştırma problemimizi oluşturmaktadır. Burada, şu noktayı da belirtmekte fayda var. Kadın cinselliğini işlerken, erkek cinselliğinden de, etkileyen bir faktör olarak yer yer söz edilecektir, ancak asıl alanımız kadınlardır.

Kadınların cinselliğini (cinsel davranış ve cinsel kimliklerini) etkileyen birçok değişkenden söz edilebilir. Bunlardan bazıları, toplumsal anlamda bakıldığında, ataerkil sistem, kültür, ekonomi, politika, bilim, din, medya ve dil, bireysel anlamda da, yetişme farkları, aile, yasaklar, tabular, bilgisizlik ve korkudur. Bu değişkenlerin de aralarındaki ilişkilerden söz etmek mümkündür.

Sosyal bilimlerin doğasında olan bir durum burada da açıkça görülmektedir. Araştırma konusunu etkileyen ve birbirleri arasında da ilişkili olan birçok değişken vardır, dolayısıyla bunları kadın cinselliğini etkileme/ yönlendirme sırasına koymak mümkün görünmemektedir.

Araştırmanın genel amacı, yüksek öğrenim görmüş kadınların cinsel profilini (vücut imajları, cinsel gelişimleri, cinsel davranışları, temel cinsel tepkileri, cinselliğe ilişkin bilgileri, cinsel kimlikleri) ortaya koyacak verileri elde ederek, bu verileri “Kadın Çalışmaları”nın bakış açısıyla yorumlamaktır.

Araştırmanın önemi, öncelikle, belirsizliğin ve yanlış, mitlere dayalı bilgilerin olduğu kadın cinselliği alanında doğru bilgileri sağlamasıdır. İkinci önemli husus, bilimsel çalışmaların son derece az ve genel olarak medikal alandaki kişiler tarafından, özellikle de konunun fizyolojik yönleri bakımından yapıldığı bir ortamda sosyal bilim içinden konuyu ele almaktır. Üçüncü önemli nokta da, bu araştırmanın, feminist bakışı yansıtmaması ve ülkemizdeki Kadın Çalışmaları yüksek lisans programlarından çıkan ilk kadın cinselliği konulu tezi oluşturmasıdır.

Araştırmanın temel varsayımı, kadın cinselliğinin çok boyutlu ve karmaşık bir konu olduğu, bu bağlamda yüksek öğrenim görmüş kadınları da homojen bir bütün olarak görmemek gerektiğidir.

Bununla birlikte, yüksek öğrenim görmüş kadınların çoğu için geçerli olduğunu düşündüğümüz bazı alt hipotezler de oluşturulmuştur.

Yüksek öğrenim görmüş kadınların çoğunluğu, ilk cinsel deneyimlerini 15-21 yaşları arasında ve erkek arkadaşlarıyla yaşamaktadırlar.

Yüksek öğrenim görmüş kadınların çoğunluğu, ilk cinsel birleşmelerini 21 yaşından sonra ve erkek arkadaşlarıyla yaşamaktadırlar.

Yüksek öğrenim görmüş kadınların çoğunluğu mastürbasyon yapmaktadırlar.

Yüksek öğrenim görmüş kadınların çoğunluğu, cinsel birleşme konusundaki ilk bilgilerini kız arkadaşlarından ve basın yayından öğrenmektedirler.

Yüksek öğrenim görmüş kadınların çoğunluğu, cinsel birleşmede orgazm olamamaktadır. Orgazm olmaları için başka bir uyarıma gerek vardır.

Yüksek öğrenim görmüş kadınların çoğunluğu, güvenilir bir doğum kontrol yöntemi kullanmaktadırlar.

Araştırmanın temel sınırlılığı, yüksek öğrenim görmüş kadınlardan yalnızca İstanbul ve Ankara'da ikamet eden çok küçük bir bölümüne ulaşabilmiş olmamızdır, dolayısıyla örneklemin, ülkemizdeki yüksek öğrenim görmüş kadınları temsil ettiği söylenemez. İkinci bir sınırlılık ise, uygulanan anket yöntemine özgü olup, bazı soruların farklı algılanması, ya da anlaşılmamasıdır.

Cinsel kimliğe ilişkin yaygın kullanımdan farklı olarak, kadın-kız ayrımı, bekaret durumunu ifade etmek için değil, yaş farkını ifade etmek için kullanılmaktadır.

Birinci bölümde, kadınların cinselliğini etkileyen faktörler, toplumsal ve bireysel düzlemde kısaca açıklanacaktır. Yukarıdaki açıklamadan da anlaşılacağı gibi, söz konusu sıralama birebir önem sırasını ifade etmemektedir. İkinci bölümde, ulaşılan kişi sayısı ve ulaşılan bilgilerin çarpıcılığı açısından kadın cinselliği alanında birer köşetaşı olan Kinsey, Hite ve Cosmo Raporları ele alınacaktır. Üçüncü bölümde, kadın cinselliğine farklı bakışlar aktararak kuramsal çerçeve çizilecektir. Çalışma yöntemi dördüncü, ulaştığımız bulgular beşinci bölümde yer almaktadır. Bulguların tartışılması altıncı bölümde yapılarak sonuca ulaşılmıştır.

1.KADIN CİNSELLİĞİNİ ETKİLEYEN FAKTÖRLER

1.1 Toplumsal Planda Kadın Cinselliğini Etkileyen Faktörler

1) Ataerkil Sistem (Patriarki): Uzun süre, antropologlar tarafından, babanın ailedeki iktidarı anlamında kullanılan patriarki kelimesinin anlamı, 1970'lerden sonra değişmiş, erkeklerin kadınlar üzerindeki egemenliğini ifade etmek için kullanılmaya başlanmıştır. Patriarkinin, niteliği ya da nasıl ortaya çıktığı konularında farklı görüşler vardır, dolayısıyla genel olarak erkek iktidarı olduğu konusunda görüş birliği olmakla birlikte, tek bir patriarki tanımında uzlaşım olmadığı görülmektedir. Berktaş, kapsayıcı ve açıklayıcı bir tanım vermektedir: "Patriarki (ataerkil sistem), bir cins olarak toplumda kadınların ezilmesi sonucunu doğuran kurumsal ve kültürel düzenleme ve uygulamaları belirtir ...yalnızca kadın emeğinin değil, aynı zamanda kadın cinselliğinin, bedeninin ve doğurganlığının denetlendiği bir toplumsal sistem kastedilmektedir" (Berktaş, 2000: 24). Ramazanoğlu da, patriarkinin, "en yakın cinsel ilişkilerden en genel ekonomik ve ideolojik etkenlere kadar uzanan düşünce ve uygulamaları" kapsadığını ifade ettikten sonra "erkek iktidarının hiyerarşik karakterini ve bu iktidarın doğal, normal, doğru ve haklı olduğunu öne süren ideolojik meşrulaştırılmasını da" ifade ettiğini eklemektedir. (Ramazanoğlu, 1998 : 57)

M.Ö. 4000'li yıllarda "site" adı verilen kent devletleri ile eş zamanlı olarak oluşan ataerkil sistemin ortaya çıkış nedeni, yalnızca, erkeklerin mülk edinebilmesi, mirasın babadan oğula aktarılması değil, aynı zamanda bunların güvence altına alınması için, tek eşli evlilik yoluyla kadın bedeninin kontrol altında tutulmasıdır. Zamanla güçlenerek evrensel hale gelen ataerkil sistem, tüm sosyal kurumlar gibi tarihsel süreç içinde değişikliklere uğramış, toplumdaki farklı biçimler almıştır; ancak bu onun evrensel olduğu gerçeğini değiştirmez. Erkekler, farklı sınıf, ırk, ya da etnik kökene sahip olmaları nedeniyle toplumsal hiyerarşide farklı konumlarda bulunsalar da, erkek olmalarından dolayı yarar sağlarlar. Kadınlar, farklı derecelerde olsa da, erkeğin "mülkü" olarak görülmekte ve kontrol altında tutulmaktadır. Sistemin temel ilkesi olan kadının tek eşliliği, aynı zamanda, erkeğin çok eşli olabileceğini ima etmektedir. Bu ilke, uygulamada, bekaret kontrollerinden, başlık parasına; kumandan, fahişelik kurumuna; toplumun zina yapan erkeğe övgü ya da hoşgörüsüyle bakıp, zina yapan kadını taşlamasına ya da kınamasına kadar değişik biçimlerde tezahür edebilmektedir. Bir örnek vermek gerekirse, 1990-93 arası İngiltere'de yapılan anket sonuçlarından yola çıkılarak oluşturulan istatistiklere göre, erkeklerin beşte biri hayatlarının bir döneminde

cinsel servislerden yararlanmışlardır, fahişelerin kayıtlarına göre de müşterilerinin yarısı evlidir (Boyle, 1995 : 41, 64).

2) Kültür: Kültür, toplumsal düzeyde kurumlarıyla, anlamlarıyla, değer yargılarıyla, kimliğimizin ve cinselliğimizin belirlenmesinde son derece önemli bir yer tutar. Kültür, bu bakımdan yalnızca ataerkil sistemi etkilemekle kalmaz, aynı zamanda, onun kendisini yeniden üretmesini sağlar, ona tarihsel ve toplumsal bir nitelik kazandırır. Bu anlamda, toplumun bilincini ve hafızasını oluşturur, toplumu bir arada tutan bir değer haline getirilip, ataerkil sistemin meşruiyetini sağlar; egemenliğin getirdiği kalıplara uygun bir yaşam ve dolayısıyla cinsellik anlayışını norma dönüştürür. Kültürün kimliğimize ve cinselliğimize etkisinin hangi mekanizma ya da yollarla gerçekleştiğini açıklamak önem taşımaktadır. Burada, feminist görüşün literatüre kazandırdığı, 'biyolojik cinsiyet-toplumsal cinsiyet' ayrımı önemli bir analitik araçtır. "Kadın ile erkek arasındaki biyolojik farklılığın, bir toplumsal kültürel farklılığa dönüştürülüp eşitsizliğin ve erkek egemenliğinin meşrulaştırıcı gerekçesi sayılması, bin yılların ötesinden günümüze ulaşan ve dolayısıyla zamana ve değişime karşı en dayanıklı ideolojik kalıp olduğunu kanıtlayan bir anlayıştır ve kadınların toplumsal olarak kontrol edilmeleri ve bastırılmaları için de gerekçe oluşturur" (Berktaç, 1997: 92). Berktaç'ın ifadesinde de görüldüğü üzere, kadınların biyolojik farklılıklarından yola çıkarak, onların erkeklere göre ikincil olduklarının iddia edilmesine eski dönemlerden beri, yaşamın her alanında rastlandığı için, bu iddialar genellemelere ve yasalara dönüşmüşlerdir. Örneğin, "kadınlar erkeklerden güçsüz oldukları için korkaktırlar, kontrol duygularını çabuk kaybederler," onlarca genellemeden biridir. Bu bakış o kadar yerleşiktir ki, bu tür genellemelerde kadınların ikincilliğine gerekçe göstermek zorunluluğu bile hissedilmemektedir. Örneğin, "kadın gibi korkak" ifadesi çok yaygındır. Dikkat çeken bir nokta da, bu genellemelerin aynı zamanda erkeğin kendisiyle bütünleştirmek istemediği tüm olumsuz özellikleri yansıtmasıdır. Bu özellikler "kadınsı" olarak damgalanır ve kadınlar, kendilerinin bu tür özellikleri taşıdıklarını, bunun normal, doğru, bilimsel olduğunu empoze eden bir toplumsal kültürel ortamda yaşarlar. Bunun bir sonucu da, kadınların erkeklere bağımlı, onların koruyuculuğuna ve yönetimine muhtaç varlıklar olarak görülmesi, özerk bireyler olarak görülmemeleridir. Ülkemizde yaşanan "töre cinayetleri"ne baktığımızda, temelde yatan nedenin, kadını kendi cinselliğiyle birlikte özerk bir bütün olarak görmemek olduğu açıktır. Kadının bedeni ve cinselliği ailenin "namus"unu temsil etmektedir. Bu örnek, kültürün ve toplumun kadın cinselliği üzerinde etkili olduğunu, kadın cinselliğinin denetimde tutulmak istendiğini dolaysız biçimde göstermektedir.

3) Ekonomi ve Politika: Sistem ve kültürle bağlantılı olarak ekonomi ve politika, cinsler arası mücadelelerin yaşandığı, paylaşım savaşlarının verildiği alanlar gibidir. Ekonomi alanına baktığımızda, kadın ve erkek arasında eşitsizliğe dayanan cinsel bir işbölümü olduğu görülmektedir. Toplumsal cinsiyetçi ideoloji nedeniyle kadınların özel alandaki 'bakım(care) sağlayıcı' rolleri, emek piyasası ile olan ilişkilerini de belirlemektedir. Ücretli kadın emeği, düşük sektörlerde, düşük beceri gerektiren, yükselme olanakları zayıf, düşük ücretli, yarı zamanlı, sosyal güvensiz, sendikalaşma oranı düşük, işsiz kalma olasılığı fazla işlerde istihdam edilmektedir (Ecevit, 1985: 72-75). Bu durumun kadın cinselliğini doğrudan etkileyen bir sonucu işyerinde cinsel tacizdir. Bir başka önemli sonucu da, kadınların ekonomik bağımsızlıklarını elde edememeleridir. Bu da erkeklere ekonomik bağımlılığa ve dolaylı olarak cinsel bağımlılığa götürecektir.

Yakın dönemlere kadar görünmez olan ve feminist araştırmacıların kavramsallaştırdığı "ev içi emek" açısından bakıldığında da, ev dışındaki (ücretli) emekte olduğu gibi bir cinsel eşitsizliğin varlığı göze çarpacaktır. Kadın ev dışında çalışsa da, çalışmasa da yukarıda bahsedilen toplumsal cinsiyetçi ideolojiye dayanan cinsel rolü gereği ev işlerinden, eşin, çocukların, yaşlı ve hasta aile üyelerinin bakımından sorumlu olacaktır. Ev içi emeğin bir diğer özelliği de para ile ifade edilmediği için görünmez olmasıdır. Bu da ev kadınlarının yaptıkları işlerin görülmemesi ya da değersiz görülmesi anlamına gelir ve ücret olarak bir bedel ödenmez. Dolayısıyla ekonomik bağımsızlığı olmayan ev kadınları cinsel anlamda da eşlerine bağımlıdır.

Ekonomik bağımlılığın, kadınlar için cinsel bağımlılığı getirmesi son derece olumsuzdur, ancak kadınları her durumda kurbanlar olarak görmek de kanaatimize göre yanlıştır. Çünkü cinsel bağımlılık erkekler için de farklı bir biçimde söz konusudur. Kadınlar, çok eski tarihlerden beri, istediklerini elde etmek için erkeklerin cinsel bağımlılığını kullanmaktadırlar. Ancak bu eylemin her iki taraf için de özgürleştirici olmadığı açıktır.

Ekonomi ve politikayı birbirinden ayırarak incelemek pek doğru değildir, çünkü politik kararların temelinde ekonomik gerekçeler yatar ve çoğunlukla gelirin yeniden bölüşümünü sağlarlar. Bu bağlamda, kadınların ekonomik bağımlılığını güvence altına alan yasal düzenlemeler akla gelmektedir. Örneğin eski Medeni Kanun'un "...karı, kocanın sarahaten veya zımnen müsaadesi ile bir iş ve sanatla iştigal edebilir" şeklindeki 159/1. maddesi ancak 1990 yılında Anayasa Mahkemesi'nin kararıyla iptal edilebilmiştir (Özdamar, 2002: 235-236). Bu örnek, ekonomik-politik bir düzenlemenin son tahlilde kadınların cinsel bağımlılığına neden olabileceğini göstermektedir.

Bir maddesine ilişkin örnek verdiğimiz 1926 tarihli eski Medeni Kanun'un değişmesi uzun ve çetin mücadelelerle ancak 2001 tarihinde gerçekleşebilmiştir. Halihazırda cinsel eşitsizliğe dayanan başka yasa ve uygulamaların varlığını da unutmamak gerekir. Bu bağlamda feministlerin ünlü önermesi "kişisel olan politiktir"i, "cinsel olan politiktir" şeklinde yeniden ifade etmek mümkün görünmektedir. Çünkü devletin faaliyetleri ve düzenlemelerinin temelinde cinsellikle ilgili birçok varsayım bulunmaktadır dolayısıyla cinsellik sadece özel bir mesele değildir. Dolaysız bir örnek eski Türk Ceza Kanunu'ndan verilebilir. Bilindiği üzere evlilik içi tecavüz eski Türk Ceza Kanunu'nda yer almamaktaydı, koca, karısı istemediği halde ve zorla cinsel ilişkide bulursa da karı-koca arasında evlilik bağı olduğundan dolayı, bu fiil suç teşkil etmezdi. Bu kanun da ancak 2004 yılında değiştirilebilmiştir.

4) Bilim: Bilimin, objektif ve değer yargılarından bağımsız, evrensel olduğu uzun zamandan beri ileri sürülmektedir. Ancak Tekeli'nin de belirttiği gibi, gerçekliği erkeklerin bakış açısıyla yorumlayan, kadınları görünmez kılan, onların kültüre katkılarını göz ardı ederek, sömürmelerini saklayan, böylece cinsiyet hiyerarşisinin sürmesine katkıda bulunan bir bilim anlayışı egemendir (Tekeli, 1995: 31). Dolayısıyla bilimi, özellikle de araştırma nesnesi insan olan sosyal bilimleri ve tıbbi ataerkil sistemden ve kültürden bağımsız ele almamak gerekir. Bilim, kadınları yalnızca göz ardı etmekle kalmaz, aynı zamanda erkeklere özgü gerçekleri norm olarak görüp, kadınları buna göre değerlendirir. Bu anlamda kadınlar, "öteki"dir. Buradan yola çıkarak, bilim ve tıp, bir kez eril kurumlar olarak kurulduktan sonra, kadınların ikincilliğini haklı göstermek, kadınları "doğal" olarak erkeklerden farklı ve aşağıda tanımlamak için kullanılmaktadırlar diyebiliriz (Jackson, Prince, Young, 1993: 363-365, Jayaratne, 1993: 110).

Bahsedilen bakış açısının kadın cinselliğine doğrudan etkilerinin olması da kaçınılmazdır. Örneğin, üreme biyolojisinde gebe kalma süreci genelde, sabit, pasif bir yumurtaya kahraman bir sperm kararlı bir biçimde yüzmesiyle temsil edilir. Bugün yumurtanın bu süreçte daha aktif ve spermelerin de önceden düşünüldüğü kadar amaçlı hareket etmediği bilindiği halde eski tasarımda ısrar edilmektedir (Jackson, Prince, Young, 1993: 364).

Bilimin kadınlar aleyhine başka bir kullanım şekli de, dinsel görüşlerin, bilimsellik kılıfı altında sunulmasıdır. Ülkemizde, özellikle medikal alandan bazı yazarlar, dini inanç ve görüşlerini, bilimselmiş gibi göstermekte, kadın cinselliği de bu durumdan etkilenmektedir. Örneğin, kitabında, otuz biri uluslararası yüzün üzerinde

yayını olduğunu ve çeşitli uluslararası derneklerin üyesi olduğunu belirten psikiyatri uzmanı Tarhan, “Örtünmenin Biyolojik Gerekliliği” başlığı altında ailenin varlığını sürdürmesi için kadının korunması, bunun için de örtünmesi gerektiğini belirterek tesettürü, kadın ile erkeği eşitleyen bir unsur gibi görerek savunmakta, “kadının şehvet uyandıran alanlarını gizleyip kişiliğini öne çıkardığı için, insani düzlemde cinsler arasındaki ayırımı ortadan kaldırır” demektedir (Tarhan, 2005:127-129). Burada öncelikle vurgulanması gereken, “kadının ve ailenin korunması” ile kadının örtünmesi arasında bir bağlantı kurulamayacağıdır. Ayrıca yazar “biyolojik gereklilik” ibaresinin altını dolduramamakta, kadının örtünmesi hangi yolla biyolojik bir gereksinimi karşılayacağından bahsetmemektedir. Bir diğer nokta, örtünmenin cinsel uyarımla ilgisinin olmadığıdır. Everaerd ve Both, cinsel bir uyarının, yalnızca beynimiz onu cinsel olarak depoladığı için cinsel olduğunu kaydetmişlerdir (Everaerd, Both, 2001:138). Dolayısıyla hem tesettürsüz, hem tesettürlü bir kadın cinsel anlamda uyarıcı olabilir. Görüldüğü üzere, örtünmeye ilişkin gerekçeler mesnetsizdir ve kadını aşağılamaktadır. Kadın bedeninin denetim altına alınmasının hedeflendiği, laiklikle de uzlaşmayan bu tür bilim dışı düşünceler, günümüz dünyasında da pek çok ülkede kabul görmemektedir.

Tarhan, “Evlilik dışı ilişkiler” konusuna, erkeğin genetik olarak poligamik, kadının monogamik olduğu, çünkü erkeğin bir ilişkide milyonlarca sperm bırakabilirken, kadının hayatı boyunca 400 tane yumurtası olduğunu ifadesiyle başlamaktadır. Burada üzerinde durulması gereken ciddi yanlışlar vardır. İlk olarak, üreme yeteneği ile cinsellik birbirine karıştırılmaktadır. Poligamik (çok eşli) ya da monogamik (tek eşli) olmakla, üremenin bir ilgisi yoktur. İkinci olarak, erkeğin bir ilişkide bıraktığı milyonlarca spermin hepsi kullanılmamaktadır. Üçüncü olarak da, kadın cinselliği, 400 adet yumurtanın bitmesi ile bitmemektedir. Her ne kadar yazar, erkekler için evlilik dışı ilişkileri savunmasa da, yüksek nitelikli evliliklerde erkeğin başkalarına yönelmeyeceğini, bu noktada kadının estetik, süs ve sanat konusundaki gayretleri ile erkeğin bıkkınlığını önleyeceğini belirtmektedir (Tarhan, 2005:128-129, 45).

5) Din: Dini, diğer sosyal kurumlardan ayıran özelliği onun değişmez bir kurallar bütününe sahip olmasıdır. Çünkü kuralların kaynağı insan değil, kutsal olandır. Ancak, dinin toplumsal yaşamdaki etkisi, onun toplumdaki işlevine bağlıdır ve bu işlev, ekonomik, tarihsel, kültürel nedenlere bağlı olarak değişebilir. Örneğin İslamiyet’te dinin kuruluşu ile devletin kuruluşu birlikte olmuştur. Bu nedenle, İslamiyet yalnızca “Tanrı-kul” ilişkisini değil, aynı zamanda toplumsal ilişkileri de belirli dinsel kurallara bağlamak zorunda kalmıştır. Oysa Hıristiyanlık’ta din, kilise ve ruhban sınıfı yoluyla

kurumlaşmıştır. Bu yapısıyla Hıristiyanlık, “Tanrı-kul” ilişkisini, “Tanrı-kilise-kul” ilişkisine dönüştürmüştür. Musevilikte ise din, aynı zamanda kavmin tarihidir. Tüm bunlar göstermektedir ki, dinin toplumsal işlevi değişime açıktır. Diğer bir deyişle, din her ne kadar değiştirilemez kurallara sahip olsa da, bu kuralların ne şekilde uygulanacağı toplumdan topluma, kültürden kültüre ve tarihsel olarak değişiklik gösterir. Dinlerin kadına ve kadın cinselliğine yönelik kurallarının ne şekilde uygulanacağı da, bu kuralların, ataerkil sistemin meşrulaştırılmasına, yeniden üretilmesine ya da o andaki ihtiyacına cevap vermesine katkıda bulunmalarına göre belirlenir. Bu değişiklikler, özellikle de kadın cinselliğine yönelik farklı kültürlerdeki uygulamalar hakkında çeşitli çalışmalar yapılmaktadır.¹ Ancak burada, uygulamalardan söz edilmeyecek, dini metinlerdeki kadınlara ve kadın cinselliğine ilişkin değiştirilemez kurallar kısaca ele alınacaktır. Öncelikle, dini metinlerin hepsinde farklı adlarla da geçse Yaratan’ın erkeğe seslendiğini ve maskülen bir söylem kullanıldığını hatırlamak gerekir. Genel olarak, cinsellik de kirli, tehlikeli ya da yıkıcı görünmektedir. Rubin, bu fikrin aslında genital organların, zihne, ruha kalbe hatta sindirim sisteminin üst bölümüne göre daha alt seviyede görülmesinden kaynaklandığını belirtmektedir (Rubin, 1999 : 150).

Ataerkil bir temele dayanmayan tek din-felsefe, Tao felsefesidir. İlke olarak “Laotse’nin denge prensibine göre Ying dişi ve Yang eril, karşılıklı olarak teraziye dengede tutarlar.” Taoist kutsal kitapların bir bölümünü oluşturan Tao Te Ching’te, “Vadinin tabanındaki tanrısallık, ölmez, karanlık bir dışıktır o. Sır dolu kucağından gökler ve yer doğar. Vadi tabanındaki tanrısallık anlaşılmazdır, onunla birleşirsen, bütün zorluklardan kurtulursun.” ifadesi kullanılmıştır (Zitelmann, 2000: 23). Gerek, Çin’de Taoizm dışında etkili olan dinsel öğretilerde, gerek diğer dinlerde bu eşitlik ilkesine rastlamak olanaklı değildir.

Çin’de Konfüçyüs, “Kadınlarla ve aşağı sınıftan insanlarla uğraşmak çok zordur. Onlara dostça yaklaşırsanız kontrolden çıkarlar, mesafeli davranırsanız buna içerlerler” demektedir. Konfüçyüs’çülerin Ayinler Kitabı’na göre de “Yaşanan evde dışarıyla içerisi açıkça bölünmüştür; erkek dışarı, kadın içeri bölümlerde yaşar. Kadın evin arka tarafına yerleşmiştir, kapılar kilitli tutulur ve hadım erkekler tarafından korunur” (Parrinder, 1996 : 135-136).

Hinduizm’de, Brahmanların kutsal kitabı olan Manu, kadını tanımlarken, “Bu kararsızlık çıkmazı, bu ahlaksızlık tapınağı, bu binlerce cilve serpili bahçe, bu yanılgılar toplama, göğün kapılarını insana kapayan bu set, cehennem bu alev ağzı, bu yalan

¹ Robert Francoeur ve arkadaşlarının, Crosscurrents’da yayınlanan, Fall 2004 tarihli, “Female Sexuality Today-Challenging Cultural Repression” adlı çalışması, birçok ülkeyi içermesi ve bulguları açısından dikkate değerdir.

çiçekleriyle dolu sepet, bu iksirden tatlı zehir, ölümlüleri dünyaya bağlayan zincir, tek kelimeyle kadın” ibarelerini kullanmaktadır (Arat, 1986: 24-25).

Budizm’in kurucusu Buda, kadınları şeytansı ve baştan çıkarıcı olarak tanımlamış olup metinlerinde kadınlara nasıl davranılması gerektiği konusunda şöyle demiştir: “Bakmayın.” Peki bakarsak? “Onlarla konuşmayın.” Peki konuşursak? O zaman temkinli olmak gerekir” (Zitelmann, 2000: 67).

Dinlerdeki erkeğin soyunun sürdürülmesi fikri nedeniyle kadının doğurganlığı ve analığının önemli yer tuttuğunu görmekteyiz. Örneğin Tevrat’ın Tekvin bölümü, Bap 16’da çocuğu olmayan Saray, kocası Abram’a, “İşte RAB beni doğurmaktan alıyordu; rica ederim, cariyemin yanına gir, belki ondan çocuklarım olur” demektedir. Bunun üzerine seksen altı yaşındaki Abram cariyesi Hacı gebe bırakır. Bap 19’da da, iki kızı ile birlikte oturan Lut’un, soyunun sürdürülmesi meselesi vardır: “Ve büyük kızı küçüğüne dedi: Babamız kocamıştır, ve bütün dünyanın yoluna göre yanımıza girmek için memlekette erkek yoktur; gel, babamıza şarap içirelim, ve babamızdan zürriyeti yaşatmak için onunla yatarız” (Kitabı Mukaddes, 2000:13-14,17-18). Böylelikle iki kızın da babalarından oğulları olmuştur.

Yeni Ahit’te, kadının ancak çocuk doğurarak Havva’nın işlediği ilk suçtan kurtulabileceği düşüncesi vardır. Paulus, Timoteosa 1.mektubunda, “Çünkü önce Adem, sonra Havva yaratıldı; ve Adem aldanmadı, fakat kadın aldanarak suça düştü; fakat iman ve sevgi ve takdiste vekar ile dururlarsa, çocuk doğurması ile kurtulacaktır.” demektedir (Kitabı Mukaddes, 2000 : 218).

İslam dininin kadına bakışını anlamak için, Kur-an’ın, Nisa suresinin,11, 34, 176, Bakara suresinin 222, 228, 282 ve Nur suresinin 31. ayetlerine bakmak yeterli olacaktır (Kur-an,1990 : 79, 85, 107, 36, 37, 49, 354).

6) Medya: Medya, kapitalist sistemin, kültürün, toplumun bir parçası olmakla birlikte, etki alanı ve gücü nedeniyle ayrı bir başlık altında ele alınmıştır. Günümüzde medya Eski Yunan site devletlerindeki agora gibidir. Site devletlerinde kararların agorada özgür statüde doğmuş, yetişkin erkeklerce alınması gibi, günümüzde de medyada pazar ekonomisi elitleri egemendir ve agoraya katılma, gündemi belirleme, gündemin ne şekilde ve kimler tarafından tartışılacağını tespit etme yetkisi bu zümrenin elindedir (İnsel, 2000: 9). İnsel’in bu benzetmesi gerçekten son derece açıklayıcıdır. Burada medyanın “sermaye-egemen” yapısına vurgu yapılmaktadır. Bunun yanısıra medya faaliyetlerinin yürütülmesi de büyük bir sermaye gerektirmektedir. Bilindiği üzere, “pazar ekonomileri”nin sürekliliği, pazarın genişletilmesine ve derinleştirilmesine

bağlıdır, böylelikle belirli oranda bir karın sağlanabilmesini, eş deyişle, sermayenin verimli kullanılabilmesini ve kendini yeniden üretebilmesini sağlamak olanaklı olmaktadır. Medyanın, bugün yalnızca bir haber verme aracı değil, aynı zamanda, holdingler içinde “şirket” oluşu, hem bağlı bulunduğu gruba, hem de kendisine kar getiren faaliyetler içinde olmasını gerektirir. Bu durum medyayı, toplumu “pazar ekonomisi” temelli inşa etme ve pazar ekonomisini sürekli kılma için haber vermeye iter. Diğer bir deyişle, toplumsal gerçeklik, medya gerçekliğiyle yer değiştirir.

Bahsedilen “pazar ekonomisi elitleri” beyaz, heteroseksüel, üst sınıf mensubu erkeklerden oluşmaktadır, dolayısıyla mensup oldukları sınıfın kültürüne sahiptirler. Buradan yola çıkarak yapılan yayınların kar güdüsüyle şekillenmekle birlikte aynı zamanda bu sınıfın kültürüyle de şekillendiğini söylemek mümkündür. Bu iki unsuru birlikte düşündüğümüzde objektiflik maskesi altında yapılan yayınların aslında taraflı olduğu da ortaya çıkmaktadır. Reklamlardan örnek verecek olursak,

- “1- Kadın bedeninin cinsel obje olarak gösterilmesi
- 2- Reklamlarda kadının sadece tüketici olarak resmedilmesi
- 3- Kadının toplumsal cinsiyet rollerinin pekiştirilmesi (iyi anne, iyi eş, iyi ev kadını vb.)
- 4- Kadının “ tüketerek güzelleşen bir varlık” olduğu imajının yerleştirilmesi ve bu yoldan pompalanan güzelliğin bir üst norm olarak yeniden sunumu
- 5- İş dünyası konulu reklamlarda, kadının ikinci planda olduğu düşüncesinin yaratılması (sekreter, yardımcı, asistan vb.)”²

hususları hiçbirimize yabancı değildir ve medyanın gerçekte ne kadar sübjektif olduğunu açıkça göstermektedir. Kadınların aşığı ve cinsel nesnelere olarak gösterilmesine ve medyanın kendi kültürünün “aşk” anlayışını, “cinsellik”e indirgemesine, yalnız reklamlarda değil, haberlerden, dizilere, talk showlardan, yarışma programlarına, kadın programlarından, eğlence programlarına kadar birçok yayında rastlanmaktadır. Günümüz insanı, özellikle de çocuklar, televizyon karşısında çok vakit geçirmekte, sürekli bu tür yayınlara maruz kalmaktadırlar.

Medya “kadın”ı kurgularken, yeri geldiğinde bilimden de yararlanmaktadır. Örneğin, Smith’in de belirttiği gibi, özellikle son dönemlerde bilim erkek ve kadın beyinlerinin farklılıkları üzerinde yoğun araştırma yapmakta, bazı gazeteciler de, bu çok özel teknik araştırmaları değerlendirme ve yalan yanlış yayınlama hakkını kendilerinde görmektedirler (Smith, 1998:162). Bu anlamda, çeşitli bilimsel çalışmaların da, medyada yaratılan kadın imajının sürdürülmesine katkı sağladığı açıktır. Örneğin,

² <http://www.ucansupurge.org/newhtml/21nisan3sibelturker.php>

bir araştırmada, 40 erkek üniversite öğrencisine farklı vücut-kütle indeksine sahip 50 kadının önden çekilmiş fotoğrafları gösterilerek, (Fotoğraflarda kadınların yalnız boyundan alt kısım gösterilmiştir.) Kadınların vücut-kütle indeksi oranlarındaki küçük değişikliklerin bile cinsel çekiciliği etkilediği bulgusu yayınlanmıştır (Science and Medicine News, 1998 : 548).

7) Dil: Dil, dünyamızı inşa etmenin en önemli araçlarından biridir, dolayısıyla egemen anlayış ve değer yargılarından bağımsız bir dil de düşünülemez. Dilin yapısı ve kullanımı bağlamında kadın ve erkek için bir çifte standart durumunun olduğu 1970'lerde dilbilimci feministlerce ileri sürülmüştür. Buna göre, dilbilimsel cinsiyetçilik, (linguistic sexism) insanların cinsiyetlerini temel alarak aralarında ayırım yapan sözlü işaretlerdir. Dilbilimsel cinsiyetçiliğin iki temel konusu, kadınların görünmezliği ve cinsiyetçi klişelerdir. Kadınların görünmezliğinin bir biçimi, erkek cinsine ait kelimelerin kadınları da ifade etmek için kullanılmasıdır. Örneğin, İngilizce'deki "Dear Sir, mankind, he" kelimelerinin hem erkekleri hem de kadınları ifade etmek için kullanılması, kadınları görünmez kılmaktadır (Brouwer, 1993:40-42).

Bu açıdan bakıldığında, aynı sorun yalnız İngilizce'de değil, Almanca ve Rusça gibi eril, dişi ve nötr cins ayrımlarının bulunduğu dillerde de görülecektir. Türkçe'de eril ve dişi cins ayrımlarının bulunmaması, bu açıdan Türkçe'nin bir üstünlüğü olarak da kabul edilebilir. Ancak İngilizce'de bazı meslek adlarında (policeman, businessman) kadınların görünmezliği Türkçe'deki bazı meslek adları için de geçerlidir. Örneğin saygın bir bilim kurumu olan Tübitak'ın çıkardığı Bilim-Teknik dergisinde sürekli "bilim adamı" ifadesi kullanılmaktadır. Bu kullanım tıpkı "işadamı" ibaresi gibi günlük dilde de yerleşmiş olup, söyleyen kişi kadınları dışlamayı düşünmese de, dinleyicinin zihninde bir erkek modeli canlandırmaktadır.

'Kadınların görünmezliği'nin bir biçimi de dilde kadınların deneyimlerini anlatacak kelimelerin yokluğudur. Bunların birçoğu da kadınların cinselliğiyle ilgilidir. Örneğin erkekler için kullanılan (virility) cinsel güç, iktidar kelimesinin kadınlar için bir karşılığı yoktur ya da kadınların cinselliğe aktif katılımını ifade eden kelimeler yoktur (Swann, 1992: 57). O kadar ki kadınların genital organının bütününü ifade eden bir kelime bile yoktur.

Dilbilimsel cinsiyetçiliğin ikinci temel konusu da dildeki cinsiyetçi klişelerdir (sex stereotyping) Buna göre, kadınlar için çeşitli aşağılayıcı kelimeler kullanılmaktadır. Örneğin, evli olmayan kadınlar için evde kalmış denirken, evli olmayan erkekler için böyle bir kullanım yoktur. Kadınların konuşmaları dedikodu olarak değerlendirilirken, erkeklerinki tartışma olarak görülür. Sevecen olmayan kadına şirret ya da kocakarı

sıfatları uygun görülür (Brouwer, 1993:44).

Dildeki cinsiyetçi klişelerden kadın cinselliğiyle ilgili olanları herhangi bir sözlükte rahatça görmek mümkündür. Örneğin, Türk Dil Kurumu Sözlüğü'nde "kadın olmak", kızlığını yitirmek olarak tanımlanırken, "erkek olmak", ifadesinin tanımı erkeğe yaraşır davranışlarda bulunmaktır. "Kız" kelimesinin ikinci anlamı, cinsi ilişkide bulunmamış dişi, kız oğlan kız, erden, bakire iken, "oğlan" kelimesi, erkek çocuk, yetişkin erkek ifadeleriyle tanımlanmaktadır (Türkçe Sözlük, 1988).

1.2 Bireysel Planda Kadın Cinselliğini Etkileyen Faktörler

1) Yetiştirme Farkları: Ataerkil sistem, kültür, bilim, din, medya ve dilin genel olarak kadın cinselliğini etkileme şekillerinden bahsetmekle birlikte, konuyu daha özele indirerek kavrama açısından kadın ve erkeklerin yetiştirme farklarından söz edilecektir. Yetiştirme farkları şu ana kadar bahsettiğimiz yedi unsurun uygulamaya yansıyan biçimleridir. Buna göre, kadınlar ve erkekler farklı biçimlerde (cinsiyetçi kalıplara uygun) yetiştirilmektedir. Adler, kız çocuklarına attıkları her adımda yeteneksiz olduklarının, ikincil işlere uygun düştüklerinin söylendiğini ve bu yargıların doğruluğunu sınamak olanağı bulunmayan kızların bu durumu bir yazgı olarak görmeye başladıklarını belirtmektedir (Adler, 1999:18). Adler'in yapıtları, yüz yıl öncesinin kadına bakışını yansıtmakla birlikte, bugün ülkemizde kız çocuklarına, Adler'in bahsettiği gibi sürekli aşağılayıcı muamelenin uygulandığı yerler hala bulunmaktadır, ayrıca bahsedildiği kadar sık ya da aleni biçimde olmasa da çifte standarda dayalı uygulamalar süregelmektedir.

Navaro, küçük yaşlardan başlayarak çocukların, erkeğe ve kadına biçilen sosyo-kültürel rollere uygun biçimde yetiştirildiklerinden bahsetmektedir. Bu yetiştirme tarzında, erkek kimliği, bağımsız, aktif, etkin, özerk, güçlü, kendine yeterli, sert, hükmedici, kararlı, başarılı, hırslı, kadın kimliği ise, bağımlı, pasif, edilgen, zayıf, kendine yetersiz, yumuşak, uyumlu, güçsüz, kararsız, başarısız, hırssız olarak cinsiyetçi bir biçimde inşa edilmektedir (Navaro, 1999a: 34, 74). Bu yetiştirme tarzlarının, cinselliğe yansımaması beklenemez. Sosyal bilimcilerin çoğu da cinselliğin büyük ölçüde öğrenildiği ve toplumsal cinsiyetçi bir sosyalleşmeyle şekillendiği konusunda hemfikirdirler. Kızların ve erkeklerin cinsel ilişkilere yaklaşımlarındaki farklılık, ayrı sosyal dünyalarda yetiştirmelerinden kaynaklanmaktadır (Wight, Abraham, 2000 : 30). Örneğin, kız çocukları denetim altında tutulurken, oğlan çocukları serbest bırakılmakta, kız çocuklarının giyimi, davranışları, arkadaşları, karşı cinsle ilişkileri sürekli kontrol edilmekte, oğlan çocuklar için aynı şekilde endişe duyulmamaktadır. Bu kontrol belli

derecelerde kız çocuk tarafından içselleştirilmekte ve bir otokontrole dönüşmektedir. Dolayısıyla kız çocukları kendi cinselliklerini de sürekli kontrol altında tutmayı öğrenirler. Bedeninden ve cinselliğinden uzak, kendine güvensiz, bağımlı yetişen kız çocuklarının, kendi cinsellikleriyle ilgili doğru kararları almalarını beklemek mümkün görünmemektedir. Kayır da cinsel güvenin, insanın kendine olan güveninden ayrılamayacağını, ancak kadınlarda yetişme çağından itibaren cinsel güvenin desteklenmediğini, karşı cinsle iletişimini, sevgisini geliştiren bir genç kızın olumlu karşılanmadığından bahsetmektedir (Kayır, 1993 : 32).

2) Aile: Aile, çocuğun hem eğitildiği, hem de sosyalleştiği en önemli mekandır. Bu bağlamda ebeveynlerin çocuğa karşı tutumu kişilik oluşumunda en önemli belirleyicilerden biridir. Çocuk farkında olmadan ebeveynlerini rol model olarak örnek alır, onlardan etkilenir ve ileriki yaşantısında onları taklit eder. Ancak kendileri de egemen sistemden, kültürden, inançlardan etkilenmiş ebeveynlerin, çocuklarını toplumsal cinsiyetçi mesajlarla/uygulamalarla büyütme, sık rastlanan bir durumdur. Aziz, böyle bir aile ortamında, çocuğun, cinselliğinin belirlediği “kadın” ve “erkek” tiplerini örnek alarak kendi özvarlığına yabancılaşacağından bahsetmektedir. Ailede yabancılaşma çeşitli yollarla gerçekleşmektedir: Kız ve oğlan çocuklara cinsiyetlerine bağlı olarak farklı renklerde giysilerin giydirilmesi ile yabancılaşma başlamaktadır. Oğlan çocuklara güçlülük anlamı olan adlar verilirken, kız çocuklarına güzellik, yumuşaklık anlamı olan adlar verilmektedir. Kız çocuğuna oyuncak olarak bebek verilirken, oğlan çocuğuna asker, tüfek, araba gibi oyuncaklar verilmekte, böylece çocukların düşsel dünyası biçimlendirilmektedir. Kızların kızlarla, oğlanların oğlanlarla oynamalarına izin verilmesi, çocukların yabancılaşmış bir kimlik geliştirmesinde önemli olmaktadır. Başka bir husus, ailede, günlük yaşam içerisinde kız ve erkek çocuklarla cinselliklerine bağlı iletişim kurmaktır. Oğlan çocukları, korktukları ya da ağladıkları için kınanırken, kız çocuklarının bu davranışlarda bulunmaları doğal karşılanır. Yabancılaşmanın çok önemli bir yolu da, kız ve oğlan çocuklara evin içinde verilen rollerdir. Kız çocuğun rolü, annesine ev işlerinde yardımcı olmaktır, oysa erkek çocuk için böyle bir rol yoktur (Aziz, 1995: 255-266). Ev işleri konusunda erkek çocuğa iş yapması gerektiği söylene ya da iş yaptırılrsa bile, rol model olarak aldığı babanın ev işi yapmamasının çocuğu etkilememesi düşünülemez. Böylece ev işlerini kadın işleri olarak görüp, büyüdüğünde yapması gerektiği mesajını alacaktır. Dolayısıyla ebeveynlerin sadece çocuğa karşı tutumları değil, birbirlerine karşı tutumları da çocuğun sosyalleşmesinde belirleyicidir. Çocuk, karşı cinse yönelik ilk tavırlarını aile içinde geliştirmektedir.

Aile içinde kadınsı ve erkeksi rol kalıplarına uygun biçimde büyüyen ve karşı cinse nasıl davranılması gerektiğini öğrenen çocukların cinsellikleri, bu durumdan doğrudan etkilenecektir. Örneğin erkeğin sürekli güçlü olması gerekliliği, erkek cinselliğinin de bu bağlamda değerlendirilmesi sonucunu doğurmaktadır. Navaro, sürekli cinselliğe hazır, istekli kurgulanan erkek imgesi nedeniyle, cinsellikte performans düşüklüğünün erkeklerin en korkunç kabusu olduğunu, başarısızlığın erkek olarak varoluşu ile bütünleştiğini belirtmektedir (Navaro, 1999b: 164).

Oyuncak bebeklerle, ana teması anne-baba çocuklardan oluşan bir aile olan evcilik oyununu oynayan ve yukarıda yetişme farkları bölümünde bahsedildiği gibi cinselliğinden uzak, güvensiz yetişen kız çocukları da sonsuza kadar sürecek romantik mutlu bir evliliğin düşünüyü kurmaktadırlar.

3) Eğitim: İnsanların karşılaştıkları pek çok sorunu eğitim yoluyla aşabilecekleri açıktır. Gelişmekte olan ülkemizde, kitap okuyan kişi sayısının düşüklüğü ve temel bilgilenme kaynağının da medya olduğu göz önünde bulundurulduğunda, bilimsel, objektif bir eğitime ne kadar ihtiyaç duyduğumuz ortadadır. Ancak gerek öğretmen, gerek öğretim ve materyal kalitesiyle, bu konuda daha çok gerilerde olduğumuz da açıktır. Oysa okullar, çocuklar ve gençlerin, zamanlarının büyük bölümünü geçirdikleri, sosyalleştikleri, kimliklerini oluşturdukları yerlerdir. Bu toplumsallaşma ve öğrenme süreci, derslerin yanı sıra, kitaplardaki ve okul duvarlardaki resimler, kurallar ve düzenlemeler de gelişir, dolayısıyla eğitim konusunda üzerinde durulması gereken bir çok unsur vardır. Örneğin, bazı okulların üniformalarında oğlan çocukların giyimi model alınmakta, kızların da kravat takmaları sağlanmaktadır (EOC,2001:1-2). Birçok okulun koridorlarında hatta fen laboratuvarlarında, Osmanlı padişahlarının resimleri asılı olup, önemli bir kadın figürü olarak yalnızca Atatürk'ün annesi, Zübeyde Hanıma yer verilmekte, siyasal ya da toplumsal yaşantıda önemli rol oynamış kadınlara yer verilmemektedir. Bu durum bilinçli olmasa da, bir kadının ancak topluma faydalı bir erkek evlat doğurarak önemli bir yer edinebileceği şeklinde gizli bir imayı barındırmaktadır. Öğretmenleri ele aldığımızda, aslında öğretmenlerin de çoğunun cinsiyetçi değer yargılarına sahip olduklarını ve bunları öğrencilerine aktardıklarını görüyoruz. Örneğin, öğrencilerini cinsiyetçi terimler kullanarak azarlayan öğretmenler halen mevcut. Temel eğitim materyalleri olan ders kitaplarında da son yıllarda iyileştirmeler yapılmakla birlikte, cinsiyetçi mesajlarla yüklü olduklarını görmekteyiz. Bu konuda Gümüşoğlu'nun 1928-1995 yılları arasında ilk ve ortaokullara okutulan 1000 adet ders kitabı üzerinde yaptığı incelemeler son derece çarpıcıdır. Gümüşoğlu, 1945

sonrasında, özellikle de 1950'den sonra ders kitaplarında, erkeklerin kamusal alanda üretken, aile içinde karar alıcı, evin reisi olarak tasvir edildiğini, kadınların ise bir işte çalışmaları da, ev içi alanla tanımlandıklarını; annelerin sürekli ev işleri yapan, çocuk ve hastalara bakan kişi olarak, kocalarına ve çocuklarına bağımlı tasvir edildiğini belirtmektedir. Bunun yanı sıra, bu dönemde aile içinde kız işi-erkek işi şeklinde ayırım yapıldığını, kız çocukları ev işlerinde annelerine yardım ederken resmedilirken, oğlan çocuklarının kitap okudukları ya da tamirat gibi 'erkek' işlerinde babalarına yardım ettiklerini kaydetmiştir (Gümüşoğlu, 1996 : 13-43).

Cinsel kimliğin, kişinin kimliğiyle birlikte geliştiğini düşündüğümüzde bahsedilen tüm bu unsurları bünyesinde barındıran eğitimin cinsellik üzerinde etkili olduğu muhakkaktır. Okul bir yandan da cinsel eğitim dersleri ile cinsellik üzerinde etkili olabilir. Bu noktada 10-15 yıl öncesine kadar okullarımızda cinsel eğitim dersleri verilmediğini söylemek gereklidir. Bugün de tüm okullarda, hatta tüm tıp fakültelerinde cinsel eğitim dersleri verilmemekte olup (Unat, 1995 : 16), cinsel eğitim verilen yerlerde de ne kadar düzgün, eşitlikçi ve aydınlatıcı dersler verildiği meçhuldür.

4) Yasaklar, tabular: Sistem, kültür, din, ve aile ile etkileşim içinde yasak ve tabulardan da kısaca söz etmek gerekiyor. Öncelikli olarak bahsedilmesi gereken yasak cinselliğin konuşulmamasıdır. "Toplumumuzda cinsel konular üzerinde söz etmek, bir sınır gözetilmeksizin yasaklanmıştır. Gerek aile içinde gerekse aileler arası ilişkilerde cinselliği hatırlatan sözcüklerden sakınmak, cinsel bir eğilim anlamına gelebilecek davranışlardan kaçınmak bir gelenek olmuştur" (Yurdanur, 1999: 74). Bu durum özellikle çocukları olumsuz etkilemekte, cinselliğin gizli, günah ya da kirli olduğu izlenimi uyandırmakta, ayrıca temel bilgilenme ve danışma kaynağı durumundaki ailelerinden gerekli bilgileri almaları engellenmektedir. Bir çok genç kız adet görmek, cinsel birleşmede bulunmak, doğum kontrolü gibi önemli konuları ailesinden değil, kendi yaşlarındaki kız arkadaşlarından yarım yamalak öğrenmektedir.

Seksin kendisi de kadınlar için bir yasaktır. Öyle ki bir çok erkek duygularıyla seksi ayırarak, cinsel hazzı kendi hakları olarak benimsemekte ve kendisiyle seks yapan kadınları kötü görmektedir. Bu durumun bir sonucu da, kadınların cinsel merak ve arzularını reddederek, bekareti değerli görmeyi öğrenmesi, tüm inhibisyonlarından evlilik içinde kurtulmayı ummasıdır (Kirkpatrick, 1980: 445, Guessous, 1998: 195). Evlenme yaşının giderek arttığı günümüzde kadınlar, yasaklar ve cinsel dürtülerinin baskısı arasında sıkışıp kalmaktadırlar. Kadın bedeninin kendisinin de kadına yasaklanması bu sorunu derinleştirmektedir. Kadınların kendi vücutlarını tanımaları, ona dokunmaları, ondan haz almaları yasak, ayıp, hatta günah sayılmaktadır.

Bedeninin kadına yasaklanması, cinsel kimlik ve cinsel davranışlarla bir bütün olan kadın cinselliğinin bir yönüyle eksik kalmasına neden olmaktadır ve cinsel terapi uzmanlarının da belirttiği gibi cinsel sorunların nedenleri genellikle yalnızca fizyolojik değil, psikolojiktir. Cinselliğin tabu olarak görüldüğü, konuşulmadığı, yasaklandığı ya da cezalandırıldığı bir ortamda sağlıklı bir cinsel kimlik geliştirmek mümkün görünmemektedir.

5) Bilgisizlik: Kültür, yetişme farkları, aile ve eğitimle bağlantılı olmakla birlikte, kadın cinselliğini etkileyen bir faktör olarak bilgisizliğe de ayrı bir vurgu yapmak uygun görülmüştür. Toplumumuzda zaten okuma alışkanlığının olmadığından bahsetmiştik, bununla birlikte cinsellik, bir konu olarak da ciddi ve sağlıkla ilişkili görülmemekte, Polonsky'nin ifade ettiği gibi, hiçbir hazırlık yapmadan, eğitim almadan, "herkes nasıl olsa ne yapacağını bilir" varsayımıyla hareket edilmektedir (Polonsky, 1997 : 2). Bilgisizlik, birçok insanın cinsel sorunlarla kliniklere başvurmasına neden olmaktadır. Ayrıca yine bilgisizlikle ilgili, mahrem sayarak ya da utanarak sağlık kuruluşlarına başvurmayan insanları da hesaba kattığımızda ortaya ciddi bir tablo çıkmaktadır. İstenmeyen gebeliklerde de, bilgisizliğin temel nedenlerden biri olduğu muhakkaktır. Güvenli doğum kontrol yöntemlerini bilmedikleri için güvensiz yöntemlerle korunmaya çalışan ve sonuçta hamile kalarak kürtaj olmak ya da doğum yapmak ikileminde kalan birçok kadın bulunmaktadır.

Bu konuda bahsedilmesi gereken yalnız insanların cahilliği değil, cinsellikle ilgili, özellikle de kadın cinselliğiyle ilgili bir çok yayının da eksik ya da sübjektif oluşudur. Cinsel sağlıkla ilgili ansiklopedi ya da yayınlarda kadınların anatomik yapısı da tam olarak yansıtılmamakta, örneğin, ülkemizde G noktasından, bir tartışma konusu olarak bile söz edilmemektedir.³ Cinsellikle ilgili bir çok yayının, özellikle kadın dergilerinin de, bilgi verme amacından çok magazin tarzında, sansasyonel başlıklarla yazıldığını da eklemek gereklidir.

Yukarıda sayılan tüm olumsuzluklara rağmen, bireysel planda özellikle gençlerde cinsel bilgi anlamında eskiye göre olumlu bir gidiş olduğu da açıktır. Aysel Ekşi'nin de belirttiği gibi bu değişim büyük ölçüde genç kızlardaki bilinçlenmeden kaynaklanmaktadır. "Silik, edilgen kızların yerini kendine saygılı ve haklarını savunabilen çok daha etkin genç kızlar almaktadır. Ama şu noktanın asla gözden uzak tutulmaması gerekir, ülkemizde henüz işin başındayız; gidilecek daha çok uzun bir yol var önümüzde..."(Ekşi, 1993 : 29).

³ Ülkemizde 'G Noktası' bahsini ele alan bilimsel yayın sayısı beşi bulmamaktadır.

6) Korku: Yine yukarıda sayılan faktörlerle etkileşim içinde olmakla birlikte bireysel korkular da kadın cinselliği üzerinde etkili olmaktadır. Bu da, çifte standardın hatta cezaların olduğu bir ortamda son derece doğaldır. Kadınlarda bir taraftan zevk, heyecan ve orgazma dair pozitif bir beklenti varken, diğer taraftan cinsel ilişkide bulunmasına ya da bulunmamasına verilecek sosyal tepkiye, eşin uygunluğuna, cinsel sömürüye, hamileliğe, ilişkinin anlamından şüphe etmeye dair düşünceleri vardır (Lott, 1987:205). Dolayısıyla, bir erkekle duygusal-cinsel ilişkiye giren kadınların sürekli kontrollü davranmaları gerekmektedir. Tüm korku ve endişelere rağmen yapılan seksin de rahatlatıcı, sağlıklı olduğunu söylemek mümkün değildir.

Korkularla ilgili bahsedilmesi gereken ve cinsellik üzerinde etkili olan bir husus da, ilişki içindeki insanların reddedilme ya da ayıplanma korkusuyla birbirleriyle konuşmamalarıdır. Cinsel eşlerin birbirleriyle iletişim kurmaları, birbirlerine cinsellikte nelerden hoşlanıp hoşlanmadıklarını söylemeleri bir çok sorunu engelleyebileceği gibi, cinselliğin daha sağlıklı ve doyurucu yaşanmasını da sağlayabilir (Polonsky, 1997:3). Ancak eşle iletişim kurmak bazen kadınlar için bir çok nedenden dolayı (eşin tepkisel yaklaşması, duyarsız olması vs.) mümkün olamamaktadır. İletişimin önündeki en büyük engellerden biri de utanma duygusudur.

Görüldüğü gibi, kadın cinselliğini birlikte ve ayrı ayrı etkileyen bir çok faktör vardır, dolayısıyla çalışma yapılırken, konunun çok boyutlu ve karmaşık olduğu göz önünde bulundurulmuş, basit genellemelerden kaçınılmıştır.

2. KADIN CİNSELLİĞİ KONUSUNDA ÖNEMLİ ANKETLER

Kadın cinselliği konusundaki yazıların tarihinin çok öncelere ulaştığını belirtmek gerekmektedir. Eski Yunan, Çin ve Hindistan'da çeşitli eserlere rastlanmakta, tarihin çeşitli dönemlerinde yasaklamalar olsa da, cinselliğin farklı boyutlarıyla ilgili eserler günümüze kadar gelmektedir. Ancak çalışmamızda kadın cinselliğinin algılanmasında geçilen safhaları anlamada önem teşkil eden bilimsel araştırmalarından söz edilecektir. 1950'lerden itibaren özellikle Avrupa ve Amerika'da anketlere ya da mülakatlara dayanan çok sayıda cinsellik araştırması yapılmış olmakla birlikte, gerek ulaşılan kişi sayısı, gerek ulaşılan bilgilerin çarpıcılığı açısından bu alanda birer köşetaşı olan Kinsey, Hite ve Cosmo Raporları, önemli görülen noktalar açısından ele alınacaktır.

2.1 Kinsey Raporu

Entomoloji ve zooloji profesörü, aynı zamanda cinsellik araştırmacısı olan Dr.Alfred Kinsey'in, ekibiyle birlikte, 1938-1963 döneminde, Amerika'da yaşayan 16.000 insanla yüzyüze yapılan görüşmeler sırasında 1948'de yayınladığı "Sexual Behavior in the Human Male"⁴, toplumda o zamana değin tabu olarak kabul edilen pek çok konuda tartışma ortamı sağlamıştır. Heteroseksüellik gibi geleneksel kalıplara ilk defa ciddi biçimde meydan okuduğu için dindar/muhafazakar kesimin tepkisini çekse de, genelde sıcak karşılanmış, en çok satanlar listesinde ilk sıraya yükselmiştir. Ancak 1953'te yayınladığı "Sexual Behavior in the Human Female"⁵ yine en çok satanlar listesinde ilk sıraya yükselmekle birlikte, muhafazakar toplumda, deyim yerindeyse tüm şimşekleri üzerine çekmiştir. Bunda, raporda yer alan, evlilik öncesinde cinsel deneyimleri olan kadınların evlilikte cinsellikten daha çok zevk aldıkları bulgusunun ve raporda yer almamakla birlikte, Kinsey'e atfedilen, kadınların evlendikten sonra daha çok zevk almak amacıyla, evlenmeden önce mastürbasyon yaptıkları gibi ifadelerin payı olmuştur. Söz konusu rapor, verilerin, istatistikçi, biyolog, psikolog, psikiyatrist, sosyolog vs. gibi çeşitli dallardan bilim insanları ile işbirliği içinde çözümlenmesi yoluyla oluşturulmuştur. Çeşitli yaşlardan, öğrenim düzeylerinden, mesleklerden ve yerleşim yerlerinden kadınlarla (7789 kişi) görüşülmekle birlikte, istatistiksel çözümlemenin kaynağı "College Sample" (üniversite örnekleme) olarak adlandırılan, 5940 beyaz, genç kadındır. Her görüşmede, katılımcılara ortalama 300 civarında soru yöneltilmiş, özel

4 "Erkeğin Cinsel Davranışı" olarak adlandırabileceğimiz bu kitap Türkçe'ye çevrilmemiştir.

5 Bu kitap ülkemizde "Kadınlarda Cinsel Yaşam" adıyla 1986 yılında Beydağ Yayınları tarafından basılmıştır.

deneyimlere bağlı olarak soru sayısı 521'e kadar çıkabilmiştir. Verilerin çözümlenmesinde, erkeklerle ilgili rapordaki bulgular ile karşılaştırmalar yapılarak yeni yorumlar getirilmiştir. 1947'de, İndiana niversitesi'nde, bugün kısaca Kinsey Enstitüsü olarak adlandırılan, Cinsellik, Cinsiyet ve reme Araştırmaları Enstitüsünü kuran Kinsey'in çalışmaları, toplumun cinselliğe bakışında değişiklikler yaratmış ve cinsel devrimin başlamasında etkileri olmuştur. Kinsey'in çalışmaları dönemine göre çok radikal bulunmakla birlikte, bugün kabul görmekte ve halen Kinsey'in eserlerine referans verilmektedir.

Amerikan insanının cinsel yaşamını çok geniş bir açıdan ele alarak araştıran Kinsey, raporlarında mastürbasyon, cinsel rüyalar, evlilik öncesinde, evlilikte, evlilik dışında sevişme birleşme ve orgazm, eşcinsel ilişkiler, hayvanlarla ilişkiler, cinsel doyum ve heyecan kaynakları ile bunların fizyolojisi gibi konuları kaleme almıştır.

Ancak 1986 yılında dilimize kazandırılabilen "Kadınlarda Cinsel Yaşam" adlı yapıt, bilimsel olmaktan çok magazin tarzında çevrilmiş, bilimsel terminoloji kullanılmak yerine argo sözcükler tercih edilmiştir. Bu nedenle, Kinsey Raporu'ndan bahsedilirken terminoloji bağlamında Türkçe çevirisine sadık kalınmayacaktır.

Aşağıda konumuzla ilgili çeşitli başlıklar altında, raporda ulaşılan yüzdelere ve bakış açıları sunulmaktadır.

Vücut İmajı ve Doğum Kontrolü

Bu konular araştırılmadığı ve raporda da yer almadığı için burada da işlenmeyecektir.

İlk Cinsel Deneyim

Kinsey'in bulgularına göre, 15 yaş civarında erkek arkadaşlarıyla seviştiklerini ifade eden kadınların oranı % 40 iken, lise son sınıfa doğru bu oran % 90'a çıkmaktadır. Bununla birlikte bu hareketlerden zevk alan kadınların oranı % 80'de kalmaktadır. Orgazm olma oranı ise, % 39'dur (Bu rakam düzenli olarak orgazm olmayı göstermemektedir) (Kinsey, 49).

Kinsey, evlilik öncesi cinsel ilişkilerin çeşitli çevrelerce yasaklanmasına rağmen erkeklerle ilgili raporundan da görüleceği üzere, Amerikan erkeklerinin çoğunun bu yasağa uymadığını belirtmekte ve Amerikan kadınlarının da yaklaşık yarısının evlenmeden önce cinsel ilişkide bulunduğu saptamasına yer vermektedir. Bu kadınların, % 46'sı nişanlılarıyla, % 41'i hem nişanlıları hem de başka erkeklerle, % 13' de nişanlıları dışındaki erkeklerle cinsel birleşmede bulunmuştur. İlk birleşme yaşı

istatistiklerine göre, kadınların % 3'ü, 15 yaşından önce, % 20'si 16-20 yaşları arasında, % 35'i, 21-25, % 40'ı da 26-40 yaşları arasında birleşmede bulunmuştur

Araştırma sonuçlarına göre, kadınlar için orgazmın ilk kaynakları oransal olarak; % 40 mastürbasyon, % 27 cinsel birleşme, % 24 evlilik öncesi sevişme % 5 rüyalar, % 3 homoseksüel ilişki ve % 1 diğerdir. (Kinsey, 63-66).

Mastürbasyon

Rapora, kadınlarda kendi kendini tatmin davranışını anlatarak başlayan Kinsey, mastürbasyonun kadınların cinsel yaşamlarında önemli yer tuttuğunu çünkü hem evlenmeden hem de evlendikten sonra yapıldığını belirtmektedir. Aynı zamanda mastürbasyonun sevişme ve cinsel ilişkiye göre en fazla orgazmla sonuçlanan cinsel davranış olduğunu ifade etmekte, kadınların kendi kendini tatmin faaliyetlerinin % 95 ve daha fazlasında orgazma ulaştıklarını, araştırma bulgusu olarak sunmaktadır. Kadınların kendi kendini tatmin konusundaki duygu ve düşüncelerini de araştıran Kinsey, çoğu kadının mastürbasyonu cinsel isteklerini boşaltmak için zorunlu gördüğü bilgisine yer vermektedir.

Kendi kendini tatmin davranışının ne şekilde öğrenildiğini araştıran Kinsey, kadınların çoğunun, kendi başlarına keşfederek ilk kez mastürbasyon yaptıklarını saptamıştır. Bu bilgiye özellikle yer veren Kinsey, bunun erkeklerle ilgili raporundaki mastürbasyonu öğrenme şekillerinden farklı olduğunu, erkeklerin çoğunluğunun nasıl mastürbasyon yapılacağını başkalarından öğrendiğini, kadınların ise bu tür konuları paylaşmadıklarını belirtmiştir (Kinsey, 21-22,212-214).

Raporda, kadınların % 62'sinin mastürbasyon davranışında bulunduğu, bunların içinde az sayıda kadının 15-30 saniye içinde, % 45'inin, 1-3 dakikada, % 24'ünün 4-5 dakikada, % 12'sinin daha uzun sürede orgazm olduğu kaydedilmiştir. Daha geç orgazma ulaşanlar ise, bu süreci daha çok zevk almak için bilinçli olarak uzattıklarını belirtmişlerdir. Buradan yola çıkarak, çok önemli ve yaygın bir yanlış bilgiye değinen Kinsey, kadınların aslında erkeklere göre geç uyarılması ya da orgazma daha geç ulaşması gibi bir durumun olmadığını rakamlarla kanıtlandığını belirtmektedir. Cinsel birleşme sırasında kadınların daha geç orgazma ulaşmalarının nedeni cinsel birleşme tekniğine bağlanmaktadır.

Mastürbasyon yapan % 62 oranındaki kadının, % 58 gibi büyük çoğunluğunun orgazma ulaştığı, geri kalan % 4'ünün orgazm olamadığı tespit edilmiş, ancak söz konusu % 4'ün ömürleri boyunca sadece birkaç kere kendi kendini tatmin davranışında bulunduğu anlaşılmıştır (Kinsey, 26,32-33, 159-160).

Kadınlarda ilk mastürbasyon yapılan yaşı 3 ya da daha küçük yaşlara gittiğini tespit ettiklerini belirten Kinsey, orgazma ulaşacak şekilde zevk alarak kendi kendini tatminde bulunanların % 4'ünün 7 yaşından küçük, % 12'sinin 12 yaşında ve % 15'inin 13 yaşında olduğunu ifade etmektedir. Ayrıca ergenlikten itibaren yaş ilerledikçe, evli olsun ya da olmasın, mastürbasyon davranışında bulunan kadınların sayısının arttığını belirtmektedir. Araştırma sonuçlarına göre, medeni durum ve öğrenim düzeyi de, mastürbasyon davranışını etkilemektedir; buna göre, bekar kadınlar daha çok kendi kendini tatmin davranışında bulunmaktadırlar, ayrıca öğrenim düzeyi arttıkça mastürbasyon davranışında bulunan kadınların sayısı da artmaktadır. Yüksek öğrenim görmüş olanlarda oran, % 90 olarak kaydedilmiştir. Söz konusu kadınların, evlilik öncesi cinsel ilişkilerden çekinmekle birlikte, mastürbasyonun bedensel ya da ahlaki sakıncaları üzerinde durmadıkları saptanmıştır. Daha az eğitilmiş kitlede ise, mastürbasyonun vücuda zararları olduğuna dair inanışların olduğu görülmüştür (Kinsey, 25-28,34-36).

Kadınlara kendi kendilerini ne şekilde tatmin ettiklerini sorarak mastürbasyon tiplerini sınıflandıran Kinsey, evlenmeden önce mastürbasyon yoluyla orgazm olan kadınlarda, evlendiklerinde cinsel birleşmeden zevk alma oranının, mastürbasyon yapmayanlara göre daha yüksek olduğunu tespit etmiştir. Buna göre, evlenmeden önce mastürbasyon yoluyla orgazm olan kadınların % 42-49'u, evliliklerinin ilk yıllarında düzenli orgazm olmuşlar, Evlilikleri öncesinde mastürbasyon yapmayan kadınların ise toplamda 2/3'ü, evliliklerinin beşinci yılına kadar birleşme yoluyla orgazm olamamışlardır (Kinsey, 29-32, 37-38,100-102).

Kinsey, görüştüğü kadınlar arasında mastürbasyon yapmanın zararlı olduğunu düşündüğü için bundan kurtulmaya çalışan kadınlara rastladıklarını, bu kadınların suçluluk ve günah duygularıyla yaşayarak kendilerine güvenlerini, hatta bazen evlilikte uyumlu bir cinsel yaşam kurma olanaklarını kaybettiklerinden bahsetmiş ve insanların kendi kendini tatmin davranışından rahatsız olmalarının nedenini, iki bin yıldan beri dinler tarafından yasaklanmasına, günah sayılmasına, medikal otoriteler ve bilim insanlarınınca da bu anlayışın desteklenerek mastürbasyonun zararlı imiş gibi gösterilmesine bağlamıştır (Kinsey, 33-38).

Orgazm

Sevişme, aşk oyunu süresi ile ilgili genel bir istatistik yapmayan Kinsey, bu sürenin genellikle 1-2 dakika olduğunu, durumun uygun olması halinde bir çeyrek saat, yarım saat hatta tüm gece devam edebileceğini belirtmektedir. Kinsey, genç kuşakta bu

tür davranışların artmasına karşın, gençlerin ahlaki kuralların baskısı nedeniyle suçluluk duygusu hissettiklerini de ifade etmiştir. Evli kadınlar için elde edilen istatistik sonuçlarına göre, evliliklerin yaklaşık onda birinde sevişme süresi 2-3 dakika, 3'te birinde 11-20 dakika, kalan % 22'de ise 20 dakika-1 saat arasında sürmektedir (Kinsey, 56-57,81).

Sevişme yoluyla orgazma ulaşma oranlarını araştıran Kinsey, evlenmemiş kadınlarda, 15 yaşına kadar olan kadınlarda bu oranın % 3, 18-20 yaşları arasında % 23, 25-30 yaşları arasında % 33, 45-50 arasında % 7 olarak bulmuştur. Özellikle yaşlı kadınlardaki oran düşüklüğünün ihtiyarlardan değil, bu tür hareketlere olanak bulamamalarından kaynaklandığını ileri sürmüştür (Kinsey, 49-50).

Kinsey, sevişmeyi, cinsel birleşmeye hazırlık olarak tanımlamakta, sevişmenin son derece önemli olduğunu, çünkü cinsel birleşmenin doyurucu, birleşme yoluyla ulaşılan orgazmın daha güçlü olmasını sağladığını belirtmekle birlikte, bu konuda kadınların değişik hisleri olduğunu, sevişme süresinin uzamasının her zaman olumlu görülmediğini de eklemektedir. Cinsel birleşmeyi erkeğin yönettiği bir eylem olarak tanımlayan Kinsey, kadının da orgazm olabilmesi için, erkeğin, sevişme ve birleşme tekniklerini iyi uygulaması gerektiğinden bahsetmektedir (Kinsey, 47,81-82).

Orgazmın, cinsel doyumun tek ölçütü olmadığını belirten Kinsey, orgazm ile sonuçlanmasa da, bir çok kadının erkeklerine zevk vermektan dolayı doyum sağlayacakları, evlilikleri boyunca hiç orgazm olmamakla birlikte, evlilikleri çok mutlu geçmiş kadınların olduğunu belirtmektedir (Kinsey, 83).

Cinsel birleşme yoluyla orgazm oranının, 15 yaşından küçük kadınlarda bütün ulaşılan orgazmların % 6'sını, 16-20 yaşlar arasında % 15'ini, 20-25 yaşlar arasında % 26'sını ve 35-40 yaşlar arasında % 43'ünü oluşturduğu rapor edilmiştir. Öğrenim düzeyi yüksek kadınlarda orgazm oranı daha yüksek bulunmuştur (Kinsey, 64-65).

Kadınların ömürleri boyunca birleşmede buldukları erkek sayısını da araştıran Kinsey, evli kadınların % 53'ünün evlenmeden önce bir erkekle, % 34'ünün, 2-5 arasında erkekle, % 13'ünün ise 6 ya da daha fazla erkekle birleşmede bulunduğunu tespit etmiştir. Bu kadınların da, % 46'sının nişanlılarıyla, % 41'inin, hem nişanlıları hem de başka erkeklerle, % 13'ünün de nişanlıları dışındaki erkeklerle birleşmede buldukları anlaşılmuştur (Kinsey, 65-66).

Raporun en çok tartışma yaratan bulgularından birisi, evlilik öncesinde orgazm ile sonuçlanan sevişme ya da birleşme davranışında bulunan kadınların, evlendikten sonra da daha sık ve kolay orgazm olduklarıdır. Buna göre, evlenmeden önceki cinsel ilişkilerinde düzenli orgazm olan kadınların % 50-57'si, evlendikten sonra

da düzenli orgazm olmaktadır. Evlenmeden önceki cinsel ilişkilerinde orgazm olamayan kadınların % 38-56'sının, evliliklerinin ilk yılında, % 11-30'unun da evliliklerinin onuncu yılına kadar cinsel birleşme ile orgazm olmadıkları kaydedilmiştir (Kinsey, 60,97-100).

Kadınlarda çoklu orgazm durumunu da araştıran Kinsey, kadınlardan % 14'ünün her defasında düzenli olarak çoklu orgazm olduklarını tespit etmiştir (Kinsey, 87-88).

Vajinal-Klitoral İkilemi

Kinsey'e göre, kadınların çoğunluğunun vajinaları sinir uçlarından yoksundur, bu nedenle dokunma ve temaslardan heyecan doyurucu duygular alamazlar. Kadınlar cinsel birleşmede de bulunsa klitoris ve dudaklar yoluyla heyecan duyar, dolayısıyla mastürbasyonları sırasında aldıkları klitoral zevki vajinaları yoluyla alamayan pek çok kadın vardır.

Araştırma sonuçlarına göre, kadınlar bir çok kere cinsel ilişkide ve evlenmeden önceki sevişmelerde orgazma erişemedikleri halde, kendi kendini tatmin davranışlarının % 95 ve fazlasında orgazm olurlar. Bunun nedeni mastürbasyon tekniğinin kadını orgazma erştirmeye çok elverişli olmasıdır. Çünkü mastürbasyon, kadınların istendiği zaman yapılmakta, cinsel heyecanı kesintiye uğratmadan tahrik olmalarını sağlamakta ve cinsel birleşmeden daha kolay orgazma vardırmaktadır (Kinsey, 21).

Kinsey, sevişme ya da aşk oyunlarını, cinsel birleşmeye hazırlık hareketleri olarak tanımlamakta, erkek ve kadınların çoğunda evlilik yaşamındaki cinsel birleşmenin, diğer tüm cinsel faaliyet biçimlerinden daha çok doyum sağladığını ve toplumsal açıdan en önemli cinsel etkinlik olduğunu belirtmektedir. Verdiği rakamlara göz atılacak olursa, kadınların % 75'i evliliklerinin ilk yılında en az bir kere orgazm olmuşlardır, 20 yıllık evlilik yaşamından sonra bu sayı % 90'a çıkmakta, fakat halen birleşme yoluyla orgazm olmayan % 10 oranında kadın kalmaktadır. Ayrıca birçok evli kadın cinsel birleşmelerin ancak bir kısmında orgazm olabilmektedirler ve bir çok kadın eşleri daha seyrek birleşme isteğinde bulunsa, cinsel açıdan daha huzurlu olacaklarını ifade etmişlerdir. Bununla birlikte Kinsey, evliliğin ileriki yıllarında kadınların bir çoğunun kocalarına göre daha çok birleşme istediğinden bahsetmektedir (Kinsey, 71-80).

Varyasyon ve Fantezi

Fantezi konusunda, erkekler hakkında cinsel düşler kuran kadınların oranının, % 69 ile, kadınlar hakkında cinsel düşler kuran erkeklerden (% 80) az olduğu rapor edilmiştir. Eşleri ya da sevgilileri dahil, ne erkekleri, ne de onlarla ilişkiyi düşlemediğini belirten kadınların oranı % 31 olarak tespit edilmiştir. Kinsey, erkeklerle kadınlar arasındaki bu farktan dolayı, erkeklerin kadınlara nazaran daha sık cinsel birleşmede bulunmak istediğini, düzenli ilişki kuramayınca rahatsız olduklarını belirtmektedir (Kinsey, 200-202).

Cinsel içerikli rüyaları da araştıran Kinsey, kadınların anımsadıklarından daha fazla ve sık cinsel rüyalar gördüğünü ifade etmektedir. Katılımcılar içinde cinsel rüya gören kadınların oranı % 65 olarak tespit edilmiş ve bu rüyaların % 20'sinin orgazm ile sonuçlandığı bildirilmiştir. Öğrenim düzeyinin bu tarz rüyalarla ilişkisi bulunmamıştır. Yani kadınlar eğitim düzeyleri ne olursa olsun aynı oranlarda bu tarz rüyalar görmektedirler (Kinsey, 39-46).

Görüşmelere katılan kadınlar içinde, genital organlarına elle dokunulmasına izin vermiş olanların oranı hiç birleşmede bulunmamış olanlarda % 36, diğer grupta ise cinsel birleşme çokluğuna göre % 87-95'dir (Kinsey, 54-55).

Araştırma sonuçlarına göre, felasyo olarak adlandırılan erkek cinsel organının ağız yoluyla uyarılmasına ise az kadında rastlanmaktadır. Kinsey'in bulgularına göre felasyo davranışında bulunan kadınların oranı genç kızlarda % 16, birleşme deneyimi çok kadınlarda % 32, hem genç, hem yüksek öğrenim görmüş kesimde % 62'dir. Buradan yola çıkarak, genç kuşakta öğrenim düzeyi ve cinsel deneyim arttıkça felasyo oranının arttığı kaydedilmiştir (Kinsey, 55-56).

Raporun, lezbiyenlikle ilgili bulgularına göre, eşcinsel ilişkilerde bulunmuş kadınlar, örneklemin % 28'ini oluşturmaktadır ve bu kadınların da büyük çoğunluğu, tek ya da iki eşle birlikte olmuştur (Kinsey, 126).

Din ve cinsellik ilişkisini de araştıran Kinsey, çok dindar olan kadınların cinsel birleşme dışındaki cinsel edimleri daha az oranda gerçekleştirdiklerini, bununla birlikte ne kadar dindar olurlarsa olsunlar bu hareketleri bir kez denedikten sonra denemeye devam ettiklerini tespit etmiştir.

2.2 Hite Raporu

Kadın cinselliği konusunu feminist bakış açısıyla ele almanın öneminden bahsetmiştik. İşte 1976 yılında yayınlanan Hite Raporu bu alanda çok önemli bir boşluğu doldurmuştur. Sosyal bilimler alanında master yapmış bir gazeteci olan Shere Hite tarafından düzenlenen anketler, kadın hareketlerinin kolları, çeşitli dergiler ve kilise haber gazeteleri yollarıyla 1972-1974 yıllarında ABD’de 100.000 adet dağıtılmış, 3019 anketin geri dönüşü olmuştur. Bunlar içinden, 1974 tarihli “Cinsel Samimiyet” adlı kitaptaki anket sorularına verilen yanıtlar istatistik değerlendirmeye alınmamıştır. Bunun nedeni, kitapta, önceden yapılan bir kısım ankete verilen yanıtların yayınlanması, dolayısıyla başka kadınların yanıtlarından etkilenme/yönlenme olasılığıdır. Bu yıllar arasında 4 farklı anket uygulanmakla birlikte soruları benzer niteliktedir. Raporda yalnızca ilk 3 anketin istatistiksel sonuçları tablo şeklinde gösterilmiştir. İstatistiksel değerlendirmeye alınan anket sayısı toplamda 1844 olmakla birlikte, diğer anketler de incelenmiş, alıntılar yapılmıştır. Örneğin, 14-78 yaş aralığında, çeşitli eğitim, meslek, medeni durum ve inanç gruplarından kadınlardan oluşmaktadır. Anketlerde sırasıyla 63, 57 ve 53 tane açık uçlu soru yer almaktadır, ancak sorular birer cümleyle değil açıklamalı olarak sorulmuştur. Örneğin, 2.Anketteki 46.Soru “(Cinselliğe yönelik olmadan) sırf dokunmuş olmak için dokunmak ve bedensel sevginin sizin için önemi nedir? Bunu istediğiniz ölçüde yapıyor musunuz? Yalnızca dokunmak ve yakın olmak için birisiyle seviştiğiniz oldu mu? Ne kadar sık yaparsınız bunu?” (Hite, 548), aslında dört farklı sorudan oluşmaktadır ve bu şekilde bakıldığında soru sayısı çok artmaktadır.

Cinsel kimlik ve davranış kalıplarıyla ilgili başlıklara gelirsek:

Vücut İmajı

Bu konuda ilk ankette hiç soru yer almamış, 2.ankette kadınlara sadece cinsel bölgelerini güzel bulup bulmadıkları sorulmuş, 3.ankette ise cinsel bölgenin yanı sıra bedeninin başka bölgelerini beğenip beğenmedikleri de sorulmuştur (Hite, 548, 553). İstatistik sonuçlar verilmemekle birlikte, bazı yanıtlara yer verilmiştir. Bunlar arasında da genital organlarını hem güzel bulanlar hem de çirkin ve pis kokulu bulan kadınlar bulunmaktadır. Olumlu yanıtlar arasından “Desen olarak ilginç, narin ve büyüleyici”, “Sağlıklı, sıcak ve erotik görümlü; merak uyandıran bir kokuları vardır”, olumsuz yanıtlar arasından, “garip ve yamuk”, “Çirkin ve utandırıcı. Ondan her zaman üçüncü

şahısmış, benim bedenimle ilgisi yokmuş gibi söz ederim...” ifadelerini örnek olarak verebiliriz (Hite, 324-335).

İlk Cinsel Deneyim

Bu konuda ilk ankette hiç soru yere almamış, 2.ve 3.ankette ilk cinsel deneyimde bulunulan yaş, nasıl bir olay olduğu, ilk orgazm yaşı ve ne yolla gerçekleştiği sorulmakla birlikte raporda bu sorulara verilen yanıtların çözümlenmesi yapılmamıştır (Hite, 548, 553).

Mastürbasyon

Hite, tüm anketlerinde, kadınlara kendi kendini tatmin ile ilgili çeşitli sorular sormuştur. Öncelikle söylenmesi gereken, anket sonuçlarına göre, mastürbasyon yapan kadınların oranının % 82 olmasıdır. % 82'lik oranın, % 95 gibi büyük bir çoğunluğu da her istedikleri anda birkaç dakika içinde orgazm olabildiklerini belirtmişlerdir. Dolayısıyla pek çok kadın için mastürbasyon ve orgazm aynı anlamdadır. Buna rağmen, mastürbasyona ilişkin duygular sorulduğunda, birçok kadının duygusal açıdan bir partnerle kurulan ilişkiyi tercih ettiği ortaya çıkmıştır. Bazı kadınların mastürbasyon yaptıkları için suçluluk duydukları, kendilerini kötü hissettikleri, bazı kadınların şimdi olumlu baksalar da eskiden suçluluk duydukları, bazılarının da yapmamaları gerektiğini düşündükleri için zevk alma hakkını kendilerine tanımadıkları görülmüştür. Ancak hemen hemen tüm kadınlarda ortak olan yan mastürbasyonun yanlış olduğunu kanısıyla yetiştirilmiş olmalarıdır. Mastürbasyonun önemi de sorulmuş ve çoğu kadının, mastürbasyonu, bir eşle girilen ilişkinin alternatifi olarak önemli gördükleri anlaşılmıştır. Cinsel yönden bilgi edinme yolu olarak kendi kendini tatmine önem veren pek çok kadın olduğu gibi, başkalarıyla daha iyi cinsel ilişkiler kurmaya yardımcı olduğu için önemli olduğunu düşünen kadınlar da rapor edilmiştir. Bazı kadınlar için bağımsızlık ve özgüven kaynağı olması nedeniyle önem atfedilirken, bazıları tarafından sadece bir zevk olarak önemlidir (Hite, 37-57).

Hite, ayrıca kadınlara kendi kendilerini ne şekilde tatmin ettiklerini sorarak mastürbasyon tiplerinin detaylı bir sınıflandırmasını yapmıştır (Hite, 58-102).

Orgazm

Üç ankette de katılımcılara, orgazm olmanın önemi, orgazmın aşamaları sırasında hissedilenler, hangi yollarla/pozisyonlarla orgazm olunduğu, farklı yöntemlerle olunan orgazmların farklılıkları ve ilişkide orgazm olma numarası yapıp yapmadıkları gibi son derece detaylı sorular yöneltilmiştir. Kadınların çoğunun orgazm

olmayı bir hak olarak gördüğü, ancak orgazm olan kadının daha dışı, daha 'gerçek' olarak algılanması nedeniyle bu hakkın baskı haline gelebildiği, yani kendilerini değil erkeği memnun etmek için orgazm olmaları gerektiğini hissettikleri rapor edilmiştir. Bulgulara göre, bu baskıya tepki gösteren kadınlar olduğu gibi, kendi orgazmlarından çok erkeklerinkine önem veren, hatta cinsel ilişki sırasında orgazm olmanın önemli olmadığını düşünen kadınlar da vardır. Diğer taraftan bir erkekle beraberken orgazm olmamanın çoğu kadın için rahatsızlık verici olduğu tespit edilmiştir (Hite, 105-113).

Orgazmın aşamaları üzerinde duran Hite, tüm kadınların uyarılma sürecinden hoşlandığını, hatta birçok kadının arkasından orgazm olup olmadıkları önemli olmaksızın da uzun uyarılma devrelerini sevdikleri sonucuna ulaşmıştır. Erkeklerin bu uzun süreleri beklemek istemediklerden yakınan kadınlar olduğu gibi, orgazm olmadan gelişen uzun süreleri rahatsızlık verici bulan kadınlar da tespit edilmiştir. Anketlere katılan kadınların ifade ettiği diğer rahatsızlık verici hususlar da, erkeğin orgazm olarak, kadını uyarılmış durumda bırakması ya da kadının orgazm olmasına çok az kalmışken uyarının değiştirilmesi veya sona erdirilmesidir.

Orgazm anında ve sonrasında hissedilenler ve bedensel hareketleri tanımlayan Hite, orgazm sonrasında hissedilenlerin, uyarılma sürecinde hissedilenlere benzerlik gösterdiğine dikkat çekmiş ve aslında bunun uyarılma halinin devamı olduğunu, erkeklerin kısa bir süre içinde birden fazla orgazm olamamalarına karşın, çeşitli çalışmaların gösterdiği gibi kadınların klitoris uyarısı ile birkaç dakika içinde düzenli olarak beş ya da altı kez orgazm olabildiğini, yine çalışmalara göre, kadınların orgazm şiddetinin, orgazm sayısına bağlı olarak arttığını, ne kadar orgazm olurlarsa o kadar daha orgazm olabileceklerinin bulunduğunu, ama buna rağmen, çoğu kez kadınların birden çok orgazm olanağını bilinçsiz olarak reddettiklerini açıklamıştır. Birden fazla orgazm ile ardı ardına orgazm kavramlarının karşılaştırmalarını yapan Hite, ardı ardına orgazm kavramını bilen çok az kadın olduğu sonucuna ulaşmıştır. Anketlerde, bir tek orgazm olmanın (ya da hiç orgazm olmamanın) duygusal olarak yeterli olabileceğini belirten kadınlar olduğu gibi, birden fazla orgazmı tercih ettiklerini belirten kadınlar da saptanmıştır (Hite, 114-153).

Anorgazmia sorununu da ele alan Hite, toplumun orgazma verdiği önem nedeniyle, kadınların bu sorundan son derece olumsuz etkilendiklerini tespit etmiştir. Anket sonuçlarına göre, 18-77 yaş arasındaki kadınların % 11.6'sı hiç orgazm olamadığını ve orgazm olmayan kadınların hemen hepsi de olmak istediğini belirtmektedir. Bir diğer bulgu da, orgazm olup olmadıklarını bilmeyen kadınların olmasıdır. Bu noktada orgazm olmayı öğrenmenin yollarından birinin mastürbasyon

olduğunu belirten Hite, % 11.6'lık kesimin çoğunun mastürbasyon yapmadığına dikkat çekerek, mastürbasyon yapmamış kadınlar arasında orgazm olmayanların oranının, diğerlerinden % 5 daha yüksek olduğunu belirtmektedir. Bununla birlikte, araştırmada, mastürbasyon yaptığı halde hiç orgazm olmayan ya da senelerce orgazm olamadıktan sonra orgazm olmasını öğrenen kadınlar da tespit edilmiştir (Hite, 179-197).

Kadınların hangi yollarla/yöntemlerle orgazma ulaştığını araştıran Hite, cinsel birleşme-orgazm ilişkisini de incelemiştir. Birleşmede bulunan kadınlar içinde bu yolla düzenli olarak orgazm olanların oranı % 30 (3 anketin ortalaması) bulunmuştur. Kadınların cinsel birleşme-orgazm açısından dağılımı aşağıdaki gibidir: (Hite, 204).

	HİÇ OLMAYAN	HİÇBİR BİRLEŞMEDE BULUNMAYAN	BİRLEŞMEYLE DÜZENLİ ORGAZM OLAN	BİRLEŞMEYLE SEYREK ORGAZM OLAN	KLİTORİSİ ELLE UYARARAK BİRLEŞME SIRASINDA ORGAZM OLAN	BİRLEŞMEYLE ORGAZM OLMAYAN
ANKET 1	12%	%2.6	29%	16%	15%	%25.4
ANKET 2	11%	3%	25%	16%	15%	27%
ANKET 3	13%	3%	23%	22%	18%	21%
ORT.	12%	3%	26%	19%	16%	24%

Bulgulara göre, katılımcıların ortalama olarak % 3'ü cinsel birleşmede bulunmamıştır. Yukarıda da belirttiğimiz gibi yaklaşık % 12'si de anorgazmiktir yani hiçbir şekilde orgazm olamamaktadır. Kalan % 85 içinde birleşme ile düzenli orgazm olanlar % 26 gibi düşük bir orana tekabül etmektedir. % 59 içindeki kadınlar ya seyrek olmakta, ya hiç olmamakta, ya da ek uyarı yoluyla orgazm olabilmektedirler. Birleşmede bulunan ve anorgazmik olmayan kadınların orgazm sıklığına ilişkin tablo aşağıdaki gibidir (Hite, 205) :

	BİRLEŞMEYLE DÜZENLİ ORGAZM OLAN	BİRLEŞMEYLE SEYREK OLARAK ORGAZM OLAN	ELLE KLİTORİSİ UYARARAK BİRLEŞME SIRASINDA ORGAZM OLAN	BİRLEŞMEYLE ORGAZM OLMAYAN
ANKET 1	34%	%17	%17	%32
ANKET 2	29%	%22	%17	%32
ANKET 3	28%	%26	%22	%24
ORT.	30%	%22	%19	%29

Tablodan da açıkça görüleceği gibi birleşmede bulunan kadınların % 30'u düzenli orgazm olurken, % 70 gibi büyük bir oranı olamamaktadır. Dolayısıyla raporda, cinsel birleşme sırasında orgazm olmanın aslında olağan değil, olağandışı bir deneyim olduğu belirtilmiş ve benzer istatistik sonuçlara ulaşılan başka çalışmaların değerlendirmesi yapılmıştır (Hite, 197-208).

Cinsel birleşme yoluyla kadınların orgazm olması gerektiğine dair toplumsal bir baskı olduğunu göz önüne alan Hite, kadınlara orgazm olma taklidi yapıp yapmadıklarını da sormuş ve araştırmasının bulgularına göre birçok kadının orgazm olma taklidi yaptığı anlaşılmıştır. Tablo şeklinde ifade edersek (Hite, 229) :

Evet	567
Hayır	775
Yapardım	318
İnandırıcı olmuyor	4
Toplam	1664

toplamda 885 kadın ya orgazm taklidi yapmakta olduğunu ya da bir dönem yaptığını ifade etmiştir.

Hite, birleşmenin süresi ve orgazm bağlantısı konusunda da genel bir yargının yanlışlığına dikkat çekmektedir. Araştırma sonuçlarının da desteklediği üzere, kadınlar için uygun temas şekilleri olmadığında, cinsel birleşmenin uzatılması genellikle işe yaramamakta, hatta bazen rahatsız edici olabilmektedir (Hite, 241-267).

Vajinal Klitoral İkilemi

Hite'in, anket sonuçlarına göre, cinsel birleşme sırasında ulaşılan orgazmın nadir görülen bir davranış olduğunu tespit ettiğini ve benzer istatistik sonuçlara ulaşılan başka çalışmaların değerlendirmesini yaptığını belirtmiştik. Kadınların cinsel birleşme yoluyla orgazm olmalarında ısrar etmenin, bedenlerini yetersiz uyarılmaya alıştırmaları için onları zorlamak anlamına geldiğini, kadın orgazmının aslında uygun (klitoral) uyarı ile çabucak sağlanabileceğinden bahseden Hite, sorulması gereken sorunun "Kadınlar cinsel birleşme yoluyla neden orgazm olmuyor?" değil, "Kadınların cinsel birleşme yoluyla orgazm olmaları gerektiği üzerinde neden duruyoruz?" olduğunu belirtmektedir.

Cinsel birleşme sırasında gerçekleşen orgazm ile cinsel birleşme olmadan erişilen orgazmı karşılaştıran Hite, kadınların çoğunun, cinsel birleşme sırasında oluşan orgazmı vücuda daha çok yayılmış olarak hissettikleri, cinsel birleşmesiz orgazmı ise daha şiddetli hissettikleri sonuçlarına ulaşmıştır. Bununla birlikte, cinsel birleşme sırasındaki orgazmın tüm bedenlerini sarması nedeniyle bu orgazmları daha

güçlü bulan kadınlar da rapor edilmiştir. Hite, çeşitli çalışmalara atıfta bulunarak aslında klitoral orgazmın daha şiddetli olduğunu, kasılmalar ve kalp atışları ölçümleriyle bilimsel olarak tespit edildiğini, dolayısıyla bazı kadınların bu şekilde hissetmesine yol açan başka nedenler olduğuna dikkat çekmiş ve en önemli neden olarak da kültürün, kadınları cinsel birleşmenin cinselliğin en önemli simgesi olduğuna, doyurucu olması gerektiğine koşullandırması ve cinsel eşe olan duyguları göstermiştir. Diğer bir nedenin de, klitoral uyarıyı gerçekleştiren ve kısa sürede sonuçlanan mastürbasyonla karşılaştırıldığında, cinsel birleşme sırasındaki orgazmların, daha uzun bir uyarılma devresi sonucunda gerçekleştiği için “tüm bedeni” kaplıyormuş gibi hissedilmesi olduğu ifade edilmiştir (Hite, 154-169).

Doğum Kontrolü ve Kürtaj

2.Ankette hangi doğum kontrol yönteminin kullanıldığı ve bunun cinsel yaşama olan etkisi soru olarak yöneltilmekle birlikte, yanıtlar raporda işlenmemiştir. Yalnızca, kadınların, o dönem için yeni olan doğum kontrol hapları konusundaki düşünceleri rapora yansıtılmıştır. Buradan da çıkan sonuç ve Hite’in yorumu, doğum kontrol haplarının, kadınlara daha çok cinsel birleşmede bulunmaları için bir baskı aracı haline getirilmesidir. Kürtaja dair hiç soru sorulmamıştır (Hite, 449, 549).

Varyasyon ve Fantezi

Anketlerin tümünde sevişme sırasında fantezi kurulup kurulmadığı ve bunun ne tür etkinlikleri kapsadığı sorusu yöneltilmiş, ancak raporda yanıtlar işlenmemiştir (Hite, 542, 547, 552).

Bu başlık altında ifade edebileceğimiz bir konu, kadınların cinsel eşlerinin elle yaptığı klitoral uyarı ile orgazm olmaları arasındaki ilişkisidir. İstatistik sonuçlarına göre bahsedilen şekilde orgazm olma oranı ortalama % 44’tür. Tablo ile ifade etmek gerekirse (Hite, 294) :

	ANKET 1	ANKET 2	ANKET 3	TOPLAM
EVET	279	220	67	566
HER ZAMAN	16	36	25	77
GENELLİKLE	9	102	24	132
BAZEN	12	40	17	69
SEYREK	0	14	2	16
TOPLAM	316	412	135	863
DÜZENLİ OLARAK ORGAZM	% 44	% 39	% 49	% 44

Buradan yola çıkarak, % 44 oranının, cinsel birleşme sonucu orgazm oranı olan % 30'dan daha yüksek, ancak mastürbasyon yoluyla orgazm oranından çok daha düşük olduğu sonucuna ulaşan Hite, ayrıca bu % 44'lik dilim ile % 30'luk dilimdeki kadınların çoğunun aynı kadınlar olduklarını, yani bu iki dilimin toplanarak bir eşle orgazm olan kadınların sayısının elde edilemeyeceği uyarısını yapmaktadır. Bulgulardan yola çıkılarak, bu oranın düşük olmasına getirilen bir açıklama da, birçok kadının, klitoral uyarı gibi kendi hoşlandıkları cinsel eylemleri talep etmekten çekinmeleridir.

Ankette, kadınların eşlerinin cinsel bilgi düzeyi ve davranışları hakkında da sorulara yer veren Hite'in ulaştığı sonuçlara göre, kadınların genel olarak eşlerinin bilgi düzeyini yetersiz buldukları, sadece sürekli eşlerin, yeterli bilgiye sahip olmaya çalıştıkları anlaşılmıştır. Erkeklerin, beceriksizlik, utangaçlık ya da kadınların ek uyarı talep etmelerinden kaynaklanan içerlemeleri gibi çeşitli nedenlerle klitoral uyarıyı düzgün yapmadıkları saptanmıştır. Ayrıca, genel olarak erkeklerin cinsel yakınlaşmayı başlattıkları, (kısa süreli) önsevişme- cinsel birleşme-orgazm modeline uygun cinsel ilişkilerde buldukları ve bu modelin kadınların cinsel istek ve arzularına genellikle uygun olmadığı rapor edilmiştir (Hite, 283-311).

Bir diğer yöntem olan kunilingus (oral seks) ile orgazm ilişkisi incelendiğinde, kadınların % 42'sinin bu yolla düzenli orgazm olduğu anlaşılmıştır. Kunilingus-orgazm ilişkisi tablosu aşağıdaki gibidir (Hite, 323) :

	HİÇBİR ŞEKİLDE ORGAZM OLMAYANLAR	YANIT VERMEYENLER	HİÇ KUNİLİNGUS YAPMAYANLAR	KUNİLİNGUS SIRASINDA ORGAZM OLMAYANLAR	KUNİLİNGUS SIRASINDA ORGAZM OLANLAR	TOPLAM
ANKET 1	82	75	15	121	121	690
ANKET 2	102	115	24	131	131	919
ANKET 3	30	39	7	28	28	235
TOPLAM	214	229	46	280	1075	1844

Tablodan da görüleceği üzere 1844 kadından %58,2'si (1075 kişi) bu yolla orgazm olmaktadır. Hite, bazı kadınların kunilingus kelimesinin anlamını bilmediklerinden bahsetmektedir. Soruya 229 kadının yanıt vermemesinin bir nedeni de bu olabilir. Sayıca az da olsa, hiç kunilingus yapmayanlar olduğu gibi, kunilingus sırasında orgazm olmayanlar da bulunmaktadır. Kunilingus sırasında orgazm olma sıklığı tablosu aşağıdaki gibidir:

	ANKET 1	ANKET 2	ANKET 3	TOPLAM
EVET	350	50	10	410
HER ZAMAN	6	95	16	177
ÇOĞUNLUKLA	3	201	57	261
BAZEN	24	122	34	180
SEYREK	14	97	14	107
TOPLAM	397	547	131	1075
KUNİLİNGUS SIRASINDA DÜZENLİ ORGAZM OLANLARIN ORANI	52%	38%	35%	42%

Anket 1’de soru “Kunilingus sırasında orgazm olur musunuz?” şeklinde sorulduğu için Evet yanıtını verenler 350 kişi ile, diğer anketlerden yüksek çıkmıştır. Bu nedenle, burada Anket 2 ve Anket 3 ele alınacaktır. Anket 2’de, 547 kişi içinde 346, (% 63,2) anket 3’de 131 kişi içinde 83 kişinin (% 63,3) kunilingus yöntemiyle düzenli bir biçimde orgazm olduğu tespit edilmiştir. Hite, kadınların kunilingusu sevmekle birlikte, bu yöntemde daha sık başvuramamalarının nedenlerini araştırmıştır. Bulgularına göre, bazı kadınların, genital organlarından utanmaları, bazılarının eşlerinin buna içerlemesi, bazılarının eşlerinin de kunilingus karşılığında felasyo talebinde bulunması nedeniyle kadınlar kunilingus talebinde bulunmamaktadırlar.

Varyasyon başlığı altında ele alınabilecek bir konu da lezbiyenliktir. Anket sonuçlarına göre, 144 kadın (% 8) kadınlarla ilişkiyi yeğlediklerini söylemiştir. Bunların 73’ü kendisini biseksüel olarak tanımlamıştır. 84 kadın hem erkeklerle hem kadınlarla cinsel ilişkide bulunmakla birlikte hangisini tercih ettiğini belirtmemiştir. Kadınların, ilişkinin, daha eşit koşullarda oluşması, duygu, şefkat, sevgi ve duyarlılığın ön planda olması, daha çok orgazm yaşanması ve seks orgazma varış ile sonlanmadığı için tüm ilişkinin daha uzun ve zevkli olması gibi nedenlerle lezbiyen ilişkiyi tercih ettiği anlaşılmıştır. Araştırmanın ilginç bulgularından biri de, bir çok kadının soru olarak yöneltilmediği halde başka bir kadınla cinsel ilişkide bulunabileceklerini söylemesi ya da bunu merak ettiğini belirtmesidir (Hite, 349-379).

Cinsel Kölelik ve Yeni Dişi Cinselliği

Kanaatimize göre, Hite Raporunun en önemli katkısı, kadın cinselliğine ilişkin yaygın yanlışların ortaya çıkarılmasını sağlaması ve o güne kadar gelen cinsellik anlayışında bir paradigma değişikliğine yol açmasıdır. Cinsel kölelik başlığı altında kadınların istedikleri zaman mastürbasyon yoluyla orgazm olmalarına rağmen, bu bilgilerini erkeklerle cinsel ilişki sırasında neden kullanmadıkları, neden cinsel birleşme sırasında erkeklerin gereksinmelerini karşılayıp, kendi gereksinmelerini göz önüne

almadıkları soruları sorulmuş ve yanıt olarak da, yaşamın diğer yönlerinde erkeklerin gereksinimlerine hizmet etmeye alışan kadınların, cinsel yaşamda da farkında olmadan bunu kabullendiklerini ve cinsel köle durumuna düştükleri belirtilmiştir. Ancak, kadınların sadece % 30'unun cinsel birleşmeyle orgazma ulaşmasına rağmen "Cinsel birleşmeden hoşlanıyor musunuz?" sorusuna % 87 gibi büyük çoğunluğun evet yanıtını vermesinin nedenlerini araştıran Hite, gerek bu yöntemle orgazm olan, gerekse olamayan kadınların, başlıca neden olarak, erkeklerden görülen sevgi ve yakınlığı gösterdiklerini belirtmektedir. Bazı kadınların eşlerine zevk vermekten memnuniyet duydukları için, bazılarının alıştıkları için, bazılarının cinselliğe bir resmiyet getirdiğini düşündükleri için, bazılarının da kendilerini daha dışı duymalarını sağladığı için birleşmeden hoşlandıkları ortaya çıkarılmıştır. Dolayısıyla kadınların cinsel birleşmeden hoşlanmalarının asıl nedeni, bedensel hazlar değil, birleşmenin getirdiği diğer duygular olarak rapor edilmiştir. Buradan yola çıkarak Hite, kadınların cinsel köle olmasının temel nedeninin, cinsel birleşme istememeleri ya da bundan hoşlanmamaları değil, bedensel ve duygusal doyumlarını sağlamak için başka seçenekleri bulunmaması olduğu sonucuna ulaşmıştır.

Genel olarak, oynaşma, penetrasyon, cinsel birleşme ve ejakülasyon şeklinde olması gerektiği düşünülen sürecin, aslında erkeğin memnuniyetini sağlamaya yönelik olduğunu, erkeğin kontrolü altında olduğunu ve bunun da öğretildiğini belirten Hite, bu sürecin kadınları ezdiğini belirtmektedir. Yeni bir dışı cinselliği kavramını öneren Hite, kadın ve erkeğin her beraberliğinde, cinsel birleşme ve erkeğin orgazmının gerekmediğini, farklı biçimler denenebileceğini, birleşmenin "erkeğin egemen olduğu" bir etkinlik olarak görülmemesi gerektiğini, kişisel ve yaratıcı herhangi bir şey olabileceğini ifade etmektedir. Dokunmanın da bir cinsel davranış olduğunu ve kadınların bundan çok hoşlandığını belirten Hite, buna uygun bir kültürel yapı olmadığından ve dokunma sonrasında mutlaka ikinci, üçüncü ve dördüncü adımların beklenmesi nedeniyle sonraki adımları atmaya göze alamadığımız için birinci adımı atmakta da özgür olamadığımızdan bahsetmiştir. Sonuç olarak, daha sevgi dolu bir iklim yaratılabilmesi için, daha çok kişiyle bedensel şefkate ve dokunmaya dayalı bir kültürün yaratılmasının gerekliliğini ifade etmiştir (Hite, 379-407, 491-538).

2.3 Cosmo Raporu

Cosmo Raporu, 1980 yılında, bir kadın dergisi olan Cosmopolitan'da yayınlanan anket sorularına gönderilen yanıtların, bir araştırma şirketinin istatistiksel çözümlemesinden, anket eklerindeki mesajlardan ve konuyla ilgili olarak gönderilen mektuplarından yola çıkılarak, davranış bilimci yazar Linda Wolfe tarafından, 1982 yılında oluşturulmuştur. Ankete 106.000 kadının katılmış olması nedeniyle, kadın cinselliğine ilişkin bugüne kadar yapılmış en kapsamlı çalışma olduğu söylenebilir. Bu 106.000 kadının, 15.000'i, 18-34 yaş arasında olan, metropollerde yaşayan, bir işte çalışarak kendi hayatlarını kazanan kadınlardır ve derginin sürekli okuyucularıdır. Kalan 91.000 kadının, % 85'i, 18-34 yaş arasındadır, % 15'lik kısım 14 yaştan 70 yaşa kadar değişmektedir. Beşte biri büyük şehirlerde ikamet etmekte iken, beşte ikisi küçük şehirlerden, kalanı kırsal alandandır. Bu kadınlar da, temelde kendi hayatlarını kazanmakla birlikte, içlerinde öğrenciler ve ev kadınları da bulunmaktadır. Buradan yola çıkarak Wolfe, anket sonuçlarının benzer bir kitlenin eğilimlerini yansıtmadığını, kadın cinselliğinin muhafazakarlıktan, radikalizme kadar her boyutunu görmenin mümkün olduğunu belirtmektedir. Ancak, raporun ek bölümünde (Appendix), bulguların, istatistiksel tablolar halinde dökümü yapılmış olup, bu tablolarda yalnızca 10.000 kadın değerlendirilmiştir. Buradan yola çıkarak, istatistiklerin yalnızca 10.000 anketin değerlendirilmesiyle oluşturulduğunu söyleyebiliriz.

Vücut İmajı ve Doğum Kontrolü

Düzenlenen anketlerde vücut imajı ile ilgili soru bulunmadığı için, raporda bu konu yer almamıştır. Anketlerde kadınlara hangi doğum kontrol yöntemini uyguladıkları, kürtaj hakkında ne düşündükleri ve kürtaj olup olmadıkları sorulmakla birlikte (Sorular 42-44), bu sorular Raporun içinde ve ek bölümdeki istatistik tablolarında değerlendirilmemiştir (Wolfe, 34, 333-420).

İlk Cinsel Deneyim

Cinsel devrime ve kadınların küçük yaşlardan itibaren ilk cinselliği kafalarında defalarca kurmalarına rağmen, bu konuda halen kısıtlı bilgi olduğu, gençlerin ilk seferden sonra bilgi sahibi oldukları kaydedilmiştir. Kadınlara ilk kez kaç yaşında seks yaptıkları sorulmuş; katılımcıların %21'i, 15 yaşına kadar, % 69'u 16-20 yaşları arasında, % 9'u 21-25 arasında seks yaptığını, % 1 civarı da 26 yaşından sonra seks yaptığını ya da hiç yapmadığını ifade etmiştir. 15 yaşından küçükken ilk cinsel bileşmelerini yaşayan kadınların oranının beşte bir ile yüksek görünmesi nedeniyle Amerika'da ergenler arasında yapılan ve aynı sonuca ulaşılan çalışmalar örnek olarak

verilmekte ve erken cinsel birleşmenin giderek yaygınlaştığı kaydedilmektedir. İlk birleşmelerini kiminle yaptıkları sorusuna, % 64'ü oluşturan çoğunluğu, erkek arkadaşı, % 16'sı, rasgele bir tanıdıkla, % 6'sı nişanlısı, % 5'i kocası, % 9'u diğer yanıtlarını vermiştir. Buradan yola çıkarak eskiden kadınların çok daha büyük bölümünün ilk cinsel birleşmelerini kocalarıyla yaparken, şimdi erkek arkadaşlarıyla yaptıkları öne sürülmektedir. Bunda, evlilik öncesi ilişkilerin olumlu görülmesinin ve geç yaşlarda evlenmenin etkili olduğu belirtilmektedir. % 9'luk "Diğer" yanıtının, aile üyeleri, yabancılar ya da çok kısa süreden beri tanınan kişileri içerdiği sonucuna ulaşılmıştır. Katılımcılara ilk cinsel birleşmedeki tepkileri de sorulmuştur. İlk birleşmelerini, kadınların sadece % 18'i heyecan verici bulmuş, bunun dışında kalan % 31'i kısmen tatminkar, % 17'si rahatsız edici, % 18'i acılı ve üzüntü verici olarak yorumlamıştır. % 16 oranındaki kadının her hangi özel bir tepki vermediği kaydedilmiştir. Raporda, ilk birleşmenin orgazma ulaşma açısından sonucu da yer almıştır. Buna göre, kadınların % 90'ının ilk cinsel birleşmelerinde orgazm olmadığı anlaşılmıştır. İlk birleşmeyi olumsuz etkileyen faktörler olarak erkeklerin deneyimsizliği, gerilim, korku, suçluluk duygusu, eşler arasındaki ilgi eksikliği, anatomik bilgilerden yoksunluk sayılmakta, bunların da ilk deneyimlerde bulunmaması nedeniyle ilk birleşmenin cinsel anlamda tatmin edici bulunmamasının şaşırtıcı olmadığı ifade edilmektedir (Wolfe, 40-71).

Mastürbasyon

Amerikan kadınlarının mastürbasyon davranışını araştıran Wolfe, çeşitli eserlerin de katkısıyla bu konuya bakışın olumlu anlamda değiştiğini belirterek, artık daha çok kadının mastürbasyon yaptığını kabul ettiğini kaydetmiştir. Raporun bulgularına göre de, kadınların % 89'unun mastürbasyon yaptığı anlaşılmıştır. Mastürbasyon yapmayan kadınlar için bu durumun yaşla değil, katı dini inançlarla ilgili olduğu belirtilmektedir.

İlk mastürbasyon yaşına bakıldığında, kadınların % 54'ünün, 15 yaşına kadar, (%32'si 10-15 arasında, %17'si 5-9 yaş arasında, %5'i 5 yaşın altında) % 21'inin 16-20 yaşları arasında, % 14'ünün 20 yaşından sonra ilk kez mastürbasyon yaptıkları anlaşılmaktadır.

Bunların dışında mastürbasyonun sıklığı, teknikler, bir erkekle düzenli bir ilişki içindeyken mastürbasyon yapılıp yapılmadığı gibi konulara kısaca değinilmektedir. Bulgulara göre, bir erkekle ilişki içinde iken normalde % 89 olan mastürbasyon oranı, % 54'e düşmektedir (Wolfe, 160-181).

Orgazm ve Vajinal-Klitoral İkilemi

Raporun bir partnerle orgazm olmak başlıklı bölümünde öncelikle orgazmın kendiliğinden doğal olarak gerçekleşmediği, öğrenildiği anlatılmaktadır. Birçok kadının bir partnerle beraberken önsevişme(foreplay) olmadan orgazma ulaşamadığı, hatta yalnızken mastürbasyon yoluyla bile orgazma ulaşamayanlar olduğunu, Amerika'da cinsel terapi kliniklerinin, ilk yıllarında, mastürbasyon yoluyla orgazma ulaşamayan kadınların akınına uğradığı kaydedilmiştir. Mastürbasyon yöntemiyle orgazma ulaşan kadınlarda bile bunun deneme-yanılmaya dayandığı ifade edilmekte, dolayısıyla gerek bir partnerle, gerek yalnızken orgazma ulaşmanın doğal olmadığı, öğrenildiği belirtilmektedir. Bir partnerle orgazm olmayı öğrenmek için gerekli üç unsur sıralanmaktadır: Yeterli cinsel bilgi, özgüven, ilgili bir partner.

Önsevişmenin, cinsel birleşmeyi önceleyen eylemleri ifade ettiğini ve bu eylemlerin birleşmeden daha önemsiz olduğu gibi bir anlam içerdiğini belirten Wolfe, bu nedenlerle önsevişme kelimesinin sorunlu olduğunu belirtmekte, kadınlar için önsevişmenin daima seksin en önemli kısmını meydana getirdiğini söylemektedir.

Bir partnerle birlikte iken orgazma ulaşma yöntemine dair bulgulara göre: Kadınların % 71'i oral seksle ya da elle klitoral uyarım sonucunda, % 34'ü ise cinsel birleşme sırasında orgazm olmaktadır. Anketlere katılan kadınların % 9'unun vajinal ya da klitoral uyarım olmadan, örneğin fantezi yoluyla orgazm olabildiği rapor edilmiştir. Rakamların toplamının % 100'ü geçmesinin birden çok yolla orgazm olan kadınlardan kaynaklandığı açıklanmaktadır. Bu noktada vajinal-klitoral ikilemine dair söylenebilecek bir husus, kadınların klitoral uyarı ile daha büyük oranda orgazma ulaşabilmeleridir. Ancak Wolfe, kadınların cinsel birleşmeyi sevmekle birlikte, önsevişme olmadan birleşmede bulunmayı sevmediklerini, ya da klitoral uyarım sağlamayan pozisyonlarda birleşmeyi sevmediklerini veya birleşme orgazmı ile sonuçlanmadığı takdirde ek uyarıyla kendilerini orgazma ulaştırmayan erkeklerle birleşmeyi sevmediklerini belirtmektedir.

Orgazm olma sıklığına bakıldığında, kadınların % 20'sinin her zaman, % 50'sinin genellikle, % 20'sinin bazen, % 10'unun çok az orgazm yaşadığı ya da hiç yaşamadığı belirtilmiştir. Kadınların orgazm olmamalarının iki temel nedeni belirtilmiştir. Bunlardan ilki, partnerle yaşanan ilişkinin, sadece cinsel birleşmeyi içermesi, ikincisi de, kadınların klitoral uyarıya dair özel ihtiyaçlarını bilmemeleri, ya da bu ihtiyaçlarını partnerlerine söylemekten utanmalarındır.

Orgazmı etkileyen faktörler, orgazm olmadan seks, orgazm olma yönündeki baskılar ve orgazm taklidi yapma konusunda kadınların düşüncelerine yer veren Wolfe,

kendisine gönderilen mektuplardan anlaşıldığına göre, birçok kadının orgazm rolü yaptığını belirtmektedir.

Çoklu orgazm konusunu da araştıran Wolfe'un verilerine göre, kadınların % 10'u her zaman, % 67'si bazen çoklu orgazma ulaşabilmektedir. % 23 oranında kadın ise hiçbir zaman bu deneyimi yaşamadığını ifade etmiştir. Sayısal olarak bakıldığında, kadınların % 66'sı, 2-5 arasında, % 13'ü, 6-10 arasında, % 6'sı, 11'den fazla, % 15'i bir kez orgazm olabilmektedir (Wolfe, 98,110, 125-157).

Raporda müzik, içecek, yiyecek, koku gibi unsurların cinsel arzuları ne ölçüde uyandırdığı, cinsel birleşmenin sıklığı, ideal zamanı, yeri, pozisyonu gibi çok ayrıntılı sorular sorulmuş olup, burada yer verilmeyecektir (Wolfe, 72-92).

Wolfe, kadınların ömürleri boyunca kaç partnerle cinsel birleşme yaşadıklarını da araştırmış, bulgulara göre, kadınların % 10'unun 1 kişiyle, % 28'inin 2-5 kişiyle, % 22'sinin 6-10 kişiyle, %25'inin 11-25 kişiyle ve % 15'inin 25 ve daha fazla sayıda kişiyle cinsel birleşme yaşadıkları anlaşılmıştır (Wolfe, 208).

Varyasyon ve Fantezi

Raporda, ilk buluşma sonrası cinsel ilişkide bulunma, birden fazla erkekle flört etme, birden fazla kişiyle kısa süreler içinde ya da aynı anda cinsel ilişkide bulunma, seks kulüpleri ve partilerine katılma gibi, evlilikte sadakat gibi konular da araştırılmıştır (Wolfe, 206-280). Bizim çalışmamızda bu tür konular araştırılmadığı için Cosmo'nun bu konulardaki verilerine de değinilmeyecektir.

Raporda oral seks davranışları da araştırılmış, kadınların % 84'ünün düzenli olarak kunilingus ve felasyo yaptığı kaydedilmiştir. Oranların yüksek olmasına rağmen bu konularda halen olumsuz düşünen insanların olduğu belirtilerek, psikiyatrist Helen Kaplan'ın görüşlerine yer verilmiştir. Buna göre, yakın ilişki içinde bulunan insanların oral seksten rahatsız olmalarının temelde üç nedeni vardır. Birincisi, genital organlarını temiz bulmamaları, ikincisi, oral seksten aşırı zevk almakla birlikte duygusal olarak incinebileceklerini düşünerek bundan korkmaları, üçüncüsü, partnerleriyle olan duygusal problemleri nedeniyle bundan rahatsız olmalarıdır (Wolfe, 104-109).

Cinsel fantezi ve rüyaları ayrı bir bölümde inceleyen Wolfe, öncelikle, bu konunun gizemini sürdürmekle birlikte, hayal kuran kişinin fantezileri ile bunların hayatında uygulanabilirliği arasında doğrudan bir ilişki kurulamayacağından bahsetmekte, kadınların mektuplarından örnekler vermektedir. Bu mektupların bir ortak noktasının kadınların fantezilerinden utanmaları olduğunu da eklemiştir. Wolfe'un bulgularına göre, anketlere katılan kadınların % 97,5'i (% 71'i cinsel eşine dair, % 68'i

tanıdıkları birine dair, % 38'i yabancılara dair, % 17'si ünlülere dair) fantezi kurmaktadır. Ne zaman fantezi kurdukları sorulan kadınların % 61'i rüyalarında, % 58'i mastürbasyon sırasında, % 36'sı cinsel birleşme sırasında, % 61'i de cinsel anlamda aktif olmadıkları zamanlarda fantezi kurduklarını ifade etmişlerdir (Wolfe, 182-203).

Raporda, lezbiyen ilişki konusu da araştırılmış olup, bulgular şöyledir: Kadınların % 2'si homoseksüel olduklarını, % 3'ü düzenli olarak eşcinsel ilişkilerde bulduklarını, % 14'ü bir seferlik ilişkiye girdiklerini ya da arada sırada ilişkiye girdiklerini ifade etmişlerdir. Bir seferlik ya da arada sırada olan eşcinsel ilişkilerin çoğu da çocuklukta ya da ergenliğin erken dönemlerinde gerçekleşmiştir.

Cinsel Şiddet

Cinsel şiddeti inceleyen Wolfe, kadınların % 26'sının tecavüze veya zor kullanmaya maruz kaldığını saptamıştır. Tüm kadınların potansiyel olarak tecavüz kurbanları olmakla birlikte, bir çok çalışmanın, ergenlik dönemlerindeki kızların daha çok tehlikede olduğunu gösterdiği kaydedilmiştir. Bu bilginin Cosmo Raporu ile de doğrulandığı, 18 yaşın altındaki kızlarda oranın % 30 olduğu belirtilmektedir. Failerin, % 33'ünü yabancılar, %46'sını arkadaşlar, %22'sini akrabalar, %7'sini kocalar oluşturmaktadır. Tecavüz ya da zor kullanmanın kadınların cinsel yaşamları üzerindeki etkisini inceleyen Wolfe, tanıdıklarının cinsel şiddetine uğrayan kadınlarda ciddi duygusal etkiler (korku, aşağılanma hissi, bir eşle cinsellikte rahatsızlık) görülürken, bir yabancıya saldırısına uğrayan kadınlarda çok daha yıkıcı etkiler (bu olayı kafasından atamamak, bir daha bir eşle cinselliğe cesaret edememek) görüldüğünü ifade etmektedir.

Sekse zorlanmak konusunda da Wolfe, bazı erkeklerin, kadınlar seksi istemediklerini söyleseler bile gerçekte istediklerini ya da erkeklerin ısrar etmeleri için istemez göründüklerini düşündüklerinden bahsetmekte, ancak araştırma bulgularına göre, kadınların % 72'sinin istemedikleri halde cinsel birleşmeye zorlandıklarını ifade ettiklerini kaydetmektedir (Wolfe, 304-311).

Ensest ilişkilerin de araştırıldığı raporda, tarihsel olarak aslında çocukların duygusal bütünlüğünü korumak amacıyla yasaklanan ensestin Amerika'daki boyutlarının tam olarak bilinemediği, çünkü yalnızca adli mercilere ya da ruh sağlığı merkezlerine intikal etmiş olayların bilindiğini, ancak bu konuda da Cosmo Raporunun önemli bir katkı sunduğundan bahsedilmektedir. Araştırmanın bulgularına göre, kadınların % 11'i enseste maruz kalmışlardır. Bunun yarısından biraz fazlası erkek kardeşe, üçte birinden biraz azı baba ile, kalan kısım da amca, dayı, dede ve diğer akrabalarla gerçekleşmiştir. Özellikle baba-kız çocuk arasındaki ensestin, kız çocuk için

son derece travmatik olduğu, kız çocuğun yıllar geçse de, olayı tđm canlılığıyla hatırladığı, amcalar,dayılar, dedeler ve üvey babalarla ilişki yaşandığında, çaresizlik, terkedilmişlik, aşağılanmışlık duyguları hissedildiği bildirilmektedir. Erkek kardeşlerle yaşanan ilişkilerin ise, kardeşlerin yaşlarının yakın olduğu durumlarda, genellikle karşı cinsi keşfetmek amacıyla yapıldığı, dolayısıyla duygusal olarak daha az rahatsız edici olduğu vurgulanmaktadır. Ancak özellikle kardeşler arasında yaş farkının açık olduğu ve erkeğin bakıcı olduğu durumlarda, bu tür ensestin de kadınları çok olumsuz etkilediği ifade edilmektedir (Wolfe, 282-303).

3. KADIN CİNSELLİĞİNE FARKLI BAKIŞLAR

Cinselliğin tüm temsilleri, tanımları ve betimlemeleri kültürün ürünüdür. Dolayısıyla cinsel davranışlarla ilgili raporlar ve 'başkalarının tanımları' da kültürel biçimlerden, adetlerden ve anlam kodlarından geçmektedir. Bu nedenle, gerek kadınlar gerek erkekler tarafından yapılan çağdaş araştırmaların da içlerinde gizli anlamlar olduğunu kabul etmeliyiz. Literatürün büyük bölümünün erkekler tarafından oluşturulduğunu düşünürsek, bu gizli varsayımlar özellikle önem taşımaktadır ve eleştirel bir okumaya ihtiyaç olduğunu göstermektedir (Vance, 1989: 11). Bu bağlamda, ele aldığımız kadın cinselliğine dair raporlar da, farklı bakış açılarını yansıtmaktadır. Bu konuda çok temel bir ayırım yaparak kadın cinselliğine bakışı, erkek ve kadın merkezli olmak üzere ikiye ayıracağız:

3.1 Kadın Cinselliğine Erkek Merkezli Bakış

Kadın cinselliğine erkek merkezli bir bakış, aşağıda belirtilen unsurların birini ya da bir kaçını içerecektir.

- Kadın cinselliğini erkek cinselliğinden yola çıkarak anlatma
- Kadın cinselliğini erkeğin hizmetinde görme
- Kadın cinselliğini de ilgilendiren kavramları erkeğe göre tanımlama
- Kadın cinselliğini toplumsal cinsiyetçi bir bakışla sunma
- Kadın cinselliğinin çok boyutluluğunu görememe-biyolojik indirgemecilik
- Kadın cinselliğini hayvan cinselliğinden yola çıkarak anlatma
- Kadın cinselliğini magazin tarzında ele alma

Ele aldığımız araştırmalar içinde, Kinsey ve Cosmo Raporları bazı yönleriyle erkek merkezli bakışı yansıtmaktadırlar.

Kadın Cinselliğini Erkek Cinselliğinden Yola Çıkarak Anlatma

Kadın cinselliğinin erkek cinselliğinden yola çıkılarak anlatılması en net biçimde cinsel tepki döngüsünde kendini gösterir. Cinselliğe ilişkin bir çok kaynakta kadınların cinsel tepkisi, erkeğin cinsel tepkisinden yola çıkılarak uyarılma-plato-orgazm ve çözülme sıralamasıyla açıklanmaktadır. Oysa kadınların cinsel tepki döngüsünde mutlaka bu şekilde bir sıralama olmak zorunda değildir (Melby, 2003:3). Çünkü kadında çözülme evresinin yerini tekrar plato evresi alabilir ve uyarım devam ettiği müddetçe

plato-orgazm-plato-orgazm şeklinde bir gidiş mümkündür. Ayrıca 3-5 dakika devam eden bir status orgazmı da yaşayabilirler (Sayın, 1993: 108-110). Uyarımın şiddeti düşük olduğunda da uzun bir plato evresinden sonra çözülme gelebilir.

Kimi bilim insanlarının, orgazmı tanımlarken kullandıkları ifadeler de, kadın cinselliğinin erkek cinselliğinden yola çıkılarak anlatıldığını göstermektedir. Örneğin, Levin, kadınlar ve erkekler arasındaki dikkat çekici farklardan biri de erkeklerin çoğunun önemli sayıda kadına göre daha kolay orgazm olmasıdır, demektedir (Levin, 2004: 101). Oysa daha 1950'lerde Kinsey, kadınların mastürbasyon yoluyla orgazma ulaşma sürelerinin erkeklerle aynı (2-3 dakika) olduğunu bulmuştur. Burada Levin, asıl olarak kadınların cinsel birleşme yöntemiyle daha uzun sürede orgazma ulaştıklarını kastetmektedir. Yani, erkeğin cinsel doyumuna kadınlara göre daha iyi hizmet eden cinsel birleşme, orgazmı eş anlamlı görülerek, kadınlar buna göre değerlendirilmektedir.

Kinsey'in bulgularını özetlediğimiz bölümde de belirttiğimiz gibi, Kinsey ve ekibi, kadınların erkeklere göre, görsel ya da düşünsel ipuçlarından uyarılmaya daha az eğimli olduklarını rapor etmişlerdir. Ancak, Byrne ve Lamberth'in çalışmaları Kinsey'in bu konudaki bulgularının ya çalışmasını takip eden yıllarda değiştiğini ya da anket metodunun aslında başka bir soruya yanıt verdiğini belirtmektedirler. Buna göre, kadınlar toplumsal baskılar ve adetler nedeniyle, pornografik yayınları daha az almaktadırlar. Diğer yandan, erotik bir görsel uyarı ile karşılaştıklarında kadınların da, erkekler kadar tahrik olduğunu gösteren bir çok çalışma vardır (Lott, 1987: 187-188).

Bu örneklerde de açıkça görüldüğü gibi, erkek cinselliği norm kabul edilerek, kadın cinselliği buna göre değerlendirilmektedir. Bu bakış açısının kadınlar üzerinde de etkili olduğundan bahsetmek gereksizdir.

Kadın Cinselliğini Erkeğin Hizmetinde Görme

Kadının orgazmı dahil cinselliği hem psikolojik hem de cinsel anlamda erkeğin tatminine hizmet edecek şekilde anlaşılmaktadır. Burada, orgazmı dahil cinselliği şeklinde bir ifade kullanılmasının nedeni, kadının orgazmı sorununun özellikle 1950'lerden sonra dikkat çekmeye başlamasıdır. Bu dönemden önce, hem cinselliğe ilişkin bilimsel yayınların dolayısıyla bilginin olmaması, hem de özel yaşamın gizliliği nedeniyle kadınların orgazmı gündemde değildi. Buradan yola çıkarak, bu dönemde, kadınların orgazmı olup olmasının da çok önemli olmadığını söyleyebiliriz. Bu düşüncenin izleri Kinsey'de bile görülmektedir. Kinsey Raporu'nda, orgazmın, cinsel doyumun tek ölçütü olmadığı belirtilmekte, orgazm ile sonuçlanmasa da, bir çok

kadının erkeklerine zevk vermektten dolayı doyum sağlayacakları, evlilikleri boyunca hiç orgazm olmamakla birlikte, evlilikleri çok mutlu geçmiş kadınların olduğunu belirtmektedir. Kanaatimize göre, cinsel ve duygusal doyum birbirinden farklıdır ve orgazm, cinsel doyumun bir göstergesidir. Kadınlar, cinsel birleşme yoluyla en azından duygusal bir doyum sağlayabilirler; ancak evli bir kadının tüm evlilik hayatı boyunca hiçbir cinsel doyum sağlamadan yalnızca eşine zevk vererek mutlu olabileceğini belirtmek, kadını cinsel olarak erkeğin hizmetinde görmek demektir.

1950 sonrası döneme bakıldığında, Jackson'ın da belirttiği gibi, feministlerin elde ettikleri ilerlemelere rağmen patriarkal cinsellik modeli gücünü kaybetmemiş, seks broşürleri, dergiler, videolar yoluyla varsayım ve teoriler, popüler bilimsel kaynaklarla da takviye edilerek 'gerçekler' olarak ilan edilmiştir. Kadınlar aktif cinsel varlıklar olmak üzere teşvik edilseler de, aktif ve seksi olmak erkeksi terimlerle tanımlanmış, diğer bir deyişle, erkek cinselliği evrenselleştirilerek, birleşme zorunluluğu hakim kılınmıştır (Jackson, 1994: 184). Bu bağlamda, özellikle de cinsel devrimden sonra önemli bir konu haline gelen kadının orgazmı bu sefer de kadınlar için bir baskı unsuru haline gelmiştir. Koedt'in de belirttiği gibi özgür ve vajinal orgazm olabilen kadın miti yaygınlaşmış, kadın cinselliği, erkekleri memnun edene göre tanımlanmıştır (Koedt, 2003: 242). Hem bahsedilen mit, hem de kadınların orgazmının bir taraftan erkeklerin de cinsel gücünün bir göstergesi olarak algılanmaya başlanması kadınlar üzerinde orgazm baskısı yaratmıştır. Bu dönemden sonra yapılan cinsellik araştırmalarında da, birçok kadının, eşinin kendisini güçsüz hissetmemesi için, orgazm taklidi yaptıkları ortaya çıkmıştır. Bu durum da, kadın cinselliğinin erkeğin hizmetinde görülmesine birebir örnektir. Kadınların orgazmı, erkeklerin cinsel anlamda yeterli ve güçlü olduklarını kendilerine kanıtlamanın bir yolu olarak görülmekte, kadın nesneleşmektedir.

Kadın Cinselliğini de İlgilendiren Kavramları Erkeğe Göre Tanımlama

Erkek merkezli cinsellik modelinin bir diğer özelliği de cinselliğe ilişkin bazı kelimelerin, yalnızca erkek cinselliği göz önünde bulundurularak, ona uygun bir biçimde tanımlanması, içeriğinin doldurulmasıdır. Bu durum kendini en açık biçimde önsevişme (foreplay) kelimesinde gösterir. Kelime bir taraftan, cinselliğin, erkeğin tepki döngüsüne uygun biçimde, sevişme-cinsel birleşme-ejakülasyon olduğunu ima ederken, diğer taraftan da asıl önemli faaliyetin cinsel birleşme olduğunu ima etmektedir. Bu durum, kelimeye ait tanımlara bakıldığında da açıkça görülmektedir. Örneğin, Ganguli, önsevişme için, kadın partneri tahrik ederek, birleşmeye hazırlama sanatıdır,

demektedir (Ganguli, 1988: 14). Yukarıda belirtildiği gibi, Kinsey de, sevişmeyi, cinsel birleşmeye hazırlık olarak tanımlamaktadır. Kinsey, önsevişmenin önemli olduğundan bahsetse de, bu cinsel birleşmenin doyurucu olmasını sağlayan bir faaliyet olarak önemlidir. Kendi başına pek anlamlı değildir. Oysa, cinsellik araştırmalarında, bir çok kadının sevişmeden başlı başına bir cinsel eylem olarak çok hoşlandığı ortaya çıkmıştır.

Erkeğe göre tanımlanan bir diğer kavram da sekstir. Bugün bile seks ve cinsel birleşme aynı anlamda görülmekte, çiftler arasında cinsel birleşme olmadığında, bu eylemler seks olarak anlaşılmamaktadır. Bu duruma iki araştırmadan örnek verebiliriz. Sanders ve Reinisch'in, 1999'da Amerika'da yaptığı bir araştırmaya göre, üniversite öğrencilerinin % 60'ının oral seksi, tek başına seks olarak görmedikleri anlaşılmıştır. 1991-92 tarihli Fransız ACSF anketine göre de, Fransızların % 60'ı, seks olabilmesi için penetrasyonun olması gerektiğini düşünmektedirler (Michaels, Alain, 1999: 402, 423). Bu araştırmaların da açıkça gösterdiği gibi sevişme kapsamında düşünebileceğimiz faaliyetler seks olarak sayılmamakta, ancak penetrasyonun olması durumunda cinsel eylem seks adını hak etmektedir.

Kadın Cinselliğini Toplumsal Cinsiyetçi Bir Bakışla Sunma

Toplumsal cinsiyetçi bakış açısı, erkek merkezli bir kadın cinselliği anlatımının dikkat çekici yönlerindedir. Erkeğin aktif ve güçlü, kadının ise pasif ve güçsüz görülmesi, kadın cinselliğine dair anlatımlara da yansımıştır. Geleneksel olarak erkeklerin cinsel davranışları ilk sırada görülürken, kadınlarınki ikici sırada ve ona bir cevap olarak görülmektedir. Ganguli, erkeğin bedensel duyarlılığı kadına göre daha az olduğu ve kadına göre daha aktif olduğu için sevişmede kadını ve kendini tahrik etmede hakim rolü oynar. Yaşamda daha aktif olarak yer almalarından dolayı, kadınların sevişmedeki karakteristik pasif rolleri de değişmektedir ama yine de cinsel birleşme sırasında kadının sırtüstü vaziyette bulunmasının kendisi kadının rolünün köklü bir şekilde değişmesinin önünde engeldir demektedir (Ganguli, 1988: 16-17). Görüldüğü gibi yazar, yukarıda bahsedilen dualistik düşünceden yola çıkarak bir varsayımda bulunmakta ve bunu teorileştirmektedir. Ayrıca cinselliği, cinsel birleşmeye, cinsel birleşmeyi de tek bir pozisyona indirgeyerek böylesine özel bir alanda dahi genellemede bulunmaktadır.

Cinselliğe toplumsal cinsiyetçi bakışın bir yansımasını da, kadınların eksik cinsel kapasitelerine dair mitlerde görmek mümkündür. Oysa daha 1960'lı yıllarda, Masters ve Johnson'ın laboratuvar sonuçları kadınların da erkeklerle aynı hatta daha

yüksek orgazm olma kapasiteleri olduğunu kanıtlamış (Masters, Johnson, 1994 : 3-7), kadın cinselliği alanında müthiş bir etki yaratmıştır. Ancak yine de birçok kadın, erkek cinselliğinin, kadın cinselliğine göre daha güçlü, baskın ve sürekli olduğu öğrenerek büyür. Kadınlardan erkeklerin cinsel ihtiyaçlarını anlamaları istenir. Bu bağlamda, Kayır'ın da belirttiği gibi, "Haz alma açısından cinsellikle erkek birlikte düşünülürken, kadın ancak cinsel yaşamın pasif katılımcısı, ya da gözü gönü süsleyen, pornografi ve argoda yerini alan baş tacıdır" (Kayır, 1993: 31). Navaro da, "Kadın cinselliğe sürekli cevap vermeli ve sadece cinsellik sırasında istekli ve şehvetli görünmelidir. (gerçekte öyle hissedip hissetmediğiye pek önemli değildir.)" demektedir (Navaro, 1999a: 52).

Kadın Cinselliğinin Çok Boyutluluğunu Görememe - Biyolojik İndirgemecilik

Tiefer'in belirttiği gibi, cinselliğin bileşenleri olarak yalnızca tutkudan, tahrik olmaktan ve orgazmdan söz etmek, ilişkileri ve kadınların psikolojik gelişimini göz ardı etmek, kadınların sözlü ya da fiziksel taciz deneyimlerini ve toplumsal sınırlılıklarını reddetmek demektir. Dolayısıyla cinselliğin özünü bir dizi fizyolojik değişikliklerle tanımlamak biyolojik indirgemeciliği güçlendirir (Tiefer, 1995: 57-58). Erkek merkezli cinsellik anlayışının bir özelliği de biyolojik indirgemeciliktir. Her ne kadar artık bilim insanları, cinselliğin toplum ve tarih içinde inşa edildiği şeklindeki yapısalcı görüşe katılsa da, çalışmaların arkasında gizli bir özcü yaklaşım vardır. Mac Kinnon da, cinselliğin, ilksel, doğal, koşullanmamış bir güdü olarak görüldüğünü, cinsel birleşmenin pozitif seks anlamına geldiğini ve sınırlanmaması gerektiğinin düşünüldüğünü belirtmektedir. Kinsey'in çalışmasından örnek vererek, kadınların cinsel birleşmede bulunmayı reddetmelerine cinsel yasak olarak bakıp olumsuz yaklaşıtlarını ve kadınların cinsel isteksizliğinin erkeklerin doğal cinsel faaliyetini "sınırladığını" sürekli tekrarladıklarını, tecavüz ve çocuk istismarını önemsemeyip bunları cinsel ilişki olarak gördüklerini belirtmektedir (Mac Kinnon, 2003: 155-156).

Seksoloji olarak adlandırılan seks araştırmalarıyla birlikte, cinselliğin "doğal", kontrol edilemeyen biyolojik bir istek olarak yeniden tanımlanması ve cinsel birleşmenin bir zorunluluk olarak görülmesi, bir taraftan da cinsel şiddet için 'bilimsel' bir temel sağlamıştır.

Kadın Cinselliğini Hayvan Cinselliğinden Yola Çıkararak Anlatma

Biyolojik indirgemeciliğin bir diğer görünümü de, kadın cinselliğini, hayvan cinselliğinden yola çıkarak anlatmadır. Örneğin, Tarin ve Gomez-Piquer makalelerinde, kadınların cinsel davranış kalıplarını tanımlayabilmek için, eski dünya maymunlarıyla ilgili çalışmalardan yararlanılabileceğini söylemektedirler. Kadınları, primatların üç cinsel davranış kalıbı [cinsel cazibe, dişinin erkeği kendisiyle birleşmeye ikna etmek için yaptığı davranışlar (proceptivity), ve dişinin, erkeğin birleşmeye ilişkin davranışlarını kabul etmesi (receptivity)] açısından incelemektedirler (Tarin, Gomez-Piquer, 2002 : 2244). Buradan da görüldüğü gibi, bu tür çalışmaların doğal sonucu kadın cinselliğini, hayvanlardaki gibi üremeye yönelik dolayısıyla cinsel birleşme bağlamında ele almaktır, oysa kadın cinselliğinin yalnızca cinsel birleşmeye indirgenemeyeceği açıktır. Bu çalışmaların diğer sonucu da kadın cinselliğinin salt biyolojik bir durum olarak görülmesi, kadınların cinsel davranışlarının hormonlar, salgılar vs. gibi bedensel etkenlerle açıklanmasıdır. Oysa, gerek kadın gerek erkek cinselliğinin sadece bedensel arzularından yola çıkılarak açıklanamayacağı bilinmektedir. Dolayısıyla hayvan cinselliğinden yola çıkarak kadın cinselliğini araştırmak daha en başından yanlış varsayımla çalışmak anlamına gelir.

Tiefer de, hayvanlar aleminin terimleriyle insan cinselliğinin anlaşılamayacağını ve insanlar için objektif ve evrensel cinsellik normları yaratılamayacağını, insan cinselliği biyolojik bir bütün olmayıp, kişilerden kişilere, çiftlerden çiftlere değiştiğini söylemektedir (Tiefer, 1995 : 57).

Kadın Cinselliğini Magazin Tarzında Ele Alma

Genel olarak, bir haberi, konuyu, ilişki biçimini magazin tarzında ele almak onun içeriğini boşaltıp, onu eğlence ve söylenti kültürünün bir parçası haline dönüştürmektir. Kadın cinselliğine, erkek merkezli bakışın bir özelliğinin de, onu magazin tarzında ele almak olduğunu görüyoruz. Bu durum, aslında kadın cinselliğini erkeğin hizmetinde görmenin bir başka biçimidir, zira kadınlar nesneleşmektedir. Hayatın bir parçası olması gereken cinsellik asıl işlevinden soyutlanarak, bir amaç haline getirilmekte ve kadın bu amaç içinde yeniden tanımlanmaktadır. Diğer bir deyişle, cinsellik, kadının bir parçası olmaktan çıkmakta, kadın, cinselliğin bir parçası olmaktadır. Bu bakımdan cinsel davranışların kişiye özel biçimleri vurgulanarak, açığa çıkarılmaktadır. Yukarıda Cosmo Raporu başlığı altında incelediğimiz, Cosmopolitan dergisi tarafından hazırlanan anketlerde de bu durum açıkça görülmektedir. Anketlerde, “Yatak dışında

hangi mekanlarda (kanepe, duş, kumsal, araba vs.) seks yapmaktan hoşlanırsınız?”, “Seks sırasından nelerden (erkeğinizin sizi soyması, birinin size vurması vs.) hoşlanırsınız?” gibi bilimsel bir anlam ifade etmeyen sorular yer almaktadır. Buradan da görüleceği üzere, Cosmopolitan dergisi de, bir çok kadın dergisi gibi, kadınları cinsel nesnelere olarak görüp, bu yönde yayın yapmaktadır. Yaratılmak istenen kadın, ataerkil kapitalist sistemle bir sorunu olmayan, uyum içinde yaşayan, kendisine empoze edilen güzellik normlarını benimseyen, kişiliğinden çok “dişiliğini” geliştirmiş, “seks düşkünü”, makyaja bağımlı, apolitik bir kadındır. Bu görüşler “cinsel özgürlük” sloganıyla sunulmakta birlikte, cinsel anlamda nesneleşen kadının özgür de olamayacağı açıktır.

3.2 Feminist Bakış Açısından Kadın Cinselliği

Öncelikle, kadın bakış açısı ve feminist bakış açısı ayrımına değinelim. Bonner ve Goodman, ataerkil toplumda, erkek deneyiminin ayrıcalıklı konumunun, kadın deneyimlerini değerlendirmede doğrudan ve uzun zamanlı etkileri olması nedeniyle bir kısım feminist teorinin, bu erkek önyargının, kadınların bakışlarını ve düşüncelerini değiştirdiğini, kadın bakışı ile feminist bakış arasında bir farklılık olduğunu savunduklarını belirtmektedir (Bonner, Goodman: 1992: 4). Bu görüşlere katılmamak mümkün değildir. Zira biz de kadın cinselliğini etkileyen faktörleri anlatırken, kendilerine empoze edilen ikincil konumlarını içselleştiren kadınların olduğundan bahsetmiştik. Bu bağlamda feminist bakış, erkek önyargıdan kurtulmuş, özgürleşmiş bir bakıştır. Ele aldığımız kadın cinselliği konulu raporlar içindeki Hite Raporu da feminist bir bakış açısının ürünüdür.

Feminist teori içinde, başka alanlarda olduğu gibi kadın cinselliği alanında da ayrımlar bulunmaktadır. Ancak burada ayrımlar üzerinde durulmayacak, teorinin ortaklaştığı noktalar ele alınacaktır. Buna göre:

- Cinsellik toplumsal bir fenomendir.
- Cinsel düzenlemeler inşa edilirler, dolayısıyla kültürel ve tarihsel olarak değişkendirler.
- İnsan cinselliği hayvanların cinsel deneyimlerinden çıkarsanamaz (Schneider, Gould, 1987 :123).
- Kadın özerk bir varlıktır, cinselliğini tanımlama ve bedenini kontrol hakkına sahiptir (Jackson, 1994: 184, Schneider, Gould, 1987 :122-123).

Üçüncü madde yukarıda yeterince ele alındığı için burada tekrar bahsedilmeyecek, ilk iki maddeye de tezin giriş bölümünde değinildiği için burada

kısaca geçilecektir. Cinsellik toplum ve tarih içinde inşa edilmiştir, biyolojik olarak emredilmemektedir. Ancak bu durum, biyolojik kapasitenin insan cinselliği için ön gereklilik olmadığı anlamına gelmez. İnsan cinselliğinin sadece biyolojik terimlerle anlaşılamayacağı anlamına gelir. Rubin güzel bir benzetmeyle, vücut, beyin, genital organlar ve dil yeteneği insan cinselliği için gereklidir ama bunlar cinselliğin içeriğini, buna ilişkin deneyimleri ya da kurumsal yapıları belirlemezler, tıpkı midemizdeki açlık hissinin farklı yemek kültürlerini belirlemediği gibi demektir (Rubin, 1999 : 149).

Kadın, Cinselliğini Tanımlama ve Bedenini Kontrol Hakkına Sahiptir.

Feministlerin üzerinde uzlaştığı bir husus da, kadınların özerk oldukları, kendi cinselliklerini tanımlama ve kendi bedenlerini kontrol etme hakkına sahip olduklarıdır. Tanımlama ve kontrol birbiriyle bağlantılıdır, çünkü kontrol edebilmek, öncesinde ad koymayı gerektirir. Cinselliğe erkek merkezli bakış da, yukarıda sayılan şekillerde kadın bedenine ve cinselliğine ad koymakta, onu, kendi öncelikleri doğrultusunda tanımlamakta, bu da kadın bedeninin denetimini sağlamaktadır. Burada denetim sözcüğü ile anlatılmak istenen, sadece kadın bedenine yönelik doğrudan fiziksel müdahaleler değil (örneğin genital mutilasyon, zorunlu annelik), aynı zamanda, hakim kategoriler yoluyla dolaylı müdahalelerdir (örneğin güzel vücut kategorisi, mastürbasyonun yasak sayılması). Bu bağlamda, kadınların cinselliklerini tanımlayabilmeleri için, kadın cinselliğinin toplum ve tarih içindeki varoluşlarını, haksızlıkları ve cinsel baskıyı ortaya çıkarmaları gerekmektedir. Birçok feminist bu konularda, değerli eserler vermiştir ve bu konuların araştırılması devam etmektedir. Ancak, kadınların cinselliklerini tam olarak tanımlayabilmeleri için, cinsellik aynı zamanda bir zevk ve sağlık alanı olarak da ele alınmalıdır. Vance'in de belirttiği gibi, cinsellik, sınırlama, baskı ve tehlike alanı olmakla birlikte keşif, zevk ve güç alanıdır. Yalnızca zevk ve sevince odaklanmak patriyarkal yapıyı göz ardı etmek anlamına gelirken yalnızca cinsel şiddetten ve baskıdan söz etmek de, kadınların cinsel tercih ve güç deneyimlerini göz ardı etmek ve kasıtsız da olsa kadınları kurban konumunda görerek, umutsuzluğu artırmaktır (Vance, 1989 : 1).

Açıkça görüldüğü üzere, cinselliği tanımlamanın en önemli adımı onun kadınlar için ikili niteliğini görmektir. Bunun en iyi yolu da kadınların birbirleriyle konuşmaları, kendi bireysel deneyimlerinden daha büyük, daha çeşitli, öğretici olan cinsel tarihlerini bilmeleridir. Kadınların kendi bedenlerini tanımlamaları, bedenleriyle barışık olmaları da cinselliklerini tanımlayabilmelerinin ön koşuludur. Isherwood, deneyimlerimiz vücudumuzdan kaynaklanıyor, dolayısıyla yapılacak ilk iş onu geri istemek, ataerkil

kültürün Őeytani olarak adlandırdıkları, -Şehvet, değişim, doğa, tutku- bizim parçalarımız olarak geri alınmalı demektedir (Isherwood, 1993 : 62). Kendi bedenine uzak ve yabancı, düŐlerinden korkan bir kadnn da cinselliğini özgürce tanımlaması, bedeninin kontrol hakkının kendisine ait olduğunu anlaması ve bunun için mücadele etmesi beklenemez.

4. YÖNTEM

4.1 Evren ve Örneklem

Araştırma evrenini, yüksek öğrenim görmüş ya da görmekte olan kadınlar oluşturmaktadır. Ancak evrendeki eleman sayısını belirleme imkanının olmadığı açıkça görülmektedir. Böyle bir imkan olsa dahi, bu evreni tam olarak temsil edebilen bir örnekleme yapılması imkansızdır. Ayrıca, cinsellik konusunun toplumumuzdaki hassasiyeti ve tabusal doğası örnekleme oluşturmanın önündeki en önemli engellerden biri olmuştur. Araştırma konusu bağlamında düşündüğümüzde, verileri, kamuya açık alanlarda toplamanın mümkün olmadığı açıktır. Dolayısıyla, maliyet ve zaman unsurları da göz önüne alınarak, çalışma yalnızca Ankara ve İstanbul illeriyle sınırlandırılmıştır.

Araştırmamız, Şubat 2005-Eylül 2005 döneminde, basit tesadüfi örnekleme yoluyla, Ankara'da 85 ve İstanbul'da 85 olmak üzere toplamda 170 kadınla gerçekleştirilmiştir.

4.2 Veriler ve Teknikler

Çalışmamızın verileri anket tekniği kullanılarak toplanmıştır. Anket uygulanan ya da uygulanmak istenen kişilerle, doğrudan bağlantı kurulmamıştır. Zarf içinde teslim edilen anketler, yakın çevreleri tarafından örnekleme grubundaki kadınlara verilmiş ve kapalı zarflarla geri alınarak topluca tarafımıza teslim edilmiştir. Ayrıca anketlerde, yanıtlayanın kimliğinin tespit edilmesini sağlayacak, adı, hangi meslekte çalıştığı, hangi okulda okuduğu gibi sorular bulunmamaktadır. Böylelikle, kadınların, kimliklerinin ortaya çıkma endişesi olmadan, dolayısıyla daha içtenlikle soruları yanıtlaması hedeflenmiştir. Bununla birlikte, anketlerin yanıtlanmasına dair bir mekan ve süre sınırlaması da olmamasına karşın, 32 kadın, soruların mahrem içeriği nedeniyle uygulamaya katılmamıştır. Ayrıca, uygulamaya katılmakla birlikte, çok fazla soruyu boş bıraktıkları için de, anketleri değerlendirme dışı bırakılan 4 kadın bulunmaktadır.

Anketler hazırlanırken, bu konuda daha önce yapılmış araştırmalar taranmış, araştırma problemimize cevap verecek nitelikte sorular oluşturulmuştur.

Anketlerde yaş, medeni durum, gelir durumu gibi demografik bilgilerin yanı sıra, vücut imajı, cinsel gelişim, cinsel davranışlar, temel cinsel tepkiler, cinselliğe ilişkin bilgiler, düşünceler ve cinsel kimlikle ilgili toplamda 68 soru sorulmuştur. Sorulardan 2 tanesi açık uçlu, 66 tanesi kapalı uçludur. Soruların çoğu kapalı uçlu olmakla birlikte, yanıtların daha kapsayıcı olmasını sağlamak amacıyla, 10 adet soruda, "diğer"

seçeneği konmuştur. Bu seçeneğe yazılan açıklamalar, aynen bilgisayara aktarılarak Bulgular bölümünde “Katılımcıların Açıklamaları” alt başlığıyla sunulmuştur.

Anket uygulaması sonucunda elde edilen veriler kodlanarak, SPSS (Sosyal Bilimler İçin İstatistik Programı) programına girilmiştir. SPSS kullanılarak, ilk planda frekans dağılımları oluşturulmuştur. Frekans dağılımları, Bulgular bölümünde “Yüzde Dağılımlar” alt başlığıyla tablolar halinde sergilenmektedir.

5. BULGULAR

Araştırmamızda, Ankara ve İstanbul'da uyguladığımız anketler sonucunda, yüksek öğrenim görmüş kadınların cinselliğine dair birçok bulgu elde edilmiştir. Okuma kolaylığı sağlaması açısından toplam 170 kadına ilişkin bu bulguların, tablolar halinde dökümü yapılmaktadır. Tabloların altında kısaca tablo açıklaması ve gerekli görüldüğü durumlarda sorunun neden sorulduğu yer almaktadır.

5.1 Yüzde Dağılımlar

TABLO 1: YAŞ DURUMU

Soru 01a

		Sıklık	Yüzde	Geçerli Yüzde
Geçerli	19	2	1.2	2.2
	20	1	.6	1.1
	21	2	1.2	2.2
	23	4	2.4	4.5
	24	10	5.9	11.2
	25	9	5.3	10.1
	26	5	2.9	5.6
	27	14	8.2	15.7
	28	7	4.1	7.9
	29	5	2.9	5.6
	30	7	4.1	7.9
	31	4	2.4	4.5
	32	5	2.9	5.6
	33	1	.6	1.1
	34	3	1.8	3.4
	35	2	1.2	2.2
	36	1	.6	1.1
	38	1	.6	1.1
	40	1	.6	1.1
	41	1	.6	1.1
	45	3	1.8	3.4
	49	1	.6	1.1
	Toplam	89	52.4	100.0
Boş		81	47.6	
Toplam		170	100.0	

Katılımcıların yarıya yakını yaşlarını yazmaktan kaçındıkları için bu konuda tam verilere sahip olabilmemiş değiliz. 170 anket içinde 89 kişinin (% 52,4) yaşı tespit edilebilmiştir. 27

yaş grubu, 14 kişi ile dağılımda en büyük paya sahiptir. Onu 24 ve 25 yaş grupları izlemektedir. Yaş bildirenler arasında en yaşlı kişi 49, en genç kişi ise 19 yaşındadır.

TABLO 2: YAŞ GRUPLARI

Soru 01b

		Sıklık	Yüzde	Geçerli Yüzde
Geçerli	20 ve altı	8	4.7	4.7
	21-25 arası	49	28.8	28.8
	26-30 arası	67	39.4	39.4
	31-35 arası	23	13.5	13.5
	36 ve üstü	23	13.5	13.5
	Toplam	170	100.0	100.0

Tüm katılımcıların hangi yaşlarda olduğunu belirleme imkanı olmasa da, hangi yaş aralığında buldukları eksiksiz tespit edilmiştir. Buna göre, 26-30 yaş grubuna mensup 67 kadın olup, % 39,4 ile en büyük grubu oluşturmaktadırlar. İkinci en büyük grup, 49 kişi ve % 28,8 ile 21-25 yaş aralığındadır. 31-35 yaş arası ile 36 yaş ve üzeri gruplar 23'er kişi (% 13,5) ile eşit dağılıma sahiptirler. Açıkça görüldüğü üzere, örneklem genel olarak 30 yaşın altındaki kadınlardan oluşmaktadır. Yaş durumu tablosu ile Yaş grupları tablolarını karşılaştırdığımızda: 20 ve altı grubunda 5, 21-25 grubunda 24, 26-30 grubunda 29, 31-35 grubunda 8, 36 ve üzeri grupta 15 kadının yaşlarını bildirmedikleri anlaşılmaktadır. Yaşlarını yazmaktan kaçınan kadınların oransal olarak en fazla oldukları grupların en küçük ve en büyük yaş grupları olması dikkat çekmiştir.

TABLO 3: ÖĞRENİM DURUMU

Soru 02

		Sıklık	Yüzde	Geçerli Yüzde
Geçerli	Üniversite	112	65.9	66.3
	Master	37	21.8	21.9
	Doktora	20	11.8	11.8
	Toplam	169	99.4	100.0
Boş		1	.6	
Toplam		170	100.0	

En kalabalık eğitim grubu % 66,3'lük oran (112 kişi) ile üniversite mezunu ya da öğrencileridir. Onları % 21,9 (37 kişi) ile master, % 11,8 (20 kişi) ile doktora izlemektedir.

TABLO 4: MEDENİ DURUM (Birden çok yanıt işaretlenmiştir)

Soru 03a

		Sıklık	Yüzde	Geçerli Yüzde
Geçerli	Evli	54	31.8	31.8
	Boşanmış	10	5.9	5.9
	Bekar	95	55.9	55.9
	Birlikte yaşıyor	5	2.9	2.9
	Birden çok evliliği olmuş	2	1.2	1.2
	Birden çok evliliği olmuş, şu anda evli	1	.6	.6
	Boşanmış, birlikte yaşıyor	2	1.2	1.2
	Boşanmış ve <i>diğer (ikinci beraberliği)</i>	1	.6	.6
	Toplam	170	100.0	100.0

Bekar kadınlar 95 kişi ile tüm grubun % 55,9'unu oluşturmaktadır. İkinci sırada 54 kişi ve % 31,8'lik yüzde ile evli kadınlar gelmektedir. Boşanmış kadınlar 10 kişi ile sayıca az görünmekle birlikte oransal olarak % 5,9'u oluşturmaktadır. Ayrıca boşanmış ve birlikte yaşayan 3 kadını da bu gruba eklediğimizde oran, % 7,7 olmaktadır. Birlikte yaşamayı tercih eden kadınlara baktığımızda birlikte yaşayanların da sayıca az (5 kişi) olmakla birlikte, 170 kişi içinde 5 kişinin dikkate değer olduğu düşünülebilir. Aynı şekilde boşanmış ve birlikte yaşayan 3 kadını bu gruba dahil etmek de mümkündür, böylelikle birlikte yaşayan kadın sayısı 8, oranı ise % 4,7 olacaktır.

TABLO 5: EVLİLİKTE GEÇEN SÜRE

Soru 03b

		Sıklık	Yüzde	Geçerli Yüzde
Geçerli	1 yıla kadar	3	5,6	5,6
	1-2 yıl arasında	11	20,4	20,4
	3-5 yıl arasında	17	31,5	31,5
	6-8 yıl arasında	10	18,5	18,5
	9-11 yıl arasında	4	7,4	7,4
	12-14 yıl arasında	3	5,6	5,6
	15-19 yıl arasında	5	9,3	9,3
	19 yıl üzerinde (31 yıl)	1	1,9	1,9
	Toplam	54	100,0	100,0

5 yıla kadar evli olanlar 31, 6-11 yıl arasında evli olanlar 14, 12-19 yıla kadar evli olanlar ise 8 kişidir. 19 yıldan uzun süre evli olan 31 yıl ile sadece bir kadındır. Oransal olarak bakıldığında, evli kadınların % 57,4'lük kısmının 5 yıla kadar, % 18,5'lik kısmının da 6-8 yıl arasında evli olduğu anlaşılmaktadır.

TABLO 6: MESLEK DURUMU (Birden çok yanıt işaretlenmiştir)

Soru 04

		Sıklık	Yüzde	Geçerli Yüzde
Geçerli	Öğrenci	29	17.1	17.5
	Akademisyen	43	25.3	25.9
	Ev kadını	8	4.7	4.8
	Bir işyerinde çalışıyor	64	37.6	38.6
	Serbest çalışıyor	13	7.6	7.8
	Öğrenci ve Akademisyen	3	1.8	1.8
	Öğrenci ve Bir işyerinde çalışıyor	6	3.5	3.6
	Toplam	166	97.6	100.0
Boş		4	2.4	
Toplam		170	100.0	

% 38,6 ile en büyük oran, bir işyerinde çalışan kadınlara aittir. Bir işyerinde çalışan öğrencileri ve serbest çalışan kadınları da dahil ettiğimizde, toplamda çalışan kadın sayısı 83 kişidir (% 50) İkinci sırada 46 kişi ile akademisyenler gelmektedir. Akademisyenleri de çalışan kadınlar grubuna kattığımızda, çalışanların % 77,7 ile çoğunluğu oluşturduğu görülmektedir. Öğrenciler 29 kişi ile % 17,5'i oluştururken, ev kadını olduğunu bildiren yalnızca 8 kadın (% 4,8) vardır.

TABLO 7: AYLIK GELİR DURUMU

Soru 05

		Sıklık	Yüzde	Geçerli Yüzde
Geçerli	500 YTL'den az	11	6.5	7.2
	501 YTL-1000 YTL arası	92	54.1	60.1
	1001 YTL-2000 YTL arası	42	24.7	27.5
	2001-3000 YTL arası	8	4.7	5.2
	Toplam	153	90.0	100.0
Boş		17	10.0	
Toplam		170	100.0	

Katılımcıların % 72,4'ü net gelirini belirtmekten kaçındığı için net gelire ilişkin bulgu burada sunulamamıştır. Ancak katılımcıların çoğu gelirlerinin hangi dilimde olduğunu belirttikleri için buna dair bir tablo düzenlenebilmiştir. Buna göre; 92 kişi (% 60,1), 501 YTL-1000 YTL arası kazanca sahiptir. % 27,5'lik bir kesim (42 kişi) ise ayda 1001 YTL-2000 YTL arasında kazandığını beyan etmiştir. En alt ve en üst gelir dilimlerinde az sayıda kadın bulunmaktadır.

TABLO 8: YETİŞTİĞİNİZ YER (Birden çok yanıt işaretlenmiştir)

Soru 06

		Sıklık	Yüzde	Geçerli Yüzde
Geçerli	Kasaba	2	1.2	1.2
	İlçe	16	9.4	9.4
	Kent	20	11.8	11.8
	Büyükşehir	127	74.7	74.7
	Köy ve Büyükşehir	1	.6	.6
	Kasaba ve Kent	1	.6	.6
	İlçe ve Kent	1	.6	.6
	Kent ve Büyükşehir	1	.6	.6
	Köy, Kasaba ve Büyükşehir	1	.6	.6
	Toplam	170	100.0	100.0

Örneklem dahilindeki kadınların % 74,7 gibi büyük çoğunluğu, metropollerde yetişmiştir. Bunu % 11.8 ile şehirde, % 9,4 ile ilçede yetişenler izlemektedir.

PSİKOLOJİK DURUMLA İLGİLİ TABLOLAR

TABLO 9: KADIN OLMAKTAN MEMNUN MUSUNUZ? (Birden çok yanıt işaretlenmiştir)

Soru 07

		Sıklık	Yüzde	Geçerli Yüzde
Geçerli	Memnunum	86	50.6	50.9
	Genelde memnunum (% 80 ve üzeri)	65	38.2	38.5
	Bazen memnunum (% 50 civarı)	14	8.2	8.3
	Nadiren memnunum(% 20 ve daha azı)	1	.6	.6
	Erkek doğmak isterdim	2	1.2	1.2
	Bazen memnunum (% 50 civarı) ve Erkek doğmak isterdim	1	.6	.6
	Toplam	169	99.4	100.0
Boş		1	.6	
Toplam		170	100.0	

Kadınların sadece yarısı (% 50,9) bu soruya tereddütsüz bir şekilde “Memnunum” cevabını vermiştir. % 38,5’luk ikinci grup, “Genelde Memnun” olduğunu, % 8,3’lük grup ise “Bazen Memnun” olduğunu ifade etmiştir. Nadiren memnun olduğunu, hatta erkek doğmayı tercih edeceğini belirten toplamda 4 kadın bulunmaktadır ki oransal olarak baktığımızda % 2,4’ü oluşturmaktadırlar.

TABLO 10: HİÇ PSİKİYATRİK RAHATSIZLIK GEÇİRDİNİZ Mİ?

Soru 08

		Sıklık	Yüzde	Geçerli Yüzde
Geçerli	Hayır	117	68.8	68.8
	Kısa süreli bir psikiyatrik sorun (anksiyete, manik atak, depresyon, vb) geçirdim, şu anda sorunum yok	53	31.2	31.2
	Toplam	170	100.0	100.0

Psikiyatrik rahatsızlıkların kişinin sağlıklı düşünmesini engelleyeceği, çeşitli olaylar/durumlar karşısında “normal” kabul edilenden farklı duygular içine girerek, farklı tepkiler vermesi sonucunu doğuracağı açıktır. Bu durum kadınların cinselliğini de etkileyecektir. Dolayısıyla, ağır, uzun süreli psikiyatrik sorun bildiren kadınların olması durumunda, onların anketlerini tüm gruptan ayrı değerlendirmek amacıyla bu soru sorulmuştur. Bulgulara göre, bu tür bir rahatsızlık bildiren kadın yoktur ama kısa süreli de olsa, bir psikiyatrik rahatsızlık bildiren kadınların sayısı 53 kişi ile mevcudun üçte birine yaklaşmaktadır.

TABLO 11: RUHSAL BUNALIM VEYA PSİKİYATRİK SORUN (Açık Uçlu)

Soru 09

		Sıklık	Yüzde	Geçerli Yüzde
Geçerli	Depresyon	26	49,1	57,8
	Depresyon, anksiyete	2	3,8	4,4
	Depresyon, panik atak	2	3,8	4,4
	Bunalım	6	11,3	13,3
	Panik atak	6	11,3	13,3
	Panik atak, ansiyete	2	3,8	4,4
	Hiperaktivite,anksiyete	1	1,9	2,2
	Toplam	45	84,9	100,0
Boş		8	15,1	
Toplam		53	100,0	

Kısa süreli bir psikiyatrik sorun yaşadığını belirten 53 kişi olmakla birlikte, bu soruna ilişkin açıklama yazan yalnız 45 kişi olmuştur. 45 kişi içinde % 57,8 (26 kişi) hayatında bir dönem depresyon yaşadığını bildirmiştir. Bunu izleyen ikinci en çok bildirilen sorun ise % 13,3'er (6'şar kişi) ile bunalım ve panik ataktır.

TABLO 12: TEDAVİYE VEYA DANIŞMANLIĞA İHTİYAÇ DUYDUĞUNUZ CİNSEL PROBLEMLERİNİZ OLDU MU?

Soru 10

		Sıklık	Yüzde	Geçerli Yüzde
Geçerli	Hayır	135	79.4	79.9
	Evet, olduğunu düşünüyorum ama danışmana veya doktora başvurmadım	22	12.9	13.0
	Evet, oldu ve danışmana veya doktora başvurup tedavi oldum, şimdi sorunum çözüldü	8	4.7	4.7
	Evet, oldu ve danışmana veya doktora başvurup tedaviye girdim, ancak sorunum halen sürüyor.	4	2.4	2.4
	Toplam	169	99.4	100.0
Boş		1	.6	
Toplam		170	100.0	

170 kadın içinde 135 kişi (% 79,9) bir cinsel sorunu olmadığını belirtmiştir. Sorunu olduğunu belirten toplam 34 kadından 22'si bir doktora ya da danışmana başvurmadığı, 4 kadının da başvuru yapmakla birlikte sorununun devam ettiği anlaşılmıştır.

TABLO 13: CİNSEL PROBLEMLER (Açık Uçlu)

Soru 11

		Sıklık	Yüzde	Geçerli Yüzde
Geçerli	Cinsel isteksizlik, korku, vaginismus, birleşmede acı, yanma, ağrı gibi problemler	19	55,9	63,4
	Zevk alamama, vajinal orgazm olamama, geç orgazm olma	7	20,6	23,4
	Karşı cinsle ilişkiler	1	2,9	3,3
	Utanma	1	2,9	3,3
	Bir cinsel sorun olabilir	1	2,9	3,3
	Adet düzensizliği	1	2,9	3,3
	Toplam	30	88,2	100
Boş		4	11,8	
Toplam		34	100,0	

Cinsel problemi olduğunu belirten 34 kadından 30'u açıklama yazmıştır. Buna göre, cinsel sorunlar içinde yarından fazlasını (% 63,4) cinsel isteksizlik ve birleşmede acı oluşturmaktadır. İkinci sırada, % 23,4 ile zevk alamama, orgazm olamama sorunu vardır. Bir kadın, açıklama olarak sadece sorunu olduğunu düşündüğünü yazmış, bu sorunun ne olabileceğine dair ipucu vermektan kaçınmıştır. Bir kadın, adet düzensizliğini, bir kadın, karşı cinsle ilişkileri, bir kadın da utanmayı cinsel sorun olarak bildirmiş, son iki durumda ne kastedildiği tam olarak anlaşılammıştır.

VÜCUT İMAJI İLE İLGİLİ TABLOLAR

TABLO 14: VÜCUDUNUZU BEĞENİYOR MUSUNUZ?

Soru 12

		Sıklık	Yüzde	Geçerli Yüzde
Geçerli	Evet	85	50.0	50.0
	Hayır	8	4.7	4.7
	Düşünmedim	7	4.1	4.1
	Biraz farklı olsaydı daha iyi olurdu	70	41.2	41.2
	Toplam	170	100.0	100.0

Kadınların sadece yarısı (85 kişi) vücudunu beğendiğini ifade etmiş, % 41,2'si (70 kişi) "biraz farklı olsaydı daha iyi olurdu" yanıtını vermiştir. Vücudunu beğenmediğini belirten 8 kişi, bu konuda düşünmediğini belirten de 7 kişi bulunmaktadır.

TABLO 15: KENDİNİZİ ÇEKİCİ BULUYOR MUSUNUZ?

Soru 13

		Sıklık	Yüzde	Geçerli Yüzde
Geçerli	Evet	125	73.5	73.5
	Hayır	12	7.1	7.1
	Düşünmedim	5	2.9	2.9
	Biraz farklı olsaydım daha iyi olurdu	28	16.5	16.5
	Toplam	170	100.0	100.0

Vücut imajıyla ilgili soruyu biraz daha genelleştirerek tamamlamak amacıyla kadınlara kendilerini çekici bulup bulmadıkları sorulmuştur. Vücut imajından farklı olarak kadınların çoğu (% 73,5) evet yanıtını vermiştir. Bu son derece önemlidir, çünkü Tablo 14 ile birlikte değerlendirildiğinde, kadınların % 23,5'inin de vücutlarının biraz farklı olmasını istemekle birlikte, kendilerini çekici gördüklerini göstermektedir. Ama yine de

% 16,5 (28 kişi) gibi gözardı edilemeyecek bir oranda kadın biraz farklı olmak istediğini, 12 kişi (% 7,1) ise kendini çekici bulmadığını belirtmiştir.

TABLO 16: CİNSEL EŞİNİZİN SİZİ NET GÖREBİLECEĞİ BİR ORTAMDA ÇIPLAK KALMAKTAN RAHATSIZ OLUR MUSUNUZ?

Soru 14

		Sıklık	Yüzde	Geçerli Yüzde
Geçerli	Evet	28	16.5	16.6
	Hayır	83	48.8	49.1
	Böyle bir ortam olmadı, olsaydı rahatsız olurum	15	8.8	8.9
	Böyle bir ortam olmadı, olsaydı rahatsız olmazdım	14	8.2	8.3
	İyi tanımadığım biriyle birlikte isem rahatsız olabilirim	29	17.1	17.2
	Toplam	169	99.4	100.0
Boş		1	.6	
	Toplam	170	100.0	

Anketimizi yanıtlayan 170 kadından yaklaşık yarısı (83 kişi) cinsel partnerlerinin kendilerini net görebilecekleri bir ortamda çıplak kalmaktan rahatsız olmayacaklarını belirtmişlerdir. Böyle bir ortamı yaşamamakla birlikte, yaşasa idiler rahatsız olmayacaklarını belirten 14 kişi bulunmaktadır. Böylece toplamda 97 kişiye ulaşılmaktadır. Rahatsız olduğunu belirten 28 kişi (% 16,6) ve böyle bir ortamı yaşamamakla birlikte, yaşasa idiler rahatsız olacaklarını belirten 15 kişi vardır. Böylece rahatsız olanlar toplamda 43 kişi olmaktadır. Ayrıca iyi tanımadıkları biriyle birlikte ise rahatsız olabileceğini belirten kadınlar 29 kişidir. Bu bağlamda çıplaklık konusunda rahatsız olanlar toplamda 72 kişiye çıkmaktadır.

TABLO 17: SİZCE ERKEKLER SİZİ ÇEKİCİ BULUYORLAR MI?

Soru 15

		Sıklık	Yüzde	Geçerli Yüzde
Geçerli	Evet	103	60.6	60.6
	Hayır	5	2.9	2.9
	Bilmiyorum	46	27.1	27.1
	Kararsızım	16	9.4	9.4
	Toplam	170	100.0	100.0

Bu soruya kadınların % 60,6'sı (103 kişi) olumlu yanıt vermiştir. Toplamda % 36,5 ile azımsanamayacak oranda kadın, "bilmiyorum" ve "kararsızım" yanıtlarını verirken, 5 kadın da bu konudaki olumsuz düşüncesini ifade etmiştir.

TABLO 18: MAKYAJ YAPAR MISINIZ? (Birden çok yanıt işaretlenmiştir)

Soru 16

		Sıklık	Yüzde	Geçerli Yüzde
Geçerli	Evet, hemen her gün	40	23.5	23.5
	Genellikle (% 80 ve üzeri)	48	28.2	28.2
	Bazen (% 50 civarı)	40	23.5	23.5
	Nadiren (% 20 ve daha az)	19	11.2	11.2
	Neredeyse hiç yapmam	22	12.9	12.9
	Genellikle ve bazen	1	.6	.6
	Toplam	170	100.0	100.0

170 kadının yarısından fazlası (88 kişi) hemen her gün ve genellikle makyaj yapmaktadırlar. Bazen makyaj yapanlar da 40 kişi ile azımsanamayacak bir rakamı işaret etmektedir. Neredeyse hiç makyaj yapmadığını belirten yalnızca 22 kişidir.

TABLO 19: NEDEN MAKYAJ YAPMAYI TERCİH EDERSİNİZ? (Birden çok yanıt işaretlenmiştir)

Soru 17

		Sıklık	Yüzde	Geçerli Yüzde
Geçerli	Kendimi daha iyi/güzel hissettiğim için	110	64.7	71.9
	Kendime güvenim arttığı için	15	8.8	9.8
	Eşim istediği için	1	.6	.7
	İş hayatında gerekli gördüğüm için	13	7.6	8.5
	Daha çok dikkat çekmeyi sevdiğim için	1	.6	.7
	Kendimi daha iyi/güzel hissettiğim için ve Kendime güvenim arttığı için	3	1.8	2.0
	Kendimi daha iyi/güzel hissettiğim için ve İş hayatında gerekli gördüğüm için	3	1.8	2.0
	Kendime güvenim arttığı için ve Daha çok dikkat çekmeyi sevdiğim için	1	.6	.7
	Kendimi daha iyi/güzel hissettiğim için ve Kendime güvenim arttığı ve İş hayatında gerekli gördüğüm için	3	1.8	2.0
	Kendimi daha iyi/güzel hissettiğim için ve Kendime güvenim arttığı ve Daha çok dikkat çekmeyi sevdiğim için	1	.6	.7
	Kendimi daha iyi/güzel hissettiğim, İş hayatında gerekli gördüğüm ve Daha çok dikkat çekmeyi sevdiğim için	2	1.2	1.3
	Toplam	153	90.0	100.0
Boş		17	10.0	
	Toplam	170	100.0	

Bir önceki soruda makyaj yaptığını belirten kadınlara bunun nedeni de sorulmuş ve 110 kişi (% 71,9) ile en çok alınan yanıt, “kendimi daha iyi/güzel hissettiğim için” olmuştur. İkinci sırada “kendime güvenim arttığı için” yanıtını veren 15 kadın, üçüncü sırada da, “iş hayatında gerekli gördüğüm için” yanıtını veren 13 kadın yer almaktadır. Birden çok şikkı işaretleyen kadınların biri dışında hepsi diğer şıklarla birlikte “kendimi daha iyi/güzel hissettiğim için” şikkını da seçmişlerdir.

İLK CİNSEL DENEYİMLE İLGİLİ TABLOLAR

TABLO 20: BİRİYLE İLK CİNSEL YAKINLAŞMANIZDA (CİNSEL İLİŞKİ OLMADAN YAŞANAN DENEYİM) KAÇ YAŞINDAYDINIZ?

Soru 18

	Sıklık	Yüzde	Geçerli Yüzde
Geçerli			
11 yaş ve altı	1	.6	.6
12-14 arasında	12	7.1	7.5
15-21 arasında	115	67.6	71.9
22-26 arasında	26	15.3	16.3
26 yaşından büyük	6	3.5	3.8
Toplam	160	94.1	100.0
Boş	10	5.9	
Toplam	170	100.0	

İlk cinsel yakınlaşmasını (öpüşme, sevişme) 14 yaşından küçük yaşayanların sayısı 13'tür (% 8,1). 115 kişi (% 71,9) ile çoğunluğun bu deneyimi 15-21 yaşları arasında yaşadıkları anlaşılmıştır ki, bu yaşlar, cinsellik konusundaki bilgilerin oluşacağı, bedensel gelişimin olduğu, isteklerin arttığı yaşlardır. % 16,3 oran ile 26 kadın, geç sayılabilecek bir dönemde, 22-26 yaş arasında, ilk cinsel yakınlaşmasını yaşamıştır. İlk cinsel yakınlaşmasını 26 yaşından büyük yaşayanların sayısı da 6'dır.

TABLO 21: SÖZ KONUSU YAKINLAŞMA KİMİNLE OLMUŞTU?

Soru 19

	Sıklık	Yüzde	Geçerli Yüzde
Geçerli			
Erkek arkadaşıyla	124	72.9	77.0
Kocamla	19	11.2	11.8
İyi tanımadığım biriyle	9	5.3	5.6
Bir aile yakınıyla	5	2.9	3.1
Aileden biri ile	3	1.8	1.9
<i>Sonradan kocam olan erkek arkadaşıyla</i>	1	.6	.6
Toplam	161	94.7	100.0
Boş	9	5.3	
Toplam	170	100.0	

İlk cinsel deneyimini, erkek arkadaşlarıyla yaşayan kadınlar 125 kişi (% 77,6) ile çoğunluğu oluşturmaktadır. İlk defa kocasıyla yakınlaşmada bulunan kadınlar da 19 kişi ve % 11,8 ile dikkati çekmektedir. Bir katılımcı sonradan kocası olan erkek arkadaşıyla yakınlaştığını, anket şıklarından bağımsız olarak bildirmiştir, dolayısıyla ilk defa erkek arkadaşlarıyla yakınlaştıklarını belirten kadınlar içinde bir kısmının da sonradan evlendikleri erkeklerle bunu yaşamış olmaları ihtimali akla gelmektedir. Burada, ilk cinsel deneyimini, ensest yakınlaşmayla yaşayan 3 kişinin, bir aile yakınıyla yaşayan 5 kişinin bulunması da dikkatleri çekmektedir. İlk cinsel yakınlaşmasını iyi tanımadığı biriyle yaşadığını belirten kadınlar da sayıca az da olmakla birlikte 9 kişidir.

TABLO 22: İLK CİNSEL YAKINLAŞMANIZ HAKKINDA NE DÜŞÜNÜYORSUNUZ? (Birden çok yanıt işaretlenmiştir)

Soru 20

		Sıklık	Yüzde	Geçerli Yüzde
Geçerli	Çok kötüydü	5	2.9	3.1
	Hoşlanmadım, beklediğim gibi bulamadım	13	7.6	8.1
	Ne olduğunu pek anlamadım ama rahatsız edici değildi	40	23.5	24.8
	Hoşlandım, duygusaldı	68	40.0	42.2
	Hoşlandım, zevk vericiydi	32	18.8	19.9
	Çok kötüydü ve Hoşlanmadım, beklediğim gibi bulamadım	1	.6	.6
	Hoşlandım, duygusaldı ve zevk vericiydi	2	1.2	1.2
	Toplam	161	94.7	100.0
Boş		9	5.3	
Toplam		170	100.0	

Yakınlaşmada bulunan kadınlar içinde bu deneyimden hoşlandığını belirtenler, toplamda 102 kişi ve % 63,3 oran ile çoğunluğu oluşturmaktadır. Bu deneyimden hoşlanmadığını belirtenler ise toplamda 19 (% 11,8) kişidir. 40 kişi gibi azımsanamayacak sayıda kadın ne olduğunu pek anlamadığını ifade etmiştir.

TABLO 23: İLK CİNSEL İLİŞKİNİZİ (BİRLEŞME) YAŞADIĞINIZDA KAÇ YAŞINDAYDINIZ?

Soru 21

		Sıklık	Yüzde	Geçerli Yüzde
Geçerli	12-14 arasında	1	.6	.8
	15-21 arasında	66	38.8	50.0
	22-26 arasında	54	31.8	40.9
	26 yaşından büyük	11	6.5	8.3
	Toplam	132	77.6	100.0
Boş		38	22.4	
Toplam		170	100.0	

Anketimize katılan kadınlar içinde 38 kişi (% 22,4) bu soruyu yanıtlamamıştır, dolayısıyla cinsel birleşme yaşamadıkları anlaşılmaktadır. Kalan 132 kişinin yarısı, 15-21, % 40,9'u da 22-26 yaş arasında bu deneyimi yaşamıştır. 26 yaşından büyükken cinsel birleşme yaşayanların oranı ise % 8,3'tür.

TABLO 24: İLK CİNSEL İLİŞKİNİZ KİMİNLEYDİ?

Soru 22

		Sıklık	Yüzde	Geçerli Yüzde
Geçerli	Erkek arkadaşıyla	85	50.0	64.4
	Kocamla	36	21.2	27.3
	İyi tanımadığım biriyle	8	4.7	6.1
	Bir aile yakınıyla	2	1.2	1.5
	<i>Sonradan kocam olan erkek arkadaşıyla</i>	1	.6	.8
	Toplam	132	77.6	100.0
Boş		38	22.4	
Toplam		170	100.0	

İlk cinsel yaklaşma verileri ile karşılaştığımızda, ilk cinsel birleşmesini erkek arkadaşıyla yaşayanların oranı azalmış (125 kişiden 86 kişiye), kocasıyla yaşayanların oranı da artmıştır (19 kişiden 36 kişiye). Burada, soru 19'dan farklı olarak ensest ilişki yanıtı olmamakla birlikte, ilk cinsel birleşmesini bir aile yakınıyla yaşadığını belirten 2 kişi bulunmaktadır. İlk cinsel birleşmesini iyi tanımadığı biriyle yaşadığını belirten kadınlar da sayıca az da olmakla birlikte 8 kişidir.

TABLO 25: İLK CİNSEL İLİŞKİ HAKKINDA NE DÜŞÜNÜYORSUNUZ? (Birden çok yanıt işaretlenmiştir)

Soru 23

		Sıklık	Yüzde	Geçerli Yüzde
Geçerli	Çok kötüydü	3	1.8	2.3
	Ağrılı ve zevksiz bir olaydı	15	8.8	11.5
	Hoşlanmadım, beklediğim gibi bulamadım	15	8.8	11.5
	Çok zevkli değildi ama kötü de değildi	59	34.7	45.0
	Hoşlandım, zevk vericiydi	37	21.8	28.2
	Ağrılı ve zevksiz bir olaydı ve Hoşlanmadım, beklediğim gibi bulamadım	1	.6	.8
	Çok zevkli değildi ama kötü de değildi ve Hoşlandım	1	.6	.8
	Toplam	131	77.1	100.0
Boş		39	22.9	
Toplam		170	100.0	

% 26,1 oran ile toplamda 34 kişi ilk birleşmelerini, kötü, ağrılı ve zevksiz bir olay olarak tanımlamış ya da beklediğini bulamadığını ifade etmiştir. İlk birleşmeden hoşlandığını belirtenlerin oranı % 28,2'dir (37 kişi). Oransal olarak % 45'i, yani en büyük dilimi oluşturan 59 kadın da "Çok zevkli değildi ama kötü de değildi" yanıtını vermiştir.

CİNSEL GELİŞİM

TABLO 26: ANNE-BABANIZIN CİNSELLİĞİNİZLE İLGİLİ TAVIRLARI: (Birden çok yanıt işaretlenmiştir)

Soru 24

		Sıklık	Yüzde	Geçerli Yüzde
Geçerli	Çok katı, kuralcı, denetleyici	40	23.5	24.0
	Duruma göre kuralcı, denetleyici	84	49.4	50.3
	Serbest görüşlü, çevreden çekiniyor	27	15.9	16.2
	Serbest, denetlemiyor	15	8.8	9.0
	Duruma göre kuralcı, denetleyici ve Serbest görüşlü, çevreden çekiniyor	1	.6	.6
	Toplam	167	98.2	100.0
Boş		3	1.8	
Toplam		170	100.0	

Ankete katılanların hemen hemen yarıya yakını (% 50,3), anne ve babalarının, cinsellikleriyle ilgili tavırlarını, duruma göre kuralcı ve denetleyici olarak görmektedir; çok katı, kuralcı ve denetleyici olarak görenlerin oranı ise katılanların yaklaşık dörtte birine (% 24) denk düşmektedir. Anne ve babalarının cinsellikleriyle ilgili tavırlarını, serbest şeklinde yanıtlayanlar ise toplam katılımcıların dörtte birini oluşturmaktadır.

TABLO 27: İLK KEZ KAÇ YAŞINDA MASTÜRBASYON (KENDİ KENDİNİ TATMİN) YAPTINIZ?

Soru 25

	Sıklık	Yüzde	Geçerli Yüzde
Geçerli			
11 yaş ve altı	19	11.2	11.7
12-14 arasında	33	19.4	20.4
15-21 arasında	47	27.6	29.0
22 yaşından büyük	19	11.2	11.7
Hiç yapmadım	44	25.9	27.2
Toplam	162	95.3	100.0
Boş	8	4.7	
Toplam	170	100.0	

Bu tabloda, kadınların kendi bedenlerini tanıma ve cinselliği keşfetme konusunda gösterdikleri davranışların bir ölçüsü olan mastürbasyon, başlama yaşı bakımından değerlendirilmektedir. Burada öncelikle dikkati çeken nokta, 170 eğitimli kadın içinde 44'ünün (% 25,9) hiç mastürbasyon yapmadığını belirtmesidir. 8 kişi de bu soruyu yanıtlamamıştır. Kadınların % 29'unun, 15-21 yaşları arasında, % 20,4'ünün, 12-14 yaşlarında, % 11,7'sinin de 11 yaş ve altında kendi kendini tatmin davranışında buldukları anlaşılmıştır. 19 kadın da 22 yaşından büyükken mastürbasyon yapmıştır.

TABLO 28: İLK MASTÜRBASYON DENEYİMİNİZ HAKKINDA NE DÜŞÜNÜYORSUNUZ? (Birden çok yanıt işaretlenmiştir)

Soru 26

	Sıklık	Yüzde	Geçerli Yüzde
Geçerli			
İlginçti, kendi vücudumu keşfediyordum	37	21.8	29.4
Zevkliydi	39	22.9	31.0
Utanmıştım, sapık olduğumu düşündüm	13	7.6	10.3
Suçluluk hissettim, rahatsız oldum	12	7.1	9.5
Diğer	12	7.1	9.5
İlginçti, kendi vücudumu keşfediyordum Zevkliydi	4	2.4	3.2
İlginçti, kendi vücudumu keşfediyordum ve diğer	1	.6	.8
Zevkliydi ve Suçluluk hissettim, rahatsız oldum	2	1.2	1.6
Zevkliydi ve diğer	2	1.2	1.6
Utanmıştım, sapık olduğumu düşündüm ve Suçluluk hissettim, rahatsız oldum	1	.6	.8
İlginçti, kendi vücudumu keşfediyordum, Zevkliydi ve Suçluluk hissettim, rahatsız oldum	2	1.2	1.6
İlginçti, kendi vücudumu keşfediyordum, Zevkliydi ve diğer	1	.6	.8
Toplam	126	74.1	100.0
Boş	44	25.9	
Toplam	170	100.0	

İlk mastürbasyonun daha kapsamlı değerlendirilebilmesi için kadınlara bu deneyimleri hakkında ne düşündükleri sorulmuştur. % 24 dolayında bir çoğunluk utandığını ve rahatsız olduğunu belirtmiştir ki, bu oranın içinde ilk mastürbasyonu zevkli ya da ilginç bulanlar da vardır. Kadınların % 66'sı, bu ilk mastürbasyonu olumlu deneyimlemişlerdir. Diğer yanıtını işaretleyerek düşüncelerini yazanların açıklamalarına, tezin "Katılımcıların Açıklamaları" bölümünde yer verilmiştir.

TABLO 29: ŞU ANA KADAR KAÇ KİŞİYLE CİNSEL ANLAMDA YAKINLAŞTINIZ?

Soru 27

		Sıklık	Yüzde	Geçerli Yüzde
Geçerli	Hiç kimse	11	6.5	6.7
	1	38	22.4	23.2
	2-5	86	50.6	52.4
	6-15	23	13.5	14.0
	16-30	3	1.8	1.8
	30'un üzerinde	3	1.8	1.8
	Toplam	164	96.5	100.0
Boş		6	3.5	
Toplam		170	100.0	

Kadınların cinsel anlamda yakınlaştığı kişi sayısını gösteren bu tabloya göre, kadınların yarıya yakını 2-5 kişi ile cinsel yakınlaşmada bulunduğunu belirtmiştir. İkinci en büyük grup, % 23,2 ile, bir kişi ile yakınlaşmada bulunduğunu söyleyen gruptur. 6-15 kişi ile yakınlaşmada bulunduğunu ifade eden 23 kadın üçüncü grubu oluşturmaktadır. Sonuçlardan, cinsel yakınlaşmada bulunan kadınların % 75,6 gibi büyük çoğunluğunun 5 ve daha az kişiyle oldukları anlaşılmaktadır.

TABLO 30: ŞU ANA KADAR KAÇ KİŞİYLE CİNSEL İLİŞKİNİZ OLDU?

Soru 28

		Sıklık	Yüzde	Geçerli Yüzde
Geçerli	Hiç kimse	33	19.4	20.4
	1	51	30.0	31.5
	2-5	58	34.1	35.8
	6-15	16	9.4	9.9
	16-30	3	1.8	1.9
	30'un üzerinde	1	.6	.6
	Toplam	162	95.3	100.0
Boş		8	4.7	
Toplam		170	100.0	

Yanıt veren kadınlar içinde % 35,8'i, 2-5 kişi ile cinsel birleşmede bulunduğunu belirtmiştir. İkinci en büyük grup, % 31,5 ile bir kişi ile birleşmede bulunduğunu söyleyen gruptur. 6-15 kişi ile birleşmede bulunduğunu ifade eden 16 kadın (% 9,9) bulunmaktadır. Bulgulardan, cinsel birleşmede bulunan kadınların % 67,3'ünün ömürleri boyunca 5 ve daha az kişiyle cinsel birleşme yaşadığı anlaşılmaktadır.

TABLO 31: SOKAKTA, TOPLU TAŞIMA ARAÇLARINDA, İŞYERİNDE, OKULDA, YA DA EVDE SÖZLÜ YADA FİZİKSEL OLARAK CİNSEL TACİZE UĞRADIĞINIZ OLDU MU? (Birden çok yanıt işaretlenmiştir)

Soru 29

		Sıklık	Yüzde	Geçerli Yüzde
Geçerli	Sokakta	76	44.7	46.1
	Toplu taşıma araçlarında	13	7.6	7.9
	Sokakta ve toplu taşıma araçlarında	53	31.2	32.1
	Sokakta ve işyerinde	1	.6	.6
	Sokakta ve okulda	1	.6	.6
	Sokakta, toplu taşıma araçlarında ve işyerinde	5	2.9	3.0
	Sokakta toplu taşıma araçlarında ve okulda	7	4.1	4.2
	Sokakta toplu taşıma araçlarında ve evde	3	1.8	1.8
	Sokakta toplu taşıma araçlarında, işyerinde ve okulda	3	1.8	1.8
	Hepsinde de	3	1.8	1.8
	Toplam	165	97.1	100.0
Boş		5	2.9	
Toplam		170	100.0	

Kadın cinselliği denildiğinde, bunu kadınlara uygulanan cinsel şiddet, baskı, taciz ve aşağılamadan ayırmak imkansızdır, dolayısıyla bu konuda da sorular sorulmuştur. Topluma ayna tutacak bu sorunun yanıtlarını incelediğimizde, anket uygulanan 170 kadın içinde 165'i, sokakta, toplu taşıma araçlarında, işyerinde, okulda ya da evde sözlü veya fiziksel olarak tacize uğradığını belirtmektedir. Kadınların % 46,1'i (76 kadın) **sokakta** sözlü veya fiziksel tacize uğradığını belirtirken, % 32,1'i (53 kadın) **sokakta ve toplu taşıma araçlarında** sözlü veya fiziksel tacize uğradığını kaydetmiştir. **Toplu taşıma araçlarında** sözlü veya fiziksel tacize uğradığını ifade eden 13 kadın (% 7,9) varken, kalan yaklaşık % 14 'lük kısımdaki kadınlar birkaç şikkı birden işaretlemişlerdir, yani **birden çok yerde** tacize uğradıklarını belirtmektedirler.

TABLO 32: ÇİNSELLİKLE İLGİLİ SİZİ OLUMSUZ ETKİLEYEN, ÜZÜLEREK HATIRLADIĞINIZ BİR OLAY OLDU MU? (Birden çok yanıt işaretlenmiştir)

Soru 30

		Sıklık	Yüzde	Geçerli Yüzde
Geçerli	Mastürbasyon yaparken yakalanıp cezalandırıldım	3	1.8	3.0
	Kandırılarak veya zorla cinsel ilişkide bulunuldu	9	5.3	9.0
	Cinsel eşimin/ eşlerimin kaba laf ve davranışları olmuştur	12	7.1	12.0
	Diğer	23	13.5	23.0
	<i>Olmadı</i>	49	28.8	49.0
	Mastürbasyon yaparken yakalanıp cezalandırıldım ve Cinsel eşimin/ eşlerimin kaba laf ve davranışları olmuştur	1	.6	1.0
	Mastürbasyon yaparken yakalanıp cezalandırıldım ve diğer	1	.6	1.0
	Cinsel eşimin/ eşlerimin kaba laf ve davranışları olmuştur ve diğer	2	1.2	2.0
	Toplam	100	58.8	100.0
Boş		70	41.2	
Toplam		170	100.0	

Tablo 31 için yazdığımız cinsel şiddet, baskı ve güç ilişkileri bu soruda da irdelenmektedir. 9 kadının, kendileriyle, kandırılarak veya zorla cinsel ilişkide bulunulduğunu belirtmeleri sayı az olmakla birlikte dikkat çekicidir. Toplamda 15 kadın cinsel eşlerinin kaba laf ve davranışları olduğunu bildirmiştir. Mastürbasyon yaparken yakalanıp cezalandırılan kadınların da toplam sayısı 5'tir. Diğer açıklamasını yazan 23 kadın da cinsellik ve güç ilişkilerine örnek verilebilecek özel olayları paylaşmışlardır. Yazıları "Katılımcıların Açıklamaları" bölümünde görülebilir. 49 kadın cinsellikle ilgili kendisini olumsuz etkileyen bir olay olmadığını, soruda "hayır" şıkkı olmamasına rağmen özellikle belirtmiştir. 70 kadın da bu soruyu boş bırakmıştır. Boş yanıt olumsuz bir olay olmadı anlamına gelmekle birlikte, bu kadınlardan bazıları için paylaşmak ya da hatırlamak istemedikleri olayların gerçekleşmiş olması da olasıdır.

CİNSEL BİLGİ KONUSUNDA TABLOLAR

TABLO 33: ADET GÖRME (REGL, MENSTRUASYON) KONUSUNDA NE ZAMAN BİLGİ SAHİBİ OLDUNUZ VE BU KONUDA NE DÜŞÜNÜYORSUNUZ? (Birden çok yanıt işaretlenmiştir)

Soru 31

		Sıklık	Yüzde	Geçerli Yüzde
Geçerli	Adet gördükten sonra bilgi sahibi oldum ve kadınlara özgü bir hastalık olarak görüyorum	5	2.9	2.9
	Adet görmeden önce bilgi sahibi oldum ve kadınlara özgü bir hastalık olarak görüyorum	11	6.5	6.5
	Adet gördükten sonra bilgi sahibi oldum ve kadın vücudunun normal bir fizyolojik işlevi olarak görüyorum	40	23.5	23.5
	Adet görmeden önce bilgi sahibi oldum ve kadın vücudunun normal bir fizyolojik işlevi olarak görüyorum	110	64.7	64.7
	Adet gördükten sonra bilgi sahibi oldum ve kadınlara özgü bir hastalık ve kadın vücudunun normal bir fizyolojik işlevi olarak görüyorum	2	1.2	1.2
	Adet görmeden önce bilgi sahibi oldum, kadın vücudunun normal bir fizyolojik işlevi olarak görüyorum ve diğer	2	1.2	1.2
	Toplam	170	100.0	100.0

Bu soruyla hem kadınlara adet görmeden önce ailede verilmesi gereken cinsel eğitimin verilip verilmediği, hem de kadınların menstruasyonu nasıl gördükleri ölçülmek istenmiştir. Toplamda 47 kadın (% 27,6), bu konuda, adet gördükten sonra bilgi sahibi olduğunu, 123 kadın da (% 72,4) önceden bildiğini ifade etmiştir. Menstruasyona bakışla ilgili “bu bir hastalık mıdır, kadın vücudunun normal fizyolojik işlevi midir” şeklinde çok kaba bir ayırım yapılmakla birlikte, sayıca az olsa da, eğitilmiş kadınlar içinde menstruasyonun bir hastalık olduğunu düşünen 18 kişi (% 10,6) bulunmaktadır.

TABLO 34: BEKARET KAVRAMI HAKKINDAKİ DÜŞÜNCENİZ NEDİR? (Birden çok yanıt işaretlenmiştir)

Soru 32

		Sıklık	Yüzde	Geçerli Yüzde
Geçerli	Bir kadının bekareti çok önemlidir, evlenmeden önce kesinlikle cinsel ilişkide bulunmamalıdır	16	9.4	9.5
	Kadının bekareti toplumumuzda önemli olduğu için, başına gelebilecek olumsuz olayları düşünerek, evlenmeden önce cinsel ilişkide bulunmamalıdır	27	15.9	16.0
	Kadınlar sadece kendileriyle evlenebileceklerini düşündükleri erkeklerle cinsel ilişkide bulunmalıdır	5	2.9	3.0
	Bekaret zarı fizyolojiktir, başka anlamların yüklenmesi saçmadır	114	67.1	67.5
	Kadının bekareti toplumumuzda önemli olduğu için, başına gelebilecek olumsuz olayları düşünerek, evlenmeden önce cinsel ilişkide bulunmamalıdır ve Bekaret zarı fizyolojiktir, başka anlamların yüklenmesi saçmadır	6	3.5	3.6
	Kadınlar sadece kendileriyle evlenebileceklerini düşündükleri erkeklerle cinsel ilişkide bulunmalıdır ve Bekaret zarı fizyolojiktir, başka anlamların yüklenmesi saçmadır	1	.6	.6
	Toplam	169	99.4	100.0
Boş		1	.6	
Toplam		170	100.0	

170 yüksek öğrenim görmüş kadın içinde 55'i (% 32,4) bu konuda olumlu yanıt vermemiştir. Bunlardan 16'sı "bir kadının bekareti çok önemlidir, evlenmeden önce kesinlikle cinsel ilişkide bulunmamalıdır", 27'si "kadının bekareti toplumumuzda önemli olduğu için, başına gelebilecek olumsuz olayları düşünerek, evlenmeden önce cinsel ilişkide bulunmamalıdır" ve 5'i "kadınlar sadece kendileriyle evlenebileceklerini düşündükleri erkeklerle cinsel ilişkide bulunmalıdır" şeklinde yanıt vermiştir. 7 kadının ise aynı anda hem bu olumsuz yanıtlardan birini hem de "Bekaret zarı fizyolojiktir, başka anlamların yüklenmesi saçmadır" yanıtını verdikleri dikkat çekicidir. Bu kadınların da aslında bekarete özel bir anlam atfetmemekle birlikte, toplumsal baskıyı göz önünde bulundurarak bu şekilde yanıt verdikleri anlaşılmaktadır.

TABLO 35: CİNSEL İLİŞKİ KONUSUNDA NE ZAMAN BİLGİ SAHİBİ OLDUNUZ?**Soru 33**

		Sıklık	Yüzde	Geçerli Yüzde
Geçerli	İlişkiye girdikten sonra	23	13.5	13.8
	İlişkiye girmeden önce	106	62.4	63.5
	İlişkiye girmedim ve bilgim yok	2	1.2	1.2
	İlişkiye girmedim ama bilgim var	36	21.2	21.6
	Toplam	167	98.2	100.0
Boş		3	1.8	
Toplam		170	100.0	

Cinsel ilişkinin gerekli bilgi ve bilince sahip olarak yaşanmasının öneminden bahsetmiştik. Burada da kadınların bu konudaki bilgileri ölçülmek istenmiştir. Kadınların çoğunun (% 85,1) cinsel ilişki yaşamadan önce bu konuda bilgi sahibi oldukları görülmüştür. İlişkiye girdikten sonra bilgi sahibi olduğunu belirten 23 kadın (% 13,8), ilişkiye girmedini ve bilgi sahibi de olmadığını belirten 2 kadın bulunmaktadır.

TABLO 36: CİNSEL İLİŞKİ KONUSUNDA KAÇ YAŞINDA BİLGİ SAHİBİ OLDUNUZ? (Birden çok yanıt işaretlenmiştir)**Soru 34**

		Sıklık	Yüzde	Geçerli Yüzde
Geçerli	11 yaş ve altı	9	5.3	5.4
	12-14 arasında	58	34.1	34.5
	15-21 arasında	87	51.2	51.8
	22 yaşından büyük	11	6.5	6.5
	26 yaşından büyük	1	.6	.6
	12-14 arasında ve 15-21 arasında	2	1.2	1.2
	Toplam	168	98.8	100.0
Boş		2	1.2	
Toplam		170	100.0	

Örnekleminimize dahil kadınların 87 kişi ile yarısından çoğunun (% 51,8) cinsel ilişki konusundaki bilgileri 15-21 yaşları arasında edindiği gözlemlenmektedir. Onları 12-14 yaşları arasında bilgi sahibi olan 58 kişilik grup (% 34,5) izlemektedir. Sayıca az da olsa 22 yaşından büyükken bu konuda bilgi edinen yüksek öğrenim görmüş kadınlar da vardır (12 kişi - % 7,1).

TABLO 37: CİNSEL İLİŞKİ KONUSUNDAKİ İLK BİLGİLERİNİZİ NEREDEN ÖĞRENDİNİZ? (Birden çok yanıt işaretlenmiştir)

Soru 35

		Sıklık	Yüzde	Geçerli Yüzde
Geçerli	Ailemden	16	9.4	9.5
	Kocamdan	10	5.9	5.9
	Erkek arkadaşım	11	6.5	6.5
	Kız arkadaşlarımdan	54	31.8	32.0
	Basın Yayından	40	23.5	23.7
	Ailemden ve Kız arkadaşlarımdan	1	.6	.6
	Ailemden ve Basın Yayından	3	1.8	1.8
	Erkek arkadaşım ve Kız arkadaşlarımdan	3	1.8	1.8
	Erkek arkadaşım ve Basın Yayından	1	.6	.6
	Kız arkadaşlarımdan ve Basın Yayından	23	13.5	13.6
	<i>Sonradan kocam olan erkek arkadaşım ve Basın Yayından</i>	1	.6	.6
	Kocamdan, Kız arkadaşlarımdan ve Basın Yayından	1	.6	.6
	Erkek arkadaşım Kız arkadaşlarımdan ve Basın Yayından	5	2.9	3.0
	Toplam	169	99.4	100.0
Boş		1	.6	
Toplam		170	100.0	

Soru 35'e verilen yanıtlara bakıldığında cinsel ilişki konusundaki bilgilerin genelde aile dışından öğrenildiği görülmektedir. Kız arkadaşlar oransal olarak (% 32) en büyük bilgilenme kaynağıdır. İkinci kaynak, % 23,7 ile basın yayınıdır. % 13,6'lık bir grup da hem kız arkadaşlarını hem de basın yayını kaynak olarak göstermişlerdir. Ailesinden ilk bilgileri edinen yalnız 16 kadın (% 9,5) vardır. Ayrıca 11 kadın (% 6,5) ilk bilgilerini erkek arkadaşından 10 kadın da kocasından edindiğini ifade etmiştir. Birden çok şıkkı işaretleyen kadınlar olmakla birlikte, dikkat çeken bir büyüklüğe ulaşmamışlardır.

TABLO 38: CİNSEL İLİŞKİ KONUSUNDAKİ DÜŞÜNCENİZ NEDİR? (Birden çok yanıt işaretlenmiştir)

Soru 36

		Sıklık	Yüzde	Geçerli Yüzde
Geçerli	Hoşlanırım	30	17.6	17.8
	Sevgiyle yapıldığında güzel ve sağlıklı	109	64.1	64.5
	Yapmadığım için bir düşüncem yok	14	8.2	8.3
	<i>Diğer (Zevkli olacağını umarak deniyorum)</i>	1	.6	.6
	Hoşlanırım ve Sevgiyle yapıldığında güzel ve sağlıklı	15	8.8	8.9
	Toplam	169	99.4	100.0
Boş		1	.6	
Toplam		170	100.0	

Bu soruyla, kadınların cinsel ilişkide bulunup bulunmamalarından bağımsız olarak bu konudaki düşünceleri öğrenilmek istenmiştir. Önceki sorularda cinsel ilişki yaşamadığını belirten 38 kadın olmakla birlikte, bu soruda ilişkide bulunmadığı için bir düşüncesinin olmadığını belirten 14 kadının bulunduğu dikkat çekmiştir. Dolayısıyla 24 kadının cinsel ilişkide bulunmamakla birlikte görüşlerini ifade ettikleri anlaşılmaktadır. Bu da sorunun amacına uygundur. Kadınların % 64,5'i (109 kişi) ilişkinin, sevgiyle yapıldığında güzel ve sağlıklı olduğunu belirtmişlerdir. Yalnızca "hoşlanırım" şıkkını işaretleyen 30 kişi (% 17,8) ve bahsedilen bu iki şıkkı birden işaretleyen 15 kişi (% 8,9) vardır. Tüm bu olumlu görüşlere sahip kadınların sayısı 154'tür (% 90,6).

TABLO 39: CİNSEL ORGANINIZI-GENİTAL BÖLGENİZİ HIÇ AYNADA İNCELEDİNİZ Mİ?

Soru 37

		Sıklık	Yüzde	Geçerli Yüzde
Geçerli	Aynada bakmadım	20	11.8	11.8
	Baktım ama ayrıntılı incelemedim	59	34.7	34.7
	Evet, inceledim	89	52.4	52.4
	Bana dinen uygun gelmediği için bakmadım	2	1.2	1.2
	Toplam	170	100.0	100.0

Kadınların bedenlerine yabancılaşp yabancılaşmadıklarının bir ölçütü olarak, "cinsel organınızı-genital bölgenizi hiç aynada incelediniz mi" sorusu yöneltilmiştir. Evet, inceledim yanıtını veren kadınlar oransal olarak % 52,4'tür (89 kişi). 22 kadının genital bölgesine bakmadığı, bunlardan ikisinin de bu tür bir eylemin dinen uygun olmayacağını düşündükleri için bakmadıkları anlaşılmıştır. İlginç bir durum da, 59 kadının, genital bölgelerine baktıklarını ama incelemediklerini belirtmeleridir.

TABLO 40: SİZCE KADINLARDA G NOKTASI (VAJİNANIN HEMEN GİRİŞİNDEKİ YUMUŞAK DOKUNUN İÇİNE GÖMÜLÜ YAPI) ADI VERİLEN, UYARILDIĞINDA ÇOK ZEVK VEREN BİR NOKTA VAR MI? (Birden çok yanıt işaretlenmiştir)

Soru 38

		Sıklık	Yüzde	Geçerli Yüzde
Geçerli	Evet var. Kendimden biliyorum	80	47.1	50.0
	Böyle bir şey olduğunu duydum veya okudum, ama kendi vücudumda bulamadım	25	14.7	15.6
	Böyle bir şey olduğunu duydum veya okudum, ama kendimde denemedim	44	25.9	27.5
	Böyle bir şey duymadım, fikrim yok	9	5.3	5.6
	Evet var. Kendimden biliyorum ve Böyle bir şey olduğunu duydum veya okudum, ama kendi vücudumda bulamadım	1	.6	.6
	Böyle bir şey olduğunu duydum veya okudum, ama kendimde denemedim ve diğer	1	.6	.6
	Toplam	160	94.1	100.0
Boş		10	5.9	
Toplam		170	100.0	

Genel olarak kabul görmekle birlikte, halen bilimsel tartışmalara neden olan G noktası konusunu araştırabilmek amacıyla kadınlara bu soru yöneltilmiş, 9 kişi, “Böyle bir şey duymadım, fikrim yok” ifadesini kullanmıştır. 44 kişi (% 27,5), G Noktasını duyduğunu ama kendi vücudunda denemediğini, 25 kişi (% 15,6) de kendi vücudunda bulamadığını belirtmiştir. Olumlu yanıt veren kişi sayısı 80’dir (% 50).

TABLO 41: KADINLARIN MASTÜRBASYON YAPMASI (KENDİ KENDİNİ TATMİN) HAKKINDAKİ GÖRÜŞÜNÜZ NEDİR? (Birden çok yanıt işaretlenmiştir)

Soru 39

		Sıklık	Yüzde	Geçerli Yüzde
Geçerli	Sapıklıktır	5	2.9	3.0
	Ayıptır, kadına yakışmaz	4	2.4	2.4
	Sık yapılması zararlıdır	8	4.7	4.8
	Normal bir davranıştır	100	58.8	60.2
	Sağlıklı bir davranıştır, kendini tanımak için gereklidir	42	24.7	25.3
	Normal ve Sağlıklı bir davranıştır, kendini tanımak için gereklidir	7	4.1	4.2
	Toplam	166	97.6	100.0
Boş		4	2.4	
Toplam		170	100.0	

Bulgulara göre, 100 kişilik bir mevcut (% 60,2) kendi kendini tatmini, normal bir davranış olarak değerlendirmektedir. Mastürbasyonu, sağlıklı ve gerekli bir davranış olarak tanımlayan kadın sayısı ise 49'dur (% 29,5). Mastürbasyonu hem sağlıklı hem de normal bir davranış olarak gören 7 kadın varken, sık yapılmasının zararlı olduğunu düşünen 8 kadın, sapıklık olarak gören 5 kadın ve ayıp bulan, kadınlara yakıştıramayan 4 kadın vardır. Toplamda % 10,2 oranındaki kadın, kendi kendini tatmin davranışını anormal görmektedir.

TABLO 42: ERKEKLERİN, KADINLARIN CİNSEL BEKLENTİLERİ VE KADIN BEDENİ HAKKINDA BİLGİ SAHİBİ OLDUKLARINI DÜŞÜNÜR MÜSÜNÜZ?

Soru 40

		Sıklık	Yüzde	Geçerli Yüzde
Geçerli	Evet	19	11.2	11.3
	Çoğunun (% 80 ve üzeri) bilgisi var	37	21.8	22.0
	Bazıları (%50 civarı) bilgi sahibi	60	35.3	35.7
	Çok azı (%20 ve daha azı) bilgi sahibi	49	28.8	29.2
	Bilgileri yok	3	1.8	1.8
	Toplam	168	98.8	100.0
Boş		2	1.2	
Toplam		170	100.0	

Kadınların, erkeklerin cinsel bilgi düzeyi ile ilgili ne düşündükleri, erkekleri nasıl değerlendirdiklerini saptamak amacıyla sorulan bu soruya verilen yanıtlar şöyledir: Erkekleri kadın cinselliği konusunda bilgili gören yani "Evet" ve "Çoğunun bilgisi var" yanıtlarını işaretleyen toplamda 56 kadın (% 33,3) vardır. 60 kadın (% 35,7) bazı erkeklerin bilgi sahibi olduğu şikkını işaretlerken, 49 kadın (% 29,2) çok azının bilgili olduğunu belirtmektedir.

CİNSEL DAVRANIŞLAR

TABLO 43: CİNSEL HAYATINIZDAN MEMNUN MUSUNUZ? (Birden çok yanıt işaretlenmiştir)

Soru 41

		Sıklık	Yüzde	Geçerli Yüzde
Geçerli	Evet	54	31.8	35.5
	Genellikle (% 80 ve üzeri)	47	27.6	30.9
	Bazen (%50 civarı)	23	13.5	15.1
	Hayır	9	5.3	5.9
	Bu konuda isteksizim.	16	9.4	10.5
	Evet ve Genellikle (% 80 ve üzeri)	2	1.2	1.3
	Bazen (%50 civarı) ve Bu konuda isteksizim.	1	.6	.7
	Toplam	152	89.4	100.0
Boş		18	10.6	
Toplam		170	100.0	

Cinsel hayat kavramı çok genel bir ifade olmakla birlikte, kadınların kendilerine yönelik böyle bir değerlendirme yapmaları amaçlanmıştır. 18 kadın (% 10,6) soruyu yanıtlamazken, 54 kadın (% 35,5) evet yanıtını vermiştir. İkinci en büyük grup da 47 kadın ile (% 30,9) “Genellikle” yanıtını veren kadınlardan oluşmaktadır. Ara sıra memnun olabildiğini ya da hiç memnun olamadığını, isteksiz olduğunu belirten toplamda 49 kişi bulunmaktadır, bu da soruyu yanıtlayanlar içinde % 32,3’e denk düşmektedir.

TABLO 44: CİNSEL HAYATINIZDAN MEMNUN DEĞİLSENİZ NEDEN ? (Birden çok yanıt işaretlenmiştir)

Soru 42

		Sıklık	Yüzde	Geçerli Yüzde
Geçerli	Eşime isteklerimi söyleyemiyorum, utanıyorum	11	6.5	15.7
	Eşime isteklerimi söyleyemiyorum, korkuyorum	1	.6	1.4
	Eşime isteklerimi söylüyorum ama önemsemiyor	8	4.7	11.4
	Eşime isteklerimi söylüyorum ve çabalıyorum ama olmuyor	16	9.4	22.9
	Diğer	32	18.8	45.7
	Eşime isteklerimi söylüyorum ama önemsemiyor ve Diğer	1	.6	1.4
	Eşime isteklerimi söylüyorum ve çabalıyorum ama olmuyor ve Diğer	1	.6	1.4
	Toplam	70	41.2	100.0
Boş		100	58.8	
Toplam		170	100.0	

Cinsel hayatından her zaman memnun olmadığını belirten kadınlarda, bu durumun, ne ölçüde eşleriyle iletişimsizliklerinden kaynaklandığı ve iletişimsizliğin kadınlar açısından nedenleri araştırılmıştır. 70 kadın için ulaşılan sonuçlara göre, utanma, korkma ya da karşı tarafça önemsenmeme gibi nedenlerle eşlerine isteklerini söyleyemeyen kadınların sayısı 21'dir (% 30). Eşine isteklerini söylediğini ve eşinin çabaladığını, buna rağmen memnun olmadığını belirten 17 kadın (% 24,3) vardır. 32 kadın (% 45,7) ise cinsel hayatından memnun olmamasının nedeni olarak "Diğer" şıkkını işaretlemiş, bu kadınlardan 25'i açıklama yazmıştır. Anketlerden, açıklamalara baktığımızda, eşlerinden duygusal beklentilerinin gerçekleşmemesi, eşlerinin bilgisizliği, kırgınlıklar, yorgunluk, stres gibi faktörlerden olumsuz etkilendikleri görülmektedir.

TABLO 45 : SEVECEĞİNİZ BİR CİNSEL YAŞANTI NASIL OLURDU? (Birden çok yanıt işaretlenmiştir)

Soru 43

		Sıklık	Yüzde	Geçerli Yüzde
Geçerli	Eşimin bana duygusal yaklaşmasını, dinlemesini isterdim	21	12.4	25.3
	Eşimin cinsellik esnasında sadece kendi zevkini düşünmemesini isterdim	8	4.7	9.6
	Eşimin istemediğimde beni cinsel birleşmeye zorlamamasını isterdim	5	2.9	6.0
	Eşimin benim yapmaktan hoşlanmadığım cinsel eylemleri benden talep etmemesini isterdim	10	5.9	12.0
	Diğer	23	13.5	27.7
	Eşimin bana duygusal yaklaşmasını, dinlemesini ve cinsellik esnasında sadece kendi zevkini düşünmemesini isterdim	6	3.5	7.2
	Eşimin bana duygusal yaklaşmasını, dinlemesini ve istemediğimde beni cinsel birleşmeye zorlamamasını isterdim	1	.6	1.2
	Eşimin bana duygusal yaklaşmasını, dinlemesini ve benim yapmaktan hoşlanmadığım cinsel eylemleri benden talep etmemesini isterdim	1	.6	1.2
	Eşimin bana duygusal yaklaşmasını, dinlemesini isterdim ve diğer	1	.6	1.2
	Eşimin cinsellik esnasında sadece kendi zevkini düşünmemesini ve istemediğimde beni cinsel birleşmeye zorlamamasını isterdim	3	1.8	3.6
	Eşimin cinsellik esnasında sadece kendi zevkini düşünmemesini isterdim ve diğer	1	.6	1.2
	Eşimin bana duygusal yaklaşmasını, dinlemesini, cinsellik esnasında sadece kendi zevkini düşünmemesini ve istemediğimde beni cinsel birleşmeye zorlamamasını isterdim	1	.6	1.2
	Eşimin cinsellik esnasında sadece kendi zevkini düşünmemesini, benim yapmaktan hoşlanmadığım cinsel eylemleri benden talep etmemesini isterdim ve Diğer	1	.6	1.2
	Hepsi	1	.6	1.2
	Toplam	83	48.8	100.0
Boş		87	51.2	
Toplam		170	100.0	

Bu soruda, cinsel hayattan memnuniyetsizlik ile kadınların eşlerinin davranışları arasındaki ilişki araştırılmıştır. Yanıt veren 83 kadın içinde, % 72,3'ü oluşturan 60 kadın, eşlerinin kendilerine duygusal yaklaşmasını, dinlemesini, sadece kendi zevklerini düşünmemelerini, cinsel birleşmeye zorlamamalarını ve yapmaktan hoşlanmadıkları cinsel eylemleri talep etmemelerini istediklerini belirtmiştir. 23 kadın “Diğer” yanıtını işaretlemekle birlikte, ya açıklama yazmamışlardır ya da açıklamaları eşlerinden bağımsızdır.

**TABLO 46: CİNSEL YAKINLAŞMAYI KİM BAŞLATIR (İLK ADIMI KİM ATAR)?
(Birden çok yanıt işaretlenmiştir)**

Soru 44

		Sıklık	Yüzde	Geçerli Yüzde
Geçerli	Her zaman eşim	7	4.1	4.9
	Genellikle eşim	36	21.2	25.4
	Bazen ben bazen eşim	93	54.7	65.5
	Genellikle ben	5	2.9	3.5
	Bazen ben bazen eşim ve Genellikle ben	1	.6	.7
	Toplam	142	83.5	100.0
Boş		28	16.5	
	Toplam	170	100.0	

Cinsel yakınlaşmayı kimin başlattığına baktığımızda, % 65,5 ile en büyük grup (93 kişi) bu konuda eşit denebilecek bir paylaşım içinde olsa da, % 30,3 gibi üçte bire yakın bir orana tekabül eden kadın (43 kişi) için, cinsel yakınlaşmayı her zaman ya da genellikle erkek başlatmaktadır. Cinsel yakınlaşmayı “genellikle” kendisinin başlattığını söyleyen yalnız 5 kadın olup, cinsel yakınlaşmayı “her zaman” kendisinin başlattığını söyleyen hiç kadın bulunmamaktadır.

TABLO 47: CİNSEL İLİŞKİYE BAŞLAMADAN ÖNCE SEVİŞMENİZ (ÖPÜŞME VS.) ORTALAMA OLARAK NE KADAR SÜRER? (Birden çok yanıt işaretlenmiştir)

Soru 45

		Sıklık	Yüzde	Geçerli Yüzde
Geçerli	3 dakikadan az	3	1.8	2.1
	3-5 dakika	21	12.4	14.8
	6-10 dakika	49	28.8	34.5
	11-30 dakika	54	31.8	38.0
	30 dakikadan fazla	7	4.1	4.9
	3-5 dakika ve 6-10 dakika	3	1.8	2.1
	6-10 dakika ve 11-30 dakika	3	1.8	2.1
	11-30 dakika ve 30 dakikadan fazla	2	1.2	1.4
	Toplam	142	83.5	100.0
Boş		28	16.5	
Toplam		170	100.0	

Kadınların bu konudaki eğilimlerini tespit etmek hedeflenmekle birlikte, aslında süreden çok kadınların buna yönelik değerlendirmeleri önem taşımaktadır. Arzu edilen süreyi etkileyen bir çok faktör olduğu açıktır, ama anketimize katılan kadınların en çok işaretledikleri süre, % 38 oranla (54 kişi) 11-30 dakikadır.

TABLO 48: CİNSEL İLİŞKİYE BAŞLAMADAN YAPTIĞINIZ ÖN OYUN VE HAZIRLIK SÜRESİ SİZİN İÇİN UYGUN MU? (Birden çok yanıt işaretlenmiştir)

Soru 46a

		Sıklık	Yüzde	Geçerli Yüzde
Geçerli	Evet	114	67.1	82.6
	Hayır	20	11.8	14.5
	Hayır. Bana kalsa erkeklerle hiç sevişmek istemem	1	.6	.7
	Bazen evet bazen hayır	2	1.2	1.4
	Hayır ve bana kalsa şimdiki eşimle hiç sevişmek istemem	1	.6	.7
	Toplam	138	81.2	100.0
Boş		32	18.8	
Toplam		170	100.0	

170 kadın içinde çoğunluğu oluşturduğunu söyleyebileceğimiz 114 kişi, deneyimledikleri sevişme süresini uygun bulduklarını belirtmişlerdir. Söz konusu süreyi uygun bulmayanlar ise 20 kişi ile % 14,5'lik orana sahiptir. Eşinden memnun olmadığını belirten 2 kadın vardır.

TABLO 49: CİNSEL İLİŞKİNİZ (BİRLEŞME) ORTALAMA OLARAK NE KADAR SÜRER? (Birden çok yanıt işaretlenmiştir)

Soru 47

		Sıklık	Yüzde	Geçerli Yüzde
Geçerli	3 dakikadan az	3	1.8	2.1
	3-5 dakika	12	7.1	8.2
	6-10 dakika	35	20.6	24.0
	11-30 dakika	53	31.2	36.3
	30 dakikadan fazla	13	7.6	8.9
	Cinsel ilişki yaşamadım	20	11.8	13.7
	3-5 dakika ve 6-10 dakika	3	1.8	2.1
	6-10 dakika ve 11-30 dakika	3	1.8	2.1
	6-10 dakika ve 30 dakikadan fazla	1	.6	.7
	11-30 dakika ve 30 dakikadan fazla	3	1.8	2.1
	Toplam	146	85.9	100.0
Boş		24	14.1	
Toplam		170	100.0	

Tablo 47'de cinsel yaklaşma ile ilgili yazdığımız açıklama burada da geçerlidir. Yani, kadınların bu konudaki eğilimlerini tespit etmek hedeflenmekle birlikte, asıl önemli olan kadınların değerlendirmeleridir. Tespit olarak, birleşme deneyimini yaşayan kadınlar içinde 53 kişi (% 36,3) ile en büyük grubun 11-30 dakikayı işaretlediği söylenebilir.

TABLO 50: SÖZ KONUSU BİRLEŞME SÜRESİ SİZİN İÇİN UYGUN MU? (Birden çok yanıt işaretlenmiştir)

Soru 48a

		Sıklık	Yüzde	Geçerli Yüzde
Geçerli	Evet	101	59.4	80.8
	Hayır	17	10.0	13.6
	Hayır. Bana kalsa hiç cinsel birleşme olmasın, sadece sevişme olsun	4	2.4	3.2
	Hayır. Bana kalsa şimdiki eşimle hiç cinsel birleşme istemem	1	.6	.8
	Hayır, benim istediğim süre farklı ve Bana kalsa şimdiki eşimle hiç cinsel birleşme istemem	2	1.2	1.6
	Toplam	125	73.5	100.0
Boş		45	26.5	
Toplam		170	100.0	

170 kadın içinde cinsel birleşmede bulunan 132 kadından, 125'i bu soruyu yanıtlamıştır. 101 kişi ile çoğunluk (% 80,8), deneyimledikleri birleşme süresini uygun

bulduklarını belirtmiştir. Söz konusu süreyi uygun bulmayanlar 17 kişi ile % 13,6'lık orana sahiptir. Sayıca az da olsa 4 kadın “Bana kalsa hiç cinsel birleşme olmasın, sadece sevişme olsun” yanıtını işaretlemiştir.

TABLO 51: CİNSEL EŞİNİZİN TEPKİSİNE YOL AÇMAMAK İÇİN CİNSEL İLİŞKİYE “HAYIR” DEMEKTE ÇEKİNDİĞİNİZ OLUR MU? (Birden çok yanıt işaretlenmiştir)

Soru 49

		Sıklık	Yüzde	Geçerli Yüzde
Geçerli	Çekinirim çünkü öfkelenir	4	2.4	2.8
	Çekinirim çünkü zorla yapar	1	.6	.7
	Adet günleri dışında Hayır demek dinen uygun değildir	6	3.5	4.2
	Çekinsem de Hayır derim	18	10.6	12.7
	Çekinmeden Hayır derim	112	65.9	78.9
	Çekinirim çünkü öfkelenir ve Çekinsem de Hayır derim	1	.6	.7
	Toplam	142	83.5	100.0
Boş		28	16.5	
Toplam		170	100.0	

Anketlerimizi yanıtlayan kadınlara, cinsel ilişkiyi reddetmekten çekinip çekinmedikleri sorulduğunda, yanıt veren 142 kadından 112'sinin (% 78,9) çekinmediği anlaşılmıştır. Bununla birlikte; toplam 30 kadın (% 21,1), eşlerinin tepkisine yol açmamak için cinsel ilişkiye “hayır” demekten çekindiğini ya da çekinerek “Hayır” dediğini belirtmiştir. Göze çarpan bir durum da, bu 30 kadından 6'sının, “Adet günleri dışında Hayır demek dinen uygun değildir” şikkını işaretlemeleridir.

TABLO 52: CİNSEL İLİŞKİDEKİ POZİSYONU VE YÖNTEMLERİ KİM BELİRLER? (Birden çok yanıt işaretlenmiştir)

Soru 50

		Sıklık	Yüzde	Geçerli Yüzde
Geçerli	Eşim	5	2.9	3.7
	Ben	6	3.5	4.5
	Birlikte belirleriz	61	35.9	45.5
	Bazen ben, bazen eşim	60	35.3	44.8
	Bu konuşulmaz, her zaman eşim belirler	1	.6	.7
	Birlikte belirleriz ve Bazen ben, bazen eşim	1	.6	.7
	Toplam	134	78.8	100.0
Boş		36	21.2	
Toplam		170	100.0	

Bu soruya verilen yanıtların çoğuna (% 90,3) göre, cinsel ilişkideki pozisyon ve yöntemlerin, eşler tarafından eşit ölçüde belirlendiği anlaşılmaktadır.

TABLO 53: CİNSEL İLİŞKİ YOLUYLA ORGAZM OLABİLİYOR MUSUNUZ?

Soru 51

		Sıklık	Yüzde	Geçerli Yüzde
Geçerli	Hayır	15	8.8	10.9
	Nadiren (%20'den az)	28	16.5	20.3
	Bazen (% 50 civarı)	36	21.2	26.1
	Genellikle (% 80 ve üzeri)	46	27.1	33.3
	Her zaman	13	7.6	9.4
	Toplam	138	81.2	100.0
Boş		32	18.8	
Toplam		170	100.0	

Anketimizde bu soruyu “her zaman” ve “genellikle” şeklinde yanıtlayanlar toplamda 59 kişidir (% 42,7). 36 kadın (% 26,1) “bazen” yanıtını verirken, 28 kadın da (% 20,3) “nadiren” şeklinde yanıt vermiştir. 15 kadın “hayır” şıkkını işaretlemiştir.

TABLO 54: ORGAZM OLMANIZ, ÖPÜŞME, ÖNOYUNLAR VS. BAŞLADIKTAN GENELLİKLE NE KADAR ZAMAN SONRA OLUR? (Birden çok yanıt işaretlenmiştir)

Soru 52

		Sıklık	Yüzde	Geçerli Yüzde
Geçerli	5 dakikadan az	6	3.5	4.9
	5-10 dakika arası	32	18.8	26.2
	11-30 dakika arası	63	37.1	51.6
	30 dakikadan uzun	19	11.2	15.6
	5-10 dakika arası ve 11-30 dakika arası	2	1.2	1.6
	Toplam	122	71.8	100.0
Boş		48	28.2	
Toplam		170	100.0	

Bu soruda da cinsel yaklaşma ve birleşme sürelerinde (soru 45, 47) olduğu gibi, kadınların bu konudaki eğilimlerini tespit etmek hedeflenmiştir. En çok bildirilen süre ilk iki durumda olduğu gibi 11-30 dakikadır.

TABLO 55: CİNSELLİK (ÖPÜŞME,BİRLEŞME VS.) SIRASINDA BİRDEN ÇOK ORGAZM OLUR MUSUNUZ? (Birden çok yanıt işaretlenmiştir)

Soru 53

		Sıklık	Yüzde	Geçerli Yüzde
Geçerli	Hayır. Sadece bir kez olabiliyorum	75	44.1	56.0
	Birden fazla, üç kereye kadar orgazm olabiliyorum	28	16.5	20.9
	Üçten fazla orgazm olabiliyorum	4	2.4	3.0
	Yeterli derecede uyarıldığım sürece sayı önemli olmaksızın defalarca orgazm olabiliyorum	14	8.2	10.4
	Hiç orgazm olamıyorum	10	5.9	7.5
	Hayır. Sadece bir kez olabiliyorum ya da Birden fazla, üç kereye kadar orgazm olabiliyorum	1	.6	.7
	Hayır. Sadece bir kez olabiliyorum ya da Hiç orgazm olamıyorum	1	.6	.7
	Hayır. Sadece bir kez olabiliyorum, yeterli derecede uyarıldığım sürece sayı önemli olmaksızın defalarca orgazm olabiliyorum ya da Hiç orgazm olamıyorum	1	.6	.7
	Toplam	134	78.8	100.0
Boş		36	21.2	
Toplam		170	100.0	

Kadınların anatomik yapıları itibariyle, birden çok orgazm olma potansiyelleri olduğu için bu potansiyelin ne kadarını kullandıkları ölçülmek istenmiştir. Örneğimizde, 75 kişi (% 56), sadece bir kez olabildiğini ifade etmiştir. Onları, % 20,9 ile birden fazla, üç kereye kadar orgazm olabilen kadınlar izlemektedir. Üçüncü sırada ise, % 10,4 ile, yeterli derecede uyarıldığı sürece sayının önemli olmadığını belirten kadınlar vardır. Bu sonuçlardan, anketimize katılan kadınların çoğunun çoklu orgazm yaşamadığı ortaya çıkmaktadır. % 7,5 oranında (10 kişi) anorgazmia belirlenmiştir.

TABLO 56: ORGAZM OLMA TAKLİDİ YAPAR MISINIZ?

Soru 54

		Sıklık	Yüzde	Geçerli Yüzde
Geçerli	Genellikle (% 80 ve üzeri)	5	2.9	3.6
	Bazen (%50 civarı)	11	6.5	7.9
	Nadiren (%20 ve daha az)	42	24.7	30.2
	Hiç yapmadım	81	47.6	58.3
	Toplam	139	81.8	100.0
Boş		31	18.2	
Toplam		170	100.0	

Bulguları incelediğimizde, bu soruyu cevaplandıran 139 kadın içinde 58'inin herhangi bir sebeple, genellikle, bazen ya da nadiren, orgazm taklidi yaptığı anlaşılmaktadır. Bu da % 41,7 gibi dikkat çekici bir orandır. Hiç orgazm taklidi yapmayan 81 kadın (% 58,3) bulunmaktadır.

TABLO 57: ADET GÜNLERİNDE CİNSEL İLİŞKİDE BULUNMAK KONUSUNDA NE DÜŞÜNÜRSÜNÜZ? (Birden çok yanıt işaretlenmiştir)

Soru 55

		Sıklık	Yüzde	Geçerli Yüzde
Geçerli	Kesinlikle karşıyım, dinen uygun olmaz	10	5.9	6.7
	Kesinlikle karşıyım, sağlıksızdır	49	28.8	32.7
	Ben istesem de eşim kabul etmez	3	1.8	2.0
	Kadınların genital bölgesinde ağrıya ya da acıya neden olabileceği için karşıyım	36	21.2	24.0
	Olmaması için bir engel yok	47	27.6	31.3
	Kesinlikle karşıyım, dinen uygun olmaz ve sağlıksızdır	3	1.8	2.0
	Kesinlikle karşıyım, sağlıksızdır ve Ben istesem de eşim kabul etmez	1	.6	.7
	Kesinlikle karşıyım, dinen uygun olmaz, sağlıksızdır ve Ben istesem de eşim kabul etmez	1	.6	.7
	Toplam	150	88.2	100.0
Boş		20	11.8	
Toplam		170	100.0	

Adet günlerinde cinsel ilişkide bulunmak konusunda kadınların kendilerini rahat hissetmedikleri bilinmekle birlikte, yüksek öğrenim görmüş kadınlar, bu açıdan araştırılmak istenmiştir. Bu durumu sağlıksız bulanların oranı (% 32,7), adet günlerinin engel teşkil etmeyeceğini düşünenlerin oranına (% 31,3) yakındır. 36 kadın sağlıksız bulmamakla birlikte, adet günlerinde gerçekleştirilen cinsel ilişkinin kadınların genital bölgesinde ağrıya ya da acıya neden olabileceğini düşünmektedir. 14 kadın ise diğer çekincelerle birlikte adet günlerinde cinsel ilişkide bulunmayı dinen uygun görmediklerini belirtmişlerdir. 20 kadın bu soruyu yanıtlamaktan kaçınmıştır. Bulgulardan çıkan sonuç, kadınların % 70'e yakın kısmının, bu konuda olumsuz yanıt vermesidir.

TABLO 58: UYGULADIĞINIZ DOĞUM KONTROL YÖNTEMİ NEDİR? (Birden çok yanıt işaretlenmiştir)

Soru 56

		Sıklık	Yüzde	Geçerli Yüzde
Geçerli	Doğum kontrol hapı	12	7.1	9.6
	Eşin geri çekilmesi	28	16.5	22.4
	Takvim yöntemi	2	1.2	1.6
	Prezervatif (Kondom)	45	26.5	36.0
	Diğer	15	8.8	12.0
	Doğum kontrol hapı ve Eşin geri çekilmesi	2	1.2	1.6
	Doğum kontrol hapı ve Prezervatif (Kondom)	2	1.2	1.6
	Eşin geri çekilmesi ve Takvim yöntemi	2	1.2	1.6
	Eşin geri çekilmesi ve Prezervatif (Kondom)	14	8.2	11.2
	Doğum kontrol hapı ve Eşin geri çekilmesi ve Prezervatif (Kondom)	1	.6	.8
	Hepsi	2	1.2	1.6
	Toplam	125	73.5	100.0
Boş		45	26.5	
Toplam		170	100.0	

Anketi yanıtlayan kadınların bildirdiği, en çok kullanılan yöntemin, % 36'lık oran ile prezervatif (kondom) olduğu, bunu % 22,4 ile "eşin geri çekilmesi"nin izlediği görülmektedir. Üçüncü sırada, % 12'lik büyüklük ile, "Diğer" şıkkı (açıklamalara spiral adı verilen rahim içi araçların yazılmıştır.) vardır. Dördüncü sırayı % 9,6 ile doğum kontrol hapı almaktadır. Bazı kadınların, iki ya da daha fazla şıkkı birlikte işaretledikleri görülmüş, bu durum genel olarak, aynı anda birden çok yöntemi kullandıkları şeklinde değil de, farklı zamanlarda farklı yöntemleri kullandıkları şeklinde yorumlanmıştır.

TABLO 59: SÖZ KONUSU YÖNTEMİ UYGULAMANIZA KİM KARAR VERDİ? (Birden çok yanıt işaretlenmiştir)

Soru 57

		Sıklık	Yüzde	Geçerli Yüzde
Geçerli	Ben	30	17.6	24.2
	Eşim	6	3.5	4.8
	Eşimle birlikte karar verdik	78	45.9	62.9
	Jinekolog	8	4.7	6.5
	Diğer	1	.6	.8
	Ben, eşim, jinekolog	1	.6	.8
	Toplam	124	72.9	100.0
Boş		46	27.1	
Toplam		170	100.0	

Bu soru ile kadınların bedenleri üzerinde ne kadar denetim sahibi oldukları öğrenilmek istenmiştir. Doğum kontrol yöntemine, eşiyile birlikte karar verdiğini belirten kadınlar 78 kişi ile en büyük grubu (% 62,9) oluşturmaktadır. İkinci sırada % 24,2 oranla, kendileri karar veren 30 kadın vardır. Kullanılması gereken doğum kontrol yöntemini, bir jinekologun belirlediğini ifade eden 8 kadın, cinsel eşinin bu yöntemle karar verdiğini söyleyen 6 kadın bulunmaktadır.

TABLO 60: HİÇ KÜRTAJ OLDUNUZ MU?

Soru 58

		Sıklık	Yüzde	Geçerli Yüzde
Geçerli	Hayır	109	64.1	74.7
	1 Kez	18	10.6	12.3
	1-3 arasında	14	8.2	9.6
	4-6 arasında	4	2.4	2.7
	6 dan fazla	1	.6	.7
	Toplam	146	85.9	100.0
Boş		24	14.1	
Toplam		170	100.0	

Doğum kontrolündeki başarısızlığın bir ölçüsü sayılabilecek kürtaja, örneklemimizdeki kadınların ne kadarının başvurduğu araştırılmak istenmiştir. İstatistik sonuçlarına göre, 109 kadın (% 74,7) hiç kürtaj olmamıştır. Bir kez kürtaj olmak zorunda kalan 18 kadın (%12,3) bulunmaktadır. 14 kadın (% 9,6), 1-3 kez, 4 kadın 4-6 kez, bir kadın ise 6 kereden fazla kürtaj olmak durumunda kalmıştır. Toplamda bakıldığında kadınların % 25,3'ü (37 kişi) bir kez ya da daha çok kürtaj olmuşlardır.

TABLO 61: NEDEN KÜRTAJ YAPTIRMA GEREĞİ DUYDUNUZ? (Birden çok yanıt işaretlenmiştir)

Soru 59

		Sıklık	Yüzde	Geçerli Yüzde
Geçerli	Çocuk sahibi olmak istemediğimden	14	8.2	38.9
	Bekar olduğum ve cinsel eşim desteklemediği için	3	1.8	8.3
	Yanlış bir insanla yaşadığım cinsel ilişkiden kaynaklandığı için	3	1.8	8.3
	Başka çocuk istemediğim için	9	5.3	25.0
	<i>Diğer (Sağlık yönünden)</i>	1	.6	2.8
	Maddi durumumuz çocuk sahibi olmaya elverişli olmadığından ve Yanlış bir insanla yaşadığım cinsel ilişkiden kaynaklandığı için	1	.6	2.8
	Çocuk sahibi olmak istemediğimden ve Bekar olduğum ve cinsel eşim desteklemediği için	2	1.2	5.6
	Çocuk sahibi olmak istemediğimden ve Yanlış bir insanla yaşadığım cinsel ilişkiden kaynaklandığı için	2	1.2	5.6
	Çocuk sahibi olmak istemediğimden ve Başka çocuk istemediğim için	1	.6	2.8
	Toplam	36	21.2	100.0
Boş		134	78.8	
Toplam		170	100.0	

Bu soruyla da, kadınların kürtajı hangi koşullarda yaptıkları araştırılmıştır. Örneklemimizde, kürtaj yaptıran kadınlar içinde en büyük grubu, % 38,9 ile çocuk sahibi olmak istemediğini, ikinci en büyük grubu da % 25 ile başka çocuk istemediğini belirten kadınlar oluşturmaktadır.

CİNSEL VARYASYON

TABLO 62: CİNSEL İLİŞKİ (BİRLEŞME) DIŞINDA HANGİ YOLLARLA ORGAZM OLABİLİYORSUNUZ? (Birden çok yanıt işaretlenmiştir)

Soru 60

		Sıklık	Yüzde	Geçerli Yüzde
Geçerli	Cinsel eşimin bana yaptığı oral seks ile (genital bölgenin dille uyarılması)	23	13.5	18.0
	Eşimin genital bölgemi eliyle uyarması ile	11	6.5	8.6
	Mastürbasyon yoluyla	23	13.5	18.0
	Diğer	1	.6	.8
	Bu sayılan yolları denemiyoruz, denemediğimiz için bilmiyorum	16	9.4	12.5
	Cinsel eşimin bana yaptığı oral seks ile ve Eşimin genital bölgemi eliyle uyarması ile	12	7.1	9.4
	Cinsel eşimin bana yaptığı oral seks ile ve Mastürbasyon yoluyla	8	4.7	6.3
	Eşimin genital bölgemi eliyle uyarması ile ve Mastürbasyon yoluyla	14	8.2	10.9
	Cinsel eşimin bana yaptığı oral seks ile Eşimin genital bölgemi eliyle uyarması ile ve Mastürbasyon yoluyla	19	11.2	14.8
	Tüm yollarla ve diğer	1	.6	.8
	Toplam	128	75.3	100.0
Boş		42	24.7	
Toplam		170	100.0	

Cinsel birleşme dışındaki cinsel eylemler varyasyon başlığı altında toplanarak, anketimize katılan kadınların bu tür eylemleri ne şekilde gördüğü ve bu tür faaliyetler yoluyla orgazma ulaşip, ulaşmadıkları araştırılmıştır. Cinsel eşlerin yaptığı oral seks, elle uyarma veya mastürbasyon yoluyla (her üç yolla da) orgazm olan kadınların toplamı (% 15,6) 20 kişidir. Sadece oral seks ya da sadece mastürbasyon yoluyla orgazm olan 23'er kişi, sadece elle uyarı yöntemi ile orgazm olan 11 kişidir. Cinsel eşlerin yaptığı oral seks ve elle uyarma yöntemleriyle orgazm olmakla birlikte mastürbasyon uygulamayan ya da bu yolla orgazm olmayan 12 kişidir. Elle uyarı ve mastürbasyon yöntemleriyle orgazm olan 14 kadın vardır. Bu yolları denemedikleri için bilgisi olmadığını belirtenler de 16 kişidir. Burada dikkat çeken nokta, 170 kadın içinde, 42 kadının (bu kadınların da bu yöntemleri uygulamadıkları için soruyu boş bırakmış olmaları olasıdır) soruyu boş bırakmasıdır. 16 kadın da, bu yöntemleri denemediklerini belirtmektedir. Kalan 112 kadın, oransal olarak % 65,9 demektir.

TABLO 63:CİNSEL EŞİNİZ SİZ ORGAZM OLUNCAYA KADAR SİZE ORAL SEKS (KUNİLİNGUS) YAPAR MI VE NE SIKLIKTA? (Birden çok yanıt işaretlenmiştir)

Soru 61

		Sıklık	Yüzde	Geçerli Yüzde
Geçerli	Yapmaz	28	16.5	22.0
	Nadiren(% 20 ve daha az)	21	12.4	16.5
	Bazen(%50 civarında)	29	17.1	22.8
	Genellikle(% 80 ve üzeri)	19	11.2	15.0
	Her istediğim zaman	28	16.5	22.0
	<i>Diğer(Ben istemem)</i>	1	.6	.8
	Her istediğim zaman ve <i>diğer (orgazm olmadım)</i>	1	.6	.8
	Toplam	127	74.7	100.0
Boş		43	25.3	
Toplam		170	100.0	

Soru 60 ve 61’de amaçlanan, kunilingusu başlı başına bir cinsel davranış biçimi olarak gören ve bu yolla orgazma ulaşan kadın sayısını tespit etmektir. Ancak kadınların bu iki soruya çelişkili yanıt verdikleri görülmüştür. Rakamlara baktığımızda, kunilingus yoluyla her zaman, genellikle, bazen ya da nadiren orgazm olduğunu belirten kadınlar toplamda 97 kişidir. Ancak Tablo 60 ile birlikte değerlendirdiğimizde, bu sayının gerçekte 63 olduğu ortaya çıkmaktadır. 34 kadının, eşlerinin yaptıkları kunilingus orgazmı ile sonuçlanmasa da bu soruya olumlu yanıt verdikleri anlaşılmıştır. Sonuç olarak, 170 kadın içinde sadece 63 kadının (% 37) kunilingus yoluyla orgazm olduğu tespit edilmiştir.

TABLO 64: ERKEĞİN CİNSEL ORGANINI AĞIZ YOLUYLA (ORAL SEKS-FELLASYO) UYARMA KONUSUNDAKİ GÖRÜŞÜNÜZ? (Birden çok yanıt işaretlenmiştir)

Soru 62

		Sıklık	Yüzde	Geçerli Yüzde
Geçerli	Hijyenik değil	26	15.3	17.2
	İnancıma uygun değil	3	1.8	2.0
	İstemesem de eşimi memnun etmek için yaparım	28	16.5	18.5
	İsteyerek yaparım	69	40.6	45.7
	Yapmadım, görüşüm yok	18	10.6	11.9
	Hijyenik değil ve İnancıma uygun değil	1	.6	.7
	Hijyenik değil ama İstemesem de eşimi memnun etmek için yaparım	1	.6	.7
	Hijyenik değil ama İsteyerek yaparım	1	.6	.7
	Yapmadım ama Hijyenik değil	1	.6	.7
	İstemesem de eşimi memnun etmek için yaparım ya da İsteyerek yaparım	3	1.8	2.0
	Toplam	151	88.8	100.0
Boş		19	11.2	
Toplam		170	100.0	

Daha çok erkeklerin memnuniyeti ile ilgili bir cinsel faaliyet biçimi olan (felasyo) oral sekse kadınların nasıl baktığı araştırılmıştır. Soruyu yanıtlayan 151 kadından % 45,7'si isteyerek felasyo yaptığını bildirmiştir, ancak, toplamda 32 kadın da (% 21,1), istemese de eşini memnun etmek için yaptığını bildirmiştir. Felasyoyu hijyenik bulmadığını belirten toplamda 30 kadın vardır. 18 kadın yapmadığı için bir görüşünün olmadığını belirtirken, 4 kadın da inancına aykırı bulmaktadır.

TABLO 65: CİNSEL FANTEZİ KURAR MISINIZ? HANGİ ZAMANLARDA? (Birden çok yanıt işaretlenmiştir)

Soru 63

		Sıklık	Yüzde	Geçerli Yüzde
Geçerli	Fantezi kurmam	23	13.5	15.1
	Kendi kendimi tatmin ederken kurarım	32	18.8	21.1
	Bazen rüyalarımda görürüm	21	12.4	13.8
	Eşimle ilişki sırasında kurarım	12	7.1	7.9
	Cinselliği yaşamadığım zamanlarda kurarım	39	22.9	25.7
	Kendi kendimi tatmin ederken kurarım ve Bazen rüyalarımda görürüm	4	2.4	2.6
	Kendi kendimi tatmin ederken ve Eşimle ilişki sırasında kurarım	7	4.1	4.6
	Kendi kendimi tatmin ederken ve Cinselliği yaşamadığım zamanlarda kurarım	6	3.5	3.9
	Bazen rüyalarımda görürüm ve Cinselliği yaşamadığım zamanlarda kurarım	2	1.2	1.3
	Eşimle ilişki sırasında ve Cinselliği yaşamadığım zamanlarda kurarım	1	.6	.7
	Bazen rüyalarımda görürüm, Kendi kendimi tatmin ederken ve Eşimle ilişki sırasında kurarım	2	1.2	1.3
	Bazen rüyalarımda görürüm, Eşimle ilişki sırasında ve Cinselliği yaşamadığım zamanlarda kurarım	1	.6	.7
	Tüm şekillerde	2	1.2	1.3
	Toplam	152	89.4	100.0
Boş		18	10.6	
Toplam		170	100.0	

Yüksek öğrenim görmüş kadınların fantezi davranışına ilişkin bulgularımıza göre; 23 kadın (% 15,1) fantezi kurmadığını belirtmektedir. 21 kadın da (aslında fantezi sayılamasa da), bazen cinsel rüyalar gördüğünü ifade etmiştir. Bu 21 kadını da eklediğimizde, bilinçli bir faaliyet türü olarak fantezi kurmayan 44 kadına ulaşılmaktadır. Bu da soruyu yanıtlayan 152 kadın içinde % 28,9 demektir. Fantezi kurduklarını belirten en büyük grup, % 34,8 ile kendi kendini tatmin ederken fantezi kurduğunu belirtmiştir. İkinci en büyük grup, % 33,6 ile cinselliği yaşamadığı zamanlarda fantezi kurduğunu belirten gruptur. Üçüncü en büyük grup da, eşle ilişki sırasında fantezi kurduğunu ifade etmiştir.

TABLO 66: KURDUĞUNUZ FANTEZİ HANGİLERİNE UYMAKTA? (Birden çok yanıt işaretlenmiştir)

Soru 64

		Sıklık	Yüzde	Geçerli Yüzde
Geçerli	Ünlü biriyle sevişmek	2	1.2	1.7
	Eşimle sevişmek	49	28.8	40.5
	Hoşlandığım ama ilişkim olmayan biriyle sevişmek	30	17.6	24.8
	Lezbiyen ilişki	1	.6	.8
	Hafif saldırgan olduğum ya da bana karşı hafif saldırgan davranılan bir ilişki	9	5.3	7.4
	Diğer	7	4.1	5.8
	Ünlü biriyle sevişmek ve Hoşlandığım ama ilişkim olmayan biriyle sevişmek	1	.6	.8
	Eşimle sevişmek ve Hoşlandığım ama ilişkim olmayan biriyle sevişmek	3	1.8	2.5
	Eşimle sevişmek ve Lezbiyen ilişki	2	1.2	1.7
	Eşimle sevişmek ve Hafif saldırgan olduğum ya da bana karşı hafif saldırgan davranılan bir ilişki	1	.6	.8
	Hoşlandığım ama ilişkim olmayan biriyle sevişmek ve Lezbiyen ilişki	1	.6	.8
	Hoşlandığım ama ilişkim olmayan biriyle sevişmek ve Hafif saldırgan olduğum ya da bana karşı hafif saldırgan davranılan bir ilişki	6	3.5	5.0
	Hoşlandığım ama ilişkim olmayan biriyle sevişmek ve diğer	4	2.4	3.3
	Lezbiyen ilişki ve Hafif saldırgan olduğum ya da bana karşı hafif saldırgan davranılan bir ilişki	2	1.2	1.7
	Eşimle sevişmek, Hoşlandığım ama ilişkim olmayan biriyle sevişmek ve Lezbiyen ilişki	1	.6	.8
	Eşimle sevişmek, Hoşlandığım ama ilişkim olmayan biriyle sevişmek ve Hafif saldırgan olduğum ya da bana karşı hafif saldırgan davranılan bir ilişki	2	1.2	1.7
	Toplam	121	71.2	100.0
Boş		49	28.8	
Toplam		170	100.0	

Fanteziler sınırsız bir alan olduğu için 5 tane şıkla kadınların kurdukları fanteziler hakkında yeterli bilgi sağlama olanağı bulunmamaktadır. Ancak bu konuda genel bir bilgi sağlama amacıyla, fantezilerin içeriği hakkında kadınlara soru yöneltilmiş ve % 48 ile en fazla fantezinin, eşe dair kurulduğu tespit edilmiştir. Bunu, % 39,7 ile hoşlanılan ama ilişki içinde olunmayan biriyle sevişmek şıkkı izlemektedir. % 16,6 oranındaki kadın "Hafif saldırgan olduğum ya da bana karşı hafif saldırgan davranılan bir ilişki" şıkkını işaretlemiştir. Lezbiyen ilişki fantezisi, % 5,8, ünlü biriyle sevişmek de % 2,5'tir.

TABLO 67: LEZBİYEN (KADIN KADINA) İLİŞKİDE BULUNDUNUZ MU? (Birden çok yanıt işaretlenmiştir)

Soru 65

		Sıklık	Yüzde	Geçerli Yüzde
Geçerli	Hayır	128	75.3	78.5
	Hayır, böyle bir şeyi onaylamıyorum	20	11.8	12.3
	Hayır, fakat fantezilerimde kadınlarla ilişkim oldu	6	3.5	3.7
	Bir kez, merak ettiğim için oldu	3	1.8	1.8
	Hayır ve böyle bir şeyi onaylamıyorum	6	3.5	3.7
	Toplam	163	95.9	100.0
Boş		7	4.1	
Toplam		170	100.0	

Örnekleminize dahil kadınlarının lezbiyen ilişkiye, Batıya kıyasla nasıl baktığı araştırılmıştır. Kadın kadına ilişki oranı % 1,8 ile düşük çıkmıştır, bu 3 kişi de bu ilişkinin sadece bir kere olduğunu ifade etmişlerdir. Ayrıca göze çarpan bir durum da, toplam 26 kadının lezbiyen ilişkide bulunmadıklarını belirtmelerinin yanı sıra bunu onaylamadıklarını belirtme ihtiyacı da duymalarıdır.

TABLO 68: LEZBİYEN (KADIN KADINA) İLİŞKİNİZ OLDU İSE NEDENİ NEDİR?

Soru 66

		Sıklık	Yüzde	Geçerli Yüzde
Geçerli	Kadınlar daha anlayışlı ve duygusal oluyor	2	1.2	40.0
	Kadınlar kadın bedenini daha iyi biliyor ve cinsel beklentileri karşılıyor	2	1.2	40.0
	<i>Diğer(Kadın bedeni de bana çekici geliyor)</i>	1	.6	20.0
	Toplam	5	2.9	100.0
Boş		165	97.1	
Toplam		170	100.0	

Kadınların lezbiyen ilişkiye yönelmelerinin nedenini tespit etmek önemli olmakla birlikte, örnekleminizde sadece 3 kadın olup, genelleme yapmak için çok düşük bir sayıdır. Soru 65'te, 3 kadın lezbiyen ilişki kurduğunu belirtmesine rağmen, "bu ilişkinin nedeni nedir?" sorusuna 5 kadın yanıt vermiştir. Lezbiyen ilişkide bulunduğunu belirten üç kadından biri, kadınları daha anlayışlı ve duygusal bulduğu için, biri de kadınların, kadın bedenini daha iyi bilmesi ve cinsel beklentileri karşılması nedeniyle böyle bir ilişkide bulunduğunu belirtmiş, diğeri soruyu yanıtlamamıştır. Ancak üç kadının da 65.soruya yanıt olarak bir kez, merak ettikleri için ilişkiye girdikleri hatırlanırsa, bu soruyu yanıtsız bırakan kadının da merak nedeniyle ilişkiye girdiği düşünülebilir.

Lezbiyen ilişki kurmadığı halde, bu soruyu yanıtlayan üç kadının da, fantezilerinde kadınlarla ilişkileri olduğu için soruyu yanıtladıkları anlaşılmıştır. Bu kadınlar da, lezbiyen ilişkiye dair fantezi kurmalarının nedenleri olarak aynı nedenleri göstermişlerdir.

TOPLUMSAL CİNSİYET VE DÜNYA GÖRÜŞÜ KONUSUNDA BULGULAR

TABLO 69: DİNİ İNANÇLARINIZ KONUSUNDA HANGİSİNİ KENDİNİZE UYGUN BULUYORSUNUZ? (Birden çok yanıt işaretlenmiştir)

Soru 67

		Sıklık	Yüzde	Geçerli Yüzde
Geçerli	Çok dindarım	4	2.4	2.4
	Dindarım ama dinin tüm kurallarını uygulamıyorum	64	37.6	38.6
	Dindar değilim ama Tanrıya inanıyorum, inançlarım var	72	42.4	43.4
	Dinsizim ve Tanrıya inanmıyorum	16	9.4	9.6
	Agnostiğim (Bilinemezci)	8	4.7	4.8
	Dindarım ama dinin tüm kurallarını uygulamıyorum ve Dindar değilim ama Tanrıya inanıyorum, inançlarım var	1	.6	.6
	Dindar değilim ama Tanrıya inanıyorum, inançlarım var ve Agnostiğim (Bilinemezci)	1	.6	.6
	Toplam	166	97.6	100.0
Boş		4	2.4	
	Toplam	170	100.0	

Din ve inançların, cinsel davranışları, dolayısıyla cinsel doyumu etkilediği bilgisinden yola çıkılarak, kadınlara dini inançları sorulmuştur. En büyük grup, % 43,4 ile “dindar değilim ama Tanrıya inanıyorum, inançlarım var” cevabını vermiştir. İkinci en büyük grup ise % 38,6 oran ile dindarım ama dinin tüm kurallarını uygulamıyorum şikkını işaretlemiştir. Çok dindar olduğunu belirten yalnız 4 kadın bulunmaktadır. 16 kadın (% 9,6) dinsizim ve Tanrıya inanmıyorum yanıtını verirken, 8 kadın da agnostik olduğu yanıtını vermiştir.

TOPLUMSAL CİNSİYET ÖNERMELERİ (Soru 68)

Aşağıda, kadınların toplumsal cinsiyetten ne kadar etkilendiklerini ölçmek amacıyla oluşturduğumuz önermelere verilen “Evet” ya da “Hayır” şeklindeki yanıtlara ilişkin yüzdeler yer almaktadır. Kadınların kendilerini nasıl gördükleri, toplum tarafından kendilerinden beklenen rol ve davranış kalıplarından ne kadar etkilendikleri hiç şüphe yok onların cinsel yaşamlarını da etkileyecektir. Önermelerde katılım yüksek olup, yanıt

vermeyen yalnızca birer kişi bulunmaktadır. (68-a önermesinde 4 kadın yanıt vermemiştir.) Ayrıca sınırlı sayıda olsa da, bazı kadınlar “Olabilir”, “hem Hayır hem Evet”, “hem Evet hem Hayır” şeklinde açıklamalar yazmış, bunlar da “Olabilir” başlığı altında istatistiksel olarak değerlendirilmiştir.

68-a Kadınlar ailelerine kariyerlerinden daha az önem vermelidir

Evet: % 10,2 Hayır: % 89,8

68-b Kadınların bir erkeğin (eş, sevgili) yardımı ve desteği olmadan yaşamaları güçtür.

Evet: % 10 Hayır: % 89 Olabilir: % 0,6

68-c Kadınların daha narin ve ince yapılı olmasından dolayı kol gücüne dayalı işler erkekler için daha uygundur.

Evet: % 63,3 Hayır: 33,1 Olabilir: % 3,6

68-d Kadınlar doğaları gereği öğretmenlik, hemşirelik, bakıcılık, gibi mesleklerde başarılıdırlar.

Evet: % 29 Hayır: 70,4 Olabilir: % 0,6

68-e Kadınların somut düşünme yeteneği daha güçlü olduğu için genel olarak matematik ve fizik gibi soyut işlemlerin olduğu alanlarda daha az başarılıdırlar.

Evet: % 11,2 Hayır: 87,6 Olabilir: % 1,2

68-f İş yaşamındaki yöneticiliğin rekabete, hırsla ve otoriteye dayanması nedeniyle idarecilik kadınlar için pek uygun değildir.

Evet: % 8,9 Hayır: 90,5 Olabilir: % 0,6

68-g Kadınların özellikle iş yaşamında, saçlarını yaptırmaları ve makyaj yapmaları olumlu, hoş bir davranıştır, gereklidir.

Evet: % 60,9 Hayır: 36,1 Olabilir: % 3

68-h Kadınlar doğaları gereği ev işlerine daha yatkındırlar.

Evet: % 42,6 Hayır: 57,4

68-i Kadınlar doğaları gereği el becerisi gerektiren, sanatsal ince işlere daha yatkındırlar.

Evet: % 56,8 Hayır: 40,8 Olabilir: % 2,4

5.2 Katılımcıların Açıklamaları

Yöntem bölümünde anketteki soruların çoğunun kapalı uçlu olmasına rağmen yanıtların daha kapsayıcı olmasını sağlamak amacıyla, 10 adet soruda, “diğer” seçeneği konduğundan ve bu seçeneğin işaretlenerek açıklama yazılması durumunda, söz konusu açıklamanın tarafımızca bilgisayara aktarıldığından bahsetmiştik. Sadece yüzdelerle yetinmeyerek, konuyu daha iyi aydınlatılabilmek amacıyla araştırmamız için önemli bulduğumuz açıklamalara bu bölümde yer verilecektir. Açıklamalar, gerekli görüldüğü durumlarda demografik bilgilerle birlikte sunulacaktır.

İlk Mastürbasyonla İlgili Düşünceler (Soru 26)

- Ankara’dan, 21-25 yaş arasında, üniversite öğrencisi, bekar, anne-babasının cinsellikle ilgili tavırlarını çok katı, kuralcı olarak değerlendiren ve cinsel ilişkide bulunmamış bir kadın:
“Yapmadım ama garip itici olduğunu düşünüyorum”
- Ankara’dan, 27 yaşında, üniversite öğrencisi, bekar ve cinsel ilişkide bulunmamış bir kadın:
“TV programlarında normal olduğu vurgulanıyor. Ama bence normal değil. Eksik ya da zamanında verilmeyen cinsel eğitimden kaynaklandığını düşünüyorum.”
- Ankara’dan, 26-30 yaş arasında, üniversite mezunu, evli ve anne-babasının cinsellikle ilgili tavırlarını serbest, çevreden çekiniyor şeklinde değerlendiren bir kadın:
“Daha kötü yollara başvurmaktansa böylesinin daha iyi olduğunu düşündüm.”
- Ankara’dan, 31 yaşında, doktora öğrencisi, boşanmış ve anne-babasının cinsellikle ilgili tavırlarını serbest, çevreden çekiniyor olarak değerlendiren bir kadın:
“Zevkliydi ama saklanması gereken bir şey olduğunu hissettim.”
- İstanbul’dan, 21-25 yaş arasında, master öğrencisi, bekar, anne-babasının cinsellikle ilgili tavırlarını çok katı, kuralcı olarak değerlendiren ve cinsel birleşimde bulunmuş bir kadın:
“Televizyonda gördüğüm gibi yapamadığımı düşündüm, niçin bu kadar zevkli varsayıldığını anlayamadım.”

- İstanbul'dan, 36 ve üstü yaş grubuna mensup, üniversite mezunu, bekar, cinsel birleşmede bulunmuş ve anne-babasının cinsellikle ilgili tavırlarını serbest, çevreden çekiniyor şeklinde değerlendiren bir kadın:

“Cinsel bir yönü olduğunu bilemeyecek kadar küçüktüm, yaptığının mastürbasyon olduğunu daha sonra öğrendim.”

- İstanbul'dan, 36 ve üstü yaş grubuna mensup, üniversite mezunu, evli ve anne-babasının cinsellikle ilgili tavırlarını çok katı, kuralcı olarak değerlendiren bir kadın:

“Erkek arkadaşımın tavsiyesiyle yaptım sonra böyle bir şeyi tercih etmeyeceğimi düşündüm, pek zevkli gelmedi.”

- İstanbul'dan, 26-30 yaş arasında, üniversite mezunu, boşanmış, anne-babasının cinsellikle ilgili tavırlarını çok katı, kuralcı olarak değerlendiren bir kadın:

“Denedim ama beceremedim, gülünç geldi, hayal gücüm çok fazla değildir.”

- İstanbul'dan, 24 yaşında, üniversite mezunu, bekar, cinsel birleşmede bulunmamış ve anne-babasının cinsellikle ilgili tavırlarını duruma göre kuralcı olarak değerlendiren bir kadın:

“Bana göre doğal”

Biri İstanbul'dan bekar ve cinsel birleşmede bulunmamış, biri de Ankara'dan evli iki kadın, ilk mastürbasyonla ilgili yorum kısmına, gereksiz gördükleri için yapmadıklarını yazmışlardır.

Cinsellikle İlgili Olumsuz Etkileyen Olay (Soru 30)

Ankara'dan anketlerimize katılan kadınlar:

- “Eşimle evlendikten sonra ilk gece yaşadıklarım ağrı verici idi.”
- “Aldatılma ve bundan dolayı eşimden hastalık kapabileceğim duygusu beni olumsuz etkiledi.”
- Bir kadın, çocukken doktorculuk oyunu sırasında, kız arkadaşıyla birbirlerine cinsel organlarını gösterirken annesi tarafından yakalandığını ve annesinin çok kızdığını, ayrıca küçükken altını ıslattığında annesinin kendisini “orasını” yakmakla tehdit ettiğini yazmıştır.
- “Çok iyi tanımadığım biri ile yakınlaşmam beni rahatsız etti, kullanılmış gibi hissettim.”

- “Eşimin seks sonrası dışarı çıkması, sırtını dönerek uyuması.”
- “Eskiden daha özel biriyle ilk deneyimimi yaşamak istediğimi düşünürdüm, ama artık çok da önemli gelmiyor.”
- “İlk ilişkim isteğim dışında oldu, erkek arkadaşımı ve ben olacağını bilmiyordum.”
- “Küçükken taciz edilmem.”
- “Teyzemin kocasının bana elle sarkıntılık etmesi.”

İstanbul’dan anketlerimize katılan kadınlar:

- “İlk cinsel ilişkiyi çok aşık olduğum biriyle yaşadım, isteyerek, fakat o başkası ile birlikteydi, benim kadar aşık olmasını isterdim.”
- “Yakın bir akrabamın eşi cinsel tacizde bulundu.”
- Tenha bir toplu taşıma aracında mastürbasyon yapan bir adam gördüm.”
- “Evlenden önceki erkek arkadaşımın çok fazla istekli, benim de çok fazla istekli olmamam ve onun bu konuda tepkili olması beni üzmüştür.”
- “Yaşadığım bir tek gecelik ilişkinin ardından pişmanlık, düzenli beraberlik olmadan girdiğim cinsel ilişkilerden dolayı yoğun mutsuzluk.”
- “Eski erkek arkadaşımın psikolojik problemleri vardı, rahatlamak için sık sık ilişki kurmak isterdi, bu beni rahatsız ederdi, buna müsaade ettiğime hala üzülüyorum.”
- “11 yaşında iki erkek arkadaşımın caddede yürürken yabancı birisi göğsümü elledi, çok utandım.”
- “Gerdek gecesi bekleyenler vardı, daha önce sevişmemize rağmen gerginlik yaşadım, o gece cinsel birleşme olmadı.”
- “Eski cinsel partnerimle beraber olmayı istemediğimde ağır tepkiler veriyordu, mesela benimle 2 gün konuşmuyordu.”
- “İstemediğim halde sırf erkek arkadaşımı mutlu etmek için bir kez cinsel ilişkide bulundum.”
- “Cinsel eşim zorla cinsel ilişkide bulunmak istedi ama ben istemedim. Zorlamanın sonucunda ilk ilişkiyi yaşamaktan korktum, kendisi ile tam anlamda cinsel ilişkiye girmedim.”
- “Erkek arkadaşımınla beraber olamamak.”
- “Bir akrabamın bana yönelik cinsel tacizde bulunması”

Adet Görme (Regl, Menstruasyon) Konusunda Düşünceler (Soru 31)

- Ankara'dan bir katılımcı, önce ablasının regl olduğunu gördüğünü ve çok utandığını yazmıştır.
- İstanbul'dan bir katılımcının yazısı ise şöyledir:
“Annemden öğrendim, ancak bunu normal bir şekilde söylemesi benim bu durumdan utanmamı engellemedi, ilk regl ve sonrasında anneme hiç bir şey söylemedim çünkü sanırım çocukken annemi çoğunlukla kan revan içinde gördüm (dayak, zorla cinsel ilişki, ceza olarak cinsel ilişki vb...) kadında kan benim için utanılacak, saklanması gereken, zavallılığı simgeleyen korkunç bir şeydi.”

Bekaret Kavramı Hakkındaki Düşünceler (Soru 32)

Bu soru kapalı uçlu olmasına rağmen anketimizi yanıtlayan kadınlardan bazıları ayrıca yorum yapma gereği duymuşlardır. Yorumda bulunan kadınların hepsi sorunun d şikkını (**Bekaret zarı fizyolojiktir, başka anlamların yüklenmesi saçmadır**) işaretlemişlerdir. Aşağıda, bu kadınların yorumları yer almaktadır:

Ankara'dan anketlerimize katılan kadınlar:

- “Kendim için b şikkını (Kadının bekareti toplumumuzda önemli olduğu için, başına gelebilecek olumsuz olayları düşünerek, evlenmeden önce cinsel ilişkide bulunmamalıdır) uyguladım.”
- “Yine de toplumsal koşullar ve zihniyetin bilinçaltımıza işleyip bizde tedirginlik yarattığını düşünüyorum”
- “Ancak Türk toplumundaki yeri ve önemi(!) gözardı edilemez.”

İstanbul'dan anketlerimize katılan kadınlar:

- “Kadının bekareti toplumumuzda önemli olduğu için başına gelebilecek olumsuz olayları düşünmesi ve abartmaması gerekir, yani her önüne gelenle bu işi meslek haline getirmemelidir.”
- Çevre baskısından doğacak sıkıntılar da kaçınılmazdır.

Sizce Kadınlarda G Noktası Var mı? (Soru 38)

Bu soru da kapalı uçlu olmasına rağmen iki katılımcı açıklama yazma gereği hissetmiştir. İstanbul'dan bir katılımcı, **“biliyorum klitoris”** şeklinde yanıt verirken, yine İstanbul'dan bir başka katılımcı, **“nokta vs. önemli değil, vajinanın tümü uyarıldığında zevk verir”** açıklamasında bulunmuştur.

Cinsel Birleşme Dışında Hangi Yollarla Orgazm Oluyorsunuz? (Soru 60)

Bu soruda katılımcılara, mastürbasyon, cinsel eşin yaptığı oral seks ya da eşin elle uyarısı yollarından biri ya da birkaçı ile orgazm olup olmadıkları sorulmuştur.

İstanbul'dan anketimizi yanıtlayan bir kadın **“evlenmediğim için bilmiyorum”** diye ayrı bir açıklamada bulunmuştur.

6. TARTIŞMA

Bu araştırma, ülkemizde yüksek öğrenim (üniversite, master, doktora) görmüş kadınların cinsel profiline dair yapılmış ilk akademik çalışmadır. Araştırmanın amacı bölümünde de belirtildiği gibi, kadın cinselliği üzerine Türkiye’de yapılan akademik çalışmalar yok denecek kadar azdır ve genel olarak kliniklere başvuran kadınlarla yapılmakta, cinsel işlev bozukluklarına çözüm önerileri getirmeye yönelik hedefler taşımaktadır. Bu anlamda, genel olarak cinsel açıdan “sağlıklı” kadınlarla yapılan bir çalışmanın eksikliği hissedilmiştir. Ankara ve İstanbul’da yaşayan 170 kadınla gerçekleştirilen bu çalışmada ulaşılan sonuçların ülkemizi temsil ettiği söylenemez, bununla birlikte çalışmamız, yüksek öğrenim görmüş kadınların cinselliğine dair bir fikir oluşturmamızı mümkün kılmıştır.

Bulguların tartışılmasını hedeflediğimiz bu bölümde demografik verilerden başlamak üzere, tüm bulgular tartışılacaktır.

ÖRNEKLEM GRUBU:

Öncelikle anketlerimizi uyguladığımız örneklem grubunun, Ankara ve İstanbul’da yaşayan kadınlardan oluştuğunu, dolayısıyla aslında metropollerde yaşayan kadınlara ilişkin olduğu söylenebilir. İkinci husus, kadınların % 72,9’unun, 30 yaş ve altı gruba mensup olmalarıdır. Anketleri yanıtlayan kadınların çoğu üniversitede okumaktadır ya da üniversiteden mezundur, yani yüksek öğrenim görmüştür. Medeni durum açısından bakıldığında % 60’a yakını bekar, bu da genç yaşla ve yüksek öğrenim görme ile tutarlıdır. Evli olanların da yarısından çoğunun evlilikte geçirdikleri süre 5 yıla kadardır, dolayısıyla yeni evlidirler denilebilir. Katılımcıların çoğu büyük şehirlerde yetişmiştir, bir işte çalışmakta ve 500 YTL ile 1000 YTL arasında gelir elde etmektedirler. Tüm demografik verileri dikkate aldığımızda, katılımcı kadınların, gelir anlamında olmasa da, büyük şehirlerde yüksek öğrenim görme ve çalışma imkanları açısından düşündüğümüzde ayrıcalıklı bir kesimi temsil ettikleri söylenebilir. Dolayısıyla sadece demografik veriler bakımından değerlendirildiğinde, söz konusu kadınların, kadın kimliğine, cinselliğe bakışları, algılayışları ve yaşayışlarının olumlu olması gerekmektedir; ancak gerçek durumun birebir böyle olduğunu söylemek mümkün değildir. Aşağıda, çeşitli başlıklar altında ve hipotezlerin ışığında anketlere verilen yanıtlar tartışılacaktır.

Psikolojik Durum (Sorular 7-11)

Araştırmamızda cinsel kimlik ve davranışlar arasındaki ilişkiler aydınlatılmak istendiği için ankete katılan kadınların öncelikle cinsel kimliklerinden hoşnut olup olmadıkları öğrenilmek istenmiştir. Zira, kadınların, kadın olmayı, kadın kimliğini nasıl gördükleri ve değerlendirdikleri son derece önemlidir; ancak kadınların sadece yarısının “Kadın olmaktan memnun musunuz?” sorusuna tereddütsüz biçimde “Evet” yanıtını vermesi son derece dikkat çekicidir. Bunun nedenleri üzerinde durmak ayrı bir araştırma konusunu oluşturabilir kanaatindeyiz, yine de, olumsuz yanıtların, aynı zamanda, toplumun kadına bakışının ve hissettirdiklerinin bir yansıması olması kuvvetle muhtemeldir.

Günümüz toplumlarında artan rekabet, baskılar ve yabancılaşma gibi nedenlerle artık bir çok insanda kısa süreli psikolojik sorunlar olmakta ve bunlar doğal kabul edilmektedir; bununla birlikte, bulgularımıza göre, kısa süreli de olsa, bir psikiyatrik rahatsızlık bildiren kadınların sayısının, toplamın üçte birine yaklaşması çok dikkat çekici ve olumsuz bir durumdur. Bildirilen psikiyatrik rahatsızlıkların açılımına baktığımızda, en büyük yüzde ile depresyonun geldiği görülmektedir. Tabi ki, burada, depresyon kelimesinin dilimize pelesenk olduğu ve yerli yersiz kullanıldığı bir dönemde, anketi yanıtlayan kadınların bir kısmının da, gerçek anlamını bilmeden, sadece sıkıntılarını anlatmak için bu kelimeye başvurdukları düşünülebilir.

Cinsel Sağlık:

Cinselliği olumlu, hoş bir deneyim olarak yaşayabilmek, ancak cinsel açıdan sağlıklı olmakla mümkündür. Dolayısıyla kadınların cinsel problemleri olup olmadığı, var ise bu konuda ne yaptıkları önemlidir. Araştırmamıza katılan kadınların büyük çoğunluğu (% 79,9), bir cinsel sorunu olmadığını belirtmiştir. Bununla birlikte, cinsel sorunu olduğunu belirten kadınların çoğu (34 kadından 22’si) doktora ya da danışmana başvurmamıştır. Bunun, kişiden kişiye değişebilecek nedenleri olabilir. Ancak ilk planda akla gelen nedenler; böyle özel bir konuda doktora ya da danışmana başvurmadan çekinme, sorunu kendi kendine çözmeye çalışma ya da sorunu çok önemsemeyerek kendiliğinden geçeceğini düşünmedir. Cinsel problemlerini kısaca belirtmeleri istenen kadınların yarısından çoğu, cinsel isteksizlik, uyarılamama, vaginismus ve birleşmede acıdan yakınmaktadırlar. Bunu, zevk alamama, orgazm olamama sorunu izlemektedir. Kadınların en çok bildirdikleri cinsel sorunun cinsel isteksizlik ve birleşmede acı olması

dikkat çekicidir ve Türkiye’de cinsel tedavi kliniklerine başvuran kadınların şikayetleri de bu yöndedir (Kayır, 2000: 255).

Vücut İmajı (Sorular 12-17)

Kadınların bedenlerine ilişkin pozitif düşüncelere sahip olmaları, bedenleriyle barışık olmaları, cinsel yaşamı doğrudan etkileyecek bir faktördür. Ellison’un büyük ölçekli çalışmasında da, kadınlar, vücutlarına dair negatif duygularının bir eşle birlikte cinsel zevk almayı engellediğini kaydetmişlerdir (Shulman, Home, 2003:264). Dolayısıyla, katılımcılara vücutlarını beğenip beğenmedikleri sorusu yöneltilmiştir. Kadınların sadece yarısı vücudunu beğendiğini, % 41,2’si ise biraz farklı olmasını tercih edeceğini belirtmiştir. Yüksek öğrenim görmüş kadınlar için sayıca fazla olduğunu düşündüğümüz olumsuz yanıtların nedenini, medya aracılığıyla kadınlara sürekli olarak empoze edilmeye çalışılan ideal kadın modellerinde aramak gerekmektedir. Araştırmalar da bu görüşümüzü doğrulamakta, hatta medyadaki ince, güzel, mükemmel kadın imgelerinin, kadınların dış görünüşleriyle ilgili yargılarını son derece olumsuz etkilediği, çekingenliğe, endişeye ve depresyona yol açtığını göstermektedir (Conrad, Milburn, 2005: 121).

Kendilerini çekici bulup bulmadıkları sorusuna kadınların % 73,5’i olumlu yanıt vermiştir. Üstteki soru ile birlikte değerlendirildiğinde, kadınların % 23,5’inin vücutlarının biraz farklı olmasını istemekle birlikte, kendilerini çekici gördükleri anlaşılmaktadır. Demek ki, bu oranda kadın için çekici olmak güzel vücuda sahip olmakla özdeş değildir. Bunu olumlu yorumlamak mümkün olsa da, kalan yaklaşık dörtte birlik kısım (% 26,5) ya kendini çekici bulmamaktadır, ya daha farklı olmayı istemektedir ya da bu konuyu düşünmemiştir.

Kişinin kendisini sevmesinin, kendine güveninin bir unsuru da diğer cins tarafından beğenildiğini düşünmektir. Bu bağlamda sorduğumuz “sizce erkekler sizi çekici buluyorlar mı?” sorusuna, kendilerini çekici bulanlara göre, daha az sayıda kadın (% 60,6) olumlu yanıt vermiştir. Yani kendini çekici bulan yaklaşık % 13 oranındaki kadın erkeklerin duygularından emin olamamaktadır. % 36,5 ile azımsanamayacak oranda kadın da “bilmiyorum” ve “kararsızım” yanıtlarını vermiştir. Bu durum, kanaatimize göre kültürümüze son derece uygun düşmektedir. Özellikle kadınlara duygularını gizlemeleri, ilk hareketi erkekten beklemleri gerektiği öğretildiği için, ilişki kurmakta zorlanan kadınlarımızın kafasında da erkeklerin ne düşündüğüne dair bir fikir yoktur. Çalışmalarında, sosyal etkileşimdeki asimetriyi araştıran Henley ve Freeman, sosyal kurallara göre daha samimi davranmanın, erkeğin ayrıcalığı olduğunu, çıkma,

evlenme ve cinsel tekliflerin erkeklere has görüldüğünü, bu “avantajı” kullanmak isteyen kadınların uygunsuz davranmakla, “hanım olmamakla”, saldırgan ya da küstah olmakla eleştirildiğini kaydetmişlerdir (Henley N, Freeman J, 1989: 81-82). Bulgularımıza göre, daha da olumsuz bir durum ise, sayıca az da olsa erkekler tarafından çekici bulunmadığını düşünen kadınların (5 kişi) olmasıdır. Bu kadınların da, medyadaki popüler imgelerle kendilerini karşılaştırarak bu olumsuz sonuca ulaşmış olmaları olasıdır.

Çıplaklığa bakış da genel olarak kişinin kendisiyle ve bedeniyle barışık olmasının bir göstergesidir. Genel olarak kendi çıplaklığından utanmayan kadınların cinselliği daha rahat yaşayabilecekleri, dolayısıyla daha çok cinsel doyum elde edebilecekleri düşünülebilir. Örnekleme bu açıdan baktığımızda kadınların yarıya yakını (73 kişi) cinsel eşlerinin kendilerini net görebilecekleri bir ortamda çıplak kalmaktan rahatsız olacaklarını belirtmişlerdir. Söz konusu 73 kişi içinde 29 kişi iyi tanımadıkları biriyle birlikte ise rahatsız olabileceğini ifade etmiştir. Bu durum, kadınların çıplaklık konusundaki hislerinin partnerlerine göre değişebileceğini, dolayısıyla da kendi ulaştıkları, partnerlerinden bağımsız bir rahatlık duygusunun olmadığını göstermektedir.

Makyaj:

Günümüzde üretim sektörünün önemli bir gelir kapısı, kadınların bedenini olduğundan farklı, erkek merkezli bakışa daha uygun hale getiren ürünlerdir. Bu çerçevede, yukarıda da belirttiğimiz gibi, medya aracılığıyla kadınlara sürekli olarak ideal kadın modelleri empoze edilmeye çalışılmaktadır. Bu modellerin önemli bir ortak özelliği de makyajdır. Bu bağlamda, anketimize katılan kadınların ne kadarının doğal görünülerinden hoşnut olduğu, ne kadarının makyaj yaptığı önemlidir; bulgularımızı değerlendirdiğimizde, egemen söylemin güzellik normlarının içselleştirildiği ortaya çıkmaktadır, zira, anketimize katılan kadınların yarısından fazlasının (88 kişi) hemen her gün ve genellikle makyaj yaptıklarını bildirmişlerdir. Bazen makyaj yapanlar da 40 kişi ile % 25'e yakındır. Neredeyse hiç makyaj yapmadığını belirten yalnızca 22 kişidir. Makyaj konusunu daha iyi değerlendirebilmek amacıyla, kadınlara neden makyaj yaptıkları da sorulmuş ve en çok alınan yanıt kendimi daha iyi/güzel hissettiğim için olmuştur. İnsanların bazı dönemlerde kendilerini daha iyi ya da güzel hissetmeye ihtiyaç duyabilecekleri açıktır ancak bu ihtiyacı sürekli olarak makyaj vb. yollarla karşılamak, bir taraftan tüketim kültürüne hizmet etmekte, bir taraftan da kadınları, erkekler için seyirlik nesne durumuna indirgemektedir. Hite ve Colleran'ın yorumu,

'erkekleri yakalamanın' yollarından biri olarak kadınlara empoze edilen makyajın, değerimizi ve onurumuzu eksilttiğidir (Hite, Colleran, 2000: 57).

İlk Cinsel Deneyim (Sorular 18-20)

Yaş:

Kadınların cinsel doyumunu etkileyen bir faktör de cinsel yakınlaşmalardır (Cinsel yakınlaşma ifadesi ile birleşme dışında kalan öpüşme, sevişme, genital organların el ya da dil ile uyarılması gibi cinsel eylemler kastedilmektedir.) Cinsellik de öğrenilen bir konu olduğu için bu tür ilk deneyimlerin, kadınların bu deneyim için bilinçli ve istekli olduğu yaşlarda gerçekleşmesi önemlidir. Ancak az sayıda da olsa, ilk deneyimini erken denebilecek (14 yaşından küçük) bir dönemde yaşayanların oranı % 7,7'dir. Katılımcıların % 67,6 ile çoğunluğu, cinsel yakınlaşmayı 15-21 yaş döneminde yaşadığını belirtmiştir ki, bu yaşlarda, cinsellik konusundaki bilgiler oluşmakta, bedensel gelişimle birlikte, cinsel istekler artmaktadır. Ancak yaklaşık dörtte biri oluşturan kadınların % 15,3'ünün 22-26 yaş arasında yani üniversiteden sonra, % 3,5'inin 26 yaşından büyükken ilk cinsel deneyimini yaşadığı, % 5,3'ünün ise hiçbir cinsel deneyim yaşamadığı anlaşılmaktadır (Hiç cinsel deneyimi olmayan 9 kadından biri 19 yaşında, diğerleri 21-30 yaşları arasındadır.) Bu sayılardan da açıkça görüldüğü gibi, yüksek öğrenim görmekle birlikte, 30 yaşına gelene kadar hiç öpüşmemiş kadınların olması, ya da karşı cinsle ilk yakınlaşmasını üniversiteden sonraki yıllarda yaşayan kadınların olması toplumumuzun muhafazakarlığının bir göstergesidir. Bu durum, bulgularımızı Kinsey'in bulguları ile karşılaştırınca da net olarak görülmektedir. 1950'lerin Amerikan toplumundan alınan sonuçlara göre, 15 yaş civarında erkek arkadaşlarıyla seviştiklerini ifade eden kadınların oranı % 40 iken, lise son sınıfa doğru bu oran % 90'a çıkmaktadır.

Cinsel Eş:

İnsan hayatındaki bir çok farklı konu için, ilk adımın çok önemli olabileceği muhakkaktır. Bu anlamda ilk cinsel deneyimlerin de, duygusal ve özel olmaları sağlıklı bir cinsel yaşam geliştirmede önemli rol oynar. Söz konusu deneyimlerin olumlu seyrettiğinin kesin bir göstergesi olmamakla birlikte, ilk cinsel yakınlaşmalarını erkek arkadaşlarıyla yaşayan kadınların 125 kişi (% 73,5) ile çoğunluğu oluşturması olumlu bulunmuştur. İlk defa kocasıyla yakınlaşmada bulunan kadınlar da 19 kişi ile % 11 civarında olup, muhtemelen eski yıllara göre daha azdır.

Araştırma sürecinin başında, “Yüksek öğrenim görmüş kadınlar ilk cinsel deneyimlerini 15-21 yaşları arasında ve erkek arkadaşlarıyla yaşamaktadırlar.” şeklinde bir hipotez oluşturmuştuk. Anketlerimize katılan kadınların % 67,6 ile çoğunluğu, ilk cinsel deneyimlerini 15-21 yaşları arasında yaşadıklarını belirtmişlerdir. % 73,5’e tekabül eden bir çoğunluk da, ilk cinsel eşlerinin erkek arkadaşları olduğunu ifade etmişlerdir. Dolayısıyla oluşturduğumuz hipotez desteklenmektedir.

İlk cinsel deneyimini, enest yakınlaşmayla yaşayan 3 kişi vardır. Bu kadınlardan ikisi, 15-21 yaşları arasında enest yakınlaşmada bulduklarını ve bu deneyimin duygusal olduğunu, hoşlandıklarını ifade etmiştir. Biri söz konusu yakınlaşmayı amcasının oğlu ile diğeri de abisi ile yaşadığını belirtmiştir. Enest ilişki yaşayan üçüncü kadın da, 12-14 yaşları arasında, üvey abisi ile yakınlaşmada bulunduğunu ve bu deneyimden hoşlandığını, zevk aldığını ifade etmiştir. Bu üç kadının, cinsel yakınlaşma kavramından basit öpüşme ya da dokunma gibi davranışları algılayarak bu şekilde yanıtlar verdikleri düşünülmektedir. Wolfe da, erkek kardeşlerle yaşanan ilişkilerin, kardeşlerin yaşlarının yakın olduğu durumlarda, genellikle karşı cinsi keşfetmek amacıyla yapıldığı, dolayısıyla duygusal olarak daha az rahatsız edici olduğunu belirtmektedir.

İlk cinsel yakınlaşmayı bir aile yakınıyla yaşayan 5 kişi bulunmaktadır. Bu kişilerin yanıtlarına baktığımızda, bir kişi 12-14 yaşında, akrabasının, bir kişi de 15-21 yaşında, akrabasının eşinin cinsel tacizine uğradığını ifade etmekte ve bu olayı “çok kötüydü” şeklinde nitelemektedirler. Biri 12-14 yaşında, biri de 15-21 yaşında bir aile yakını ile ilk cinsel deneyimlerini yaşayan iki kadın, bunu “Ne olduğunu pek anlamadım ama rahatsız edici değildi” ifadesiyle nitelemişlerdir. Diğer kadın ise, bu olayı 12-14 yaşları arasında yaşadığını ve hoşlanmadığını, beklediği gibi bulamadığını belirtmiştir.

Conrad ve Milburn, psikologların on altı yaşından küçük birinin kendinden en az beş yaş büyük biriyle yaşadığı seksel cinsel taciz olarak değerlendirdiklerini, çünkü büyük olanın gücü ve etkisinin, on altı yaşın altında birinin baş edebileceğinden fazla olduğunu ifade ettikleri bilgisine yer vermişlerdir (Conrad, Milburn, 2005:127). Örneğimizdeki, bir aile yakınıyla yakınlaşmada bulunan kadınlar içinde, rahatsız olmadıklarını belirtenler olsa da, yukarıdaki tanımdan yola çıkarak bu kadınların tacize uğradıklarını söyleyebiliriz, zira genel olarak küçük yaşlarda ve kendilerinden yaşça büyük, dolayısıyla etkilendikleri, karşı koyamadıkları kişilerle yakınlaşmada bulunmuşlardır. Bu durum başlı başına olumsuz olmasının yanı sıra ilerideki cinsel yaşamı da olumsuz etkileme olasılığı vardır.

Kadınların Düşünceleri:

İlk deneyimleri daha iyi yorumlayabilmek amacıyla, kadınlara bu deneyimleri hakkında ne düşündükleri de sorulmuştur, zira kadınların ilk cinsel deneyimlerini değerlendirmeleri, aynı zamanda erkeklerin davranışları konusunda da ipucu sağlayacağı ve toplumun özel ilişkileri yaşayışına ışık tutacağı için önemlidir. % 63,3'ü oluşturan 102 kadın, hoşlandığını, 19 kadın, hoşlanmadığını, 40 kadın da, ne olduğunu pek anlamadığını ifade etmiştir. Rakamsal çoğunluğun bu deneyimlerinden hoşlanmaları olumlu bulunmakla birlikte; toplamda 59 kadının (% 37 civarında) söz konusu yanıtları, erken yaşlarda, istemedikleri ortamlarda ya da istemedikleri kişilerle ilk cinsel deneyimlerini yaşadıkları şeklinde yorumlanabilir ve kanaatimize göre bu rakam yüksektir.

İlk Cinsel Birleşme (Sorular 21-23) – Bekaret Kavramı (Soru 32)

Kadınların bilgi açısından donanımlı oldukları, kendilerini hazır hissettikleri bir zamanda, istedikleri kişiyle ve zarar görmeyecekleri biçimde birleşme yaşamaları cinsel sağlık açısından son derece önemlidir. Dickson ve arkadaşlarının yaptığı bir çalışmada, birçok gelişmiş ülkede son 30 yılı aşkın süredir ilk cinsel birleşme yaşlarının düştüğü, bu durumun da, cinsel yolla bulaşan hastalıkları ve hamilelik riskini artırarak, uzun dönemli sağlık sorunlarına ve sosyal anlamda dezavantajlara yol açabildiği vurgulanmaktadır. Bunu, 1993-94'te, Yeni Zelanda'da, 477 erkek ve 458 kadınla yaptıkları anket sonuçları (ilk cinsel birleşme yaş ortalaması kadınlar için 16, erkekler için ise 17 bulunmuştur) da desteklemektedir, zira kadınların çoğu 16 yaşından önce cinsel birleşmede buldukları için pişman olmuşlardır (Dickson ve diğerleri, 1998 : 1).

Leitenberg ve Saltzman'ın da, Amerika'da yaş ortalaması 15,4 olan 4201 genç kızla yaptıkları çalışmada, ilk cinsel birleşmenin daha erken yaşlarda gerçekleşmesinin daha büyük davranışsal problemlere (intihar, alkol kullanımı, uyuşturucu kullanımı, okuldan kaçmak, hamilelik) neden olduğunu bulmuşlardır. Buna göre, birleşme yaşının 11-12 olduğu grupta en fazla problem görülürken, 13-15 yaş grubunda problemler azalmakta, 16-18 yaş grubu en az problemin görüldüğü yaş grubu olmaktadır (Leitenberg, Saltzman, 2000 : 1-15).

Bu çalışmalardan da anlaşılacağı gibi, erken yaşlarda cinsel birleşmede bulunmanın kadın ve erkek için zihinsel ve fiziksel olarak eşit olmayan sonuçları vardır. Bu bağlamda ilk birleşme yaşını tespit etmek önem taşımaktadır.

Yaş:

Bulgulara baktığımızda, öncelikle, ilk cinsel birleşme yaşı sorulan katılımcıların içinde % 22,4' oluşturan 38 kişinin cinsel birleşme yaşamadığı görülmektedir. Kalan 132 kadından % 38,8'i, 15-21 yaşlarında, % 31,8'i 22-26 yaşlarında bu deneyimi yaşadığını ifade etmiştir. 26 yaşından büyükken cinsel birleşme yaşayanların oranı da % 6,5'tir. Toplamda bakıldığında kadınların % 60,7'si, ilk cinsel birleşmelerini, 21 yaşından sonra yaşamışlardır ya da birleşmede bulunmamışlardır.

Bulduğumuz rakamları, 1950'lerin Amerika'sını temsil eden Kinsey ve 1980'lerin Amerika'sını temsil eden Cosmo Raporlarının bulguları ile karşılaştırdığımızda:
Kinsey: 20 yaşından sonra birleşmede bulunan kadınlar: % 75 (% 25 daha erken)
Cosmo: 20 yaşından sonra birleşmede bulunan kadınlar: % 10 (% 90 daha erken)
Anketimiz: 21 yaşından sonra birleşmede bulunan kadınlar: % 61 (% 39 daha erken)
Araştırmamızda yaş diliminin, (Kinsey ve Cosmo'dan farklı biçimde) 21 olarak alınmasına rağmen, eğilim olarak bakıldığında, 1950'lerin Amerikan toplumuna daha yakın olduğumuzu görmekteyiz.

Cinsel Eş:

İlk cinsel yakınlaşma verileri ile karşılaştırdığımızda, ilk cinsel birleşmesini erkek arkadaşıyla yaşayanların oranı azalmış (124 kişiden 85 kişiye), kocasıyla yaşayanların oranı da artmıştır (19 kişiden 36 kişiye). Dolayısıyla, bazı kadınların erkek arkadaşlarıyla cinsel yakınlaşmada bulunmakla birlikte, cinsel birleşme için evlenmeyi bekledikleri görülmektedir. Ancak bu eğilim, rneklekimizdeki kadınların çoğunun ilk defa erkek arkadaşlarıyla cinsel birleşmede buldukları sonucunu değiştirmemektedir. Oransal olarak bakıldığında, cinsel birleşmede bulunan kadınların % 64,4' ilk defa erkek arkadaşıyla, % 27,3' ilk defa eşiyle birleşmede bulunmuştur.

Ulaştığımız rakamları, Kinsey ve Cosmo'nun sonuçları ile karşılaştırdığımızda:

Kinsey: İlk defa nişanlılarıyla birleşmede bulunan kadınlar: % 46

Hem nişanlıları hem de başka erkeklerle birleşmede bulunan kadınlar: % 41

İlk defa nişanlıları dışındaki erkeklerle birleşmede bulunan kadınlar: % 13

Cosmo ve Anketimiz: İlk defa erkek arkadaşları ile birleşmede bulunan kadınlar: % 64

Cosmo Raporu ile aynı orana ulaştığımızı görmekteyiz. Buradan çıkan sonuç, örneklemimize dahil kadınların çoğunun, 1980'lerin Amerikan kadınına benzer biçimde ilk cinsel birleşmelerini kocalarıyla değil, erkek arkadaşlarıyla yaşadıklarıdır.

Araştırma sürecinin başlangıcında, "Yüksek öğrenim görmüş kadınlar ilk cinsel birleşmelerini 21 yaşından sonra ve erkek arkadaşlarıyla yaşamaktadırlar." şeklinde bir hipotez oluşturmuştuk. Anketlerimize katılan kadınların % 60,7 ile çoğunluğu, ilk cinsel deneyimlerini 21 yaşından sonra yaşamışlardır ya da birleşmede bulunmamışlardır. % 64,4'e tekabül eden bir çoğunluk da ilk cinsel eşlerinin erkek arkadaşları olduğunu ifade etmiştir. Dolayısıyla oluşturduğumuz hipotez desteklenmektedir.

Kadınların Düşünceleri:

İlk cinsel birleşmenin olumlu ya da olumsuz sonuçlarının ömür boyu duyulacağı muhakkaktır. Bu deneyim hakkında ne düşündüklerini sordüğümüz kadınların % 28,2'si hoşlandığını belirtirken, % 26,1'i kötü, ağırlı ve zevksiz bir olay olarak tanımlamış ya da beklediğini bulamadığını ifade etmiştir. % 45'lik kesim ise ne iyi ne kötü olarak değerlendirmiştir.

Sayıda az da olsa bu deneyimi iyi tanımadığı biriyle yaşadığını belirten 8 kişi ve daha da kötüsü bir aile yakınıyla yaşadığını belirten 2 kişi bulunmaktadır. İlk cinsel birleşmesini bir aile yakınıyla yaşadığını belirten iki kadından biri, 12-14 yaş arasında bunu yaşamış olup, ağırlı bir olay olarak nitelemiştir. Böyle küçük bir yaş döneminde, kendisiyle cinsel birleşmede bulunan kadının aile yakını tarafından kandırıldığı ya da zorlandığı açıktır. Diğer kadın ise 15-21 yaş arasında bunu yaşamış olup, çok zevkli değildi ama kötü de değildi demektedir. Söz konusu kadının koşullarını, aile yakını ifadesiyle tam olarak kimi anlatmak istediğini bilemeyeceğimiz için bunu yorumlamak zordur, ancak ilişkide zor kullanma olmadığı açıktır.

Bekaret Kavramı:

İlk cinsel birleşme konusunda bulduğumuz rakamlar aslında kültürümüzün cinselliğe bakışına dair bir ipucu sunmaktadır. Öncelikle, kadınların cinsel birleşme ve yakınlaşmaları (öpüşme-sevişme) birbirinden ayırdıkları, erkeklerle yakınlaşmada bulunmakla birlikte, birleşme konusunda daha temkinli davrandıkları anlaşılmaktadır. Zira, yukarıda belirttiğimiz gibi cinsel yakınlaşma yaşı 15-21 iken, cinsel birleşme yaşı 22 yaş ve sonrasına denk gelmektedir. Bu durumun en önemli nedeni bize göre bekaret olgusudur.

Bu kavramı kadınların nasıl gördükleri, bunu ne derece içselleştirdikleri ya da kendi pratiklerini ne şekilde yönlendirdiklerini saptamak önem taşımaktadır. Bekaret kavramı hakkındaki düşüncelerini sorduğumuz kadınlardan 55'i (% 32,4) bekaret konusunu evlilikle birlikte değerlendirerek yanıt vermişlerdir. Dolayısıyla, her ne kadar katılımcılar, yüksek öğrenim görmüş ve büyük şehirlerde yetişmiş olsalar da, üçte bir gibi büyük denebilecek bir kesimde geleneksel düşüncenin etkileri gözlenmektedir.

Bekaret kavramının yalnız ülkemizde değil, Batıda ya da İslam dünyasında da erkekler ve kadınlar için ayrı anlamlara geldiği açıktır. Bu konuda Boris, Janus'un, Cinsel Davranışlar Üzerine Raporu'nun bir bulgusunu örnek olarak vermektedir. Buna göre, 18-26 yaş arasındaki katılımcıların % 87'si kadınlar ve erkekler arasındaki çifte standartın hala varolduğunu, bekaretin, hala kızların korumaları gereken, erkeklerin ise kaybetmek için uğraştıkları bir şey olduğunu düşünmektedir (Boris, 2001:21). Faslı yazar Guessous da, bir çok kadının evlenecekleri erkeklerle dahi, evlenmeden önce cinsel birleşimde bulunmadığını, erkeğin vücudunu kolay teslim eden kadından çabuk bıkaçağı şeklinde yerleşmiş bir inanç olduğunu, bununla birlikte, "nişanlı erkeğin düğünü beklerken başka kadınlarla cinsel ilişkiye girmesi"nin genç kızların, özellikle de ailelerinin gözünde normal karşılandığını belirtmektedir (Guessous, 1998 : 73-74).

Günümüzde, medikal alandan bazı yazarlar dahi, dinsel görüşlerinin etkisinde kalarak, bekaret konusunda "ikiyüzlü" bir tavrı benimsemektedirler. Bu yazarlar, bekaretin her iki cins için de önemli olduğunu, hem kadın hem de erkeğin evlenmeden önce cinsel ilişkiden kaçınması gerektiğini belirtmektedirler. Ancak kendi eserlerinde bile, gerçekte, kadına yönelik bir çifte standardın varlığı göze çarpmaktadır. Örneğin, Tarhan, bir taraftan, "Her iki cins için de cinsellik yaşanacak kişi, eşidir" derken, diğer taraftan halk arasında erkeklerin evlenecekleri kızlarda bekaret şartı aramadıklarının konuşulduğunu, ancak üniversite öğrencileri arasında yapılan araştırmalarda "genç erkeklerin, evlenmeden önce karşı cinsle istedikleri gibi yaşadıkları, fakat evlenecekleri zaman, kimsenin elinin dahi değmediği bekar bir karşı cins istedikleri ortaya çıkmıştır" ifadeleriyle konuyu bitirmekte, bu durumu eleştirmek yerine, genç kızlara gizli bir tehdit savurmaktadır (Tarhan, 2005: 44). Saygılı, bir taraftan "Hem dinimize hem de geleneklerimize göre, bekaret eşe sunulan bir hediyedir ve öyle olmalıdır" derken takip eden cümlede "Bu yüzden kızlık zarının önemi vardır" demektedir. Bir erkeğin "bakire karısının kilidini açan ilk kişi olması"nı **ayrıcılık** olarak değerlendirirken, bir kadının "kocasıyla beraber olan ilk kişi" olmasını **güzellik** olarak değerlendirmekte, bundan sonra "kızlık zarını tamir ettirerek evlenen" kızların hatalarını sıralamaktadır. Bu kızların yapmaları gerekenin "onları oldukları gibi kabul eden anlayışlı bir erkekle" evlenmek

olduğunu, erkeğin kabul etmemesi durumunda erkeğe hak verilmesi gerektiğini belirtmektedir (Saygılı, 2004: 36-37). Tarhan ve Saygılı'nın bu tezlerinin, modern tıp ve sosyal bilimlerde kabul edilen görüşler olmaktan ziyade, şeriata uygun görüşler olduğu açıktır.

Hastrup'un belirttiği gibi, objektif biyolojik bir gerçek olan bekaret, sübjektif kültürel bir kategoriye dönüştürülmekte, kadın vücudu ve kadın cinselliği, kadın kimliği için temel semboller olarak alınıp, kadının kendini vücudu üzerinden tanımlaması beklenmektedir (Hastrup, 1993 : 47). Ancak burada üzerinde durulması gereken bir konu daha vardır. Bazı yazarlar, kızlık zarının vajinayı enfeksiyonlardan koruma gibi bir işleve sahip olduğunu savunarak, önemini vurgulamaktadırlar. Kanaatimize göre, bu düşüncenin de, çıkış noktası farklı olmakla birlikte, ulaştığı sonuç aynıdır, yani kızlık zarına bu defa sağlıkla ilgili bir önem atfedilmekte ve üstü kapalı bir biçimde genç kızlara olabildiğince çok "bakire" kalmaları uyarısında bulunmaktadır, aksi takdirde sağlıkları tehlikededir. Gerçekte, kızlık zarının fizyolojik işlevleri bilinmemektedir (Kocatepe, 2003 : 62, Haeberle, 1997 : 60). Bakire kadınların, daha az enfeksiyona yakalanmalarının nedeni, cinsel ilişkide bulunmadıkları için cinsel yolla bulaşan hastalıklara yakalanmamalarıdır. Dolayısıyla, hem kızlık zarına kültürel anlamlar yüklenmesinin, hem de sağlıkla ilişkilendirilmesinin tutarsız ve anlamsız olduğu açıktır. Bunun karşısındaki yazarlar, ne sebeple olursa olsun, bilimsel değil, dinsel görüşlere sahiptirler.

Bekarete ilişkin olarak bahsedilmesi gereken bir diğer tutum da sessiz kalmaktır. Örneğin, doktor Poroy, bekaret konusunda, "cinsellikle ilgili toplum yargılarına tıbbi seksoloji açısından baktığımızda, onları olduğu gibi kabul etmek en uygun davranıştır" demektedir ve gençlere içinde buldukları toplum katmanında bakireliğe verilen değere uymaları halinde başlarının ağrımayacağını hatırlatmaktadır (Poroy, 2006 : 38). Kadını aşağılayan düşünce ya da durumlar karşısında bilimin sessiz kalması, onaylamak anlamına gelmektedir, zira Poroy da, bu durum karşısında genç kızlara sadece içlerinde buldukları toplumun bekarete ilişkin değerlerine uymalarını öğütlemekte, hiçbir eleştiri getirmeyerek, yalnızca varolan olumsuzluğun devam etmesine katkıda bulunmaktadır.

Cinsel Gelişim (Sorular 24-30)

Anne-babanın Tavrı (Soru 24)

Katılımcıların yaklaşık dörtte biri, ebeveynlerinin, cinsellikleriyle ilgili tavırlarını çok katı, kuralcı ve denetleyici olarak belirtirken, yine dörtte biri serbest olarak belirtmektedir. Kalan yarıya yakın kısım ise ebeveynlerinin duruma göre kuralcı olduğunu ifade etmiştir. Burada sorulması gereken soru anne babaların ne şekilde davranarak çocuklarının cinsel gelişimlerine yardımcı olacaklarıdır ve bunun yanıtı da ne çok katı, ne de çok serbest olmaktır. Conrad ve Milburn, araştırmalarına göre, hem katı ve cezalandırıcı ebeveynliğin, hem de fazla serbest ebeveynliğin kendi cinsel kimliğiyle ilgili çok az bilgiye sahip yetişkinler yarattığını ve yetişkinlikte cinsel aşırılığa götürebildiğini kaydetmişlerdir (Conrad , Milburn, 2005:81-82).

İlk Mastürbasyon (Sorular 25-26)

Cinselliği keşfetmeye doğru bir başlangıç olarak görülen mastürbasyonun ilk kez kaç yaşında yapıldığı uzun süre bir araştırma konusu olmuştur. Günümüzde, fetusların anne karnında mastürbasyon yaptıkları bilinmektedir. Chalker, hem erkek hem de dişi fetusların, mastürbasyon yaparak orgazm olduklarının, jinekologlar tarafından ultraviyole testleriyle gözlemlendiğini belirtmekte, dolayısıyla mastürbasyonun yaşam kadar eskiye dayanan, doğal bir etkinlik olarak görüldüğünü kaydetmektedir (Chalker, 2005: 103). Yurdanur, kendi kendini doyuma ulaştırmanın biyolojik bakımdan zararlı olmadığı gibi doğaya aykırı bir davranış olmadığını asıl zararlı olanın “mastürbasyonun zararlı olduğu” iddiasıyla çocuğun suçluluk kompleksine sürüklenmesi olduğunu ifade etmiştir (Yurdanur, 1999:119). Polonsky de, mastürbasyonun “yetişkinliğe geçiş, kişinin cinselliğini tanıması ve bedeninden zevk almayı öğrenmesi için gerekli bir etkinlik olarak” kabul edilmesi durumunda “kişinin cinsel yaşamının ileride sağlıklı olmasında çok büyük yararları” olacağını belirtmektedir (Polonsky, 1997 : 120).

Araştırmamızda, mastürbasyon, başlama yaşı ve hissedilen duygular bakımından değerlendirilmiştir. Örneklem grubunun % 30'a yakını hiç mastürbasyon yapmadığını belirtmiş, 8 kişi de bu soruyu yanıtlamamıştır. Kanaatimize göre, yanıtlamamanın üç nedeni olabilir. Biri böyle bir soruyu itici bulmak ya da utanmak, bir diğeri yapmamış olmak, üçüncüsü ise nasıl bir davranış olduğunu bilememektir.

Mastürbasyon yaptığını belirten kadınların % 30'a yakınının cinsel yakınlaşma yaşına paralel biçimde 15-21 yaşları arasında kendi kendini tatmin davranışında buldukları anlaşılmaktadır. Daha erken yaşlarda mastürbasyon yapanların oranı % 30'dan biraz fazla iken, oransal olarak % 10'u aşan 19 kadın ise geç denebilecek bir yaşta (22 yaşından büyük) mastürbasyon yapmıştır. Bu bulguları 1980'lerin Amerikasını temsil eden Cosmo Raporu'nun bulgularıyla karşılaştırsak;

Cosmo:20 yaş ve öncesinde mastürbasyon yapan kadınlar: % 75

20 yaşından sonra mastürbasyon yapan kadınlar: % 14

Hiç mastürbasyon yapmamış kadınlar: % 11

Anketimiz: 21 yaş ve öncesinde mastürbasyon yapan kadınlar: % 61,1

22 yaşından sonra mastürbasyon yapan kadınlar: % 11,7

Hiç mastürbasyon yapmamış kadınlar: % 27,2

Görüldüğü gibi, anketimizde yaş diliminin 21 olarak daha yüksek alınmasına rağmen, katılımcıların ilk mastürbasyon yaşları daha büyüktür. Ayrıca hiç mastürbasyon yapmayan kadınlar da oransal olarak Cosmo'dan yüksektir.

Bu sonuç, bir taraftan, kültürümüzün mastürbasyona olumsuz baktığını gösterirken [yüksek öğrenim görmüş, büyük şehirlerde yaşayan kadınların % 40'a yakını, ya hiç mastürbasyon yapmamış, ya da geç denebilecek bir dönemde (22 yaşından sonra) yapmıştır], bir taraftan da kadınların çoğunun, mastürbasyonun yasak ve tabu olmasına aldırış etmediklerini göstermektedir. Araştırma sürecinin başında kurduğumuz "Yüksek öğrenim görmüş kadınların çoğu mastürbasyon yapmaktadır" hipotezi, kadınların % 72,8'inin mastürbasyon yaptığını dair bulgumuzla desteklenmiştir.

İlk defa mastürbasyon yaptıklarında neler hissettiği sorulan kadınlardan yaklaşık % 24'ü bu durumdan utandığını ve rahatsız olduğunu belirtmiştir ki, bu oranın içinde ilk mastürbasyonu zevkli ya da ilginç bulanlar da vardır. Diğer yanıtını işaretleyerek yorumda bulunanların çoğu da mastürbasyon konusunda olumsuz düşüncelerini ifade etmişlerdir. Bu bulgular, yasak ve tabu anlayışıyla da paralel olup, ebeveynlerin konuya bakışının da bir göstergesidir ve kısa dönemde çözülebilecek bir sorun gibi görünmemektedir. Adler, çocuklarda cinsel işlevin ilk aşamasının olağan davranışının mastürbasyon olduğunu, çünkü çocuğun henüz ikinci aşamayı (farklı cinsten biriyle cinselliği yaşamak) yaşayacak çağa gelmediğini, ancak insanlık aleminin gerek gizli gerek açık tavır ve düşünceleriyle ikinci aşamanın gelişmesinden yana olduğu için, mastürbasyona toplumsal olarak her zaman karşı çıkıldığını ve çıkılacağını belirtmektedir (Adler, 1999: 87-88).

Partner Sayısı (Sorular 27-28)

Bilindiği üzere Batı'da genç kadınlar arasında cinselliğe eskiye nazaran daha erken başlama ve daha çok kişiyle ilişkide bulunma eğilimi artmaktadır (Orenstein, 2000 : 25).

Anket grubumuz için böyle bir eğilim olup olmadığını araştırdığımızda, yüksek öğrenim görmüş kadınlarımızın % 52,4'ü, 2-5 kişi ile cinsel yakınlaşmada bulunmasına rağmen aynı sayıda kişiyle cinsel ilişkide bulunan kadınların oranı % 35,8'e düşmektedir. Aynı şekilde 6-15 kişiyle cinsel olarak yakınlaştığını ifade eden kadınların oranı % 14 iken, 6-15 kişiyle cinsel ilişkide bulunan kadınların oranı % 9,9'a düşmektedir. Ömürleri boyunca yalnız bir kişiyle cinsel anlamda yakınlaşan kadınlar oransal olarak 23,2'ye denk gelirken, ömürleri boyunca yalnız bir kişiyle cinsel ilişkide bulunan kadınlar oransal olarak % 31,5'dir. Bu sonuçlar ilk olarak kadınların cinsel yakınlaşma ile cinsel birleşmeyi ayırdıkları ve cinsel birleşme konusunda daha dikkatli davrandıklarını göstermektedir. Kadınlar nispeten daha rahat cinsel yakınlaşmada bulunmakla birlikte, cinsel birleşmeyi daha ciddi görmektedirler.

Bulgularımızı Cosmo ile karşılaştırdığımızda:

Cosmo: % 10 _____ 1 partner	Anketimiz: % 31,5 _____ 1 partner
% 28 _____ 2-5 partner	% 35,8 _____ 2-5 partner
% 22 _____ 6-10 partner	% 9,9 _____ 6-15 partner
% 25 _____ 11-25 partner	% 1,9 _____ 16-30 partner
% 15 _____ 25 ve üzeri	

Anketimize katılan kadınların 1980'lerin Amerikan kadınına göre daha az erkekle beraber olduğu anlaşılmış olup, sonuçlar daha muhafazakar bir toplumu işaret etmektedir.

Cinsel Taciz ve Baskı (Sorular 29-30)

Kadın bedeni üzerindeki egemenlik, erkek egemen toplumsal mekanizmalarla belirlendiği için, cinselliği de güce ve sahip olmaya dayanan düşüncelerden ayırmak imkansız hale gelmektedir. Bunun bir tezahürü de, erkeğin cinsel ihtiyaçlarının tatmin edilmesi amacıyla kadınların taciz edilmesidir. Anket uygulanan 170 kadın içinde 165'i sokakta, toplu taşıma araçlarında, işyerinde, okulda ya da evde sözlü yada fiziksel olarak tacize uğradığını belirtmektedir, dolayısıyla tacizin yaygınlığı anketimizle de kanıtlanmaktadır. Bu durum aynı zamanda tacizin doğal karşılandığının da bir göstergesidir. Cinselliğin, şiddet ve baskıyla bağlantılı erkek egemen yönünü biraz

daha ortaya çıkarabilmek amacıyla kadınlara cinsellikle ilgili hatırladıkları olumsuz bir durum olup olmadığı sorulmuştur. Kadınların % 30'u (51 kişi) cinsellikle ilgili olumsuz, üzümlere hatırladıkları olaylar olduğunu ifade etmişlerdir. Bu olaylar, cinsel eşlerinin kaba laf ve davranışlarından, kandırılarak veya zorla yapılan cinsel ilişkiye, mastürbasyon yaparken yakalanıp cezalandırılmaya kadar değişmektedir. Özellikle 9 kadının kendileriyle kandırılarak veya zorla cinsel ilişkide bulunduğunu belirtmeleri, cinsel şiddetin açık görünümü olarak dikkat çekicidir. Bu iki sorunun bulgularıyla birlikte, toplumumuzdaki erkek egemen, cinsiyetçi yapı da açıkça gözler önüne serilmektedir.

Cinsel Bilgi Düzeyi (Sorular 31-39)

Cinsel bilgi gibi içeriği çok geniş olan bir konuda, anket vasıtasıyla tam olarak ölçüm yapmak mümkün görünmese de, önemli konularda bazı sonuçlara ulaşılmıştır. Bu konuları, adet görme, cinsel birleşme, genital organlar ve mastürbasyon başlıkları altında sıralayabiliriz. Şunu da belirtmek gerekir ki, bu sorulara verilen yanıtlar sadece kadınların bilgi düzeyinin değil, aynı zamanda cinselliğin algılanışına ilişkin toplumsal-kültürel ortamın da göstergeleridir.

Adet Görme(Regl, Menstruasyon) (Soru 31)

Menstruasyon, birçok kültürde [örneğin İslam dünyası (Kur-an,1990:36), örneğin çingeneler (Lehti, Mattson, 2001: 445,447) vs.], kirli ve/veya bir hastalık olarak görülmektedir. Regl dönemindeki kadınların çeşitli rollere uygun olmadıkları, bazı işleri yerine getiremeyecekleri düşünülmektedir. Ancak biyolojik nedenlerle, kadınların üstlendikleri herhangi bir işi yerine getiremeyeceklerine inanmak için bir neden yoktur. Laws, kadınların ne hormonlarının kontrolü ele geçirdiği hastalık dönemlerini (adet öncesi sendromu (PMT) ve regl), ne de bu tür dönemlerin izlediği, normal dönemleri (döngünün ortaları) yaşamadıklarını belirtmekte, menstruasyonun kadınların varlığının bir parçası olduğunu belirtmektedir (Laws, 1993 : 387). Asso da menstruasyonun, kadının üretkenliği bağlamında ele alınmasını, menstruasyondan bir iki gün öncesinden başlayıp, kanamanın sona ermesi ile biten bir dönem olarak görülmemesi gerektiğini, çünkü kadının üretken olmasından kaynaklanan değişim döngüsünün bütün dönemde devam ettiğini, dolayısıyla menstrüel dönemin de kadınların katlandıkları bir yük değil, yalnız kadınların sahip oldukları bir içsel ortam olduğunu ifade etmektedir (Asso, 1983:169).

Menstruasyona dair bahsettiğimiz türde olumlu görüşler yaygınlaşmakla birlikte, kültürün, özellikle de dini görüşlerin, kadınların bu konudaki düşüncelerine etkilerini saptamak önem taşımaktadır. Anketimizde, adetın kadın bedeninin fizyolojik bir işlevi mi yoksa bir hastalık mı olduğu sorulmuş olup, “adet kadınlara özgü bir hastalıktır” yanıtını veren 18 kadının olduğu saptanmıştır. Bu rakamın düşük (% 10 dolayında) olması sevindirici bir gelişme olarak görülebilir, ancak diğer taraftan, az da olsa halen eğitimli kadınlar içinde adet görmenin bir hastalık olduğunu düşünenlerin bulunması çarpıcıdır.

Menstruasyona bakışı etkileyen bir faktör de, kız çocuğa, menstruasyon öncesinde aile içinde bilgi verilip verilmediğidir. Yurdanur, kız çocuğun, adet kanamasına hazırlıklı olmaması durumunda ruhsal sarsıntı geçirebileceği, korku ve utanç hissedebileceğini belirtmektedir (Yurdanur, 1999:124). Anketimize katılan kadınlara menstruasyon öncesinde bu konuda bilgilendirilip bilgilendirilmedikleri sorulmuş, 170 kadından 47’si (% 28) adet gördükten sonra bu konuda bilgi sahibi olduğunu ifade etmiştir ki, bu durum, aile ve toplumda cinselliğe ilişkin katı tutumların cinsel bilgi aktarımını da olanaksız kıldığını göstermektedir. % 28 rakamı, bir yanılla kız çocuklarına bilgi vermeyen annelerin oranını da göstermektedir ve kanaatimize göre, bu anneler, menstruasyonu saklanması gereken bir durum, hastalık gibi gördükleri için çocuklarını bu konuda bilgilendirmemişlerdir. Bu açıdan bakıldığında, aslında kuşaklar arasında bir gelişimi de görmek mümkündür. Çünkü 47 kadın, adet gördükten sonra bilgi sahibi olmasına rağmen, adetın bir hastalık olduğunu düşünen 10 kadın vardır.

Periyodik kanama konusundaki bilgilerde kuşak farklılığını araştırmak üzere Özarlan’ın, Mimar Sinan Üniversitesi’nden 18 bayan öğrenci, anneleri (14 anne) ve anneanneleri (4 anneanne) ile yaptığı çalışma da kanaatimizi desteklemektedir. Adet görmeyi, ilk kuşaktaki 18 öğrenciden 5’i, ikinci kuşaktaki 14 anneden 6’sı, üçüncü kuşaktaki 4 anneanneden 3’ü “hasta olmak” olarak ifade etmektedir. Görüldüğü üzere, yeni kuşakta adet görmeyi hastalık olarak tanımlayan kadınların oranı düşmektedir (Özarlan, 2003:148-150). Bu araştırmadan da yola çıkılarak, eğitim ve bilinçlenmeye paralel olarak zaman geçtikçe kadınların menstruasyonu daha doğru değerlendirecekleri düşünülebilir.

Cinsel İlişki (Sorular 33-35)

Cinsel ilişkinin gerekli bilgi ve bilince sahip olarak yaşanmasının öneminden bahsetmiştik. Cinsel ilişkinin kadınlar ve erkekler için farklı anlamlar taşıdığı ve tüm

risklerin kadın üzerinde olduğu düşünülürken konunun önemi daha açıkça ortaya çıkmaktadır. Ancak, cinsel ilişki konusunda ne zaman bilgi sahibi olduğu sorulan kadınlardan 23'ü (% 13,8) cinsel ilişkiden sonra bilgi sahibi olduğunu belirtmiştir. Sayıca az da olsalar, yine bu kadınların statüleri göz önünde bulundurulursa, kanaatimize göre bu yüksek bir rakamdır. İlişkiye girdikten sonra bilgi sahibi oldukları için bu kadınların erken yaşlarda ilişkide buldukları düşünülmüştür. Bunu tespit etmek için bu 23 kadının ilk cinsel ilişki yaşlarına bakıldığında, 13'ünün, 15-21 yaş arasında, 8'inin, 22-26 yaş arasında, hatta birinin de 26 yaşından sonra cinsel ilişki yaşadığı görülmüştür. Dolayısıyla bilgisizliğin, tamamıyla erken yaşta cinsel birleşme yaşamaktan kaynaklanmadığı, üniversiteden mezun olmuş ileri yaş grubunda bile bilgisizliğin devam edebildiği anlaşılmıştır. Bu konuyu pekiştirmek amacıyla kadınlara cinsel ilişki konusundaki ilk bilgilerini nereden öğrendikleri de sorulmuş, kadınların temel bilgilendirme kaynaklarının kız arkadaşlar (% 32) ve basın yayın (% 23,7) olduğu saptanmıştır. % 13,6'lık bir grup da hem kız arkadaşlarını hem de basın yayını kaynak olarak göstermiştir. İlk bilgileri ailesinden alan sadece 16 kadın (% 9,5) vardır. Hatta ilk bilgileri evlilik sonrasında eşinden edinen yüksek öğrenimli kadınlarımız (10 kişi-% 5,9) bile bulunmaktadır. Açıkça görüleceği üzere kadınlar için temel bilgi kaynakları kız arkadaşlar ve basın yayın olmaktadır ki, bu kaynaklardan edinilen bilgilerin de çok güvenilir olmadığı açıktır.

Araştırma hipotezlerimizden “Yüksek öğrenim görmüş Türk kadınları cinsel ilişki konusundaki ilk bilgilerini kız arkadaşlarından ve basın yayından öğrenmektedirler” bu bulgularla desteklenmektedir, zira kadınların toplamda % 69,3'ü ilk bilgilerini bu kaynaklardan almaktadırlar.

Genital Organlar ve Mastürbasyon (Sorular 37- 40)

Cinsel bilginin bir parçası da kadınların bedenlerini tanımasıdır. Bunun için sadece sağlık ansiklopedilerine ya da kitaplara başvurmanın yeterli olmayacağı ortadadır. Bu anlamda kadınların özellikle genital organlarına bakmaları, kendi genital organlarını tanımaları önemlidir. Bir ayna yardımıyla genital organlarını inceleyip incelemedikleri sorulan kadınların yalnızca % 52,4'ü bu şekilde inceleme yaptığını belirtmiştir. Oransal olarak yarısından az da olsa, kalan (% 47,6) 81 kadının bu merakı hissetmemesi ilginç bulunmuştur. 2 kadın da ilginç bir şekilde “Bana dinen uygun gelmediği için bakmadım” yanıtını vermiştir.

G Noktası:

İlk defa 1950'de, Ernst Grafenberg adlı bir jinekoloğun sözünü ettiği, 1980'den sonra ona atfen G Noktası olarak adlandırılan vajinal girişten 1/3 mesafede ön vajina duvarında (idrar deliğinin arkasında) bulunan yüksek duyarlılığı olan bölgeyi ifade etmektedir. Genel olarak kabul görmekle birlikte, literatürde halen G noktasına ilişkin tartışmalar ve araştırmalar devam etmektedir. Bazı jinekologlar böyle bir noktanın olmadığını ileri sürmektedirler. Örneğin, Dr. Colm O'Mahony, böyle bir noktanın ya da yerin varlığı konusunda şüphe ettiğini çünkü binlerce vajinayı muayene etmesine rağmen bir şey görmediğini söylemektedir (O'Mahony, 2002:466). Dr. Hines, bu konudaki destekleyici kanıtlara dair çalışmaların çok az olduğunu, bu çalışmaların da davranışsal ya da ejakülasyon temelli olduğunu belirtmektedir. Hines'e göre, Ladas, Whipple ve Perry'nin çalışması⁶ anekdotlara dayanmaktadır. Anekdotların dışında yalnızca iki çalışma vardır, bunlarda da toplamda 12 kadının 5'inde G noktası bulunmuştur. Daha büyük örneklerde de duyarlı bir bölge bulunsa da, bunun gerçek bir kanıt olamayacağını, çünkü vajinanın herhangi bir bölgesinin de duyarlı olduğunu (anatomik olarak farklı olmadığını) ve doğru uyarım ile orgazma ulaşılacağını belirtmektedir. G noktasının varlığına kanıt olarak gösterilen, kadınların ejakülasyonu konusunda da, bu ilişkinin anatomik olmadığını ifade etmekte, yüksek duyarlı bir noktanın olabilmesi için sinir uçları ağının olması gerektiğini, ancak yapılan çalışmalarda buna rastlanmadığını eklemektedir (Hines, 2001 : 359-362). Levin de, ön vajina duvarında G alanıyla birlikte en az üç erojen bölge (Halban dokusu, üretra, klitoral doku) olduğunu, bu bölgedeki bir uyarımın üçünü de etkileyeceğini, dolayısıyla sözde G noktasından ziyade (erogenous complex) erojen bütün olarak ele almak gerektiğini söylemektedir (Levin, 2003 : 118).

G noktasını savunanlardan Sayın, bunun cinsel yönden uyarılmamış kadınlarda noktanın ortaya çıkmayacağını, plato evresinin sonuna doğru fark edilebileceğini, dolayısıyla jinekolojik muayenede G noktasının saptanmasının mümkün olmadığını ifade etmektedir (Sayın, 1993 : 105) Ayrıca, bu noktanın, embriyonal bir prostat kalıntısı olduğu, uyarılmasının kadınlarda prostat sıvısına benzer bir sıvının orgazm anında idrar yolundan boşalacağı ve kadınların bir kısmında bu noktanın olduğu belirtilirken (Sayın, 1993 : 35,36, Ladas, Whipple, Perry, 1982), Chalker, dişi prostatın ve kadınların ejakülasyonunun gerçek olduğunu, boşalmanın kaynağında paraüretal

⁶ Ladas, Whipple ve Perry'nin çalışması, "The G Spot and Other Recent Discoveries About Human Sexuality" (G Noktası ve İnsan Cinselliği hakkındaki Diğer Keşifler) adıyla 1982 tarihinde yayınlanarak, çok satanlar arasına girmiş, 19 dile çevrilmiştir (Melby, 2003: 1-4) Bahsedilen çalışmanın Türkçe çevirisi yoktur.

bezlerin olduğunu yazmaktadır (Chalker, 2005:21,91-93). Everaerd ve diğerleri, yapılan tüm çalışmaların ön vajina duvarının ve saat 12 yönündeki iç kesimin duyarlılığını teyit ederken, G noktası duyarlılığı hakkındaki raporların da, en azından bazı kadınlar için daha yoğun uyarılma ve orgazmı kaydettiğini, bunun da boşalmaya neden olabildiğini yazmaktadır (Everaerd ve diğ., 2000: 107). Poroy da, G noktasının, yerini tarif ettikten sonra, 2 cm. çapında duyarlı bir bölge olduğunu, bu bölgeye yapılan masaj sonucunda, uyarılma ve ejakülasyonun gerçekleştiğini belirtmektedir (Poroy, 2006 : 351).

Bu bilgilerden de görüleceği üzere, henüz bilim dünyasında, G noktası konusunda tamamen görüş birliğine varılamamış olmakla birlikte, çoğunluğun görüşü, olduğu yönündedir. Bu bakımdan da, G Noktasının, varolduğuna dair çalışmalar bize daha doğru/açıklayıcı görünmektedir. Bu görüşümüzü de test etmek üzere, örneklem grubununa, G noktasının tanımı yapılarak, kadınlarda böyle bir noktanın olup olmadığı sorulmuştur. Alınan yanıtlar ilginçtir, çünkü soruyu yanıtlayan kadınların % 50'si "G noktası var, kendimden biliyorum" şıkkını işaretlemiştir. Kendi genital organlarını bile incelemeyen ve mastürbasyon oranı yüksek olmayan bir grupta bu kadar çok kişinin kendi vücutlarında G noktasını bulmuş olmaları olası görünmemektedir. Anketlerin değerlendirme aşamasında her anket ayrı ayrı kendi içsel tutarlılığı bakımından da değerlendirildiği için "Evet var. Kendimden biliyorum" şeklinde yanıt veren bazı kadınların bu soruyu anlamadıkları, hatta bazı kadınların G noktası ile klitoris başını karıştırdıkları anlaşılmıştır. 44 kadın (% 27,5) G noktasını duymakla birlikte kendinde denemediğini belirtmektedir. İlk planda bu durum ilginç görünse de, bunun nedeni, bu konuda Türkçe yazılmış kaynakların sınırlılığı olabilir. Zira, 25 kadın da (% 15,6) G noktası için kendi vücudunda arama yaptığını ve bulamadığını belirtmektedir.

Mastürbasyon:

Tartışmanın ilk mastürbasyonla ilgili bölümünde, çocuklukta yapılan mastürbasyonun doğal ve ileride cinsel sağlığı olumlu etkileyecek bir eylem olduğuna uzmanlardan referanslar vererek kısaca değinmiştik. Mastürbasyon, aynı zamanda, yetişkinlikte ve ömür boyu, kişiler bir cinsel eşe sahip olsun ya da olmasın, uzmanlar tarafından sağlık gerekçeleriyle salık verilen bir etkinliktir. Bu gerekçelere baktığımızda; Öncelikle, mastürbasyonun dokuların özelliklerinin korunabilmesi sağlayan bir korunma mekanizması olduğu, cinsel organın ereksiyona geçebilmesi için gerekli, oksijeni bol kanı taşıma işlevi gördüğü belirtilmektedir (BÜREM, 2001: 22). Chalker, mastürbasyonun, stresi, aybaşı kramplarını azaltabildiğini, endorfin gibi çeşitli hormonların salgılanmasıyla kişiye mutluluk hissi verdiğini, hatta uzun dönemde yeteri

kadar orgazma ulaşırsa kalp damarlarına "idman yaptırıldığını" belirtmektedir (Chalker, 2005:111). Shulman ve Home, mastürbasyonun, kadınların, cinselliğin amacını, (heteroseksüel ilişkilerin çoğundaki üreme, performans ya da başarı yani orgazma ulaşma yerine), zevk almak olarak yeniden tanımlayabilecekleri, bağımsızlıklarını artıracak bir etkinlik olduğunu söylemektedirler. Aynı zamanda kendi yaptıkları klinik çalışma ile de, mastürbasyonun kadınların vücut imajına olumlu bir bakış sağladığının, vücutlarını sevmelerinin pratik bir yolu olduğunun bir kez daha görüldüğünü kaydetmişlerdir (Shulman,Home, 2003: 262-269).

Yüksek öğrenim görmüş kadınların ne ölçüde bu literatürden haberdar olduğu, mastürbasyonu sağlık açısından gerekli bir davranış olarak görüp görmedikleri saptanmak istenmiştir. Mastürbasyon konusundaki görüşleri sorulan kadınlardan yalnızca % 29,5'i (49 kişi) sağlıklı ve gerekli bir davranış olarak tanımlamışlardır. 7 kadın hem normal hem sağlıklı bulurken, çoğunluk (% 60,2 ile 100 kişi) "normal" olduğunu ifade etmiştir. Sonuçlar, kadınlarımızın yüksek öğrenim görmekle birlikte, bu literatürden habersiz olduklarını göstermektedir, hatta kendi kendini tatmin davranışını anormal gören bir kesim (% 10,2) dahi vardır.

Cinsel Davranışlar Ve Düşünceler (Sorular 41-66)

Cinsel Hayattan Memnunluk (Sorular 41-43)

Çok geniş olan bu konuda, kadınlara, öncelikle cinsel hayatlarından memnun olup olmadıkları sorulmuş, "Evet" diyenlerin oranı, % 35,5 bulunmuştur. "Genellikle" yanıtını veren kadınlar da 47 kişi olup % 27,6'yı oluşturmaktadırlar. % 32,3 oranındaki 49 kadın ise, cinsel yaşantısından ya hiç memnun olmadığını, ya isteksiz olduğunu, ya da bazen memnun olduğunu ifade etmektedir. Kadınların cinsel yaşantılarından memnun olmamalarının çok önemli bir nedeninin, kişilerden bağımsız olarak, cinselliğin içinde kurgulandığı erkek egemen yapı olduğunu düşünsek de, giriş bölümünde de belirttiğimiz gibi bu yapının bir unsuru olan iletişimsizlik de kadın cinselliğini olumsuz etkileyen bir faktördür. Bu bağlamda cinsel hayattan memnun olmama durumu ile eşler arasındaki iletişim bağlantısı araştırılmıştır. Sonuçlar, cinselliği, daha geniş anlamda ilişkileri konuşmaya kapalı kültürümüzün kadınların cinsel yaşamlarını ne şekilde etkilediğini açıkça göstermektedir. Utanma, korkma ya da karşı tarafça önemsenmeme gibi nedenlerle eşlerine isteklerini söyleyemeyen kadınların sayısı 21'dir. 25 kadın, eşlerinden duygusal beklentilerinin gerçekleşmemesi, eşlerinin bilgisizliği, eşleriyle olan kırgınlıklar, yorgunluk, stres gibi faktörlerden dolayı cinsel hayatından tam anlamıyla

memnun olmadığını belirtmektedir. Eşine isteklerini söylediğini ve eşinin çabaladığını, buna rağmen memnun olmadığını belirten de 17 kadın vardır. Bu durum aynı zamanda, giriş bölümünde bahsettiğimiz bilgisizlik ile ilişkilidir kanaatindeyiz.

Cinselliğin erkek egemen bir biçimde kurgulanmasının bir diğer göstergesi de kadınların eşlerinin tutum ve davranışlarıdır. Kadınların sevecekleri bir cinsel yaşam ile eşlerinin tutumları arasındaki ilişki araştırıldığında, 170 kadın içinde 60 kadın, eşlerinin kendilerine duygusal yaklaşmasını, dinlemesini, sadece kendi zevklerini düşünmemelerini, kendilerini cinsel birleşmeye zorlamamalarını ve yapmaktan hoşlanmadıkları cinsel eylemleri talep etmemelerini istediklerini belirtmiştir. Kanaatimize göre, sayının çokluğu başka açıklama gerektirmeyecek kadar dikkat çekicidir.

Cinsel Anlamda Aktif Olma (Sorular 44 ve 50)

Anderson ve Aymami, kadınların, önceden erkeklere reserve edilmiş olan toplumsal, politik, ekonomik rolleri daha büyük ölçüde üstlenmesiyle geleneksel toplumsal cinsiyet rollerinde değişiklikler olduğunu ve buna (önceleri erkeklerin ilk adımı attığı ve egemen olduğu) heteroseksüel ilişkilerde cinsel teması başlatmanın ve girişken olmanın dahil olduğunu belirtmektedirler (Anderson, Aymami, 1993 : 1). Bu bakışın ne ölçüde kabul gördüğünü tespit etmek için cinsel anlamda aktif olmanın göstergelerinden, cinsel yakınlaşmayı başlatma, araştırılmıştır. Kadınlara cinsel yakınlaşmayı kimin başlattığı sorulduğunda, % 65,5 ile 93 kişi, bazen kendilerinin, bazen de eşlerinin ilk adımı attığını belirtirken, % 30,3 ile 43 kadın da “genellikle” ve “her zaman” eşlerinin yakınlaşmayı başlattığını bildirmiştir. İlk adımı “genellikle” kendisinin attığını belirten yalnızca 5 kadın olup, ilk adımı “her zaman” kendisinin attığını belirten hiç kadın bulunmamaktadır. Buradan da görüldüğü gibi, yüksek öğrenim görmüş kadınların ilişkilerinde de oransal olarak yüksek olmasa da, aktif olmanın bir parçası olarak ilişkileri başlatmayı erkeğin görevi ya da sorumluluğu gibi algılama durumu vardır. Ancak bu durumun yalnızca kültürümüze özgü olduğunu düşünmek yanlış olur. İslam dünyasından bir yazar olan Guessous, yaptığı anketlerde gerek genç kızların, gerek evli kadınların dörtte birinin cinsel ilişkiye girerken önceliği ele almaya cesaret edemediklerini ve kadınların pek azının cinsel ilişkide pozisyon seçebildiklerini saptamıştır (Guessous, 1998:197-198). Shere Hite, Raporu'nda, kadınların özel alanda gösterdikleri fedakarlıkların, başkalarının yaşamına yardımcı olmalarının bir uzantısı olarak, cinsellikte de edilgin kaldıklarını, seks konusunda erkeklerin uzman olarak görülüp, asıl faaliyeti onların başlattığını ve yürüttüğünü, bu durumun kadınlara güç ve özerklik tanımadığını belirtmektedir (Hite, 1984 : 113).

Anketlerimizde, cinsel anlamda aktif olmanın başka bir göstergesi olan cinsel ilişkiadaki pozisyon ve yöntemlerin seçimi konusunda ise kadınlar için daha olumlu sonuçlara ulaşılmıştır. Buna göre, cinsel ilişkiadaki pozisyon ve yöntemlerin, eşler tarafından eşit ölçüde belirlendiği anlaşılmaktadır.

Cinsel İlişkiye “Hayır” Demek (Soru 49)

Erkek egemen cinsellik anlayışının genel olarak erkeğin cinsel ihtiyaçlarını tatmine yönelik, dolayısıyla penetrasyon merkezli olduğundan bahsetmiştik. Ayrıca, cinselliğin halen cinsel sağlıkla ilgili yayınlarda bile yalnızca penetrasyondan ibaretmiş gibi gösterildiğini, erkeklerin de bu konuyu bir güç ve kendini kanıtlama meselesi olarak gördüğünü açıklamıştık. Tüm bu bilgiler bağlamında, penetrasyonun erkekler tarafından daha çok istenmesi anlaşılabilir, ama kadınların kendileri istemeseler de, eşlerine bunu ifade etmekten çekinmeleri ya da bu konuda kendilerini baskı altında hissetmeleri kabul edilemez. Bu durumu araştırmak üzere kadınlara eşlerinin tepkisine yol açmamak için cinsel ilişkiyi reddetmekten çekinip çekinmedikleri sorulmuş, yanıt veren 142 kadın içinde 112’sinin (% 78,9) çekinmeden ilişkiyi reddettikleri anlaşılmıştır. 18 kadın (% 12,7) çekinerek de olsa “Hayır” demek, 5 kadın cinsel eşi öfkeli olduğu için “Hayır” diyememektedir. Dikkat çeken bir husus da, sayıca az olmakla birlikte, 6 kadının bu soruya “adet günleri dışında Hayır demek dinen uygun değildir” şeklinde yanıt vermesidir. Bu da dinsel inançların, yeri geldiğinde eğitim-öğretimi geçerek, kadınların davranışlarını ne düzeyde (kendi istekleri hilafına olsa da) etkileyebileceğini göstermektedir.

Yüksel, cinsellikte hayır diyememenin bir nedeni olarak kadınların duygularının ve cinselliklerinin iç içe geçmiş olmasını gösterirken, bir neden olarak da içselleştirilen cinsiyetçi ideolojiyi göstermekte, bu konuları tartışmamız gerektiğini söylemektedir (Yüksel, 1995:127). Hite da, kadınların erkeklerinin “sevgi”sini kaybetmekten korktuklarını belirtirken, bir taraftan da ekonomik bağımlılığın önemli bir gerekçe oluşturduğunu, evlilik içinde ise yasal yükümlülüklerin söz konusu olduğunu ifade etmektedir (Hite, 1984, 396-400).

Orgazm (Sorular 51 – 54)

Haeberle, Grekçede, ‘şehvetli heyecan’ anlamına gelen orgazmus sözcüğünden türeyen orgazmı, “cinsel heyecanın en üst noktasında aniden gelen kas ve sinir gerilimi ve boşalması” olarak tanımlamakta ve bunun insanın ulaşabildiği en yoğun fiziksel haz olduğunu belirtmektedir (Haeberle, 1997 : 93). Dolayısıyla genel olarak cinsel doyumun

orgazma eşit olduğunu ya da orgazmla sağlandığını söyleyebiliriz. Ancak daha önce de belirttiğimiz gibi cinsel birleşme bir çok kadında orgazm için etkili bir uyarıcı değildir. Dünyanın pek çok yerinde yapılan cinsellik anketleri yoluyla, kadınlarda birleşme yoluyla orgazma ulaşma oranının yüksek olmadığı anlaşılmıştır. Burada emsal iki araştırmadan örnek verilecektir. Türkiye’de, 1991-1992 yıllarında, 530 kadınla yapılan bir anket çalışmasında, kadınların yalnızca % 15’inin cinsel birleşme yoluyla her zaman orgazm olduğu, % 64,8’inin orgazm için ek uyarıya ihtiyacı olduğu kaydedilmiştir (Sayın, Ziyalar, Kahya, 2003 : 286). Finlandiya’da, 1992 yılında, 1718 kişi ile yapılan anket çalışmasının sonuçlarına göre, kadınların yalnız % 6’sı birleşme sırasında **her zaman** orgazm olduğunu belirtirken, erkeklerde bu oran % 53’tür. Kadınların % 4’ü birleşme sırasında hiç orgazm olamazken, bu oran erkeklerde % 0,3’tür. Hem kadın hem de erkeklerin cinsel birleşmeye başlangıç yaşı 18 olmasına rağmen, kadınların ilk orgazmı ortalama 21 yaşında, erkeklerin ise 18 yaşında gerçekleşmektedir (Haavio , Kontula, 1997 : 399-418).

Yüksek öğrenim görmüş kadınların cinsel birleşme yoluyla orgazm paternlerine baktığımızda, toplamda 59 kadın (% 42,7) cinsel ilişki yoluyla “her zaman” ya da “genellikle” orgazm olduğunu ifade etmiştir. Bu durumda, araştırma sürecinin başlangıcında oluşturduğumuz, “Yüksek öğrenim görmüş kadınlar cinsel birleşmede orgazm olamamaktadır. Orgazm olmaları için başka bir uyarıya gerek vardır.” şeklindeki hipotez desteklenmektedir. Ayrıca gerçekte cinsel birleşme yoluyla orgazm oranının daha düşük olduğu düşünülmektedir. Çünkü cinsel birleşme esnasında klitoral uyarı da sağlayarak orgazma ulaşan kadınların bu orandan düşülmesi gerekir (Ankette birleşme sırasında klitoral uyarıda bulunup bulunulmadığı sorulmadığı için bunu tespit imkanı yoktur.)

Bulgularımızı Hite ve Cosmo Raporları ile karşılaştırdığımızda;

Hite: Cinsel birleşme yoluyla düzenli orgazm olanların oranı % 30

Seyrek orgazm olanların oranı: % 22

Orgazm olamayanların oranı: % 29

Elle klitorisi uyararak orgazm olanların oranı: % 19

Cosmo: Cinsel birleşme yoluyla genellikle orgazm olanların oranı: % 34

Anketimiz: Cinsel ilişki yoluyla düzenli orgazm olanların oranı: % 42,7

Bazen orgazm olanların oranı: % 26,1

Nadiren orgazm olanların oranı: % 20,3

Orgazm olamayanların oranı: % 10,9

Anket sonuçlarımıza göre cinsel ilişki yoluyla düzenli orgazm olanların oranı

Hite ve Cosmo'ya göre daha yüksek çıkmakla birlikte, yukarıda bahsettiğimiz gibi, gerçekte bu oranın daha düşük olduğu tahmin edilmektedir. Ancak yine de % 60'a yakın kadının cinsel birleşme yoluyla orgazm olamadığı da bir gerçektir ve bunun nedenlerinin de disiplinlerarası çalışmalarla aydınlatılması gerekmektedir. Bu konuda çok çeşitli fizyolojik, psikolojik, toplumsal, özel nedenler olmakla birlikte, burada, tespit edebildiğimiz kadarıyla birleşmeye özel nedenlerden kısaca bahsedilecektir.

- Birincisi, birleşme öncesi sevişmenin çok kısa tutulması nedeniyle kadın için yeterli uyarımın sağlanmamasıdır.
- İkincisi, cinsel birleşmenin kadın için yeterli uyarım sağlanmadan, kısa sürede sonlanmasıdır.
- Üçüncüsü, cinsel birleşmede seçilen pozisyon ve yöntemlerin kadın için yeterli uyarım sağlayacak tarzda olmamasıdır.
- Dördüncüsü, kadınların PC kaslarının (kuyruk sokumundan başlayıp, leğen kemiğinin önüne kadar uzanarak vajinayı saran kas ağı) gelişmemiş (geliştirilmemiş) olmasıdır.
- Beşincisi, kadın cinselliği konusundaki bilgisizlikten kaynaklanan yanlışlardır.
- Altıncısı, eşler arasındaki duygusal, cinsel uyumsuzluklardır.
- Yedincisi, cinselliğin sübjektif algısının fanteziler vs. ile geliştirilmemiş olmasıdır.

Tüm bu nedenler son derece önemli olmakla birlikte, belki de bunlardan daha önemli bir neden aynı yanlışları tekrarlayarak cinselliği yaşamak, dolayısıyla vücut hücrelerinin hafızalarına bu şekilde kayıt düşmektir.

Sayılan etkenlerin erkekleri de ilgilendirdiği açıktır, dolayısıyla erkeklerin de bu konuda bilinçlenmeleri gerekmektedir.

Birden Çok Orgazm (Soru 53)

Tezin 3.bölümünde kısaca değinildiği gibi, kadınlarda fizyolojik olarak çoklu orgazm olma kapasitesi vardır. Bunun nedeni orgazmdan sonraki çözülme aşamasında kadın bedeninin uyarılma öncesi haline dönmesinin yavaş yavaş gerçekleşmesidir, dolayısıyla uyarımın sürdürülmesi halinde vajina duvarında ve klitoristeki damarlar tekrar çabucak kanla dolar ve cinsel gerilimin çözülmesi için tekrar orgazm gerçekleşir.

Birden fazla orgazm olmak iki şekilde gerçekleşebilir. Birincisi ardı ardına orgazmdır ve bir cinsel seansta hemen hemen aralıksız gerçekleşen orgazmları ifade etmek için kullanılmaktadır. Sayın, art arda gerçekleşen orgazmı, "10-60 saniye aralıklarla süren ve tüm vücuda yayılan kasılmaların çok kısa bir durgunluk döneminden sonra tekrar başlaması biçiminde" tanımlamakta, bazı kadınlarda bu

durgunluk döneminin de ortadan kalktığını ve süreğen kasılmalarla 5 - 15 dakika sürebilen orgazm nöbetlerinin gerçekleştiğini belirtmektedir (Sayın, 1993 : 30-31).

Birden fazla orgazmın diğer şekli ise, çoklu orgazmdır (multiple orgasm). Çoklu orgazm, orgazm olduktan sonra uyarımın birkaç dakika için kesilmesi, hazır hissedildiğinde uyarımın başlatılmasıyla tekrar orgazm olunmasıdır. Bahsedilen bu iki biçiminden, ardı ardına orgazmın, çoklu orgazma göre çok daha nadir görüldüğü düşünülmekte, anketlerde çoklu orgazm üzerinde durulmaktadır.

Kadınlarda çoklu orgazmı araştıran Kinsey, kadınlardan % 14'ünün bir tek cinsel ilişkide, her defasında düzenli olarak iki ya da daha fazla orgazm olduklarını tespit etmiştir. Ancak dikkati çekeceği üzere Kinsey, çoklu orgazmı yalnızca cinsel birleşme bağlamında araştırmıştır. Cosmo Raporu'nda, çoklu orgazm diğer cinsel eylem biçimlerini de dahil edecek şekilde araştırılmış, kadınların % 10'unun her zaman, % 67'sinin bazen çoklu orgazma ulaştığı, çoklu orgazm olan kadınların da, % 66'sının, 2-5 arasında, % 13'ünün 6-10 arasında, % 6'sının, 11'den fazla, % 15'inin bir kez orgazm oldukları kaydedilmiştir.

Anketlerimizde "cinsellik (öpüşme, birleşme vs.) sırasında birden çok orgazm olur musunuz?" şeklinde soru sorulmuş ve birden çok orgazmın bu ikinci şekli kastedilmiştir. Bulgularımıza göre, örneklelimizdeki kadınlardan yalnızca 28'i birden fazla, üç kereye kadar, 4'ü de üçten fazla orgazm olabilmektedir. 14 kadın, yeterli derecede uyarıldığı sürece sayının önemli olmadığını söylemektedir. Bu sonuçlardan kadınların çoğunun çoklu orgazm yaşamadığı oraya çıkmaktadır.

Orgazm Taklidi (Soru 54)

1970'lerin Amerika'sını temsil eden Hite Raporu'nun bu konudaki bulgusu, 1664 kadın içinde 885'inin (% 53,1) ya orgazm taklidi yapmakta olduğunu ya da bir dönem orgazm taklidi yaptığıdır. 1980'lerin Amerika'sını temsil eden Cosmo Raporu'nda, kendilerine gelen mektuplardan bir çok kadının orgazm taklidi yaptığının anlaşıldığı ifade edilmektedir. Anketimize katılan 139 kadın içinde de 58'inin (% 41,7) genellikle, bazen ya da nadiren orgazm taklidi yaptığı anlaşılmıştır. Anketimize katılan kadınların orgazm taklidi yapma oranları, Hite'in bulgusundan daha düşük olmakla birlikte kanaatimize göre yine de yüksektir. Kadınların sayıca dikkat çeken bir kesiminin neden orgazm taklidi yaptıkları araştırıldığında, temelde üç nedenden bahsetmek mümkündür: Biri, cinsel birleşme yoluyla orgazm olmayan kadınların gerçek kadın gibi görülmemesi, yeterince "dişi" sayılmaması, ya da "frijit" addedilmesinin, bir çok kadın üzerinde orgazm olma baskısı yaratmasıdır. Başka bir neden, erkeğin performans kaygısını

ortadan kaldırarak onu memnun etmek, ona güçlü olduğunu hissettirmektir. Özel ilişkilerde her iki durumun da geçerli olduğunun, dolayısıyla erkeğin memnuniyetinin merkezde olduğunun bir kanıtını Boyle'un escort kızlardan, tele kızlara, sokaklarda çalışan kadınlardan, genelevlerde çalışan kadınlara kadar farklı alanlardan fahişelerle yaptığı röportajlarının yer aldığı çalışmasında açıkça görebiliriz. Buna göre fahişeler, erkeklerin havayı girmesi için ve istemeleri nedeniyle ilişki sırasında bağırarak, hemen her seferinde orgazm taklidi yapmaktadırlar (Boyle, 1995 : 4,31). Kadınların orgazm taklidi yapmalarının bir nedeni de istenmeyen/hoşa gitmeyen bir ilişkinin bir an önce bitirilmesi olabilir.

Adet Günlerinde Cinsel İlişkide Bulunmak (Soru 55)

Regl döneminde cinsel birleşme, sağlık açısından sorun teşkil etmemektedir (BÜREM, 2001 : 23, Haeberle, 1997 : 73, Polonsky, 1997 : 46), bununla birlikte kadınlar çeşitli nedenlerle kendilerini bu konuda rahat hissetmezler. Anketimize katılan kadınlar için de bu durumun geçerli olup olmadığı, eğer geçerli ise nedenleri araştırılmak istenmiştir. Kadınların % 70'e yakını bu konuda olumsuz yanıt vermişlerdir. Kadınların % 57'sinin (85 kadın) adet günlerinde cinsel ilişkide bulunmayı sağlıklı gördükleri, ya da genital bölgede ağrıya neden olabileceği için karşı oldukları, % 9 dolayında kadının (14 kişi) da dinen uygun görmediği anlaşılmıştır. 4 kadın da kendileri istese bile eşlerinin kabul etmeyeceğini ifade etmiştir.

Anketimize katılan kadınların çoğunun menstruasyonu bir hastalık olarak görmemelerine rağmen, adet döneminde cinsel ilişkide bulunmayı olumsuz görmelerinin temelinde, yetiştirilirken bu konularda alınan öğüt ve telkinler, görüntü kaygısı, erkeğin hoşuna gitmeme kaygısı, bunun sağlıklı olacağı şeklindeki bilgisizlik, ve dinsel inançlar olabilir.

Doğum Kontrolü Ve Kürtaj (Sorular 56-59)

Kadınların cinselliği daha rahat, bilinçli ve kendi denetledikleri bir süreç olarak yaşayabilmesinde doğum kontrolünün rolü yadsınamaz. Bu bağlamda, uygun doğum kontrol yöntemlerinin seçilerek kullanılması son derece önemlidir ve bir gelişmişlik göstergesidir. Ülkemizde de, uzunca bir süredir kullanılan ve bilinen bu yöntemleri, yüksek öğrenim görmüş kadınlarımızın bilmemesi düşünülemez. Bu bağlamda, araştırma başlangıcında, "Yüksek öğrenim görmüş kadınlar güvenilir bir doğum kontrol yöntemi kullanmaktadırlar." şeklinde bir hipotez öne sürülmüştür. Bulgularımızın hipotezimizi destekleyip desteklemediğine baktığımızda, güvenilir doğum kontrol

yöntemleri olan prezervatif, spiral ve doğum kontrol hapı kullanan kadınlar oransal olarak % 59,2 etmekte, dolayısıyla hipotezimiz az bir farkla da olsa desteklenmektedir. Ancak güvenli bir doğum kontrol yöntemi olarak sınıflandırılmayacak “eşin geri çekilmesi”nin oranı % 22,4 olup, örnekleminizin nitelikleri düşünüldüğünde, yüksek bulunmuştur. Kanaatimize göre, bu durum bilgisizlikten ziyade cinsel eşle bu konuda konuşmamaktan kaynaklanmaktadır, bunun da nedenleri araştırılmalıdır ancak İngiltere’de, gençlerin doğum kontrolü hakkında konuşmalarının nedenlerinin araştırıldığı bir çalışma bu konuda biraz öngörü sağlamaktadır. Çalışmanın bulgularına göre, genç kızlar, cinsel birleşmede bulunma niyetlerinin anlaşılmasından, ayrıca, prezervatif cinsel hastalıklarla bağlantılandırıldığı için, eşlerinin negatif reaksiyonundan çekinmektedirler (Coleman, Ingham , 1999 : 748-749).

Doğum kontrolü hakkında konuşmak ve güvenilir yöntemler kullanmak son derece önemlidir, bununla birlikte yalnızca güvenilir yöntemlerin kullanılması yeterli olmamaktadır, zira Fransa’da, doğum kontrolündeki başarısızlıkların nedenlerine ilişkin olarak, 18-44 yaş arasındaki 2863 kadınla yapılan bir araştırmanın da gösterdiği gibi, sorun basit bir bilgi eksikliği değildir. Kadınların sosyal ve cinsel yaşamlarına daha uygun yöntemlerin kullanılması gerekmektedir (Bajos, 2003 : 994-999). Bu anlamda kadınların kendi gerçekliklerini ve ihtiyaçlarını daha iyi değerlendirebilecekleri, dolayısıyla uygulanması gereken doğum kontrol yöntemine de kadınların karar vermeleri gerektiği açıktır. Ayrıca başarısız doğum kontrolünün olası sonuçları olan doğumun ve kürtajın kadın bedeniyle ilgili meseleler olması nedeniyle, kendisi için en uygun kontrol yöntemini de kadın tek başına belirleyebilmeli diye düşünmekteyiz. Bu açıdan yüksek öğrenim görmüş kadınlara baktığımızda, çoğunluğun (% 62,9) hangi yöntemi uygulayacağına eşiyile birlikte karar verdiğini görmekteyiz. Kendileri tek başlarına karar veren kadınlar oransal olarak yalnızca % 24,2’dir. Tabi ki, bu soruda en yaygın davranış olarak bildirilen, eşle birlikte karar verme, kadın açısından uygun ve güvenilir olduğu sürece, sorun teşkil etmez. Ek olarak söylemek gerekir ki, kimin uygulanacak doğum kontrol yöntemini belirlediği önemli olsa da, güvenilir ve kesintisiz uygulanacak yöntemler üzerinde karar kılmak da önemlidir.

Doğum kontrolünde ne kadar başarısız olduğunu bir ölçüsü sayılabilecek kürtaja, örnekleminize tabi kadınların ne kadarının başvurduğu araştırılmak istenmiştir. Kürtajı, bir doğum kontrol yöntemi gibi görmek mümkün değildir, bu bağlamda anketimize katılan 109 kadının (% 74,7) hiç kürtaj olmaması sevindiricidir, ancak anketimize katılan 19 kadının (% 13) zamanında doğum kontrol yöntemlerini etkili biçimde uygulamadıkları için, kendi sağlıklarını da riske atarak, birden fazla sayıda

kürtaj yaptırmak durumunda kaldıkları anlaşılmıştır. Özellikle bu kadınların içinde 6 kereden çok kürtaj yaptırmak durumunda kalan bir kadının olması yüksek öğrenimin de tek başına bir bilinçlenmenin teminatı sayılamayacağını açık göstergesidir. Bir kez kürtaj olan 18 kadını (%12,3) da eklediğimizde toplamda 37 kadının (% 25,3) kürtaj olduğu sonucuna ulaşılır ki, bu da cinsel birleşmede bulunan her dört kadından birinin kürtaj olmak zorunda kaldığını göstermektedir. Kanaatimize göre bu oran, öğrenim düzeyiyle birlikte düşünüldüğünde çok yüksektir.

CİNSEL VARYASYON (Sorular 60-66)

Kültürümüzde, cinsel faaliyet biçimleri arasında en çok onaylanan faaliyet biçiminin birleşme olduğundan bahsetmiştik. Bu anlamda diğer cinsel eylemler (oral seks, eşin eliyle genital bölgeyi uyarması, mastürbasyon) varyasyon başlığı altında toplanmış, anketimize katılan kadınların bu tür eylemleri ne şekilde gördüğü ve bu tür faaliyetler yoluyla orgazma ulaşım, ulaşmadıkları araştırılmıştır.

Öncelikle bu yöntemleri uygulayan kadın sayısına baktığımızda; 170 kadın içinde 42 kadının soruyu yanıtızsız bırakması dikkat çekicidir ve kanaatimize göre bu yöntemleri uygulamadıkları için soruyu boş bırakmış olmaları muhtemeldir, zira bu 42 kadından 26'sı cinsel birleşmede de bulunmamıştır. Diğer bir olasılık da bu sorudan rahatsızlık duyulması nedeniyle yanıtızsız bırakılması olabilir. Soruyu yanıtlayan 128 kadından 112'sinin, bu yöntemlerin birini ya da daha fazlasını denediği anlaşılmıştır. Bahsettiğimiz üç yöntemle de (kunilingus, eşin elle genital bölgeyi uyarması, mastürbasyon) orgazm olan yalnızca 20 kadın (% 17,8) vardır.

Oral Seks (Kunilingus):

Bu yöntemlerden hem bir eşle paylaşılan, hem de cinsel doyum sağlayan oral seksle orgazma ulaşan toplamda 63 kadın (% 56,25) vardır (Oral seks) Kunilingus yoluyla orgazm, kadınların cinsel organlarından utanmadıklarının bir göstergesi olmasının yanı sıra cinsel yaşamlarının ne kadar eşit ve renkli yaşandığının kadınların da bir göstergesidir. Ancak bu % 56,25'lik dilim içine giren kadınların hepsinin de kunilingus yoluyla düzenli orgazm olmadıklarını, yaklaşık yarısının bazen ya da nadiren bu yolla orgazm olduğunu belirtmek gereklidir. Bu durum da kanaatimize göre, cinsel birleşmenin yüceltildiğini ima etmektedir. Zira, bilindiği üzere, kunilingus, aynı zamanda kadınları cinsel birleşmeye hazırlamak için de yapılmaktadır ve orgazm amaçlanmamaktadır.

Eşin Elle Uyarısı:

Genital ya da klitoral bölgenin elle uyarılması da, genelde, başlıbaşına bir cinsel faaliyet biçimi olarak değil, kadını cinsel birleşmeye hazırlamak için başvurulan bir yöntem olarak görülmektedir. Bu eylemin bir adının olmaması, bunun en açık göstergesidir. Anketimizle ulaştığımız düşük yüzde de aynı bakışa işaret etmektedir. Örnekleminimize baktığımızda, varyasyon olarak adlandırılan yöntemleri uygulayan 112 kadından 57'si (% 50,9) eşlerinin elle uyarısı ile orgazm olabilmektedirler. Kunilingusta olduğu gibi, elle uyarı yöntemiyle ulaşılan orgazmların da düzenli gerçekleşmediği, bir kısmının, bazen ya da nadiren gerçekleştiği düşünülmektedir, ancak bu konuda bir soru sorulmadığı için rakamsal olarak tespit etme imkanımız yoktur.

Mastürbasyon:

Mastürbasyonun kültürel olarak aşağılandığından daha önceki bölümlerde bahsetmiştik. Kadınların bu konudaki düşüncelerine de yer verilmişti. Bu bölümde, kadınların ne kadarının mastürbasyon yoluyla orgazma ulaştıkları araştırılarak, pratikte mastürbasyonun ne kadar kabul gördüğü anlaşılacak istenmiştir. Bulgularımıza göre, varyasyon olarak adlandırılan yöntemleri uygulayan 112 kadından 65'i (% 58) mastürbasyon yoluyla orgazm olmaktadır. % 58 rakamı, oransal olarak yarıdan fazla olmakla birlikte, öğrenim ve yaş durumu (tespit edilen en küçük yaş 19'du) düşünüldüğünde, az bulunmuştur.

Mastürbasyon yoluyla orgazm olan kadınları oransal olarak Kinsey, Hite ve Cosmo Raporları ile karşılaştırdığımızda;

Kinsey: Mastürbasyon yapan kadınların oranı: % 62

Mastürbasyon yoluyla orgazm olan kadınların oranı: % 95

Hite: Mastürbasyon yapan kadınların oranı: % 82

Mastürbasyon yoluyla orgazm olan kadınların oranı: % 95

Cosmo: Mastürbasyon yapan kadınların oranı: % 89

Anketimiz: Mastürbasyon yapan kadınların oranı bilinmemekle birlikte, mastürbasyon yoluyla orgazm olan kadınların oranı % 58 olup, yabancı anketlerin bulgularına göre son derece düşük olduğu görülmüştür. Bu konuda ciddi bir kültür farklılığı olduğu açıktır.

Felasyo (Soru 62)

Cinsellik-güç ilişkilerinden bahsetmiştik. Bunları ortaya çıkarmanın bir yolu da cinsel davranış biçimlerini ve bu davranışların ne kadarının kadınlar açısından zevkli ve

istenir olup olmadığını belirlemektir. Bu bağlamda daha çok erkeklerin memnuniyeti ile ilgili bir cinsel faaliyet biçimi olan felasyo rakamlarına bakıldığında; 151 kadının % 45,7'sinin isteyerek felasyo yaptığı anlaşılmıştır, dolayısıyla burada bir sorun yoktur, ancak % 21,1 oranındaki toplam 32 kadın, istemese de eşini memnun etmek için felasyo yaptığını bildirmiştir. Bu da her beş yüksek öğrenim görmüş kadından birinin, istemediği bir cinsel faaliyet biçimini uyguladığı anlamına gelir. Burada da, yüksek öğrenimle bağdaşmayan bir durum söz konusudur.

Bulgularımızı Kinsey ve Cosmo ile karşılaştırdığımızda;

Kinsey: hem genç, hem yüksek öğrenim görmüş kesimde felasyo oranı: % 62

Cosmo: Kadınlarda felasyo oranı: % 84

Anketimiz: Kadınlarda felasyo oranı (istemeden yapanlar dahil): % 67,6

Görüldüğü gibi, örnekleme dahil kadınlardan elde edilen oran, 1950'lerin Amerika'sına daha yakındır.

Fantezi (Sorular 63-64)

Fanteziler, cinselliğin renkli bir yönünü oluşturur ve Sayın'ın belirttiği gibi hazzı alan beyin olduğuna göre, beynin hayal gücünü geliştirmek de cinsel doyuma katkıda bulunacaktır (Sayın, 1993 : 38). Yüksek öğrenim görmüş kadınların bu konudaki tutumlarını araştırdığımızda, fantezi kurmadığını belirten 23 kadının olması bize şaşırtıcı gelmiştir. Üstelik fantezi davranışı genişletilerek rüyalar da işin içine katılmıştır ve insanların rüyalarını denetleyemeyeceği düşünüldüğünde ömrü boyunca hiçbir cinsel rüya görmeyen kadınların olması mantıklı gelmemektedir. Bu anlamda fantezi kurmadığını belirten 23 kadının, fantezinin ne olduğunu bilmedikleri ya da fantezi ile pornografiyi karıştırdıkları düşünülebilir. Bu rakama, aslında fantezi sayılamayacağı için, bazen cinsel rüyalar gördüğünü ifade eden 21 kadını da ekleyince toplam sayı 44 olmaktadır ve soruyu yanıtlayan 152 yüksek öğrenim görmüş kadın içinde fantezi kurmayan 44 kişi (% 28,9) bulunması fazladır. Bu rakamın yüksek olmasının nedenini Hollibaugh'un ifadeleri açıklayacaktır kanaatindeyiz. Buna göre, kadınlar, diğer insanların fantezilerini öğreneceği korkusunu hisseder çünkü düşleri için bile yasaklar vardır, kendi seks imgelerini yaratmaktan mahrumdurlar, dolayısıyla cinsel fantezilerinin ne olduğu sorulduğunda, yanıtız kalmaları acı bir gerçektir (Hollibaugh, 1989 : 404).

Bulgularımızı Kinsey ve Cosmo Raporları ile karşılaştırdığımızda;

Kinsey: Fantezi kuran kadınların oranı: % 69

Cinsel rüya gören kadınların oranı: % 65

Cosmo: Fantezi kuran kadınların oranı: % 97,5

Cinsel rüya gören kadınların oranı: % 61

Anketimiz: Fantezi kuran kadınların oranı: % 71,1

Cinsel rüya gören kadınların oranı: % 21

Fanteziler ve cinsel rüyalar açısından 1950'lerin Amerika'sına daha çok benzediğimiz, ancak cinsel rüyaların oranının çok düşük olduğu görülmektedir.

Hangi zamanlarda fantezi kurdukları sorulan kadınların en çok kendilerini tatmin ederken, ikinci olarak da cinselliği yaşamadıklarında fantezi kurdukları anlaşılmaktadır.

Bu konudaki bulguları Cosmo ile karşılaştırsak:

Cosmo: Kadınların, % 58'i mastürbasyon sırasında, % 36'sı cinsel birleşme sırasında, % 61'i de cinsel anlamda aktif olmadıkları zamanlarda mastürbasyon yaptıklarını ifade etmişlerdir.

Anketimiz: Kadınların, % 34,8'i mastürbasyon sırasında, % 16,5'i eşle ilişki sırasında, % 33,6'sı da cinsel anlamda aktif olmadıkları zamanlarda mastürbasyon yaptıklarını ifade etmişlerdir.

Görüldüğü gibi, anketimize özgü oranlar daha düşük olup, 1980'lerin Amerika'sına göre, daha muhafazakar bir yapı sergilemektedir.

Fantezilerin içeriği de araştırılmıştır. Ancak bu sorudaki boş yanıt sayısının 49'a çıkması yukarıda belirttiğimiz yazar Hollibaugh'un ifadesini doğrular niteliktedir. Soruyu yanıtlayan 121 kadın içinde, % 48 ile en fazla fantezinin, eşe dair kurulduğu tespit edilmiştir. Bunu % 39,7 oran ile hoşlanılan ama ilişki içinde olunmayan biriyle sevişmek şıkkı izlemektedir. % 16,6 oranındaki kadın da, "Hafif saldırgan olduğum ya da bana karşı hafif saldırgan davranılan bir ilişki" şıkkını işaretlemiştir.

Lezbiyen İlişki (Sorular 65-66)

Antik çağda, lezbiyen şair Sappho'nun yaşadığı Grek adasının ismi olan Lesbos'tan türetilen lezbiyen kelimesi, kadınlar arasındaki eşcinselliği ifade etmektedir (AVERT, 2001:1). Eşcinsel ilişkiler, bugün dünyanın bir çok bölgesinde onay görmemekte, eşcinseller gerek toplum, gerekse devletten gelen baskılara maruz kalmaktadırlar. Bununla birlikte, Batı toplumlarında eşcinsel ilişkilere nispeten daha olumlu yaklaşıldığı söylenebilir. Tezin 2.bölümünde yer alan, Batıda yapılan anketlerdeki lezbiyen ilişkiye dair rakamlar da bu görüşü teyit etmektedir. Anketlerimize katılan kadınların bu konuya Batıya nazaran, nasıl baktığı araştırılmıştır. Kadın kadına ilişki oranı % 1,8 (3 kişi) ile düşük çıkmıştır, bu 3 kişi de, ilişkinin sadece bir kere olduğunu ifade etmişlerdir. Bu üç kadından biri merak nedeniyle, biri kadınları daha

anlayışlı ve duygusal bulduğu için, biri de kadınların, kadın bedenini daha iyi bilmesi ve cinsel beklentileri karşılması nedeniyle lezbiyen ilişkide bulunduğunu belirtmiştir.

Bulgumuzu Kinsey, Hite ve Cosmo ile karşılaştırsak:

Kinsey: Eşcinsel ilişkide bulunmuş kadınların oranı: % 28 (çoğu tek ya da iki eşle)

Hite: Eşcinsel kadınların oranı: % 8

Hem erkeklerle hem de kadınlarla ilişkide bulunan kadınların oranı: % 9

Cosmo: Eşcinsel kadınların oranı: % 2

Düzenli olarak eşcinsel ilişkilerde bulunan kadınların oranı: % 3

Bir seferlik ya da ara sıra eşcinsel ilişkide bulunmuş kadınların oranı: % 14

Anketimiz: Bir seferlik eşcinsel ilişkide bulunmuş kadınların oranı: % 1,8

Görüldüğü gibi, örneğimiz için, kadınlar arasında eşcinsellik konusunda Batıya göre hem nicelik, hem de nitelik farkı bulunmaktadır. Anket katılımcıları içinde eşcinsel kadın olmaması ya da düzenli olarak eşcinsel ilişkiler yaşayan kadınların olmaması bu nitelik farkını göstermektedir. Bu konudaki algılayışın bir başka göstergesi de, toplam 26 kadının lezbiyen ilişkide bulunmadıklarını belirtmelerinin yanı sıra bunu onaylamadıklarını da belirtme ihtiyacı duymalarıdır. Ancak burada, Türkiye’de 1991-1992 yıllarında 530 kadınla gerçekleştirilen anket çalışmasında kadınların % 16’sının bir kere ya da daha fazla lezbiyen ilişkide buldukları sonucuna ulaşıldığını da belirtmek gereklidir (Sayın, Ziyalar, Kahya, 2003:288). Anketimizle ulaştığımız lezbiyen ilişki oranının, hem Amerika’da, hem de ülkemizde daha önce ulaşılan sonuçlardan çok farklı olmasının, örneklem grubumuzun kendi özelliğinden kaynaklandığı ya da anket katılımcılarının bir kısmının çekinerek doğru yanıt vermedikleri düşünülmektedir.

TOPLUMSAL CİNSİYET VE DÜNYA GÖRÜŞÜ (Sorular 67-68)

Dini İnançlar:

Din ve inançların, cinsel davranışları, dolayısıyla cinsel doyumu etkilediği bilinmekle birlikte, bu konuda yapılmış çalışmalar sınırlıdır. Kinsey, 1950’lerde, çok dindar olan kadınların cinsel birleşme dışındaki cinsel edimleri daha az oranda gerçekleştirdiklerini, bununla birlikte ne kadar dindar olurlarsa olsunlar bu hareketleri bir kez denedikten sonra denemeye devam ettiklerini tespit etmiştir. Yakın tarihli ve dikkat çeken bir çalışmadan örnek vermek gerekirse; Amerika’da, 1995 yılında, 15 eyalette, ortalama yaşları 28,7 olan evli, bekar, boşanmış ya da dul 868 profesyonel hemşire arasında, din ile cinsel davranışlar ve cinsel tatmin arasında bir ilişki olup olmadığını araştırılmıştır. Sonuçlar, dindarlığın derecesi ile ilk cinsel birleşme yaşı ve

mastürbasyona bakış arasında ilişki olduğunu göstermiştir. Buna göre, kiliseye daha sık giden kadınlar, mastürbasyonu hem günah hem de sağlıksız olarak değerlendirmekte ve daha erken yaşta cinsel birleşmede bulunmaktadır. Ayrıca mastürbasyon yaptıkları için suçluluk duymakta ve bunu açıklamaktan utanmaktadırlar (Davidson, Darling, Norton, 1995 : 235-242).

Anketlerimizde dini inançları sorulan kadınların % 38,6'sı "Dindarım ama dinin tüm kurallarını uygulamiyorum" şikkını işaretlerken, % 43,4'ü de "Dindar değilim ama Tanrıya inanıyorum, inançlarım var" cevabını vermiştir. "Çok dindar" olduğunu belirten yalnız 4 kadın bulunmaktadır. 16 kadın (% 9,6) "dinsizim ve Tanrıya inanmıyorum" yanıtını verirken, 8 kadın da agnostik olduğu yanıtını vermiştir.

Dini inançların kendilerini en çok mastürbasyon ve bekaret konularında gösterdikleri düşünülerek, çok dindar ve dindar olduklarını belirten kadınların anketlerinden bu konularda ne düşündüklerine bakılmıştır. Tezin girişinde de sunduğumuz gibi kadının cinselliğe bakışını etkileyen bir çok faktör olsa da, bu iki konuda, dinin özellikle etkili olduğunu düşünmekteyiz. Çok dindar ve dindar olduklarını belirten kadınların ilk mastürbasyon sorusuna yanıtlarını tablo ile ifade etmek gerekirse:

TABLO 70:

Dini İnanç	Mastürbasyon Yapılan Yaş				
	Yapmamış	22 yaşından büyük	15-21 arası	12-14 arası	11 yaş ve altı
Çok dindar (4 KADIN)	3				
Dindar (64 KADIN)	28	5	17	8	3

Çok dindar olduğunu belirten 4 kadından 3'ü hiç mastürbasyon yapmamış, dindar olduğunu belirten 64 kadından da 33'ü de ya hiç mastürbasyon yapmamış ya da 22 yaşından sonra ilk defa mastürbasyon yapmıştır. Dindar olmayan gruplarda, ilk mastürbasyona bakıldığında eğilim tersinedir, yani mastürbasyon yapmayan ya da geç yaşlarda yapan kişiler oransal olarak daha azdır.

Çok dindar ve dindar olduklarını belirten kadınların bekaret konusundaki düşüncelerini tablo ile ifade edersek:

TABLO 71:

Dini İnanç	Bekarete Bakış			
	Kadının bekareti çok önemlidir, evlilik öncesinde kesinlikle cinsel ilişki kurmalıdır	Kadının bekareti toplumumuzda önemli olduğu için evlenmeden önce cinsel ilişki kurmalıdır	Kadınlar kendileriyle evlenebileceklerini düşündükleri erkekle cinsel ilişki kurmalıdır	Bekaret zarı fizyolojiktir, başka anlamların yüklenmesi saçmadır
Çok dindar (4 KADIN)	4			
Dindar (64 KADIN)	10	21	2	30

Çok dindar olduğunu ifade eden 4 kadın da bekaret konusunda en katı tutumu alırken, dindar olduklarını belirten 64 kadının da 33'ü farklı derecelerde de olsa bekaret konusunda katı tutumlar almışlardır. Dindar olmayan gruplarda ise büyük çoğunluk bekaret zarının yalnızca fizyolojik olduğunu düşünmektedir.

Toplumsal Cinsiyet:

Kadınların kendilerini nasıl gördükleri, toplum tarafından kendilerinden beklenen rol ve davranış kalıplarından ne kadar etkilendikleri hiç şüphe yok onların cinsel yaşamlarını da etkileyecektir. Kirkpatrick, 1950'lerden beri yapılan araştırmalardan örnekler vererek, cinsel aktivitede bulunma, orgazm olma, özgüven, hakimiyet, deneme ve kendinden emin olma gibi özelliklerin cinsel doyumunu pozitif yönde etkilediğinin bulunduğunu, bunların da kadınsı özellikler olarak gösterilen pasiflik, ürkeklik, bakirelik ve zayıflığın tersi olduğunu belirtmekte, bu kanıtların, kadınsı cinsel rol kimliği ile cinsel tatmin arasında ters bir ilişkiyi işaret ettiğini savunmaktadır (Kirkpatrick, 1980:446-447). Toplumsal cinsiyet rollerinin yalnızca cinsel doyumunu değil, cinsel yaşamı bir çok açıdan etkilediği çeşitli araştırmalarla ortaya konmuştur. Burada, Amerika'da 1999 tarihinde yapılmış bir araştırmadan örnek vermekle yetineceğiz. Buna göre, geleneksel toplumsal cinsiyet rollerine uygun hareket eden kadınların seks reddetmek ya da eşleriyle güvenli cinselliği tartışmak için yeterli özgüvenlerinin olmadığı tespit edilmiştir. Bu kadınların, cinsel aktivitenin ne şekilde olacağına dair kararlara daha az katıldığı, dolayısıyla kendilerini koruma imkanlarının daha sınırlı olduğu saptanmıştır (Soet, Dudley, Dilorio, 1999 : 707-723).

Toplumsal cinsiyet konusunda ülkemizde yapılmış çalışma pek yoktur ve araştırmamızda böyle bir katkı sunmak hedeflenmiştir. Ayrıca anketteki bir bölüme toplumsal cinsiyet başlığı konularak, feminist bakışı kavramada son derece önemli olduğunu düşündüğümüz toplumsal cinsiyet kavramının, hiç olmazsa anketi yanıtlayan kadınlar tarafından merak edilerek araştırılması hedeflenmiştir. Diğer bir hedef de kadınların toplumsal cinsiyete dair önermeler üzerinde düşüncelerini sağlamaktır. Bu konuda başarılı olduğumuz düşünülebilir zira önermelerde çok az boş yanıt vardır. Üçüncü olarak, önermeler gerçekte kadınlar için olumsuz sonuçlara yol açan yargıları barındırmakla birlikte, pozitifmiş gibi gösterilerek sorulmuştur. Bunun nedeni, anket katılımcılarının yüksek öğrenim görmüş olmalarının göz önünde bulundurularak, tam tersi bir şekilde sorulması durumunda sağlıklı ölçüm yapabileceğimiz yanıtları alamayacağımız kaygısıdır. Örnekle açıklamak gerekirse, “68-e Kadınların somut düşünme yeteneği daha güçlü olduğu için genel olarak matematik ve fizik gibi soyut işlemlerin olduğu alanlarda daha az başarılıdırlar.” yerine “Kadınlar erkeklerden daha az zeki oldukları için matematik, fizik gibi alanlar erkekler için daha uygundur” dese idik, bu önerme katılımcıları rahatsız edecek ve “hayır” yanıtı verilecek, dolayısıyla gerçek düşüncelerini öğrenemeyecektik. Ama biz önermeleri incelterek, daha çok evet yanıtı aldık, böylece içselleştirilmiş toplumsal cinsiyeti daha iyi ortaya çıkardığımızı düşünüyoruz. Her ne kadar toplumsal cinsiyeti 9 önerme ile yeterli biçimde ölçme imkanı yoksa da bir fikir oluşturmamıza yeteceği düşünülmektedir.

“Evet” yanıtlarının % 10 dolayında olduğu önermeler:

- 68-b Kadınların bir erkeğin (eş, sevgili) yardımı ve desteği olmadan yaşamaları güçtür (Evet: % 10)
- 68-e Kadınların somut düşünme yeteneği daha güçlü olduğu için genel olarak matematik ve fizik gibi soyut işlemlerin olduğu alanlarda daha az başarılıdırlar. (Evet: % 11,2)
- 68-f İş yaşamındaki yöneticiliğin rekabete, hırsla ve otoriteye dayanması nedeniyle idarecilik kadınlar için pek uygun değildir (Evet: % 8,9)

Bu önermelerde aldığımız “Evet” yanıtlarının az oluşu seviniyecek bir durum olarak yorumlanabilir. Ancak yine de ankete katılan kadınların yüksek öğrenim gördükleri düşünüldüğünde, 68 b-e-f şıklarına % 10 dolayında evet denmesi olumsuz bulunmuştur. Zira bu şıklar, kadınların, erkeklere nazaran daha güçsüz, daha az zeki, yönetmeye değil, hizmet etmeye uygun olduklarını ima etmektedir ve yüksek öğrenim

görmüş kadınların bu şekilde düşünmesi üzücüdür.

“Evet” yanıtının % 10 dolayında olduğu başka bir önerme de “68-a Kadınlar ailelerine kariyerlerinden daha az önem vermelidir”, önermesidir (Evet: % 10,2) Önerme, “kadınlar kariyerlerine ailelerinden daha az önem vermelidir.” şeklinde kurulmak yerine, kadınların tepkisel olarak “Hayır” demelerini engellemek için tam tersinden ifade edilmiş ve gerçeğe daha yakın bir sonuca ulaşılmıştır. Buna göre, kadınların % 90’a yakını, ailesine kariyerinden daha çok önem vermektedir. Bu ifade ilk bakışta normal ya da olumlu bir durum gibi görünse de, Smith’in de belirttiği gibi kadın olmanın yalnızca bir durum değil, ahlaki bir koşul olduğunu, kadınlardan hep, kendilerinden önce başkalarını (eşlerini, çocuklarını, yaşlı, bakıma muhtaç akrabaları) düşünmeleri beklendiğini göstermektedir. Smith, 1995’te, İngiltere’deki eşini ve çocuğunu bırakarak dünyanın en tehlikeli dağına tırmanmak üzere giden Allison Hargreaves’in öldüğü kazadan sonra kamuoyunda çok kınandığını, oysa dağlarda ölen erkeklerin hiçbirinin, eş ve çocuklarını bıraktığı için kınanmadığını, aksine kahraman ilan edildiğini belirtmektedir (Smith, 1998 : 164-165).

Smith’in ifadelerinden ve aile-kariyer önermesi ile ilgili yanıtlardan çıkan bir sonuç da, kadınların bir ikilem içinde yaşadıkları, bir şeyleri elde etmek için başka şeylerden vazgeçmek zorunda kaldıklarıdır. Bunun en açık kanıtı da, yüksek karar alıcı mevkilerdeki kadınların daha az çocuğu olmasıdır. Örneğin AB’ye üye ülkelerdeki istatistiklere göre, aynı pozisyonlardaki erkeklerin çoğunluğu çok çocuklu iken, idareci kadrolardaki kadınların % 41,9’nun hiç çocuğu yoktur (European Women’s Lobby, 2001:17).

Önermeye verilen yanıtlardan çıkan ve üzerinde durulması gereken bir diğer sonuç da, kadınların aslında “kariyer” kelimesi ile “iş” kelimesini eş anlamlı gördükleridir. Britanya Üniversitelerinde lisans öğrencileriyle yapılan röportajlar da bu durumu teyit etmektedir. Buna göre, erkek ve kadınların mezuniyet sonrası farklı beklentileri olduğu, kadınların daha çekingen ve yeteneklerini küçümseme eğiliminde oldukları, erkeklere göre daha fazla geçici ya da part-time iş istedikleri ve daha az hesaba katılmış kariyer planları olduğu ortaya çıkarılmıştır (Orenstein, 2000 : 11). Dolayısıyla, daha yetişkinlerin dünyasına adım atmadan önce kadınlar kariyerlerinin erkeklerinkine göre ikincil olacağını ve gelirlerinin düşük olacağını neredeyse garantilemektedir.

“Evet” yanıtlarının % 50’nin altında olduğu önermeler:

Önermelerle ilgili üzerinde durulması gereken önemli bir husus, “kadın doğası”

kavramıdır. Bilindiği üzere, toplumsal cinsiyetin oluşturulmasında, sürekli olarak bu kavrama başvurulmaktadır. Örneğin, kadın meslekleri olarak adlandırılan düşük gelirli, kariyer olanakları sınırlı mesleklerin kadın doğası ile bağlantısı kurularak, kadınlar bu mesleklere yönlendirilmektedir. Örneğin, erkeklerin ev işlerini beceremediği, bu tür işlerin erkeklerin değil, kadınların doğasına uygun olduğu, kadının “eline yakıştığı” gibi sloganlarla, kadınların kendilerini sorumlu hissetmeleri, bu yükü yalnız taşımaları sağlanmaktadır.

Anketteki 68 d ve 68 h önermelerini değerlendirirsek;

68-d Kadınlar doğaları gereği öğretmenlik, hemşirelik, bakıcılık, gibi mesleklerde başarılıdırlar (Evet: % 29)

68-h Kadınlar doğaları gereği ev işlerine daha yatkındırlar (Evet: % 42,6)

Evet yanıtlarının oranlarının hedef kitleye göre yüksek olduğu görülmektedir. Anketlerde, bazı kadınlar kadın doğası kavramına farklı açıklamalar getirmeye çalışsalar da bu kavramı içselleştirdikleri anlaşılmıştır, bu da toplumsal cinsiyetin gücünü göstermektedir. Yine de katılımcıların çoğunluğunun bazı mesleklerin ve ev işlerinin kadınlarla bağdaştırılmasına tepki verdiği görülmektedir.

“Evet” yanıtlarının % 50’nin üzerinde olduğu önermeler:

68-g Kadınların özellikle iş yaşamında, saçlarını yaptırmaları ve makyaj yapmaları olumlu, hoş bir davranıştır, gereklidir (Evet: % 60,9)

68-i Kadınlar doğaları gereği el becerisi gerektiren, sanatsal ince işlere daha yatkındırlar (Evet: % 56,8)

68-c Kadınların daha narin ve ince yapılı olmasından dolayı kol gücüne dayalı işler erkekler için daha uygundur (Evet: % 63,3)

Kadınların yarısından fazlası, bu üç önermeyi olumlu durumlar gibi algılayarak, Evet yanıtını vermişlerdir. Aslında burada da, kadın doğası ile bağlantılı olarak kadınların nasıl görünmeleri gerektiği, neleri yapıp, neleri yapamayacakları belirlenmektedir. Toplumsal cinsiyetin etkisi burada açıkça görülmektedir.

Tüm önermeler için alınan yanıtlardan çıkan sonuç, kadınların farklı derecelerde de olsa toplumsal cinsiyetçi kalıpları kabullendikleridir. Bu durumun, kadınların cinselliğini de olumsuz etkilemesi beklenir. Ancak araştırmamızın ana temasını, “toplumsal cinsiyetin kadın cinselliği üzerindeki etkileri” oluşturmadığı için karşılaştırmalara gidilmemiştir. Bu konuda detaylı araştırmalara ihtiyaç vardır.

7. SONUÇ

Tezimizde, “yüksek öğrenim görmüş kadınların cinselliği” olarak belirlediğimiz araştırma konusundan yola çıkılarak eğitilmiş kadınların cinsel davranışları ve cinsel kimlikleri araştırılmıştır. Araştırmanın genel amacı, yüksek öğrenim görmüş kadınların cinsel profilini (vücut imajları, cinsel gelişimleri, cinsel davranışları, temel cinsel tepkileri, cinselliğe ilişkin bilgileri, cinsel kimlikleri) ortaya koyacak verileri elde ederek, bu verileri “Kadın Çalışmaları”nın bakış açısıyla yorumlamaktır.

Kadın cinselliğine feminist bakış, cinselliğin toplumsal olarak inşa edildiğini, dolayısıyla cinselliği tarihsel, toplumsal, kültürel bağlamı içinde ele almanın gerekliliğini savunur. Bu aynı zamanda cinselliğe ilişkin tüm temsil ve algılamaların değişebileceği anlamına gelir. Kadın cinselliğe feminist bakışı, erkek merkezli bir bakıştan ayıran en önemli özellik ise, kadını özerk bir varlık olarak görmesi, kadının cinselliğini tanımlama ve bedenini kontrol hakkını talep etmesidir. Bu bağlamda feminist bakış, kadın cinselliğini, erkek cinselliğinden yola çıkarak anlamaya çalışmaz, erkeğin hizmetinde görmez, kavramları erkeğe göre tanımlamaz, kadın cinselliğinin çok boyutluluğunu görür, magazin tarzını reddeder ve cinselliğe eşitlikçi bir bakışla bakar. Dolayısıyla kadın cinselliğinin, feminist bir bakışa ele alınması gerektiği açıktır.

Yüksek öğrenim görmüş kadınların cinsel profiline ilişkin veri elde etmek amacıyla, Şubat 2005-Eylül 2005 döneminde, basit tesadüfi örnekleme yoluyla, Ankara’da 85 ve İstanbul’da 85 olmak üzere toplamda 170 kadına, kapalı zarf usulüyle anket uygulanmış, kadınların, kimliklerinin ortaya çıkma endişesi olmadan, daha içtenlikle soruları yanıtlamalarının sağlanması amacıyla, anketlerde ad/soyad, işyeri, okulu, gibi sorular sorulmamıştır. Toplamda 68 sorudan oluşan anket yanıtlarının çözümlemesi SPSS (Sosyal Bilimler İçin İstatistik Programı) yardımıyla yapılmış, “Yüzde Dağılımlar” oluşturularak, tablolar halinde sergilenmiştir. Anketimize katılan kadınların, çeşitli sorular için yazdıkları açıklamalar da “Katılımcıların Açıklamaları” başlığıyla aynen sunulmuştur.

Araştırmanın temel sınırlılığı, yüksek öğrenim görmüş kadınlardan yalnızca İstanbul ve Ankara’da ikamet eden çok küçük bir bölümüne ulaşabilmiş olmamızdır, dolayısıyla örneklemin, ülkemizdeki yüksek öğrenim görmüş kadınları temsil ettiği söylenemez. Bununla birlikte, araştırmamız, yüksek öğrenim görmüş kadınların cinselliğine dair bir fikir oluşturmamızı sağlamıştır.

Örneklem grubumuzun demografik özelliklerine baktığımızda, hepsinin yüksek öğrenim(üniversite, master, doktora) gördüğü, çoğunluğun 30 yaş ve altı gruba mensup olduğu, bir işte çalıştığı, büyük şehirlerde yetiştiği ve % 60’a yakınının bekar olduğu

görülmektedir. Demografik verilerden yola çıkarak, katılımcı kadınların, büyük şehirlerde yüksek öğrenim görme ve çalışma imkanları açısından düşündüğümüzde ayrıcalıklı bir kesimi temsil ettikleri söylenebilir. Dolayısıyla söz konusu kadınların, kadın kimliğine olumlu bakmaları, cinselliği bilinçli, bilgiyle donanmış bir biçimde ve eşit ilişkiler içinde yaşamaları beklenebilir, ancak gerçek durum her zaman böyle değildir. Kadınların cinsellikte güçlü oldukları yanlarla birlikte, zayıf oldukları yanlar da vardır.

Ana bulgularımızın da yardımıyla örneklem grubumuza ait, bu güçlü ve zayıf yanlar (olumlu ve olumsuz durumlar) ortaya konacaktır. Öncelikle kadınların bedenlerini nasıl gördüklerini, yani vücut imajlarını değerlendirdiğimizde, sadece yarısının vücudunu beğendiği, % 41,2'si ise biraz farklı olmasını tercih ettiği anlaşılmıştır. Bununla birlikte kendilerini çekici bulup bulmadıkları sorusuna kadınların % 73,5'i olumlu yanıt vermiştir.

İlk cinsel yakınlaşmalar ve ilk cinsel birleşme ile ilgili rakamlar bir taraftan da toplumumuzun kültürel ortamına ışık tutmaktadır. Kadınların % 67,6'sı başkasıyla ilk defa 15-21 yaş döneminde cinsel olarak yakınlaştığını (öpüşme-sevişme yaşadığını) belirtirken, % 18,8'inin 22 yaşından sonra yani üniversiteden sonraki yıllarda ilk cinsel deneyimini yaşadığı, % 5,3'ünün ise hiçbir cinsel deneyim yaşamadığı anlaşılmaktadır. Bu sayılardan da açıkça görüldüğü gibi, bir çok yüksek öğrenim gören kadın hayatında ilk defa üniversiteden sonraki yıllarda öpüşme ya da sevişme davranışında bulunmaktadır. İlk cinsel birleşme yaşlarına baktığımızda, kadınların % 22,4'ünün cinsel birleşme yaşamadığı, kalan kesimin % 40'a yakınının da 22 yaşından sonra yani üniversiteden sonraki yıllarda ilk defa cinsel birleşme yaşadığı anlaşılmıştır. Dolayısıyla kadınların cinsel birleşme ve yakınlaşmaları (öpüşme-sevişme) birbirinden ayırdıkları, 15-21 yaşları arasında yakınlaşmada bulunurken, 22 yaşından sonra cinsel birleşme yaşadıkları görülmektedir. İlk cinsel yakınlaşmalar, büyük ölçüde (% 73,5) erkek arkadaşla yaşanırken (kocasıyla yaşayanlar: % 11), ilk cinsel birleşmenin erkek arkadaşla paylaşılma oranının azalması (% 64,4'e düşmektedir), evlilik içinde gerçekleşme oranının (% 27,3'e çıkmaktadır) artması da bazı kadınların bu iki tür cinsel davranışa farklı anlamlar yüklediklerini göstermektedir. Bu bağlamda, bekaret kavramı hakkındaki düşünceleri sorduğumuz kadınlardan % 32,4'ü bekaret konusunu evlilikle birlikte değerlendirerek yanıt vermişlerdir. Dolayısıyla, her ne kadar katılımcılar, yüksek öğrenim görmüş ve büyük şehirlerde yetişmiş olsalar da, üçte bir gibi büyük denebilecek bir kesimde geleneksel düşüncenin etkileri gözlenmektedir.

Günümüzde artık vücut imajı ve cinsel sağlıkla olan ilişkileri keşfedilmiş ve uzmanların salık verdiği bir davranış biçimi olan mastürbasyonun, kadınların hayatındaki yeri araştırılmış, öncelikle ilk mastürbasyon yapılan yaş ve hissedilenler üzerinde durulmuştur. Örneklem grubunun, % 30'a yakınının hiç mastürbasyon yapmadığı belirlenirken, % 10'dan biraz fazlası da, geç denebilecek bir yaşta (22 yaşından büyük) mastürbasyon yapmıştır. Bu sonuç, bir taraftan, kültürümüzün mastürbasyona olumsuz baktığını gösterirken, bir taraftan da kadınların çoğunun mastürbasyonun yasak ve tabu olmasına aldırmadıklarını göstermektedir. İlk mastürbasyona dair hissedilenlere bakıldığında da, örneklem grubunun içinde % 24'lük bir kesimin bu durumdan utandığı ve rahatsız olduğu belirlenmiştir ki, bu oranın içinde ilk mastürbasyonu zevkli ya da ilginç bulanlar da vardır. Bununla birlikte, kadınların % 63,6'sında olumsuz hisler olmamış, bu durumu ilginç ya da zevkli bulmuşlardır. İkinci olarak da, kadınların, genel olarak mastürbasyon davranışı konusunda ne düşündükleri araştırılmıştır. Örneklem grubunun yalnızca % 29,5'i mastürbasyonu sağlıklı ve gerekli bir davranış olarak tanımlarken, % 60,2'si "normal" bir davranış olduğunu ifade etmiştir. Yüksek öğrenim görmekle birlikte, kendi kendini tatmin davranışını anormal gören bir kesim (% 10,2) dahi vardır.

Kadın bedeni üzerindeki egemenlik, erkek egemen toplumsal mekanizmalarla belirlendiği için, cinselliği de güce ve sahip olmaya dayanan düşüncelerden ayırmak imkansızdır. Bu anlamda, kadınların maruz kaldıkları taciz, tecavüz, cinsel baskı ya da yasaklamalar da araştırılarak çarpıcı sonuçlara ulaşılmıştır. Buna göre, anket uyguladığımız kadınların % 97'si sokakta, toplu taşıma araçlarında, işyerinde, okulda ya da evde, sözlü yada fiziksel olarak tacize uğradığını bildirmiştir. Kadınların % 30'u da, cinsel eşlerinin kaba laf ve davranışlarından, kandırılarak veya zorla yapılan cinsel ilişkiye, mastürbasyon yaparken yakalanıp cezalandırılmaya kadar cinsellikle ilgili olumsuz olaylar yaşadıklarını belirtmişlerdir.

Cinsel şiddet, kadın cinselliğinin negatif bir yönünü çarpıcı rakamlarla göz önüne sermektedir, bununla birlikte kadın cinselliğine dair tek olumsuzluğun cinsel şiddet olduğunu söylemek yanlış olur. Zira, erkek egemen düşünce ve davranış kalıpları, kadınlar açısından zevk ve cinsel doyumla ilişkilendirilmesi gereken durumları da engelleyebilmektedirler. Anketimize katılan 170 kadından 60'ı, eşlerinin kendilerine duygusal yaklaşmasını, dinlemesini, sadece kendi zevkini düşünmemesini, kendilerini cinsel birleşmeye zorlamamasını ve yapmaktan hoşlanmadıkları cinsel eylemleri talep etmemesini istediklerini belirtmiştir.

Kadınların % 78,9'u çekinmeden cinsel eşinin ilişki isteğine olumsuz yanıt verdiğini belirtirken, genelde erkeğin alanı olarak görülen cinsel ilişkideki pozisyon ve yöntemlerin de, eşler tarafından eşit ölçüde belirlendiği anlaşılmaktadır.

Çalışmamızda, cinsel doyumun göstergesi olan orgazm da bir çok yönüyle araştırılmıştır. Öncelikle, kültürel olarak onaylanan bir cinsel faaliyet biçimi olan birleşme yoluyla orgazm oranı araştırılmış ve dünyanın pek çok yerinde yapılan cinsellik anketlerinin bulgularına benzer biçimde, örnekleme dahil kadınlarda da cinsel birleşme yoluyla düzenli olarak orgazma ulaşma oranının pek yüksek olmadığı (% 42,7) saptanmıştır. Buna paralel olarak, kadınların % 41,7'si genellikle, bazen ya da nadiren orgazm taklidi yapmaktadırlar. Bunun, kadınların üzerindeki "birleşmeyle orgazm olan dişi kadın" baskısından kaynaklandığı düşünülmektedir. Sonuç olarak, cinsel birleşmenin bir çok kadında orgazm için etkili bir uyarıcı olmadığı araştırmamızla da tespit edilmiş olup, başka uyarıcılara da gerek olduğu anlaşılmıştır. Bununla birlikte, örneklem grubumuza dahil kadınlar diğer cinsel faaliyetlere fazla başvurmamaktadırlar. Bulgularımıza göre, kadınların % 49,3'ü oral seksle, % 44,5'i cinsel eşinin elle uyarısı ile, % 50,8'i de mastürbasyon yolu ile orgazm olmaktadır. (Oranların % 100'den fazla olmasının nedeni bazı kadınların birden fazla yöntemle orgazm olmalarıdır).

Kadının bedeni ve üretkenliğiyle ilgili çok önemli bir konu da menstruasyon / adet olarak adlandırılan periyodik kanamalardır. Bilindiği üzere, menstruasyonun bir hastalık olduğuna, bu dönemde kadınların kirli olduğuna dair görüşlerin dinlerle bağlantıları vardır ve çok eski tarihlere ulaşmaktadır. Bu konuda düşünceleri sorulan kadınların çoğunluğu menstruasyonun kadın bedeninin fizyolojik bir işlevi olduğunu belirtirken, % 10 dolayındaki bir kesim menstruasyonu hastalık olarak gördüğünü ifade etmiştir. Buradan da açıkça görüldüğü üzere, yüksek öğrenim görmüş kadınlar içinde halen adet görmenin bir hastalık olduğunu düşünenler vardır.

Tezin giriş bölümünde de belirttiğimiz gibi kadın cinselliğini etkileyen bir çok faktör vardır. Bunlardan biri de kuşkusuz dini inançlardır. Birebir neden-sonuç ilişkisini gösterdiği söylenemese de, bulgularımızdan biri, çok dindar ve dindar olduklarını belirten yüksek öğrenim görmüş kadınların, özellikle mastürbasyon ve bekaret konularındaki nispeten katı tutumlarıyla anket grubunun kalanından farklılaşmalarıdır.

Kadınlar ile erkekler arasındaki farklılıkların, toplumsal düzlemde kurulmuş yönlerine dikkat çeken toplumsal cinsiyete dair düşünceleri de araştırılan yüksek öğrenim görmüş kadınların, bazı konularda toplumsal cinsiyetçi düşünceleri aştıkları, bazılarında ise aşamadıkları görülmüştür. Buna göre, katılımcıların büyük çoğunluğu, kadınların bir eş ya da sevgilinin yardımı olmadan da yaşayabileceklerini, erkeksi

alanlar olarak görülen iş yaşamındaki yöneticilikte ya da matematik ve fizikte başarılı olduklarını düşünmektedir. Ancak katılımcıların bir kısmı, “kadın doğası” ile bağlantı kurulan ev işleri ve öğretmenlik, hemşirelik, bakıcılık gibi işlerde, kadınların daha başarılı olduklarını düşünürken, çoğunluğu sanatsal ince işleri kadınlara, kol gücüne dayalı işleri erkeklere uygun bulmaktadır. Makyaj da, kadınların çoğu tarafından gerekli görülmüştür. Ayrıca, katılımcıların çoğunluğu her zaman ailesini kariyerine göre ön planda tutacağını bildirmektedir.

Hüküm ve Öneriler:

Yüksek öğrenim görmüş kadınların cinselliğini araştırdığımız bu çalışmada, kadınları cinsellikte zayıf taraf olarak da, güçlü taraf olarak da görmenin doğru olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Bazı konu ya da durumları erkek egemen bir bakışla değerlendiren kadınlar, bazı durumlarda da bu bakışı aşmaktadırlar. Genel olarak yüksek öğrenimin, kadınların cinselliğe bakış ve yaşayışlarında olumlu etkileri olduğu görülmekle birlikte, sınırlı da olsa, geleneksel düşünceler ve dinsel inanışlar karar vermede belirleyici olabilmektedir.

Kadın cinselliğinin, daha bilinçli, daha paylaşımcı ve eşit ilişkiler içinde yaşanması gerektiği açıktır. Bu konuda atılması gereken bir çok adım vardır ama öncelikle kadın cinselliği alanında feminist bir bakışla yapılan bilimsel çalışmalara ihtiyaç duyulduğu ortadadır. Hem kadınların içindeki farklı kesimlere yönelik (örneğin türbanlı kadınlar) çalışmaların, hem geleneksel olarak dışlanan, görünmez kılınan (örneğin yaşlı kadınlar) kesimlere yönelik çalışmaların, hem de ülke çapındaki büyük ölçekli çalışmaların faydalı olacağına inanıyoruz.

Tarafsız cinsel eğitimin sağlanması son derece önemli bir konudur. Yaş gruplarına uygun biçimde, gerek ilk öğretimde gerek üniversitelerde, eğitilmiş uzmanlarca cinsel sağlık konularında derslerin verilmesinin olumlu olacağını düşünüyoruz. Böylece çocuk ve gençlerde bilgisizlikten kaynaklanan bir çok sorun engellenebileceği gibi, cinsiyetçi kalıplar da deşifre edilebilecek, gençlerin sosyalleşme sürecine olumlu bir müdahalede bulunulmuş olacaktır.

Hem cinsellik araştırmalarının hem de cinsel sağlık eğitiminin önemli bir unsuru kullanılan terminolojidir. Ancak terminoloji sorunu, genelde çok daha büyük bir anlam taşımaktadır. Kadın cinselliğini, erkek egemen kelimelerle ifade etmek, erkek merkezli bir bakışı da yeniden üretmektedir. Bu anlamda terminolojinin gözden geçirilmesine ve Türkçe Sözlük'ten başlamak üzere kelimelerde devrime ihtiyaç vardır. Cinsellik araştırmalarının ve cinsel eğitimin de “kadının cinsel gerçeğini” ifade eden, objektif

kelimelerle hazırlanması gerekmektedir. Bu bağlamda, erkek ve kadın cinselliğine dair mitlerin teşhiri ve doğru bilgilerle değiştirilmesi gerekmektedir. Çok önemli bir husus da yalnız kadınların sahip olduğu menstruasyon, hamilelik, doğum gibi çeşitli deneyimlerinden olumlu bir biçimde bahsedilmesi gerekliliğidir.

Kadınların maruz kaldıkları cinsel baskılar kamuoyu gündemine taşınmalı ve bunlara karşı mücadele edilmelidir. Ancak diğer taraftan, cinsel zevkten, daha uygun bir zamana ertelenebilecek bir şey olarak değil, hayatı olumlayan ve güçlendiren bir şey olarak söz edilmeli, kadınların cinsel zevki bir hak olarak görmeleri sağlanmalıdır.

Giriş bölümünde bahsettiğimiz gibi, genel olarak, ataerkil sistem, kültür, ekonomi, politika, bilim, din, medya, özelde de yetiştirme farkları, aile, yasaklar, tabular, bilgisizlik ve korku da, kadın cinselliğini farklı derecelerde etkilemektedir. Dolayısıyla yeni bir cinsellik anlayışı yaratabilmek her alanda mücadeleyi gerektirecektir.

KAYNAKÇA

Adler, Alfred: Cinsiyetler Arasında İşbirliği, Çev. Seçkin Selvi, İstanbul, Payel Yay, 1999

Anderson Peter B, Aymami R : "Reports of Female Initiation of Sexual Contact: Male and Female Differences", Archives of Sexual Behaviour, V.22, N.4, August 1993, 1-9

Arat, Necla : Kadın Sorunu, İstanbul, Say Yay, 1986

AVERT: "Homosexual or Gay", Ed. Craig Donnellon, Sexuality, Cambridge, Independence Educational Publishers, 2001, 1-3.

Aziz, Aysel: "Kadın ve Yabancılaşma", Ed. Necla Arat, Türkiye'de Kadın Olgusu, İstanbul, Say Yay, 1995, 251-271

Bajos, Nathalie: "Contraception: From Accessibility to Efficiency", Human Reproduction, Vol.18, No.5, 2003, 994-999

Berktaş, Fatmagül: "Tanımlanması "Serbest" Bir Nesne: Kadın", Ed. Necla Arat, Kadınların Gündemi, İstanbul, Say Yay, 1997, 89-97

Berktaş, Fatmagül: Tek Tanrılı Dinler Karşısında Kadın, İstanbul, Metis Yay, 2000

Boris, Karen: Kadınlar Anlatıyor-İlk Cinsel Deneyimler-, Çev. Betül Yanık, İstanbul, Kuraldışı Yay, 2001

Boyle, Sheron: Working Girls and Their Men-The Sexual Secrets of the Women Who Sell Their Bodies and The Man Who Pay Them-, London, Smith Gryphon Publishers, 1995

BÜREM: Cinsel Sağlığın ABC'si, İstanbul, Boğaziçi Üniversitesi, 2001

Chalker, Rebecca: Klitoris Sırrı, Çev.Senem Onan, İstanbul, Aura Kitapları, 2005

Coleman L.M, Ingham R: "Exploring Young People's Difficulties in Talking About Contraception: How Can We Encourage More Discussion Between Partners?", Health Education Research, 1999, Vol.14, No.6, 741-750

Collins Cobuild English Language Dictionary: Ed.John Sinclair, London & Glasgow, Collins Publishers, 1990

Conrad S, Milburn M: Cinsel Zeka, Çev.İşıl Ölmez, İstanbul, Alfa Yay, 2005

Davidson K.J, Darling C.A, Norton L: "Religiosity and the Sexuality of Women: Sexual Behaviour and Sexual Satisfaction Revisited", The Journal of Sex Research, 1995, Vol 32, Number 3, 235-243

Dickson, N, Paul, C, Herbison, P, Silva, P: "First Sexual Intercourse: Age, Coercion and Later Regrets Reported by a Birth Cohort", British Medical Journal, V.316, N. 7124, 1998, 1-14

Ecevit, Yıldız: "Üretim ve Yeniden-Üretim Sürecinde Ücretli Kadın Emeği", Yapıt Dergisi, Sayı:9, Şubat-Mart 1985, 72-90

Ekşi, Aysel: "Genç Kızlarımız ve Cinsellik", Ed. Necla Arat, Kadın ve Cinsellik, İstanbul, Say Yay, 1993, 9-30

Equal Opportunities Commission(EOC): "Equality Issues in Education", Ed. Craig Donnellon, Gender Roles, Cambridge, Independence Educational Publishers, 2001,1-3

European Women's Lobby: "Changing Gender Relationships" Ed. Craig Donnellon, Gender Roles, Cambridge, Independence Educational Publishers, 2001, 16-17

Everaerd W, Both S: "Ideal Female Sexual Function" Journal of Sex and Marital Therapy, Brunner-Routledge, 2001, 27: 137-139

Everaerd W, Laan E, Both S, Velde J: "Female Sexuality", Ed. Szuchman Lenone & Muscarella Frank, Psychological Perspectives on Human Sexuality, New York, John Wiley & Sons Ltd, 2000, 101-146

Francoeur, Robert ve diğ: "Female Sexuality Today-Challenging Cultural Repression", Crosscurrents, Fall 2004,55-72

Ganguli, H.C: Behavioural Research in Sexuality, New Delhi, Vikas Publishing House Ltd, 1988

Guessous, Soumaya Noamane: Bütün Utançların Ötesinde, Çev. Türkan Oğuzertem, İstanbul, Pencere Yay, 1998

Gümüšoğlu, Firdevs: Ders Kitaplarında Cinsiyetçilik, İstanbul, Kaynak Yay, 1996

Haavio-Mannila E, Kontula O: "Correlates of Increased Sexual Satisfaction", Archives of Sexual Behavior, Plenum Publishing, Vol. 26, No.4, 1997, 399-418

Haeberle, Erwin J: Cinsel Atlas, Çev. Mesut Akın, İstanbul, Say Yay, 1997

Hastrup, Kirsten: "The Semantics of Biology: Virginity", Ed. Shirley Ardener, Defining Females: The Nature of Women in Society, Providence, Berg Publishers, 1993, 34-50

Henley N, Freeman J: "The Sexual Politics of Interpersonal Behaviour", Ed. Joe Freeman, Women-A Feminist Perspective, California, Mayfield Publishing, 1989, 79-89

Hite, Shere: Hite Raporu, Çev. Esin Eden, İstanbul, Cep Kitapları Yay, 1984

Hite S, Colleran K: İyi Aşıklar Kötü Aşıklar, Çev. İpek Çalışlar, İstanbul, Pencere Yay, 2000

Hollibaugh, Amber: "Desire for the Future: Radical Hope in Passion and Pleasure", Ed. Carole S. Vance, Pleasure and Danger Exploring Female Sexuality, Great Britain, Pandora Press, 1989, 401-410

İnsel, Ahmet: "Önsöz", Umur Talu, Dipsiz Medya, İstanbul, İletişim Yay, 2000, 7-13

Isherwood Lisa, McEwanDorothea: "A Critique of Patriarchy in Christian Theology", Ed: Mary Kennedy, Cathy Lubelska, Val Walsh, Making Connections: Women's Studies, Women's Movements, Women's Lives, London, Taylor&Francis, 1993, 51-63

Jackson, Margaret: The Real Facts of Life: Feminism and the Politics of Sexuality, London, Taylor & Francis Publishers, 1994, 182-186

Jackson S, Prince J, Young P: "Science, Medicine and Reproductive Technology-Introduction", Ed. Atkinson K, Beddoe D, Brewer T, Faulkner S, Women's Studies: A Reader, Hertfordshire, Harvester Wheatsheaf, 1993, 363-368

Jayarathne, Toby Epstein: "The Value Of Quantitative Methodology For Feminist Research", Ed. Martyn Hammersley, Social Research, London, Sage Publications, 1993, 109-123

Karasar, Niyazi: Bilimsel Araştırma Yöntemi, Ankara, Nobel Yay, 1999

Kayır, Arşaluys: "Genç Kızlarımız ve Cinsellik", Ed. Necla Arat, Kadın ve Cinsellik, İstanbul, Say Yay, 1993, 31-54

Kayır, Arşaluş: "Women and Their Sexual Problems in Turkey", Der: Pınar İlkaracan, Women and Sexuality in Muslim Societes, İstanbul, WWHR, 2000, 253-268

Kinsey, Alfred C. et al: Kadınlarda Cinsel Yaşam, Çev. Tahsin Yılmaz, İstanbul, Beydağ Yay, 1986

Kirkpatrick, Carole S: "Sex Roles and Sexual Satisfaction in Women", Psychology of Women Quarterly, Blackwell Publishing, Summer 1980, Vol. 4(4), 444-459

Kitabı Mukaddes, İstanbul, Acar Matbaacılık, 2000

Kocatepe, Kağan: 28 Gün Kadın Olmak, İstanbul, Papatya Yay, 2003

Koedt, Anne: "The Myth of the Vaginal Orgasm", Feminist Theory Reading, Ed.Carole R.Mac Cann, Seing Kyung Kim, London, Routledge, 2003, 242-248

Koloğlu, Ali: Cinsel Mutluluk Rehberi, Konya, Kitap Dünyası, 2000

Kur'an-ı Kerim ve Türkçe Anlamı, Çev. İsmail Hakkı İzmirli, İstanbul, Eren Yay, 1990

Ladas A.K, Whipple B, Perry J.D: The G Spot and Other Recent Discoveries About Human Sexuality, London, Corgi Boks, 1982

Laws, Sophie: "Who Needs PMT", Ed. Atkinson K, Beddoe D, Brewer T, Faulkner S, Women's Studies: A Reader, Hertfordshire, Harvester Wheatsheaf, 1993, 385-388

Lehti, Arja & Mattson Bengt: "Health, Attitude to Care and Pattern of Attendance Among Gypsy Women", Family Practise, Oxford Un. Press, Vol.18, N.4, 2001, 445-448

Levin, Roy: "An Orgasm is. . . Who Defines What an Orgasm is?", Sexual and Relationship Therapy, Vol 19, No. 1, February 2004, 101-107

- Longman Interactive English Dictionary, Pearson Education Limited, 2000
- Lott, Bernice: "Sexuality: A Feminist Perspective", Ed. Kathryn Kelley, Females, Males and Sexuality, Albany, State University of New York Press, 1987, 175-211
- MacKinnon, Catharine A: Feminist BİR Devlet Kuramına Doğru, Çev.Türkan Yöney, Sabir Yücesoy, İstanbul, Metis Yay, 2003
- Masters W, Johnson V.E: İnsanda Cinsel Davranış, Çev. Gül Demiriz, İstanbul, Bilimsel ve Teknik Yay, 1994
- Melby, Todd: "A life of Achieving to be Cont.: Beverly Whipple", Contemporary Sexuality, August 2003, Vol.37, No.8, 1-4
- Michaels, Stuart & Giami, Alain: "Sexual Acts and Sexual Relationships: Asking About Sex in Surveys", Public Opinion Quarterly, Fall 1999, Vol.63, Issue 3, 401-424
- Mosby's Medical Encyclopedia: Ed. Jean Williams Brusher, Janet Joers, London, The Learning Company Inc, 1997
- Navaro, Leyla: Tapınağın Öbür Yüzü, İstanbul, Remzi Yay, 1999a
- Navaro, Leyla: Bir Cadı Masalı, İstanbul, Remzi Yay, 1999b
- O'Mahony, Colm: "The female orgasm: a male perspective!", Sexually Transmitted Infections, Dec 2002, Vol:78, Issue:6, s.466
- Orenstein, Peggy: Women on Work, Love, Children & Life, London, Piatkus, 2000
- Özarlan, Aylin Dikmen: "Aybaşının Toplumsal Hali", Yay.haz. Ayşegül Yaraman, Kadın Yaşantıları, İstanbul, Bağlam Yay, 2003, s.139-159
- Parrinder, Geoffrey: Dünya Dinlerinde Cinsel Ahlak, Çev.Niran Elçi, İstanbul, Say Yay, 2003
- Polonsky, Derek: Cinsellik Hakkında Konuşamadıklarımız, Çev. Gülder Tümer, Ankara, HYB Yay, 1997
- Poroy, Akif: Cinsellik El Kitabı, İstanbul, Alfa Basım Yayın, 2006
- Ramazanoğlu, Caroline: Feminizm ve Ezilmenin Çelişkileri, Yayına Haz.Fatmagül Berktaş, Çev. Mefkure Bayatlı, İstanbul, Pencere Yay, 1998
- Rubin, Gayle S: "Thinking Sex: Notes For A Radical Theory of the Politics of Sexuality", Ed. Richard Parker & Peter Aggleton, Culture, Society and Sexuality, London, UCL Press, 1999, 143-172
- Saygılı, Sefa: Yaşam ve Cinsellik, İstanbul, Mozaik Yay, 2004
- Sayın, Ümit: Cinselliğin Farklı Boyutları, İstanbul, Yol Yay, 1993

Sayın Ü, Ziyalar N, Kahya İ, "Orgasmic Behavior in Educated Turkish Women", Proc. 3rd European Academy of Forensic Science Triennial Meeting, Forensic Science International, Vol. 136 (Suppl. 1): 286, 2003

Sayın Ü, Ziyalar N, Kahya İ, "Sexual Behavior in Educated Turkish Women", Proc. 3rd European Academy of Forensic Science Triennial Meeting, Forensic Science International, Vol. 136 (Suppl. 1): 287, 2003

Sayın Ü, Ziyalar N, Kahya İ, "Aberrant and Variant Sexual Behavior in Turkish Women", Proc. 3rd European Academy of Forensic Science Triennial Meeting, Forensic Science International, Vol. 136 (Suppl. 1): 288, 2003

Schneider, Beth & Gould, Meredith: "Female Sexuality: Looking Back Into the Future", Ed. Beth B. Hess, Myra Marx Ferree, Analyzing Gender – A Handbook of Social Science Research, California, Sage Publications, 1987, 120-153

Science and Medicine News: "Optimum Body-mass Index and Maximum Sexual Attractiveness", The Lanset, August 15, V.352, N.28, 1998, 548

Shulman J, Home S: "The Use of Self Plesure: Masturbation and Body Image Among African American and European American Women", Psychology of Women Quarterly, Blackwell Publishing, 2003, Vol. 27, 262-269

Soet J, Dudley W, Dilorio C: "The Effects of Ethnicity and Perceived Power on Women's Sexual Behaviour", Psychology of Women Quarterly, Blackwell Publishing, 1999, Vol. 23: 707-723

Stonewall: "Sex Education", Ed. Craig Donnellon, Sexuality, Cambridge, Independence Educational Publishers, 2001, 10-12

Tarhan, Nevzat: Kadın Psikolojisi, İstanbul, Nesil Yay, 2005

Tarin, Juan J & Gomez-Piquer, Vanessa : "Do Women Have a Hidden Heat Period?", Human Reproduction, 2002, Vol.17, N.9, 2243-2248

Tekeli, Şirin: "Bilimlerde Metodolojinin "Kadın Bakış Açısından" İrdelenmesi" Ed. Necla Arat, Türkiye'de Kadın Olgusu, İstanbul, Say Yay, 1995, 29-50

Tiefer, Leonore: Sex Is Not a Natural Act and Other Essays, Colorado, Westview Pres, 1995

Vance, Carole S: "Pleasure and Danger: Toward A Politics of Sexuality", Ed. Carole S. Vance, Pleasure and Danger Exploring Female Sexuality, Great Britain, Pandora Press, 1989, 1-27

Yurdanur, Safa M: Cinsel Yaşam Kılavuzu, Ankara, Bilgi Yay, 1999

Yüksel, Şahika: "Cinsellik İdeolojisi: Dün ve Bugün", Ed. Necla Arat, Türkiye'de Kadın Olgusu, İstanbul, Say Yay, 1995, 115-129

Unat, Nermin Abadan: "Kadın Araştırmalarının Neden, Amaç ve Kapsamı", Ed. Necla Arat, Türkiye'de Kadın Olgusu, İstanbul, Say Yay, 1995, 15-28

Wight, Daniel & Abraham, Charles: "From Psycho-Social Theory to Sustainable Classroom Practice: Developing a Research-Based Teacher-Delivered Sex Education Programme", Health Education Research, Oxford University Press, 2000, Vol.15, No.1, 25-38

Wolfe, Linda: The Cosmo Report, London, Corgi Books, 1982

Zitelmann, Arnulf: Dünya Dinleri, Çev: Nafer Ermiş, İstanbul, İnkılap Yay, 2003

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ
KADIN ÇALIŞMALARI ANABİLİM DALI
YÜKSEK LİSANS

PINAR ÇETİNKAYA

YÜKSEK ÖĞRENİM GÖRMÜŞ KADINLARIN CİNSEL PROFİLİ

TEZ DANIŞMANLARI: PROF.DR.NECLA ARAT
DOÇ.DR.ÜMİT SAYIN

**BAZI SORULARDA DURUMUNUZA UYGUN İKİ YA DA DAHA FAZLA ŞIK
VARSA HEPSİNİ İŞARETLEYİNİZ.**

SORULAR

BÖLÜM 1 DEMOGRAFİK SORULAR

1- Yaşınızın bulunduğu grubu işaretleyiniz (Yaşınızı yazınız:)

a) 20 ve altı b) 21 - 25 arası c) 26 - 30 arası d) 31 - 35 arası e) 36 ve üstü

2- Öğreniminiz: Yarım kalmış öğrenim varsa:terk

a) Üniversite b) Yüksek Lisans c) Doktora

3- Medeni durumunuz:

a) Evli (Kaç yıldır?.....) b) Boşanmış c) Bekar d) Birlikte yaşıyor e) Birden çok evliliği olmuş f) Diğer yazınız.....

4- Mesleğiniz:

a) Öğrenci b) Akademisyen c) Ev kadını d) Bir işyerinde çalışıyor e) Serbest çalışıyor

5- Aylık gelir durumunuz: (Aylık gelirimYTL'dir.)

a) 500 YTL'den az b) 501 YTL-1000 YTL arası c) 1001 YTL-2000 YTL arası d) 2001-3000 YTL arası e) 3000 YTL'den fazla

6- Yetiştirdiğiniz yer:

- a) Köy b) Kasaba c) İlçe d) Kent e) Büyükşehir

BÖLÜM 2 PSİKOLOJİK DURUMLA İLGİLİ SORULAR

7- Kadın olmaktan memnun musunuz?

- a) Memnunum b) Genelde memnunum (% 80 ve üzeri) c) Bazen memnunum (% 50 civarı) d) Nadiren memnunum(% 20 ve daha azı) e) Erkek doğmak isterdim

8- Hiç psikiyatrik rahatsızlık geçirdiniz mi?

- a) Hayır b) Kısa süreli bir psikiyatrik sorun (anksiyete, manik atak, depresyon, vb) geçirdim, şu anda sorunum yok c) Uzun süre tedavi gerektiren bir ruhsal bunalım geçirdim, ama şimdi sorunum yok d) Ağır ve uzun süreli bir psikiyatrik sorunum oldu, halen tedavi görüyorum

9- Eğer bir ruhsal bunalım veya psikiyatrik sorunuz olduysa kısaca belirtiniz:

.....
.....

10- Tedaviye veya danışmanlığa ihtiyaç duyduğunuz cinsel problemlerinizi oldu mu?

- a) Hayır b) Evet, olduğunu düşünüyorum ama danışmana veya doktora başvurmadım c) Evet, oldu ve danışmana veya doktora başvurup tedavi oldum, şimdi sorunum çözüldü d) Evet, oldu ve danışmana veya doktora başvurup tedaviye girdim, ancak sorunum halen sürüyor.

11- Cinsel problemlerinizi olduysa kısaca belirtiniz:

.....
.....

BÖLÜM 3 VÜCUT İMAJI İLE İLGİLİ SORULAR

12- Vücudunuzu beğeniyor musunuz?

- a) Evet b) Hayır c) Düşünmedim d) Biraz farklı olsaydı daha iyi olurdu

13- Kendinizi çekici buluyor musunuz?

- a) Evet b) Hayır c) Düşünmedim d) Biraz farklı olsaydım daha iyi olurdu

14- Cinsel eşinizin sizi net görebileceği bir ortamda çıplak kalmaktan rahatsız olur musunuz?

- a) Evet b) Hayır c) Böyle bir ortam olmadı, olsaydı rahatsız olurum
d) Böyle bir ortam olmadı, olsaydı rahatsız olmazdım e) İyi tanımadığım biriyle birlikte isem rahatsız olabilirim

15- Sizce erkekler sizi çekici buluyorlar mı?

- a) Evet b) Hayır c) Bilmiyorum d) Kararsızım

16- Makyaj yapar mısınız?

- a) Evet, hemen her gün b) Genellikle (% 80 ve üzeri) c) Bazen (%50 civarı)
d) Nadiren (%20 ve daha az) e) Neredeyse hiç yapmam

17- Neden makyaj yapmayı tercih edersiniz?

- a) Kendimi daha iyi/güzel hissettiğim için b) Kendime güvenim arttığı için c) Eşim istediği için d) İş hayatında gerekli gördüğüm için e) Daha çok dikkat çekmeyi sevdiğim için

BÖLÜM 4 İLK CİNSEL DENEYİMLE İLGİLİ SORULAR

18- Biriyle ilk cinsel yakınlaşmanızda (cinsel ilişki olmadan yaşanan deneyim) kaç yaşındaydınız?

- a) 11 yaş ve altı b) 12-14 arasında c) 15-21 arasında d) 22-26 arasında
e) 26 yaşından büyük

19- Söz konusu yaklaşma kiminle olmuştu?

- a) Erkek arkadaşım b) Kocamla c) İyi tanımadığım biriyle d) Bir aile yakınıyla
e) Aileden biri ile (Akrabalık derecesini belirtiniz

20- Bu olay hakkında ne düşünüyorsunuz?

- a) Çok kötüydü b) Hoşlanmadım, beklediğim gibi bulamadım c) Ne olduğunu pek anlamadım ama rahatsız edici değildi d) Hoşlandım, duygusaldı e) Hoşlandım, zevk vericiydi

21- İlk cinsel ilişkinizi (birleşme) yaşadığınızda kaç yaşındaydınız?

- a) 11 yaş ve altı b) 12-14 arasında c) 15-21 arasında d) 22-26 arasında
e) 26 yaşından büyük

22- İlk cinsel ilişkiniz kiminleydi?

- a) Erkek arkadaşıyla b) Kocamla c) İyi tanımadığım biriyle
d) Bir aile yakınıyla e) Aileden biri ile (Akrabalık derecesini belirtiniz.....)

23- Bu olay hakkında ne düşünüyorsunuz?

- a) Çok kötüydü b) Ağrılı ve zevksiz bir olaydı c) Hoşlanmadım, beklediğim gibi bulamadım d) Çok zevkli değildi ama kötü de değildi e) Hoşlandım, zevk vericiydi

BÖLÜM 5 CİNSEL GELİŞİMLE İLGİLİ SORULAR

24- Anne-babamızın cinselliğinizle ilgili tavırları:

- a) Çok katı, kuralcı, denetleyici b) Duruma göre kuralcı, denetleyici
c) Serbest görüşlü, çevreden çekiniyor d) Serbest, denetlemiyor

25- İlk kez kaç yaşında mastürbasyon(kendi kendini tatmin) yaptınız?

- a) 11 yaş ve altı b) 12-14 arasında c) 15-21 arasında d) 22 yaşından büyük
e) Hiç yapmadım

26- Bu olay hakkında ne düşünüyorsunuz?

- a) İlginçti, kendi vücudumu keşfediyordum b) Zevkliydi c) Utanmıştım, sapık olduğumu düşündüm d) Suçluluk hissettim, rahatsız oldum

e) Diğer yorumlar.....

.....

27- Şu ana kadar kaç kişiyle cinsel anlamda yakınlaştınız?

- a) Hiç kimse b) 1 c) 2-5 d) 6-15 e) 16-30 f) 30'un üzerinde

28- Şu ana kadar kaç kişiyle cinsel ilişkiniz oldu?

- a) Hiç kimse b) 1 c) 2-5 d) 6-15 e) 16-30 f) 30'un üzerinde

29- Sokakta, toplu taşıma araçlarında, işyerinde, okulda, ya da evde sözlü yada fiziksel olarak cinsel tacize uğradığınız oldu mu?

- a) Sokakta sözlü yada fiziksel olarak rahatsız edildiğim olmuştur
b) Toplu taşıma araçlarında sözlü yada fiziksel olarak rahatsız edildiğim olmuştur
c) İşyerinde sözlü yada fiziksel olarak rahatsız edildiğim olmuştur
d) Okulda sözlü yada fiziksel olarak rahatsız edildiğim olmuştur
e) Evde sözlü yada fiziksel olarak rahatsız edildiğim olmuştur

30- Cinsellikle ilgili sizi olumsuz etkileyen, üzümlerek hatırladığınız bir olay oldu mu?

a) Mastürbasyon yaparken yakalanıp cezalandırıldım **b)** Kandırılarak veya zorla cinsel ilişkide bulunuldu **c)** Cinsel eşimin/ eşlerimin kaba laf ve davranışları olmuştur

d) Diğer yazınız.....

BÖLÜM 6 CİNSEL BİLGİYE İLİŞKİN SORULAR

31- Adet görme (regl, menstruasyon) konusunda ne zaman bilgi sahibi oldunuz ve bu konuda ne düşünüyorsunuz?

a) Adet gördükten sonra bilgi sahibi oldum ve kadınlara özgü bir hastalık olarak görüyorum

b) Adet görmeden önce bilgi sahibi oldum ve kadınlara özgü bir hastalık olarak görüyorum

c) Adet gördükten sonra bilgi sahibi oldum ve kadın vücudunun normal bir fizyolojik işlevi olarak görüyorum

d) Adet görmeden önce bilgi sahibi oldum ve kadın vücudunun normal bir fizyolojik işlevi olarak görüyorum

e) Diğer yazınız.....

32- Bekaret kavramı hakkındaki düşünceniz nedir?

a) Bir kadının bekareti çok önemlidir, evlenmeden önce kesinlikle cinsel ilişkide bulunmamalıdır

b) Kadının bekareti toplumumuzda önemli olduğu için, başına gelebilecek olumsuz olayları düşünerek, evlenmeden önce cinsel ilişkide bulunmamalıdır

c) Kadınlar sadece kendileriyle evlenebileceklerini düşündükleri erkeklerle cinsel ilişkide bulunmalıdır

d) Bekaret zarı fizyolojiktir, başka anlamların yüklenmesi saçmadır

33- Cinsel ilişki konusunda ne zaman bilgi sahibi oldunuz?

a) İlişkiye girdikten sonra **b)** İlişkiye girmeden önce **c)** İlişkiye girmedim ve bilgim yok **d)** İlişkiye girmedim ama bilgim var

34- Cinsel ilişki konusunda kaç yaşında bilgi sahibi oldunuz?

a) 11 yaş ve altı **b)** 12-14 arasında **c)** 15-21 arasında **d)** 22-26 arasında **e)** 26 yaşından büyük

35- Cinsel ilişki konusundaki ilk bilgilerinizi nereden öğrendiniz?

a) Ailemden b) Kocamdan c) Erkek arkadaşımından d) Kız arkadaşlarımdan e) Basın Yayından

36- Cinsel ilişki konusundaki düşünceniz nedir?

a) Hoşlanırım b) İğrenç buluyorum c) Kadın için görev gibi, pek zevkli olduğunu/olacağını düşünmüyorum d) Sevgiyle yapıldığında güzel ve sağlıklı e) Yapmadığım için bir düşüncem yok

37-Cinsel organınızı-genital bölgenizi hiç aynada incelediniz mi?

a) Aynada bakmadım b) Baktım ama ayrıntılı incelemedim c) Evet, inceledim d) Bana dinen uygun gelmediği için bakmadım

38- Sizce kadınlarda G noktası (vajinanın hemen girişindeki yumuşak dokunun içine gömülü yapı) adı verilen, uyarıldığında çok zevk veren bir nokta var mı?

a) Evet var. Kendimden biliyorum b) Böyle bir şey olduğunu duydum veya okudum, ama kendi vücudumda bulamadım c) Böyle bir şey olduğunu duydum veya okudum, ama kendimde denemedim d) Böyle bir şey duymadım, fikrim yok

39- Kadınların mastürbasyon yapması (kendi kendini tatmin) hakkındaki görüşünüz nedir?

a) Sapıklıktır b) Ayıptır, kadına yakışmaz c) Sık yapılması zararlıdır d) Normal bir davranıştır e) Sağlıklı bir davranıştır, kendini tanımak için gereklidir

40- Erkeklerin, kadınların cinsel beklentileri ve kadın bedeni hakkında bilgi sahibi olduklarını düşünür müsünüz?

a) Evet b) Çoğunun (% 80 ve üzeri) bilgisi var c) Bazıları (%50 civarı) bilgi sahibi d) Çok azı (%20 ve daha azı) bilgi sahibi e) Bilgileri yok

BÖLÜM 7 CİNSEL DAVRANIŞLARLA İLGİLİ SORULAR

41- Cinsel hayatınızdan memnun musunuz?

a) Evet b) Genellikle (% 80 ve üzeri) c) Bazen (%50 civarı) d) Hayır e) Bu konuda isteksizim.

42- 41.soruda b, c, d, e şıklarından birini işaretlediyseniz;

- a) Eşime isteklerimi söyleyemiyorum, utanıyorum b) Eşime isteklerimi söyleyemiyorum, korkuyorum c) Eşime isteklerimi söylüyorum ama önemsemiyor d) Eşime isteklerimi söylüyorum ve çabalyor ama olmuyor

e) Diğer yazınız.....

43- 41.soruda b, c, d, e şıklarından birini işaretlediyseniz; Seveceğiniz bir cinsel yaşantı nasıl olurdu?

- a) Eşimin bana duygusal yaklaşmasını, dinlemesini isterdim b) Eşimin cinsellik esnasında sadece kendi zevkini düşünmemesini isterdim c) Eşimin ben istemediğimde beni cinsel birleşmeye zorlamamasını isterdim d) Eşimin benim yapmaktan hoşlanmadığım cinsel eylemleri benden talep etmemesini isterdim

e) Diğer yazınız.....

44- Cinsel yakınlaşmayı kim başlatır (ilk adımı kim atar)?

- a) Her zaman eşim b) Genellikle eşim c) Bazen ben bazen eşim d) Genellikle ben e) Her zaman ben

45- Cinsel ilişkiye başlamadan önce sevişmeniz (öpüşme vs.) ortalama olarak ne kadar sürer? (Cinsel birleşmede bulunmayanlar da 45. ve 46. soruları

yanıtlayacaklardır, hiçbir cinsel deneyimi olmayanlar bu soruları geçebilirler)

- a) 3 dakikadan az b) 3-5 dakika c) 6-10 dakika d) 11-30 dakika e) 30 dakikadan fazla

46- Yukarıda bahsedilen cinsel ilişkiye başlamadan yaptığımız ön oyun ve hazırlık süresi sizin için uygun mu?

- a) Evet b) Hayır. Benim istediğim süre.....
c) Hayır. Bana kalsa hiç sevişme olmasın, direkt cinsel birleşme olsun
d) Hayır. Bana kalsa şimdiki eşimle hiç sevişmek istemem e) Hayır. Bana kalsa erkeklerle hiç sevişmek istemem

47- Cinsel ilişkiniz(birleşme) ortalama olarak ne kadar sürer?

- a) 3 dakikadan az b) 3-5 dakika c) 6-10 dakika d) 11-30 dakika

e) 30 dakikadan fazla f) Cinsel ilişki yaşamadım

48- Yukarıda bahsedilen birleşme süresi sizin için uygun mu?

- a) Evet b) Hayır. Benim istediğim süre.....
c) Hayır. Bana kalsa hiç cinsel birleşme olmasın, sadece sevişme olsun
d) Hayır. Bana kalsa şimdiki eşimle hiç cinsel birleşme istemem
e) Hayır. Bana kalsa erkeklerle hiç cinsel birleşme istemem

49- Cinsel eşinizin tepkisine yol açmamak için cinsel ilişkiye “hayır” demekten çekindiğiniz olur mu?

- a) Çekinirim çünkü öfkelenir b) Çekinirim çünkü zorla yapar
c) Adet günleri dışında Hayır demek dinen uygun değildir
d) Çekinsem de Hayır derim e) Çekinmeden Hayır derim

50- Cinsel ilişkideki pozisyonu ve yöntemleri kim belirler?

- a) Eşim b) Ben c) Birlikte belirleriz d) Bazen ben, bazen eşim
e) Bu konuşulmaz, her zaman eşim belirler

51- Cinsel ilişki yoluyla orgazm (kadının doyum sağladığı, bir doruk noktaya ulaştığı ve fizyolojik bazı etkilerle kendini gösteren vücut durumu) olabiliyor musunuz?

- a) Hayır b) Nadiren (%20'den az) c) Bazen (% 50 civarı) d) Genellikle (% 80 ve üzeri) e) Her zaman

52- Orgazm olmanız, öpüşme, önyunlar vs. başladıktan genellikle ne kadar zaman sonra olur?

- a) 5 dakikadan az b) 5-10 dakika arası c) 11-30 dakika arası d) 30 dakikadan uzun

53- Cinsellik (öpüşme,birleşme vs.) sırasında birden çok orgazm olur musunuz?

- a) Hayır. Sadece bir kez olabiliyorum b) Birden fazla, üç kereye kadar orgazm olabiliyorum c) Üçten fazla orgazm olabiliyorum
d) Yeterli derecede uyarıldığım sürece sayı önemli olmaksızın defalarca orgazm olabiliyorum
e) Hiç orgazm olamıyorum

54- Orgazm olma taklidi yapar mısınız?

- a) Hep yaparım b) Genellikle (% 80 ve üzeri) c) Bazen (%50 civarı)
d) Nadiren (%20 ve daha az) e) Hiç yapmadım

55- Adet günlerinde cinsel ilişkide bulunmak konusunda ne düşünürsünüz?

- a) Kesinlikle karşıyım, dinen uygun olmaz b) Kesinlikle karşıyım, sağlıksızdır
c) Ben istesem de eşim kabul etmez d) Kadınların genital bölgesinde ağrıya ya da acıya neden olabileceği için karşıyım e) Olmaması için bir engel yok

56- Uyguladığınız doğum kontrol yöntemi nedir?

- a) Doğum kontrol hapı b) Eşin geri çekilmesi c) Takvim yöntemi
d) Prezervatif (Kondom) e) Diğer yazınız.....

57- Söz konusu yöntemi uygulamanıza kim karar verdi?

- a) Ben b) Eşim c) Eşimle birlikte karar verdik d) Jinekolog
e) Diğer yazınız.....

58- Hiç kürtaj oldunuz mu?

- a) Hayır b) 1 kez c) 1-3 arasında d) 4-6 arasında e) 6 dan fazla

59- Neden kürtaj yaptırma gereği duydunuz?

- a) Maddi durumumuz çocuk sahibi olmaya elverişli olmadığından
b) Çocuk sahibi olmak istemediğimden
c) Bekar olduğum ve cinsel eşim desteklemediği için
d) Yanlış bir insanla yaşadığım cinsel ilişkiden kaynaklandığı için
e) Başka çocuk istemediğim için

BÖLÜM 8 CİNSEL VARYASYONLA İLGİLİ SORULAR

60- Cinsel ilişki(birleşme) dışında hangi yollarla orgazm olabiliyorsunuz?

- a) Cinsel eşimin bana yaptığı oral seks ile (genital bölgenin dille uyarılması) b) Eşimin genital bölgemi eliyle uyarması ile c) Mastürbasyon yoluyla
d) Diğer yazınız.....
e) Bu sayılan yolları denemiyoruz, denemediğimiz için bilmiyorum

61- Cinsel eşiniz siz orgazm oluncaya kadar size oral seks (kunilingus) yapar mı ve ne sıklıkta?

- a) Yapmaz b) Nadiren(% 20 ve daha az) c) Bazen(%50 civarında)
d) Genellikle(% 80 ve üzeri) e) Her istediğim zaman

62- Erkeğin cinsel organını ağız yoluyla (oral seks-fellasyo) uyarma konusundaki görüşünüz?

a) Hijyenik değil b) İnançımaya uygun değil c) İstemesem de eşimi memnun etmek için yaparım d) İsteyerek yaparım e) Yapmadım, görüşüm yok

63- Cinsel fantezi kurar mısınız? Hangi zamanlarda?

a) Fantezi kurmam b) Kendi kendimi tatmin ederken kurarım
c) Bazen rüyalarımdaya görürüm d) Eşimle ilişki sırasında kurarım
e) Cinselliği yaşamadığım zamanlarda kurarım

64- Kurduğunuz fantezi hangilerine uymakta?

a) Ünlü biriyle sevişmek b) Eşimle sevişmek c) Hoşlandığım ama ilişkim olmayan biriyle sevişmek d) Lezbiyen ilişki e) Hafif saldırgan olduğum ya da bana karşı hafif saldırgan davranılan bir ilişki

f) Diğer yazınız:.....
.....

65- Lezbiyen (kadın kadına) ilişkide bulundunuz mu?

a) Hayır b) Hayır, böyle bir şeyi onaylamıyorum c) Hayır, fakat fantezilerimde kadınlarla ilişkim oldu d) Bir kez, merak ettiğim için oldu e) Bir dönem bir kadınlakadınlarla ilişkilerim oldu, sonradan Heteroseksüelliği (farklı cinslerin ilişkisi) tercih ettim f) 1-3 kadın veya fazlasıyla ilişkide bulundum ve halen sürdürüyorum

66- 65.soruya yanıtınız olumlu ise nedeni nedir?

a) Kadınlar daha anlayışlı ve duygusal oluyor b) Kadınlar daha sevgiyle yaklaşıyor ve güven veriyor c) Kadınlar kadın bedenini daha iyi biliyor ve cinsel beklentileri karşılıyor d) Kadın bedeni bana daha çekici geliyor

BÖLÜM 9 TOPLUMSAL CİNSİYET VE DÜNYA GÖRÜŞÜ İLE İLGİLİ SORULAR

67- Dini inançlarınız konusunda hangisini kendinize uygun buluyorsunuz?

a) Çok dindarım b) Dindarım ama dinin tüm kurallarını uygulamıyorum
c) Dindar değilim ama Tanrıya inanıyorum, inançlarım var
d) Dinsizim ve Tanrıya inanmıyorum e) Agnostığım (Bilinemezci)

68- Aşağıdaki şıkların herbirine “Evet”, ya da “Hayır” yanıtlarından birini veriniz.

- a) Kadınlar ailelerine kariyerlerinden daha az önem vermelidir
- b) Kadınların bir erkeğin (eş, sevgili) yardımı ve desteği olmadan yaşamaları güçtür
- c) Kadınların daha narin ve ince yapılı olmasından dolayı kol gücüne dayalı işler erkekler için daha uygundur
- d) Kadınlar doğaları gereği öğretmenlik, hemşirelik, bakıcılık, gibi mesleklerde başarılıdırlar
- e) Kadınların somut düşünme yeteneği daha güçlü olduğu için genel olarak matematik ve fizik gibi soyut işlemlerin olduğu alanlarda daha az başarılıdırlar
- f) İş yaşamındaki yöneticiliğin rekabete, hırsla ve otoriteye dayanması nedeniyle idarecilik kadınlar için pek uygun değildir
- g) Kadınların özellikle iş yaşamında, saçlarını yaptırmaları ve makyaj yapmaları olumlu, hoş bir davranıştır, gereklidir
- h) Kadınlar doğaları gereği ev işlerine daha yatkındırlar
- i) Kadınlar doğaları gereği el becerisi gerektiren, sanatsal ince işlere daha yatkındırlar